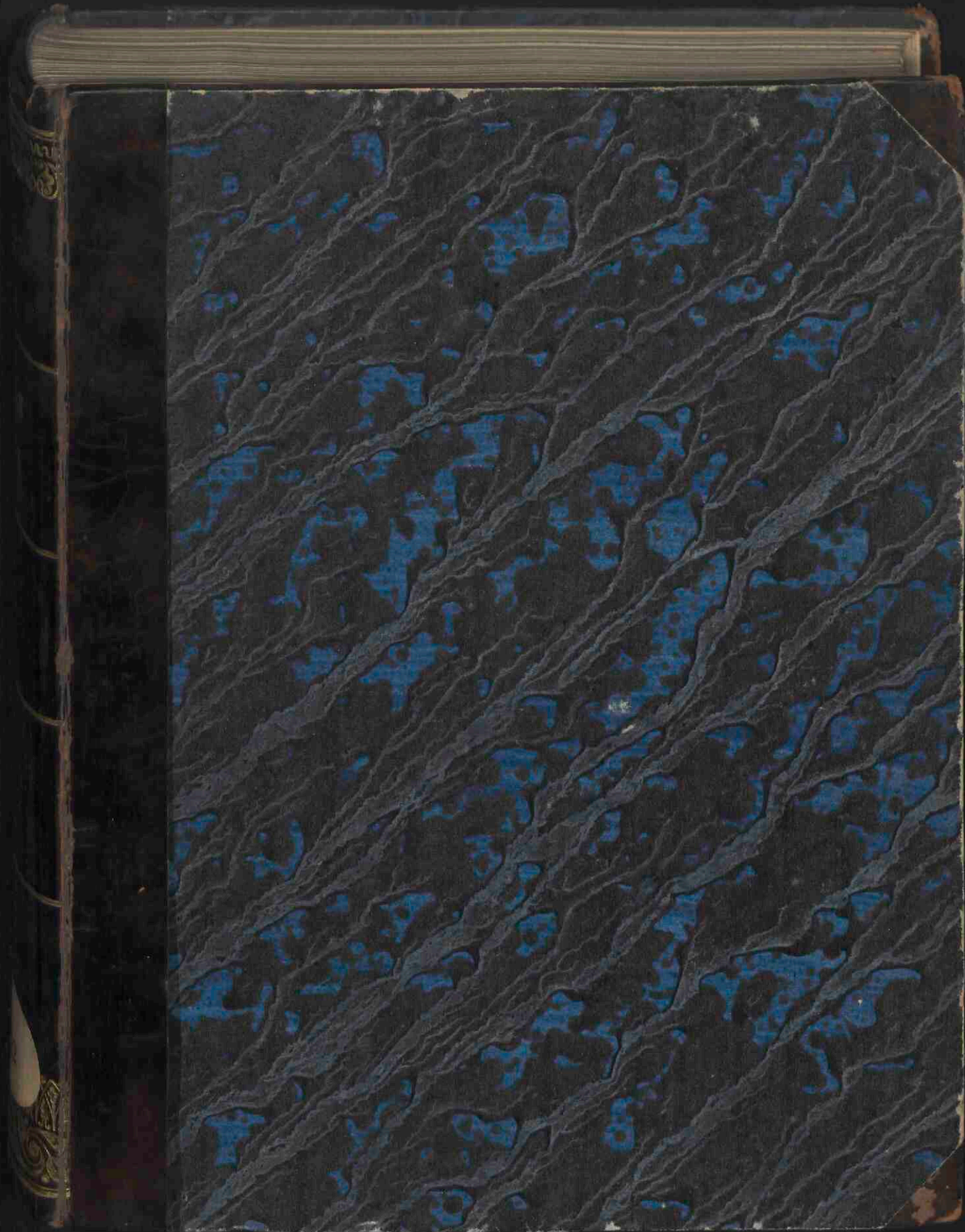

Reis door Zwitserland en Italië, 28 Junij -27 Sept. 1852

<https://hdl.handle.net/1874/389727>

Hs.
0 C 22

Carlou 102

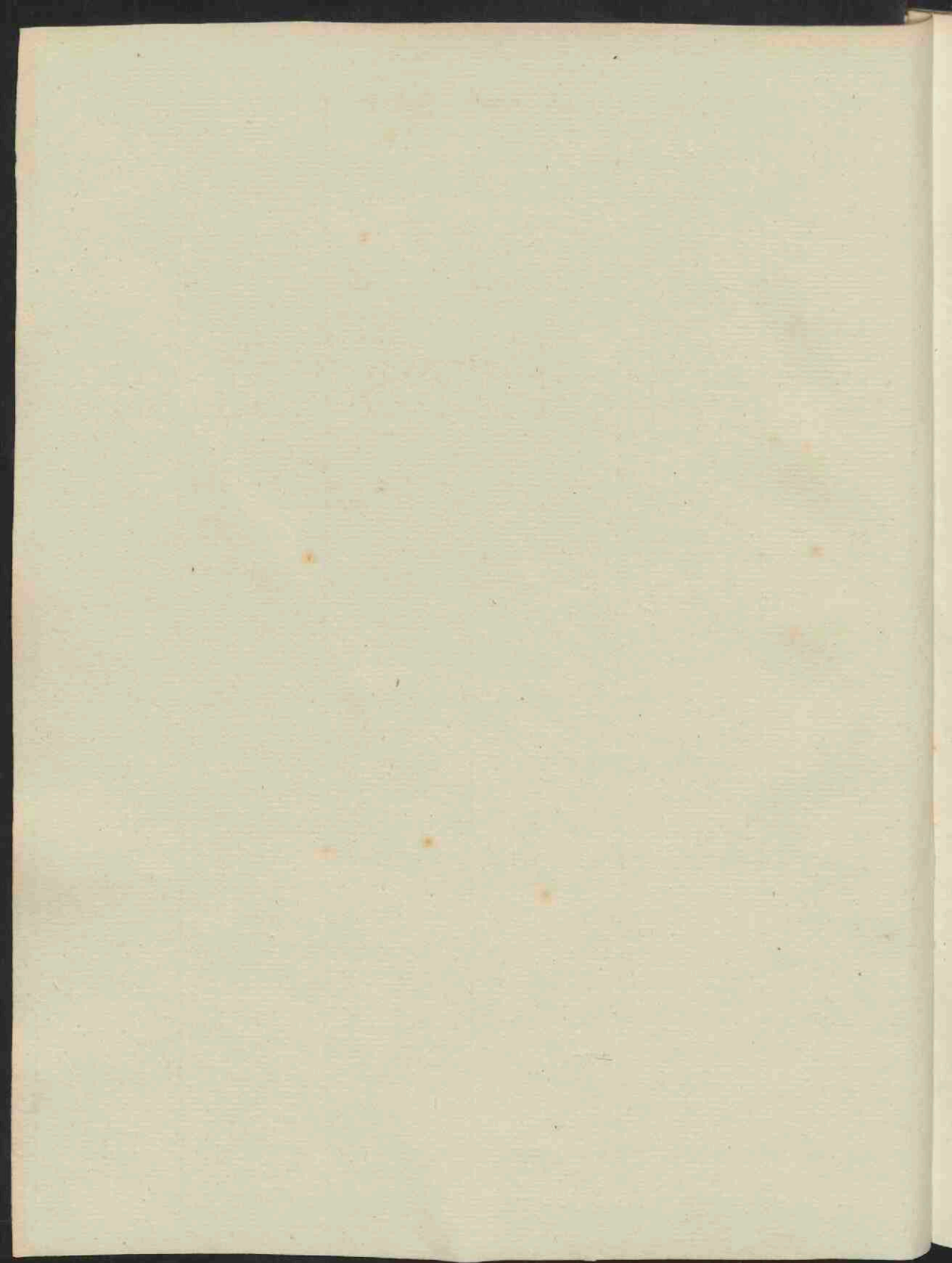
O.C. 22.

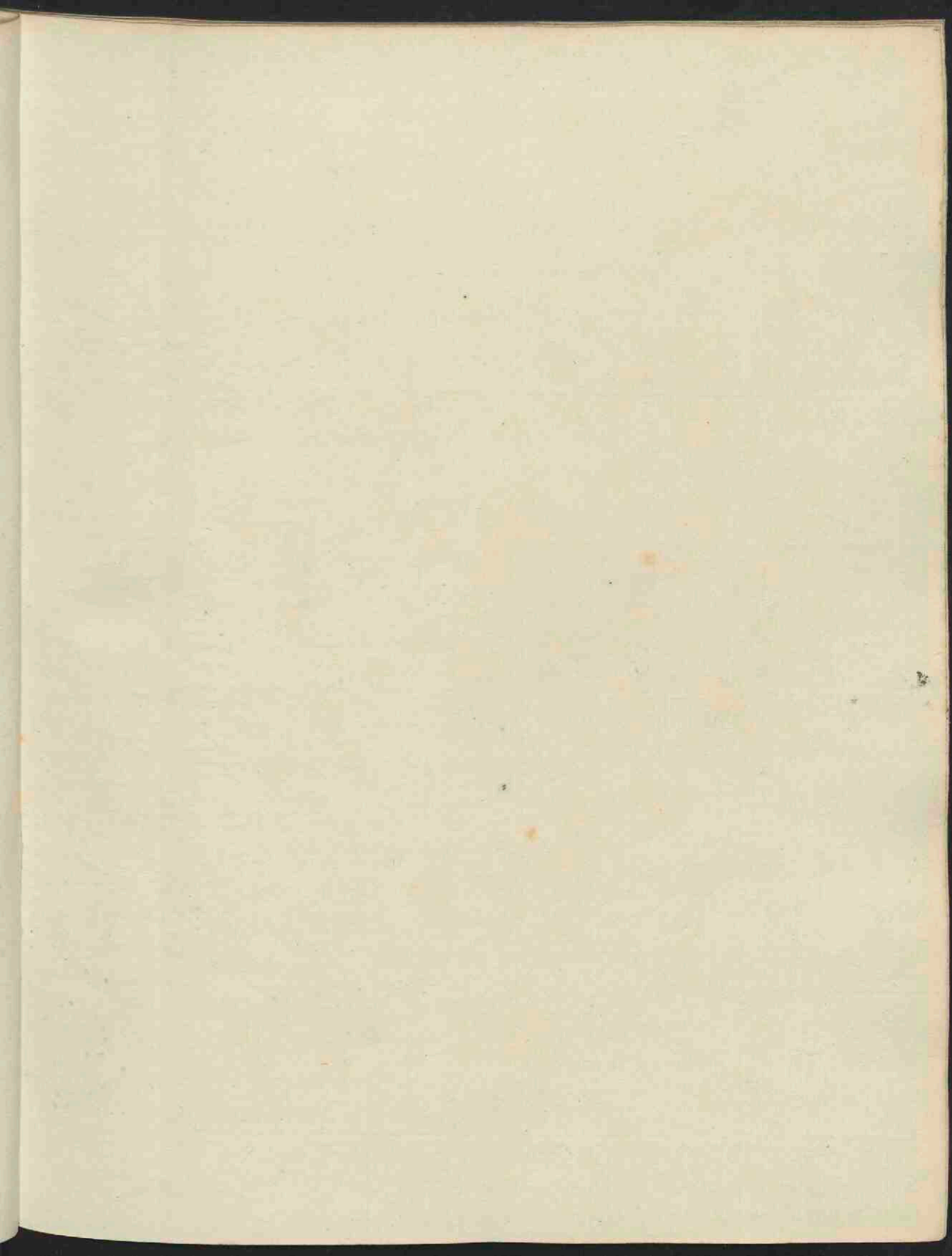
Hss. Ackersdijck.

25

F. 1316.

Mss. Ackers. No 25.

1877

Maandag 28 Juny 1852 tegen 12 u. vertrokken wy
utrecht. Lange ongesteldheid had my zeer verzwakt,
neer merk in den toestand ⁽⁴⁵⁾ zeer verzwakt. Moge de reis
herstelling aanbrengen. Wy reden naar Amboyn
en van daar naar Assen. Wy met de Duffeldsputen bond
die tegen 3 u vertoek den Ryw op. De vaart leevde
niet veel merkwaardigs op; te Lunnikhuizen werden wy door
de kassambster beving gekend. Er was twaalf 70.
zelschap op de boot en Syne zeer aardig wy 70.
Spreek konden aankompen. Met de vrouw van den
Duffeldsputen schilder Schuur dronken wy thee
eene zeer lieflijke spraakzame vrouw, die ons o.a.
vertroude had haar man by de prinses van Pruisen ont-
vangen was ter gelegenheid van het bezoek der Hertogin
van Orleans met hare kinderen. Zy was opgetogen met
kunst en literatuur en kende zeer voldaan teyfel
Holland. In den Haag had zyn den schilder Boelboom
en zyne bescheiden vrouw Touffaint bezocht. Het had
haar bevestigd dat deze geheel onbekend was met de
vrouwe Duitische literatuur. Zy zelve was wel bekend
ving voor de nieuwste Franche literatuur, met name
van Lamartine; - doch zinselvy bekende zy dat ze
zeer Fransche vertoek. Eene jonge onderwyfster uit
eene goete hoortchool nam deel aan ons gesprek en teken
later onderwyf te zyn. Wy spraken ook over de bekering
van Hohen Haken, die in het kluister gegaan is en gedult

op Maria maakt.

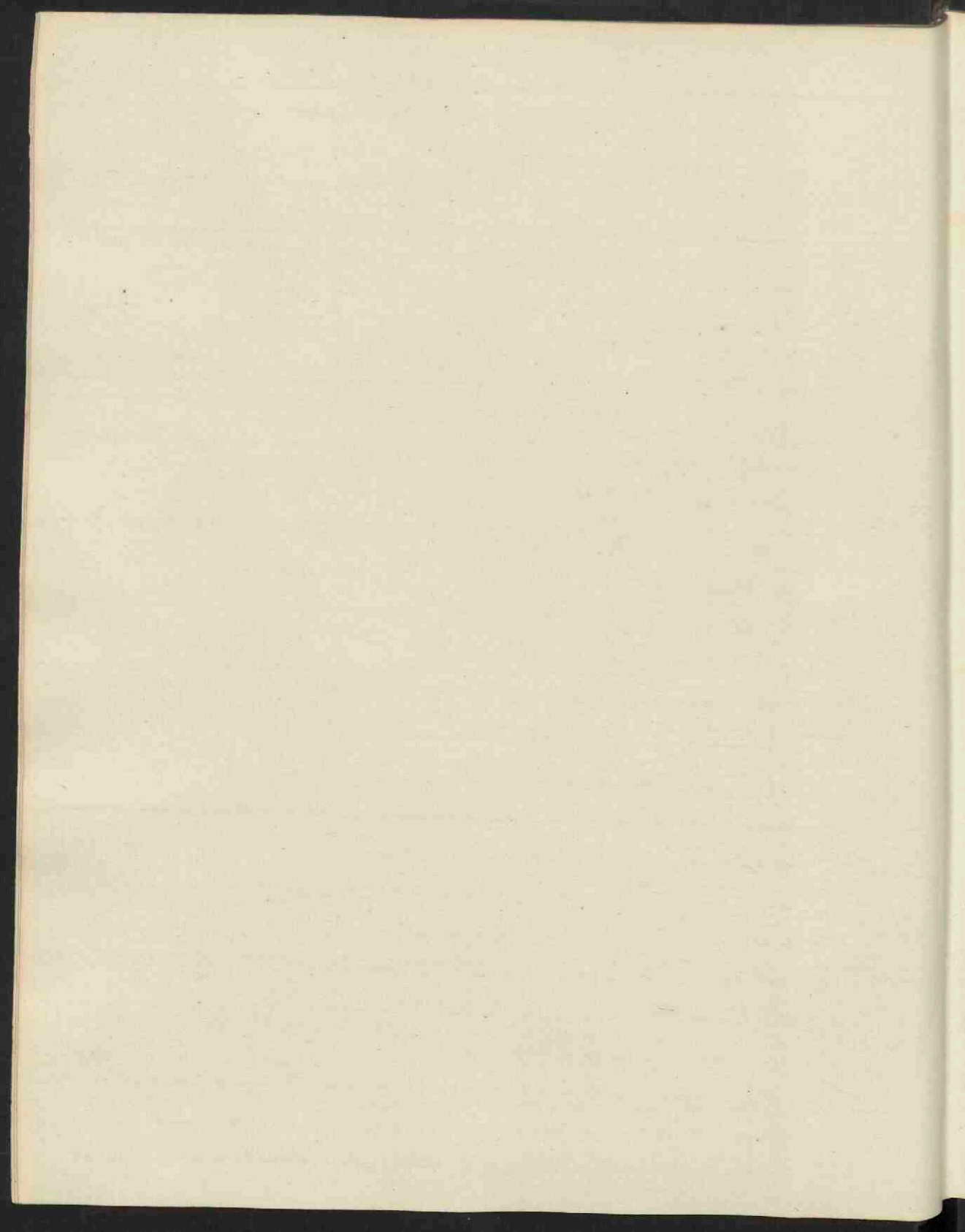
Dinsdag 29 Juny, des morgens tegen 5 a twaalfenlog
in Dusseldorp aan. Wy vonden geen plaats by Balem,
waar wy gewoonlyk gaan, en namen daarom onzen
toek in het Breitenbacher Hof, waar ik reeds in 1818 ge-
wond heb. De taen bevoerde maant is lang doot; doch
zyn opvolger heeft zyns naam voor zyn huis bekent.
Wy wandelden veel, bezochten de familie Balthasar, van
zafte praatte wy met een jong Amerikaan en zyn ver-
nie Philadelphia; en te 3 u vertrokken wy Dusseldorp.
Wy reden op des Spoorweg naar Keulen en vervolgens
naar Bonn, waar wy onzen in trek namen, en ons
vraag het sint Capodant.

Woensd. 30. Er was eenige benedigheid door des
de Koning hier door kwam op zyn reis naar Stel-
zefals: vliegen en groen nassiede de markt; doch
heel leusping was en niet.

Ik bezocht Marcus; doch verder was ik niet gestand
om berichten te maken of zaken te onderzeken.

Het gewichtigste was my den raad van Dr. Gellmann
twalf in te winnen ontrent het herneuen van een
Lapleats. Hy had een patient in onze herbary en
doorden vield ik gewatstelyk de geopenheid om hem
te spraken. Na my onderruck, wat hy van vonden
dat ik leere een reis in Zwitterland maken moet. Om
kwan zeer met myn menich onneen, en ik besloot des
da delyk dien raad te volgen.

Wy reuen naar Hollandsek om middegenant te han-
den en de schone natuur te zinnen. Ik werd zeer aan
myne zwakheid kinnend, daar het kolkinneman der ge-

nieuwe koopde naan de ruime my mogelijk niet. En toen my
langgheerd tevens bekwamen ik wy harde kooft, die
my weinig rusten liet.

Donderdag 1 July. Ik stond zeer laat op en
nam geen middagmaal. Een langer verblijf in Bonn
had voor ons weinig aandoelends, zoo dat wy, haast
niet behaagende, besloten wy tot Coblenz te reizen. Te
3 u. vertrokken wy en volbrachten met gemak de
schone vaart. Wy vernamen dat de Koning op
Stullenfels was aangekomen en hield het konink out.
ving van zyne zuster de Keizerin van Rusland. Te de-
zer gelegenheid werden de plaatsen aan den Rijn des-
aanid verlicht. Veel stroomboopen waren opstelt
toe boven Stullenfels en terop om de gelegenheid te ver-
schaffen dit schanspel te genieten, ook onze boot, die
te 9 u. aankwam onderaan Spiedig die vaart. Wy
indakten er gebruik van, bleven aan boord. De avond
was zeer heeler, doch te veel te veel; de maan stond zeer
schone van den hemel, doch beguntigde daardar niet
het kunstige licht der mencken. Evenwel maakta eenige
punten een treffende uitwerking, byzonder de vesting
Ehrenbreitstein en een oude Johanneskerk en twee toren-
over Stullenfels. Op veel andere plaatsen was ook licht
af want overal was dat het was geheel niet algemeen. Blyf-
baar was het uitsluitend van regeringswege, niet van het
volk; da nam wy men ook niet die ruime op de kooften
welke een eigenaardig zyn in langstrooken, wanneer de in
waner eerst werden. Opvallend was ook de korte duur;
de boot lag ongeveer een half uur stid over Stullen-
fels en toen verdween need, het meeste licht; toen my
Lampkruisen, te 11 u, had het nagenoeg opgehouden. Het

De onbeduidendheid van sommige jonggekoppelde mannen was zeer opmerkelijk. Een was er die als een kind bij zijn niet zeer communiceerbare maar zeer ontwikkelde vrouw afstak. Een zeer beschaafd meisje zeide van mijn vrouw, en zij had gelijk: ik zoude toch liever nooit vrouwen dan zelfs een nietige man te hebben.

4
is den Koning niet gelukte het hart zijner overleden vrouw niet
te winnen.

Daerom mocht hervatte zich de Koning en ik had nog min-
der rust dan den vorigen, dit maakte my zeer zwak.

Vrijdag 2 July. Het was zeer veel in onze herberg,
wy hadden slechte kamers, het weder was goed, maar
om dat hier gelaten. Het de boot van half 12 vas-
ten wy der Rijn op. De lucht was zeer aangenaam
en de vaart tusschen de ont bekende heerlijke riviers
was aangenaam; wy dachten slechts tot Keimts te
gaan, doch wy besonden ons van goed op de boot, dat
wy besloten dour te henen tot Straubheim. Het enige
goede vriendelike menschen. Daarna wy nog al gesproken
doch niet van byzondere belang. Veel jongzaken
kwamen vielen, als gewoonlyk, in het oog door hunne
byzondere bederheid, die toch steeds veel groter by de
jonge vrouwen dan by de mannen wordt opgemerkt
Een Straatsburger met zyne vrouw, die eenen Eng-
landsche was, reeds langer 30 jaren getrouwd, kwam
van een bezoek in Holland terug. De man had byson-
der liefhebbery in Koninkryken en bracht drie kooyen
van van deze diertjes, die hy in 5 Heutagenbusch etc.,
kocht had, met zyn naar huis. Zyne vrouw daarvan was
groet; hy had nu opzettelyk de reis met de boot an-
derommen die doortaten naar tot Straatsburg. Doch
niet nu reamen by dat deze boot, die te 11 u. vertoeren,
in den nacht terug konde reuen, en dat een andere,
die niet te Straubheim lag, te half 4 naar Straats-
burg was. Zyne vertoeren was groot, waar vonden hy
met zyne vyfde die tusschen naar doorbragen; hy konde niet

De Hupf. ut in Stadt. Physic. Stadh. Langw.

met naar some handig gaan, waar by twee klappers kwamen, eerst
by te 3 u. reeds, weder my moest; en het klein en weder om
geen in de nacht was was besloten. Het was my niet
wonderlijk hoe men daar liefhebberij rijkteel onrust en
kleine zonges schapt. My dunkt dit is wel goed wanneer
het eenen zelf zangne oplevend, dat trouwen maar
balansen het zoud is.

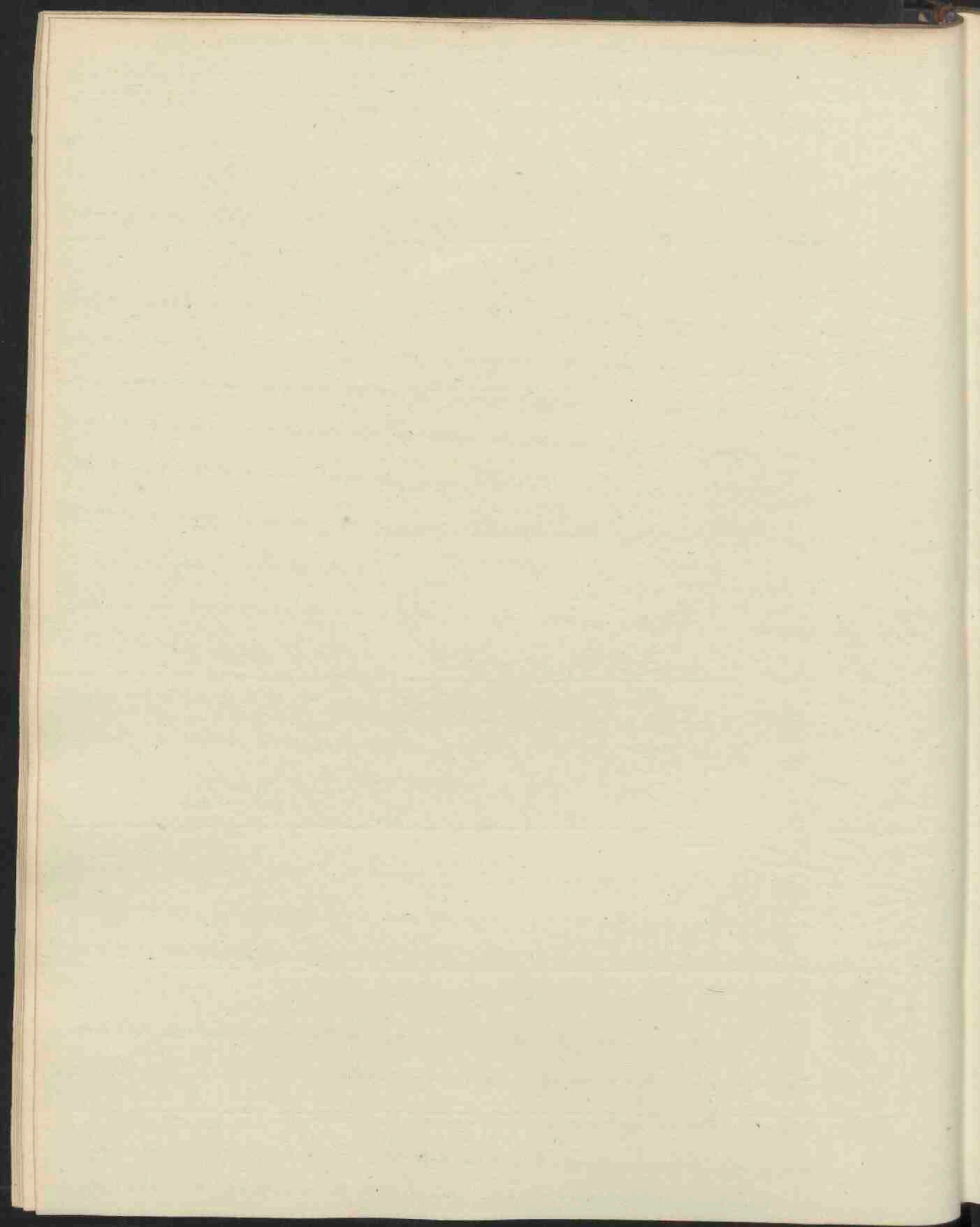
Dinsdag 3 July. Ik had het voorwerp deren nacht
my van kerst te blyven; doch over twee Maria, die
reeds een paar dagen aan verhouding had, was een
omgeving. My had een klein behaefte aan rust en
besloten dus hier te blyven, waar een schone uit-
zigt uit onze kamer en fraaie blicks een gezellige
plaats daaruor aanbieden. Ik schreef eveneens en te-
recht vervolgert den heer Franses met wie ik veel
over Holland en over Duitschland sprak.

Maria werd meer ongestad, en dat my den arts van
den heer Franses te rade namen, die en geen bevestiging
in vond, maar wel vermeldde dat my my erg me-
kandheids kerst had.

Ik deed een wandeling op de brug, die geheel aan Be-
den behoort, hetzelve met de andere bruggen op een na,
zo is het heel genal is. Verder wandelde ik op den
Rydam en in den „Schlofsgarten“.

Zondag 4 July. Maria was gelukkig wat beteren
had weder lust in het spelen. Ik schreef myne brieven
naar Rotterdam en Utrecht, en bracht ze op de post; -
pauze vervolgert den Raad van Leiden te bezoeken,
met wie my naar twee jaar in Weisbad konnen ge-

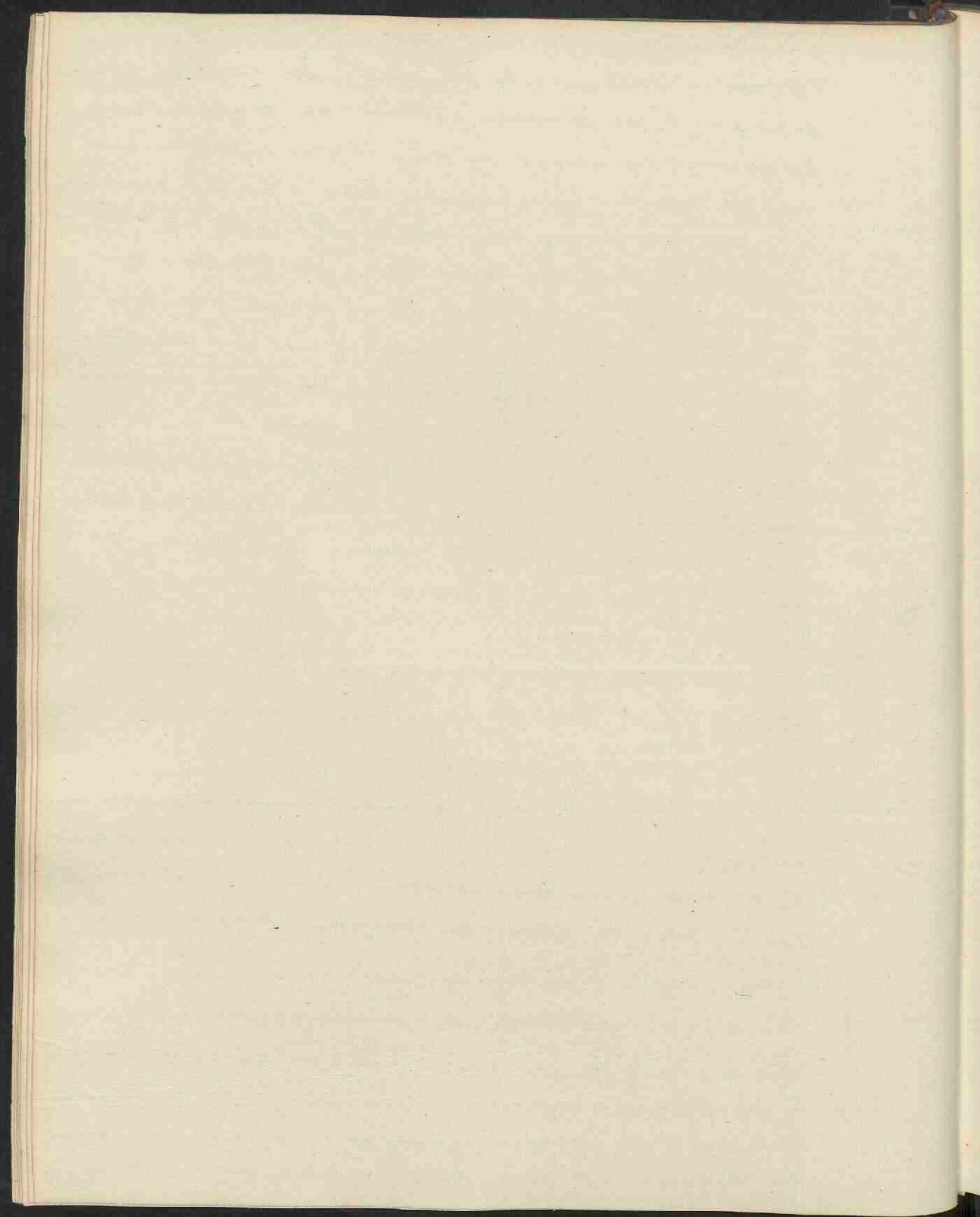
maakte hebben. Ik vond hem niet meer tusschen twee
katholieke en hervormde familie. Ik doorloopte by deze
gelegenheid het grootste gedeelte der stad. Zy is in
kwadranten afgedeseld die door letters onbepaald
zijn: ik volgde de rei; maar toen ik aan J. gekomen
was, bevond ik mij aan het beveland der stad, en
ik zocht L. Toen vernam ik dat een fusade niet
meer K. begon aan begon bere reuwendige wy van
aanduiding der plaats is dat naar den onbekend
de map niet de gemiddeldste, en Straaten met
namen komen my verkielyk voor.

Wij aten heden te 5 ure aan de publice tafel, die
wening besat was. Wy zagen een luchtbal, die met
drie reizigers en den Heer Green even buiten de
stad opgegaan was. Het weder was zeer warm en
er was weinig wind.

De Heer Franer bezocht ons deren morgen
aan en deren avond met zyne vrouw. Aan ze
sprak ontbrak het ons niet.

Ik maakte nap een groote wandeling met my
ne vrouw. De avond was buitengewoon schoon
en er was heel leuandigheid. Ons viel de groote
tafel op die naar een groote „Bierkeller“ ging.

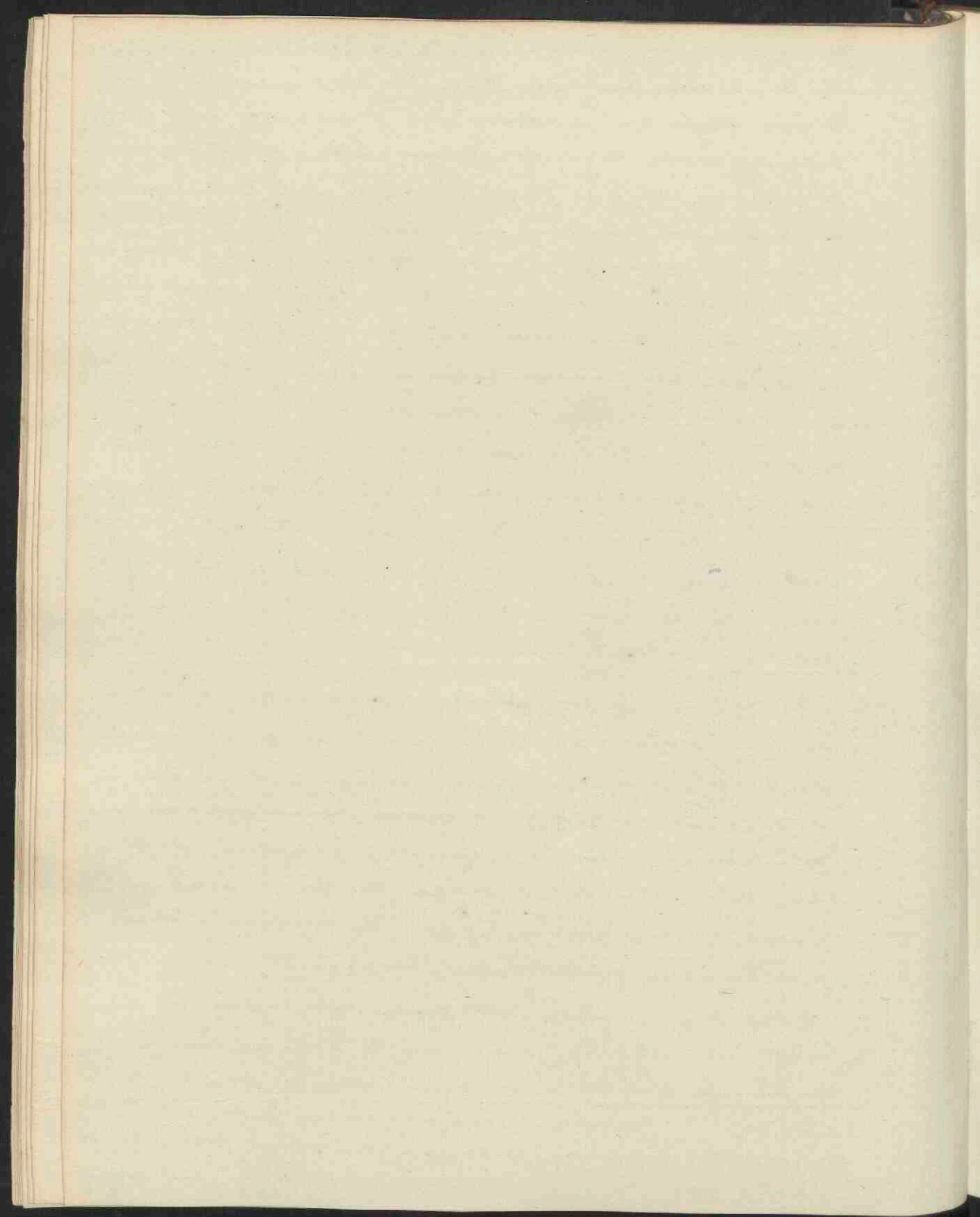
Maandag 5 July. De geneesker komt er voor Maria
leen bemaar in dat my twee reis heden aarvalden; maar
niet te veel op een dag, hetgeen ook voor my raadzaam was.
De H: Franers kwam ons nap naemel zeggen. He was
van van kom dat zyne vrouw de rusten is van den beke
den Boelganden professor Hengstenberger, die zyn vriend

7
zake en wint in zeer strenge protestantsche orthodoxie.
De Hr. T. was hieomede zach met zeer ingevormen. Hij
waren beide van gevoelen dat in die zaken een afwij-
felende mode heerscht. Noek onlangs beval die alles
te schikten naar de Hegelische wyslegende, waaraan de
dagmen tot een blout goddeloos af liep tot kleunen
gemakke telden; - nu vindt men er weder behagen in
om alle dagmen zoo overdueren mogelijk met de aan-
lijning van alle overtuigingsmakend verkoprag te. Het is of-
merkelyk dat vooral gedoopte Joden, Gaander, Leo,
Stahl niet daardoor onderscheiden. Zonderling is
nog dat die uitlopende Stalists niet bevestig-
voerden als byzonder geschikt om het deponerens te
schragen, en daardoor de punt in Pompeien en el.
elder by de vorsten maken te veruitoven. Dit doet
niet vermoeden dat die yuanaar^(ziet) op een zeer verhoeren
goddianelyk standpunt bevonden.

To twee ons vertrokken wy, en reden op den
Spoorweg tot Offenburg, waar wy te 8 u. a. aankom-
men. Het is een schoon en gezegend land dat wy
darsneden, doch door menschelyke verkeerdheid van
verrukkende sloten menigvuldig getykt. De Fran-
sche en andere lezers hebben het zoo dikwyls ver-
waest, en wy onlangs werd de inclusie daar
genakenloze natkelanden verstaand.

Dinsdag 6 July. To 9 ons vervolgde wy onze
weg naar Bazel, waar wy te één ons aankwamen.
De waande was kinderlyk, vooral aan het eind van den
Spoorweg, de Epongen, waar men ons in de bevestigende van
maakte liet tot er een derde amittel gesceed was. Bazel
is nog allyd niet onoverwonne met Baden, over het wy

9
Lengen van den weg tot aan de stad. En 4½ tot mij toe
bleeften vier toornels op den zuidoosten weg tot het Noorden,
en 4½ nabij de Westwaards straat.

Wij vanden in de Drie Kampen, als gewoontelyk, ge-
de herberg. Wij aten te 5 uur in de barbaarsche zaal van
den Ryk, waar ik reeds meer 34 jaar over de schou-
heid van het uitzicht opgetogen was. Toen was ook die
zaal en de geheele herberg nog niet op een groote schaal
gebouwd.

In machte met enige vrees een zeer groote wanto-
loef over de Patroonskerk, de wallen tot by het Station van
den Noorderweg Spoorweg, en door de stad. De avond
was zeer schoon, het gewijs, by de ondergaande zon, het
endaar troffen: het Java-land is hier overal met
weidery bebouwd, groen en gras bedekt. Wij bewanden
den in de stad de prachtige huizen der ryke Barabarsche
milieu; en 4½ reeds met fraage tuinen verrijkt, waar
overvloed van voren, hier en daar ook ondergebouwen,
wonder aangepatzen. Er is blykbaar tevens een
de in deze wuvingen; de uitzichting met vrees
tijd doet dit in het oog vallen. Het is mer dan nu,
betreffing der stad ook geheel anders dan in andere sto-
den. Er worden niet meer straten op groote schaal
en gelykvoornig plan aangelegd; maar elk bouwt en
verfraait naar zyn betgervallen zyn eigen huis en bo,
komt niet niet voor het geheel. De ongelukkig-
heid en de kranktelige enge straten blyven dus onveranderd.
Wij eindigden met de meest gemene wandeling op de Ryk-
brug. In twee veronderd ons enige rustheid: wij
moeten een paar minuten uitrusten omdat ik mij een
meid gevoelde.

Het Arsenal, den anderen Klokkentoren, die men be-
meent dat lang naar de geboorte van Christus gebouwd
is, ducht eigentlijk de ene de Prins van die 7de gestede,
de kerk van den Heiligen Ursus met de twee fraaie
Jantinnen, die lag in onze kamer hooren rusten; —
die altes, heb ik vroeger reeds, gezien en in myn dagboek
vermeld.

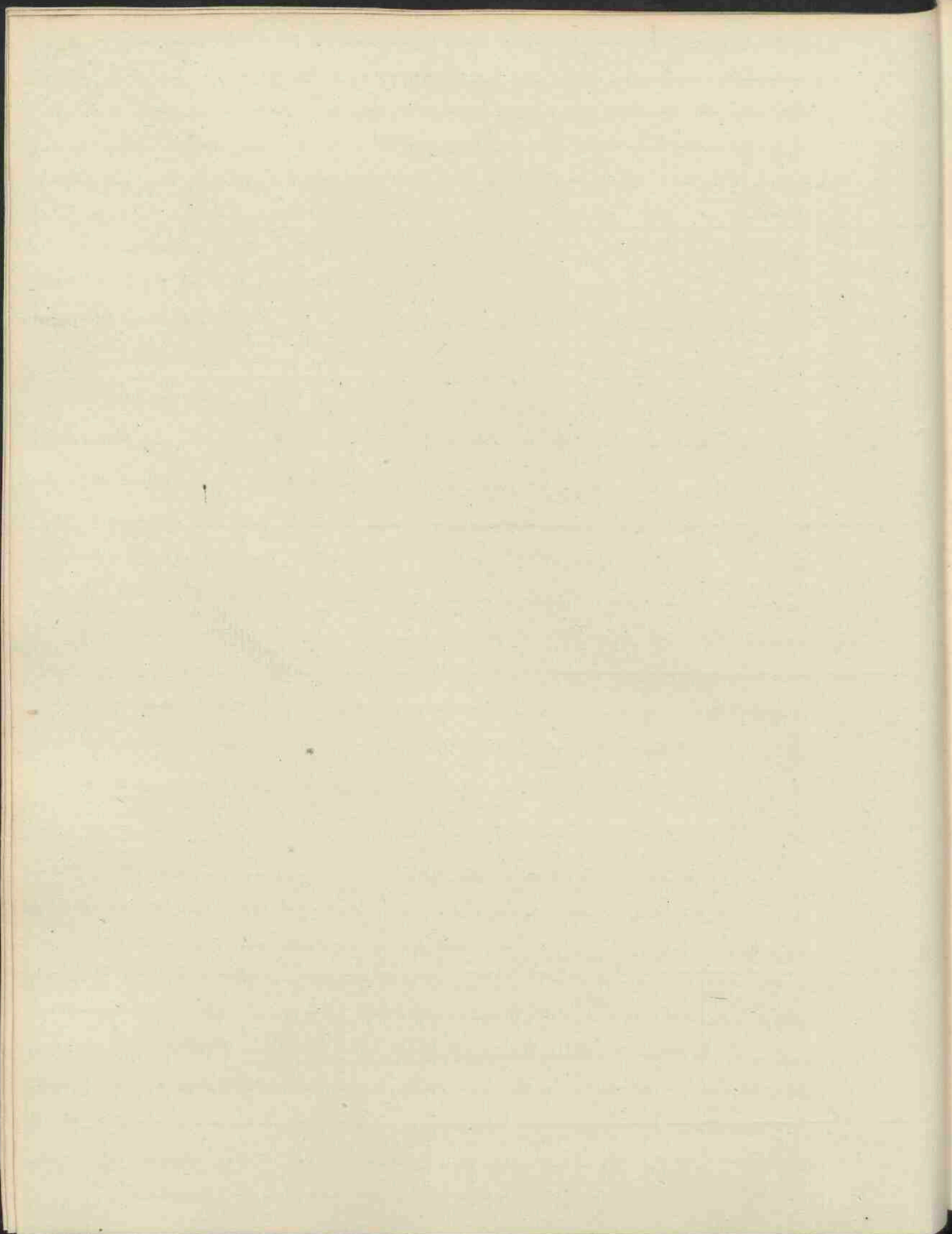
3

In het begin thins op deze reis vultocht met vreesheid; ik nu
maakte eenige uren te Coeurvaich of op een andere bad,
plaats te zullen moeten doorbrengen, waer ik dan mijn
tijd woude hebben om plan voor een reisje te maken, waer
voor ik het liefst Bohemien Oostenryk woude gekeren
helden. Men begon ik te overleggen waerwaerds wy in
Zwitserland ons bepanen zonden. Myne wachting woude
zeer draaby in aanmerking. Weisbad woude daerwaer een
gankelke verbleef zyn, en ik verloor dus in kleine dagen
van draeken te gaen: over Salzkammer en Schaffhausen.
Het schone weder gaf my de hoop dat wy dikmaal
van Salzkammer den "Wassenschein" te kunnen bereiken.

Woensdag 7 july. To 9 u. vertrokken wy met den post
wagen naar Salzkammer; wy zaten in de Coupe en
konden het schone land zeer goed zien. Wy zagen den
Liostal, dat zeer toegenomen is sedert het de hoofdplaats
van Barel-Landschap geworden is: men ziet er veel
nieuwe gebouwen. In Waldenbrun hielden wy niet
lang. Nervaolgenz reden wy over den Ober-Haunstein en
daer de bekende Bergpar Klus. To 4 u. kwamen wy aan.
Wy hadden weinig hinder van de wachte maar veel
van het stof.

Er is hier niet veel te zien; wy doorewandelden den boren
avond de stad, die wy zeer ondersmet is, de oude muren
en torens wy behouden heeft, en eenige groute gebouwen,
men als het paleis van den bisschop van Barel, die hier na
blyf haest, van den grens van Frankryk, die vuer de
omwenteling zich hier ophield, en eenige schone
huizen van ryke inwoners zelt; - dat onbegrens een zeer
verschieden vuerkornen heeft. Het land rondom is
kornelachtig en onaal goed bebouwd. De Aar, die door
de stad vloeit, is hier een breede schone rivier.

Wij zagen hier 34 verordelingen met hellingen. Terzighouwen¹⁰
van het veld waan by onder tachtigt van twee gewapende man-
nen gemaekt hadden. Dit is derselver wys van dwangzakeit
die ik in Bern gezien heb.

Zonndag 8 July. Treurige dag: ik werd dezen
nacht zeer ongesteld: diarthee, braken, benaauwt,
heid. De vermaeyenis der reis, het onbedruidenten,
ders, schyn voor myne swakheid nog te groot, naar
by de afwijffeling van hitte en koude en de onge-
wone kost; dit raam heeft my gemeldij aange-
last. Ik sloop tot des avonds 6 ure te bed;
rystwater was het eenig middel, dat my aannem-
den, en dat ook het kuurod tot badaren bracht.
Het is een groote toespand; maar ik ben daardoor
niet ontmeelijd. Ik onderscheid het groote voorrecht,
niet alleen te zyn. Myne vrouw heeft als altyd
de grootste zorg voor my, en Maria is ons eens om
uitputtelijke brenn van vualykheid; doch hien kind
is altyd vermaeyd en levendig en vermaekt ons
door haan spel en door haan eluvondige liefkozing.

Vryd. 9 July. Het zyn my veel beter, haer ik my zeer
swak gevoelde. Ik hield my dezen morgen bezig met
leren en schryven en na het eten redde wy uit, om de
omtreken te zien. Wy bezochten het slot Waldzegg
op een half uur afstand van de stad. Het behoort der
familie Besenval, die sedert meer dan twee eeuwen
in de Fransche legers gebruid heeft. De vint graef ont-
ving ons zeer beleefd, verhaalde ons dat hy lang diezelve
compaan gevoeld had, steets van het hof van Lodowijk
XVIII en Karel X gemaekt was, en van den persoon van den
Hortag van Burenans was verbonnen gemaekt. Wy bracht ons

Men heeft op deze plaats een gravensteen als zijnde,
toeken opgericht met het opschrift

Civibus Salutor.

ob devotum humanitate hoflem

MCCCXVIII.

et

Mic Mengis praef. 1.

ob servatam civium fidem et vitam

MDXXXIII

Saxum hunc D. D. pastorem pietas MDCCCXIII.

11
in de grote zaal naar vele familiëpartijten en met
pers. behieldende glazen wanden. My was ons het Zwa-
-waarnam het ontwerp op de Alpen naar vortgevoerd is. Het
kasteel is onbemand, en niet best onafhankelijk, evenwel
naast durend bewaard, het park is zeer schoon, doch de
tijd liet ons niet toe daaren te wandelen.

Op eene hoogte in het Bosch heeft men een zij uit-
gestrookte gezigt; doch de lucht was niet heeler zo
naep om de binnenvaarten te onderscheiden.

My nummer is het gezigt op den Weipenstein, dien
wy ons hadden voorgezigt te bezaken. Dit plan
hebben wy opgegeven, omdat ik het niet dwyf wagen
des marfens naar vanaan-gang my in de hand
lucht op de hoogte te begeren. Daarom is vord
wy by het ondergaan der zwa lucht het gezigt der
Alpen gemist hebben. Men konde naamwelgke den
Pilatusberg en den Rigi onderscheiden.

Wy dauden vervolgens of in een enge vallei, met
een helder stroompje, maar de ruisen naar grollen.
Normen, in een vanaan de Hermitage der Heilige
Kerker is, die, na dat wy het Thobanische kloster ge-
volgd had, waartoe de Heilige Ursus Sabunde, vrouwe
van Salothron zyn naam ontleent, - hier een schone
plaats, rechts tegen de wandeling der wandel. Men
heeft er een kapel van gemakke en in de net, achter
het altaar, een nabuuring van het Heilige graf wte
kommen. Een hermit is een huize daar tegenover
lygt die heilige plaats. De wandeling in de vallei
die men veel gebuunte behoudzaamheid is, behaast

De doopen hebben onzer het voortkomen van luttelheid; gwe-
te gaed onbescheiden huren, byna aetj met kleantinnen en my
benandien blesmen vrom de wankers; - de velden gaed te
staet; - de menschen knachtig en gerand en gaed gelloed.
Het gnaou, dat byna vop it, gheeft op deren tyd van het jaer
het volcomen voortkomen van de velden; - het gnaou lunde
algemeen bevochtigd en verhoort dus by de grote waerde
volkomene fruchtbaarheid.

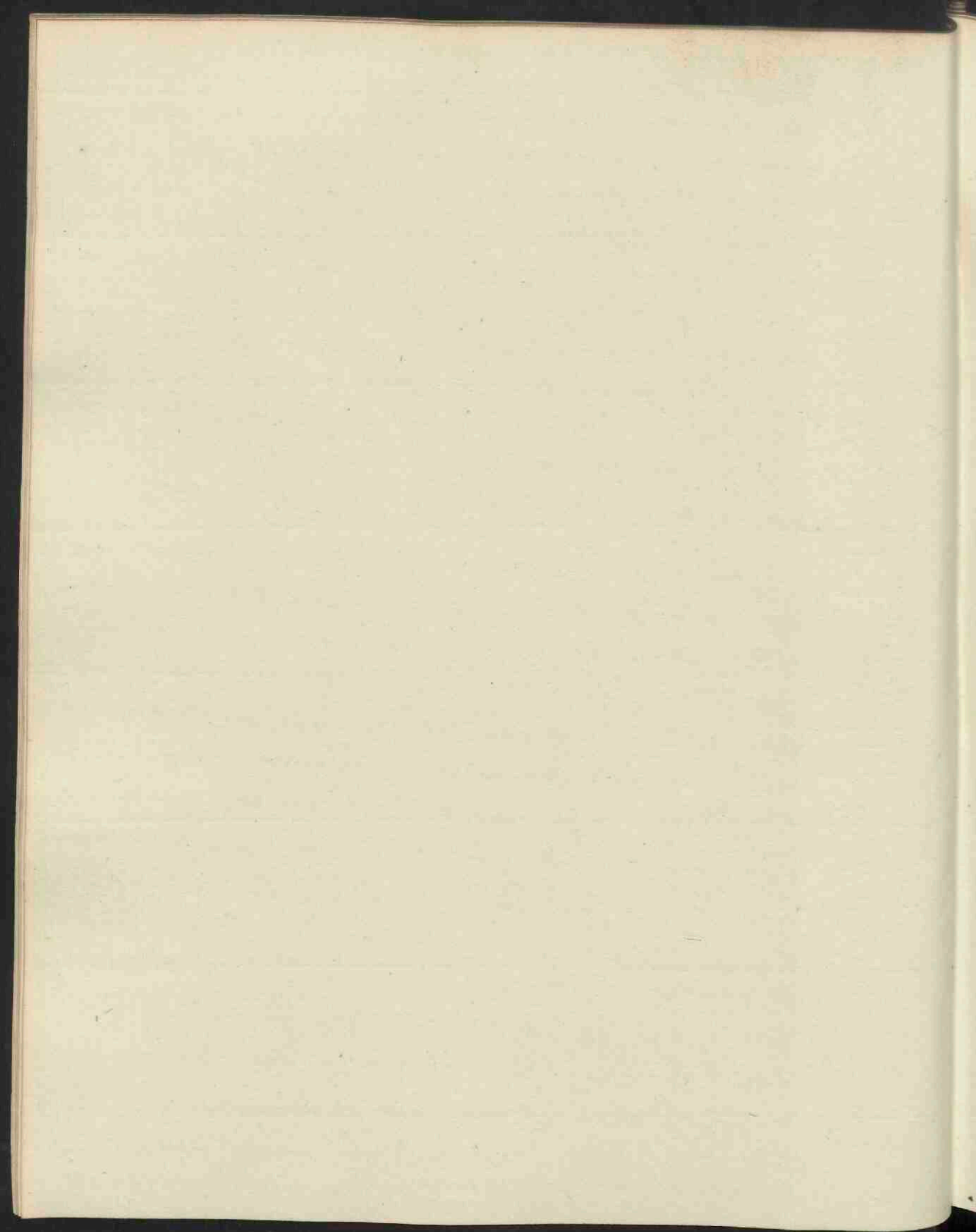
Nal de finante van de Lovet.

Het land is hier overal schoon, en de veelste landbouw van met Tuinen, val van rozen en andere bloemen vestemen bonydourswaardige verblyfplaatsen naar de Salothuones familieën.

Van den staetand van dit kantou, heb ik niet anders vernomen dan hetgeen my de tuward raide, dat men nuog altyd, haemel katholisch zynde, en de kloosters in meeren latenda, niet tot de ultramon. taansche party behoort. Ook is men zeer verduyngzaam jegens de Protestanten. Zy tellen haer slechts weinige honderten; maar hebben keune wark en gestaltes en gemeten vakkomen vryheit.

Zaterdag 10 July. Wy hebben ons plan aen. Zins veranderd, en besloten naar het Kalte Bad op den Rigi te gaan; dert meer een klamen om. Weg. Zoo verstrakken wy hader tegen eef uun naar Schinzwach. Wy liidden midoag te Ollen, dat zeer verbeterd is. Lohet ik het vruager gemie het. De meune weg aan den Unten Hauenstein, die wy reden draegt zeer tot den teenevande blauw aeras plaats ty. Het was een heerlyke dag; wy waren opgetogen over het schoone land; lugohar de valleys met middelmatig kange bergen, over al besallig, niet verkenen of nembvithelg. Tegen half 8 kwamen wy aan het groote Badhuis, waar wy gades kamers bekomen.

Zondag 11 July. Wy namen doren morgen een bad. Het water heet buitengewoon veel warmer, meer dan dat van Aho.

Welk het is minder warm. Het was er ook gedronken; doch daarvoor gevoelde hij geen ongemaktheid.

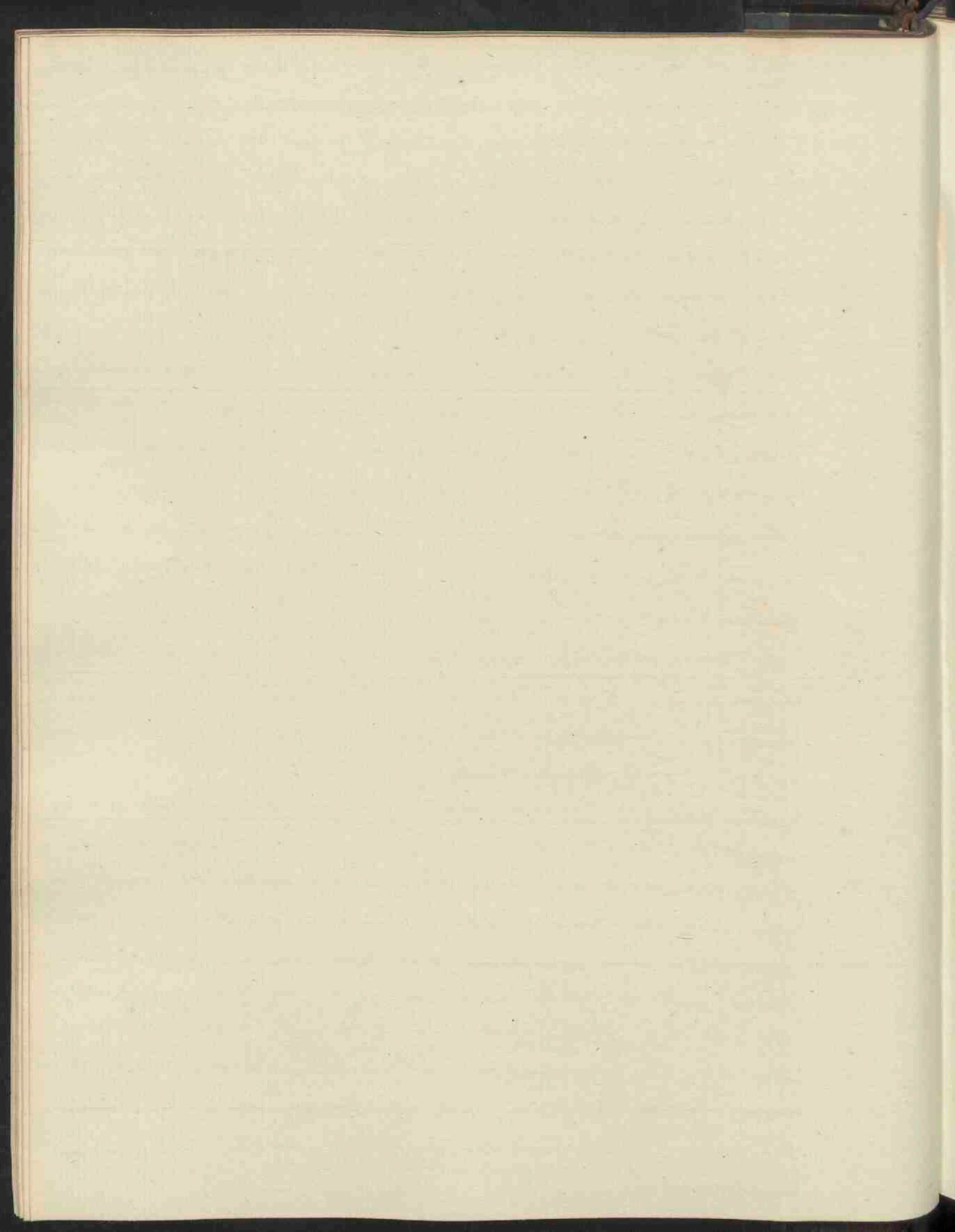
Wij maakten een wandeling; doch de wandeling duurde ons spoedig kuiswaards. Wij bleven op onze kamers tot een uur en aten toen aan de publieke tafel met ongeveer 120 desgenooten. Mijn buurman was de zoon van een vrouw de armen, die mij ontrent deze kuisplaats mededeelde, dat zij de meest bekende in Zwitserland is; voor rhamatisme en heidinkten is het water zeer heilzaam. Er komen veel Zwitsers, ook uit de Franse kantonen, verkeer Francken, meest uit den Elzas, meening andere vreesden, byna nooit Engelsen.

Er was nog een tweede minder kostbare tafel, waar 75 gasten waren. Tusschen er was 500 in de groote zaal.

De zekeren en inscripties zijn op een groote school, en op goede maat ingescript. Een bijzonder gebouwen van de armen verkeerden aan ongeveer 200 kranken medelijden en verzorging voor niet.

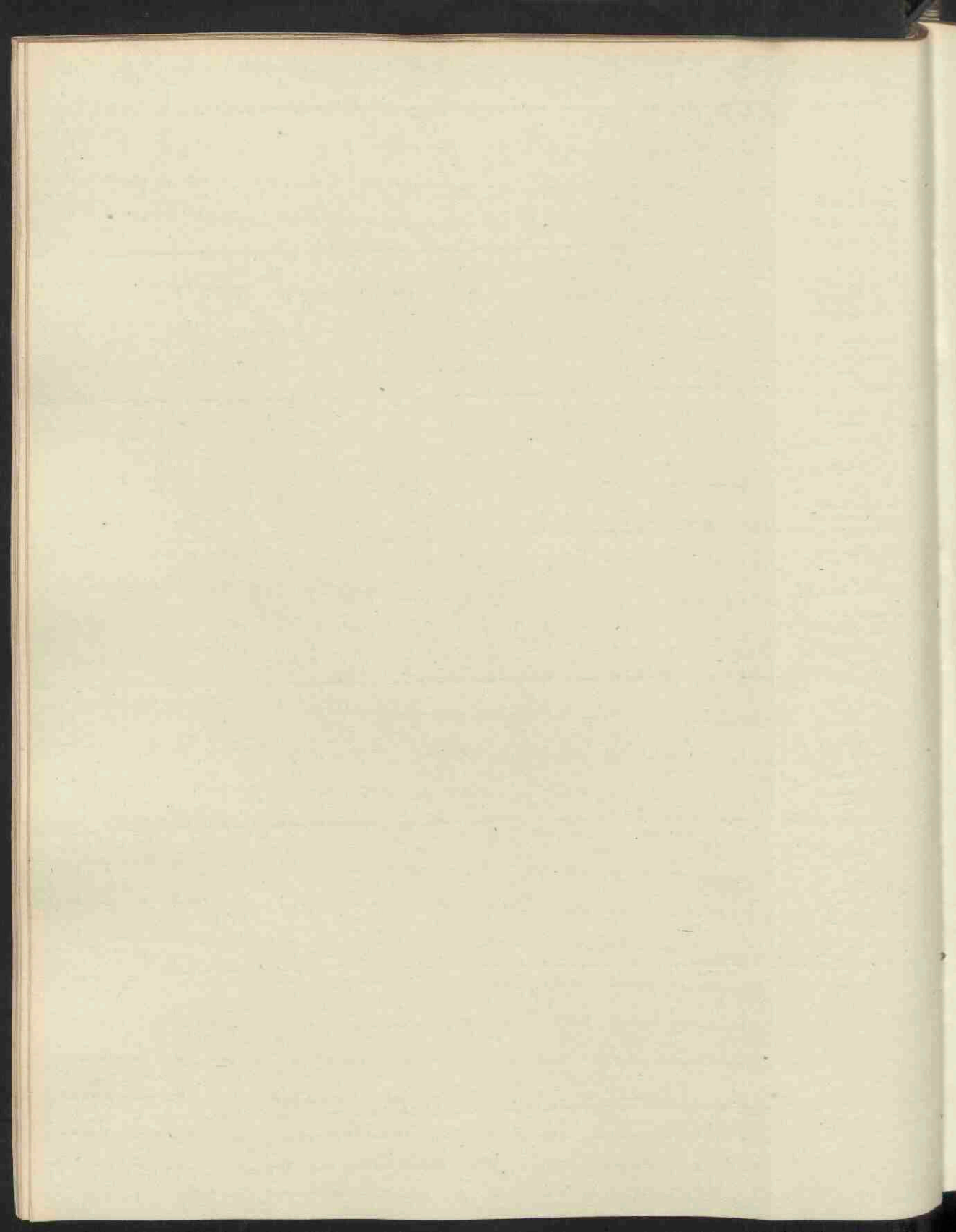
Na het eten was er deunt van de buuren, die uit de ontroeken der Gaudings kuischen vreesden. Men maakte zeer aandachtig, en veel dames der badgasten zagen het aan en lieten hore kinderen aan den dans deel nemen. De 2e Maria was opgetogen over dat tekeningspel. Men keegast ook en schiel naar het wit; en veel meer nog zit men aan lange tafels en gebouwen wijzen en boud. Het was een onschuldig vermaak, dat te weten van een vreesd een omgiedde, en toen heeren de baren en buuren van, byna intellutent jonge leden, onder kind gezang kuiswaards.

Taan toe was keizer werd vandenken wy naar het
 Stat Habsburg op de hoogte Wülpalburg, die geheel
 met bosch bebost is, was door wy in de toestand ge-
 yen. Er is slechts een gebouwt van het oude gebouwt
 in meeren geteelt en dat woont nu geest onderken.
 dan. De familie heeft naar die stat, dat in 1020
 door Graaf Raaband van Altdenburg gebouwt is, haer
 naam ontleent, en de streek rondom, die men over-
 ziet, is haer eerste vorstendom geweest.

On punt is naar het gevecht naar markgraafschap: in de
 valle: ziet men de Aar, die het water uit het Bri-
 entes en het Thuner Meer, — de Rauff, die het uit het
 Zugser Meer en het Meer des Vier Kantons, — de Lim,
 maar die het uit het Zuringer Meer afvoeren. Zy ko-
 men by Brugg te samen en vallen by het dorpje Co-
 blants in den Ryn. In den uithoek waar nu Brugg
 ligt hadden de Romeinen eenne streekte stad van
 Helveta. Vindouifa gebouwt. Naar oud nederlaze
 zagen wy de geueen Kddy Königspollen, gebouwt op
 de plaats, waar in 1308 keiser Albrecht van Habs-
 burg vermoord werd. Zyne weduwe Elisabeth en
 zyne dochter Agnes, koningin van Hongarye hebben die
 gesticht om zyn doot te verreeuen, en dit heeft in
 eenne voorstelling van vroomheit die voortmen
 gunstig saen beaandelen. Doch waanneer men nu
 neemt dat zy, door dinnelzde gnet gedruet, met
 onverrebelzke onredheid de nabestaanden en betoelt,
 hiagen naar de maondenaar, veltome onschuldige,
 Ten getale van 1000 deden ombrengen, en Agnes, toen
 zy het slagte van 63 dieer ongelukkig aanschouwt,
 uitroep: nu baad ik in meli-dauw; — dan maelt

wel wasen welke de geest van die geestdrift in die
kerk was, welke niet Christelyk waerde en waerhan
men steeds den twakkedigen invloed in de Middelen
eenen raemt.

Rechts hiervan niet men een dorpje, Binn, waer Pas
kalamen zyn laatste dafin eindigde en Begraave
ligt. Het veel meer onverschillig met het
ware Christendom is het leven van dien eenen
dopen man, die niet uitsluitend wafde aan het
vervalen der jeugd. Hy wafde niet de vermind
gen der priesters en vermind ook niet hunne
lof.

Het laatste Binnig waerom niet te hielden
recht op de tegenovergelepen hoogte van de
andere zynen van de Rivier.

Op veel groter afstand niet men van hier de Sneeuw
bergen en andere hoogte itpen; doch de avond was daar,
niet niet gunstig; de waerde, die nu reeds veel dafin
avond heeft, vervalde de lucht met een dunnid wafel, zoo
dat men slechts zeer flauwe de wafelken niet meer
de beemelingen niet onderhouden kan. Ik konnende
my dat ik van dit punt, niet 34 jaer, want het oerit
de Alpen gader heb. Ik konde my toen niet voorstellen
van dit zynen het waerom te zullen hebben dit schone
land weder te zien; myne waerde zyn vervalde in wafelken
maer ik schouwen dat, met de het leed dat my intafken ze
knippen heeft, het leven my zeer veel goed heeft opge
verd.

My knippen hier eenre reizende postschied aan, zoo als
die gewoonlyke henna waerde. Toren maken. Het in
zoo my dunkt, want deze knippen eenre heylige en wafelken
spanning; met eenen waerom waerom het het wafelken
leven deze jonge lieden met de verwaelteling, die ik in

In Hittchisch veruamen wy dat het kelen de vryganduf
was van den Caranden Slag van Sempach, 1386, en dat die
goddientig en met vrygde boeynen zandt waerd. Het waer my
dit met vrygde zandten te hebben; wy vanden dat foet hebben kunnen
Byvanden.

zijne kindskheid ondergaan heb. Het konneerde my dus
 de maesters met hunne kweekelingen niet anders dan
 het gewone Duitsrecht en geen Duitsch spreken. My
 dunkt de beschaaftes staad moest niet gemeen de
 beschaafde taal te spreken; doch dat deen de "Leit"
 ten niet.

In het oude slot is eene herberg en daar waren
 veel landlieden die kunnen wijz en het voolgh goring
 genoten. Op onsen terugweg ontfaactden wy een
 aantal jonge boeren en boerinnen, die zich nog van
 Schinwaach denwaards bejagen. Die vaenge dunde,
 was men dat zeide tot na middernacht. Die jonge
 lieden kwamen ons byzonder vrograam voor. Vreemd
 is het dat men zich niet in de voge lucht maar in de
 gesloten vertakken waarsenige. De avontak is met die
 de maene avond. 200 keltrean wy.

Saterdag 12 July. Wy zyn van ons hant komat te Schin
 nach 200 veldwan, maar van een lang verlyft vunde
 het ons niet onvelken. De vallei is niet byvondes tony
 er zyn nuly het hant byne geene wandelingen; but, wat
 eger is, de lucht is zeer onangenaam vervult van
 zwaeldamp; zeer hinderlyk kwam ons voor het traen
 nig gevaar van een waternalen die my zelf in den
 slaap staorde. Wy verlieten dus wel komeder

desen maegen te 7. Schinwaach om ons reis
 naar Lucera want te getten. Wy deden een reit sly
 van wy, die op Kelters hant van 1896 niet aangevonden. In
 vandyt langs het Hallinglen en Baldeker. Maar en men
 den in Hittakint eene grode herberg om middag te hunden
 her zeide ont dat dit wy seet sedert twee jason goed
 gemacht is, en het op kellen dat gemeen van. Het Bandze
 vantschap doet de groote algemeene wegen aanleggen en en
 deshondan en leep in den dantken byt intelakant daarsaan

Ik heb later vernomen, dat het aanleggen van twelfen mijl
ter de hereniging van het Bondgenootschap, july 6. de
Itinerair behoort. Elk kanton daer dit naar richzelf,
doch de kantons en zelfs de gemeenten, hebben gewaagd
om zels en goede wegen aan te leggen.

Men heeft daerom de beginselen vastgesteld om
teent het aanleggen der Spoorwegen. De gemeenten
hadden zeer uiteengeleopen. Men heeft bevestigd:

dat de Spoorwegen niet van Staatwege, maar
door bijzondere ondernemingen zullen worden aange-
legd;

Dat het niet als gemeenschappelyk onderneming van
het Bondgenootschap zal beschouwd worden; maar
dat elk kanton Concessie zal kunnen geven; doch
onder goedkeuring van het algemeen bestuur.

Hierdoor is de gelijkenheid om spoedig een nationaal
stelsel van Spoorwegen te verkrijgen tuel eenigzins
afgezien; doch men heeft my uitgeleid, dat het
naar den politiekten toestand van Zwitserland niet
van toorn was, het tegenwoordigsteld beginsel, om te
nelyk daer het algemeen bestuur de Spoorwegen te doen
aanleggen, met een kleine meerderheid aan te ne-
men. De Kantons zijn nog zeer verreweg of hoornom
afhankelghed; zy wanden met meevrin, tuel een ne-
meeding van den invloed der Bondsvogentij aan-
zien. Ter bekortiging dier wegen zonden bedriindene
kanten van de Kantons meeren zonden opgelegd, het
zies grootste ontbrekendheid zoudde hadde veroverzucht,
te meer daer niet alle Kantons en gelijkelghed daer de
voordelend zonden zoudde; en sommigt zelfs noover,
deel tegen hebben, omdat zy blont landbouw zynen
en hune vruchtbrengsel, zyn niet uitbreiden.

gezonigd; de overige wapen leggen de gemeenten onderling
 aan en onderhouden ze eveneens uit eigen middelen. Slechts
 Bataall men, wapen of omgiffen. Dit is een der groute
 verbeteringen, welke de nieuwe Constitutie heeft aan-
 gebracht. Het verkeer en de handel namen daardoor
 toe toe. Op de meeste wapen zijn groute stempelen
 geplaatst, van Swaan voorheen van glazen kopies
 of haagjes. Hierdoor wordt het afveulen van de
 weg, wanneer die met Suerus bedekt is, verhoed.

To 5 u kwam men weg te Luccoer aan. Weg waren zeer
 tinnem in de groute herberg, "Schweiner Hof" een vinnige
 kamer aan het heer te bekomen, maar weg besloot wa-
 ren tegen de hitte, die buitengewoon groot is. De avond
 was zeer aangenaam, en daar weg nergens een beter intress-
 kander nimmer zachten weg dat men over kamer en balkon,
 en gingen niet uit. De kerke waren by het ondergaanden
 zeer heerlijk verlicht, maar de meest verwyderde waren,
 over al, gisteren niet welkamen duideljk.

Dinsdag 13 July. Weg hielden zeer stil ten sake der groot
 te hitte. Ik hield my bezig met lezen en schrijven.
 Als leestue had ik medegezamen Oliver Tunit van Dis-
 kent. Dit heb ik ten einde gebracht, en La nu Seniors
 Four lectures on political economy; - ook schafte ik my
 hier als nieuw leestue aan Macaulay's History of
 England, welke werke ik thans nog niet geheel gelenen heb.
 Toen ik over uit gezagen was, droef my de brandende van
 weder naar huis. Ook heb ik de weinige merkwaardigheden
 van Suuron: het tuynhuis, den Leuw van Thorenaldson, & kerkhuus,
 deljk gezien.

De tabbe d'hotas vanse zeer weinig kalouf gemaakt zijn,
 zoo er niet een reizende kerkhuus, 42 in getal, aan had
 deel genomen.
 Weg maakte met de staambank een uitstap naar een Hout.

Een Engelsterman met zyne vrouw deden denzelfden intelyg. Hy
was mituwaarts en konde niet te voet of te paard gaan. Zy
ne vrouw, die zeer liefdevol naar ziede my, dat zy dat niet te men
naal redden. Zy kwamen nu uit Italia en gingen als gewoonlyke
1 de Cappeldring. naar Engeland terug naar zy blazen
tot tegen den winter dan zy stoot in
het zuiden doorkraefte. Het is een groe.
te vooruitgang in de middelste van
veroor, dat men, ook met een zeer ge,
brechtuy lichaam, zyn neeflyt zyn kon.
afwijfelen.

Men heeft my wederom geroepd dat het de zapper,
Lionese onerste Schindlar was

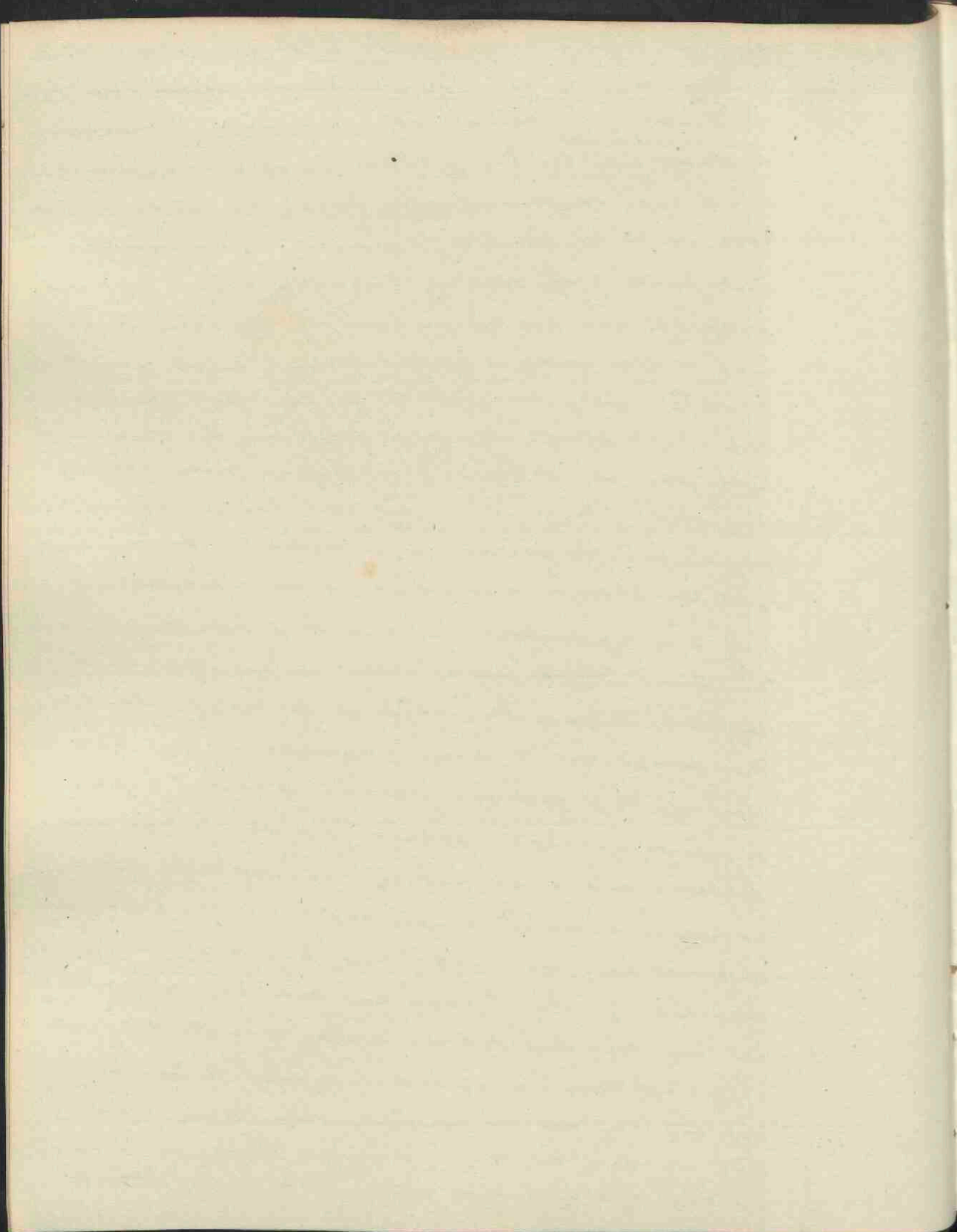
stad en terug. De avond was nu zeer verkwijntend en de vaas
 op het schone haar alleaangenaam; zy denude mijn
 uddelhof over. In de laatste wandelen wy over de
 lange brug⁺ aan den muur van de Krijg en door de
 stad. De zeer lange Hof-Brug die lange tot haar lag,
 en waaraan een zedeste uipgenomen werd in 1835, om
 plaats te maken voor de herberg waar wy ons bevonden,
 is nu geheel verdwenen, en vervangen door een breede
 baan, thans de schoone wandeling als de voor en,
 dergesam is.

Woensdag 14 July. Wy zijn in ons plan, om naar
 het kalte Bad op den Rigi te gaan, tevens geteld, door
 het dorp dat daar geen plaats is. Wy hebben dus
 besloten een andere rustplaats te beproeven, na
 melyk Engelberg in het kanton Unterwalden.
 Wy aten te half een aan de publicke tafel, hyn
 bevoorname rende my dat by Leucerner was, maar te
 dert lang afwezig geweest was, en toen spraken wy
 over de verbeteringen die ook wy in het oop geval
 kon worden. In rouw hem af het verlyt. buiten
 zyne vaderstad hem niet hard viel, daar hy niet
 licht zulk een tehuus woonplaats zande gevonden
 hebben. "Mouren, j'habito depuis 24 ans N'aple,"
 was het antwoord. Toen spraken wy veel over den
 toestand van Napoli. De ornamentelijgerinden,
 zande hy, die ter jeest trouw zijn, van de Socialije
 dien hy persoonlijk kende en langachtte, en veel ander
 zijn afgetrukkene theoretici, die instellingen willen
 tel hand brengen, waaraan het rijk en de geheele
 maatschappelyke toestand niet verlamd is; - de nego
 ring en hare raadslieden, die meestal zeer slechte lie.

Hy raemde zeer den Generaal Filangieri; die is een betwaa-
ren eedlijk man, zoon van den beroemden Libyner van dien naam.
De regering gebruikte hem niet, maar waspelt niet hy niet
goed aanpakken, omdat hy in den tijd van Murat in zijn va-
derland gebleven was.

den tijd, bepaal welvacht deuzelfden misflag in omge-
 heeden zijn: zy beginnen, na elke omwenteling, deszelfs
 verandering en toestand, die evenwel niet meer
 in staat zijn het gezag te vestigen of te handhaven.
 Dit brengt een wanhoopigen Staat van zaken, te weeg.
 Elke party maakt haar eigen nal onverschuldigt.
 Intusschen heeft toch by het veld eenige vooruit-
 gang plaats, met name voor de ryperheid. Te voore
 was de scheepvaart geheel vernieuwdeid, geen Span-
 jisch schip meer door de Straat van Gibraltar;
 thans is er groote openmaktheid voor het bouwen en
 uitbreiden van schepen: men vaart naar het noor-
 den, naar Brasilie en andere landen van Ameri-
 ca, en de Spanjische zeelieden onderwaken
 zich door hunne matigheid en geschiktheid.

To 2 u. vertrokken wy met de steembout en ver-
 ren naar Basel. Het water veranderte en
 het meer kwam tamelyk in beweging. Het had
 ons gezegd dat de boot aanlegde en, nu kwam
 men op vyf grooten afstand met een gemak
 kustje de reizigers afhalen, die wy talryk waren.
 Dit was inderdaad onstip, vooral toen sommige
 vrammen onseind gingen staan. Wy konden
 toch wel aan, doch andersvonden een manier te
 leestelling. In Lucern had men ons verzekerd
 dat wy hier dadelijk een wagen kanten bekomen
 om nog deren avond te Engelberg te komen. Men
 konde wy dat er geen paarden thans waren en
 dat wy hier den nacht moeten blyven in de heberg
 die zoo nal was, dat wy ons met twee allenleiden

Het kamertje meester bekelpen. Dit zijn tekenstellingen
 die niet wat van het gansche der reis ingehouden. On-
 rofens was men in de herberg zeer vouchoudend en het
 gezelschap was er zoo schouwd, dat wij spaedry met dit her-
 sponthout vermaand waren. Het mede was na een her-
 ten rogen zeer aangenaam. Wij maakten een groote
 wandeling tot door het dorp Buochs, steeds door
 het heentje Alpenland dat by uitstek goed weelicht
 was. Toen het donker werd zagen wij een paar vrees-
 aan, de helling van den Rigi, zoo men ons reeds
 door de herders gestoukt, die daarop huns avond,
 maectyd houde. Dit maekt een zeer goede uit-
 tuesking. Op onzen weg waren de groote me-
 lboonen een byzonder sieraad. De groene meide
 en het zwicht daarboven, de veldt wouingen met al-
 lere slimperplanten, enkele zelf met parabolus,
 als bekeerd leeren en schilderachtig tafereel.
 De bewoners schynen zeer welvarend te zyn; wij zagen
 vorkheiden kaatsmapazynen; men ziet die vorkheiden
 te de kaas uit de Semstributen wordt aangevaard,
 en, zoo men ons reeds, is de beitsen wing vooral vrees-
 Italic. Wij zagen ook vaapmalen, waaraan men al-
 gewoonlyf, de bergstoumperren een veldt maekt.
 Ook zagen wij een klein meef waar boeten verpaar-
 digd werden. Men reide ons dat daar ook wel vrees-
 tingen gebouwd worden die naar Italicand vrees-
 Zy gaan naar Lucern de Rigi, vervolgen de Aar af
 en vreesder den Rigi; - de meer ondiepe plaats is by Louf-
 foubroep; daar maekten de schepen geleelthelyf veldt-
 den vreesder.

Dinsdag 15 Juny. Tegen 8 te vreesder wij doren vrees-

Non videntur deesse plantae. Reformational.

gen. Bagganied. Met een van Brach's keranen wy in de
 valleij van de Aa, die wy nu verlaten en op reiden.
 Onze lieten wy op klein afstand naast liggen. Een boep,
 Te naby dit punt haet, was de ruimen om vande, Weel,
 en dan was hy ons eene wiede, die de weegpadsplaats
 is der "Landsgemeinde." Wy hadden, mede de twee
 bergen naar ons; de weeg liep veelal door bosch, lang,
 eene stigte. Ongeveer op de helft rustten wy was
 in eene herberg naby een groot gebouw behoorende
 toe Engelfing. Ders plaats heet Grafenort. Het dal
 behoeft geheel aan het klooster. Hier konde niet een
 traeder op. De weeg maet nu veel stigte. Op een
 groot half uur van de plaats onzer bestemming
 was de weeg ingestort; men was bezig dit te her-
 stellen, en met moeite werd de weeg, tuarssen men
 de paarden had afgespannen, door de mekledien en
 over gebragt. Te 2 u kwamen wy aan en werden in
 de herberg naby het klooster gaed ontruafed.

Nu ont middagmaal maakte ik met mijnne vrouwe
 eene wandeling laesel toe reponde. Wy sien
 aan alle zyden lange bossen, nietal met laesel de-
 deke. Het dal is 2 u. lang en $\frac{1}{2}$ u. breed, en de hoogte
 is 3180 metes.

In zyn hier eulienig vreesden, wy hadden byna niet
 anders dan Zwitsersk Duitsch. Maar ont later toek deze
 vrand twee Engelse keranen met konne vreesden, die
 zink geheel niet afvreesden; wy maekten de keranen door
 het gewone gesprek over de reis.

Vrydag 16 July. Onze Maria heeft wat kinder van
 een geswallen kout, overigen is zy teek vreesde, en wy
 vreesen ons dat de Alpenische ook haer gaed teek
 doen.

x *Sürenbach.*

Wij maakten een wandeling, die ons deed bema-
ken dat in de nabijheid geheel geen schaduw is. Men
zegt ons, dat de boomen hier niet goed groeijen.

To 12 is middagmaal. Wij maakten spoedig een
ze kennis en bekwaamen daardoor aanleiding om
met groot gemak een wandeling te maken.
Tegen 4 ons gingen wij uit, en, om niet of achterom
meening te stypen, bleven wij in de vallei, opwaarts
wandelende. Wij kwamen voorby het steenputje,
dat links van ons uit een enge vallei, "Ende des
Wells" genaamd, met veel water naar de Aa loopt.
In den winter, als de ysvelden niet smelten, van de
luden het ijs, staat het geheel stil; - waarom het
die periodieke Ghelle genaamt wordt. Verreder
tusschen wij aan den Fätschbach, die hoof van de
bergen vleit en een fraayen waterfall vormt. Dit was
ook van ons linker zijde. Byna van het einde der
vallei, ongeveer anderhalf uur van hiet, besahten
wij de Alp Kevauenthi waar een groote Ienushelle
is die door de wandelaars nauwelijck bereikt wordt.
Wij wanden op de Iennen in volle vroescheit van
het kaas maken. Twee groote ketels stonden met de
melk gevuld, die van den berg werd aangebracht, merre-
gens merre die ketels boven een vuur gehangen en
werd het nauwke in het vuur gesteld om de kaas van
de wij te schieden. Hier belangteling zagen wij de vley-
heid en nauwkeuringheid, ook de vroelyheid, merre-
de dese sterkeproefde mannen hun bedryf volbrachten.
Ook de vriendelyheid, die voor de handbereiding een
beving is, viel ons in het oog. Elk wachte het groen
te houden dat, dat hy op 3/4 van den berg afgevoerd had,
Darelyt met warm water uit, als hy er de melk uitge-

x beide onderwijzers van "Realschule", bevestigde en wel
onderrijpte mannen.

x H. Bolder.

Zaken, had. Het werd vervolgens in de Lichte geplaatst.
 Dat in de Lichte hanteert domoanatie. Toen my vrom-
 gen wie van hen de meester, lachten zy haastlyk en zei,
 den: hier is geen meester, wy zyn alleen gelyke; alle kint-
 ren zyn van dat soort en wy moeten de kaas te samen
 Taal zy hun werk gedaan hadden, riep zy wat wy
 verlangden; - maakten ons kaffy, gaven ons maek,
 brood, kaas en ruom daarbij, dus dat wy een zeer
 lichte alpermaal hadden.

Wy bezochten nog den oorsprong van een stroom-
 je aan de overzijde van de Aa, dat onder sneeuw
 en ys te vrieslyke komt. Myne vrouw had hierdoor
 het gezagen voor onze Maria, die was dikwylt van
 de sneeuw en het ys der bergen, die zy voor niet was
 gesproken had, een paar stukken ys te kunnen ma-
 delingen. Het kleine kind was hierdoor ongemak
 veruucht.

In de avondmaekte wandelden wy temp en by het an-
 dergan der yon was het gelyk op de Tithel met
 sneeuw bedekt en op de andere bergen haastlyk soeven.

Ik had met onze nieuwe kennissen, waaronder
 de H. Stablin van Brugg, en Hutenheimer van Wini-
 lertshen en een ydenfabrikant van Turist, een goed
 gesprek over den staet van Zwitserland, en de
 vreesappelen die aan de orde van den dag zyn. Ten my-
 nynt verlaten de twee eerste reeds morgen Engelberg.
 Myne vrouw was met de vrouwen ook spassig ge-
 meensam.

De tyd valt my geheel niet te lang; ik was in Schi-
 conlay en in de nedervangeten van Lomir; - ook in een paar
 stukjes over Engelberg, die my, met ik hier ben, zeer maek,
 waardig zyn.

Har det her Nordisthal.

x Anheim

24.

Zaterdag 17 July. Wy bekwamen dezen morgen de bes-
te vertrekken in de herberg; Frauw Sebastianin Jevier
uit Hamburg had die sat nup toe bewaard en
was nu vertrokken. Wy bevinden ons nu zeer op
ons gemak; ik heb om de groote warmte een groot
deel van den dag stil thuis loopgebragt met lezen
en schryven.

Dezen avond wandelden wy naar het "Einde der
Welt", een dal naast van de Aa, waar men welc-
lyk tegen een halfvand van ratten stuit, die niet
te overklimmen zyn. Op dat afgelegen punt staat
eene wy schone kapel met een paar goede schilderyn,
en nael "et vates", die bewyzen dat het Maria beeld
wonderdadige geneesingen volbrengt. De natuur
is hier zeer riekelyk.

Wy maken maar en meer kennis; dezen avond heb
ik veel gesproken met een Landvoorman uit Actorf
en een Professor uit Zurich; Hillebrand

Zondag 18 July. Heeren is het weder veranderd, nege-
leef de lucht afgekoeld. Wy konden dus niet wandel-
len; maar vonden toch gelegenheid om den dag aange-
vaan door te brengen. Dezen morgen gingen wy in de
kerk van het klooster. Een der paters hield eene preek
over de voortreffelykheid van het Scapulier en de
broederschap van het Heilige Hart van Maria.
Dit Scapulier was voor de broeders het beste middel
om de rampen in dit land te vermijden, om de
hel te ontgaan, spaedry uit het nagevaert te komen,
in den hemel te worden toegelaten en zelfs een hooge
re plaats in den hemel te vernemen. Byzonder wuide
hy uit over de hel, betuynde dat deover twerkelyk vunn
was van al, eek het kon vullen branden; ducht te gelyk

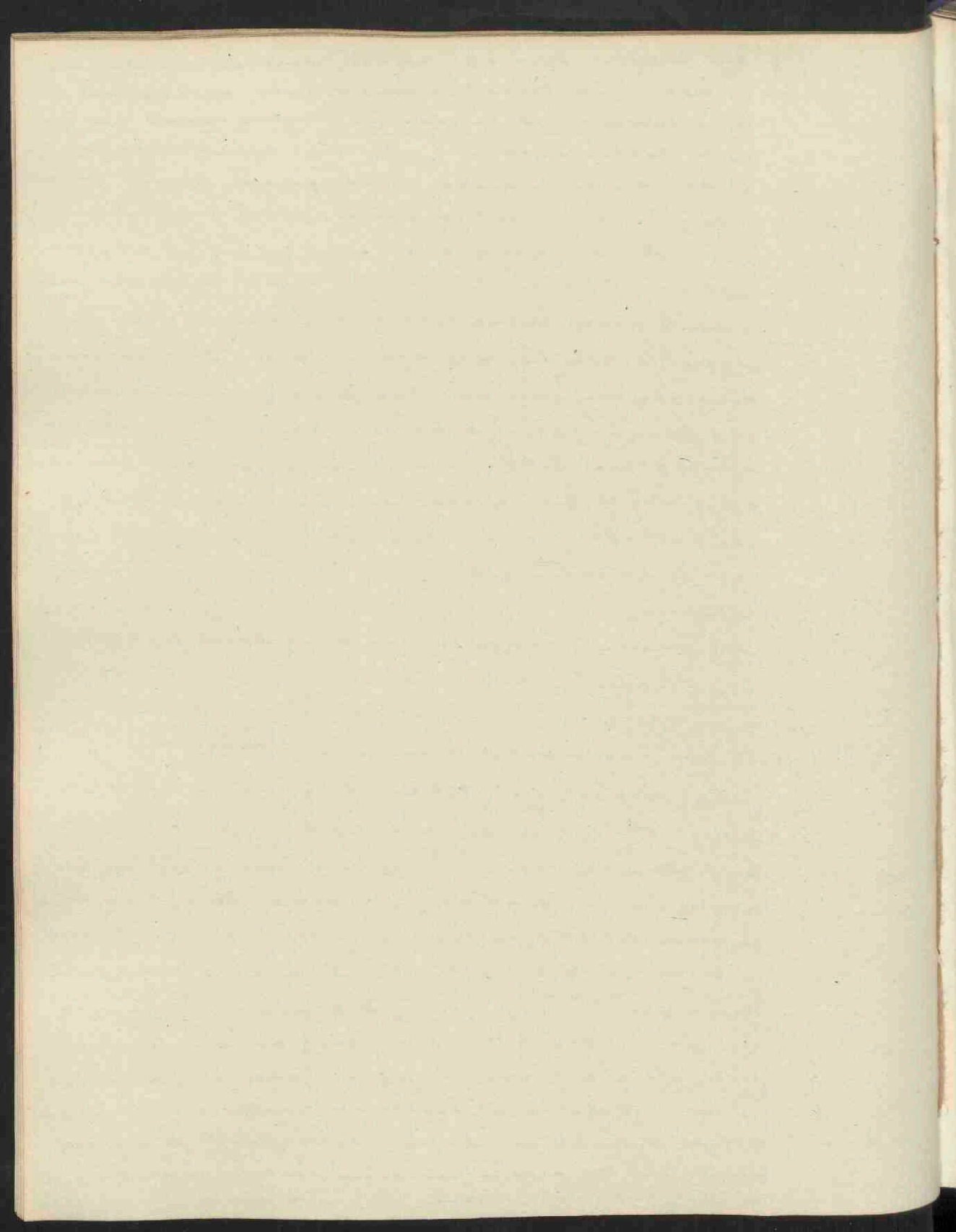
Er zijn thans in het bloed 19 Leucocytes en
5 neutres connecti.

had het eene byzondere kracht, want het bruide ^{bis 24} ook
de ziel. De taepafing was dat alle, die nu niet toe
de broederschap behoorde, zich haasten mocht zijn, daar
in te laten opnemen. Het was zeer dwieler hoe de
publiek der broederschap zulke groote krachten konde
inbrengen en het geheel heting geheel veel naar on-
zin. De mis was door het ongel en gering plechtig en
schon. Wy verwonderden ons over de talryheid der ge-
meente; men zoude niet vermoeden dat deze in-
statane vallen zoo vele inwoners had. Het aankomen
derez kerkerwonen was zeer gunstig, de vrouwen wa-
ren schoon en dan die wy verleden zondag en Schier-
nacht gezien hadden. De kleeding was zeer net en
zelfs met zekere meette, byzonder van hoortpel-
den en andere versierfels. De mannen waren
zeer eenvoudig gekleed en te meerten in kerker-
mouwen.

Dezen avond was er groote vrolykheid onder de
jonge lieden en kinderen: wy verkleeden ons danst
en jubelden. Onze Maria was er van opgetogen.
Ik had overvloedig te lezen en te schryven.

Maandag 19 July. Het was dezen morgen nog nog
achtig; wy vertoonden daarom den dag om het kloos-
ter te bezoeken, wantse wy gezadelyk verlof bekwa-
men. Pater Ignatius toont ons de kerke, waar een
ge gaede schilderijen zijn. Zy is even als het klooster
in de vorige eeuw, na den brand van 1729 gebouwd.
Vervolgen berapen wy de Bibliothek. Zy is niet
zeer groot, bevat, zoo men zegt, minstens twaalf
duisen, doch daarvan bekwam een gaed aantal niet fo-
licanten. Behalve de godgeleerde werken, is er veel van
historie byzonder over die van Zwitserland; de nieuwste
werken, ook die niet in den geest der kerk geschreven zijn
worden veelal aangeprezen. Ik zag er ook de Encyclopaedia

25
Het merkwuurdigste zijn de handschriften en miniaturen. De
zijn door verschillende meesters, vooral door herhaalden hands
noel versminderd; evenwel zijn er nog een vrij groot aan
tal. De meeste handschriften zijn, als gewoonlyk, theo
logische tractaten, heel van den Abt Firminus, die van
1147-1178 abt was. Hy maect naar zijn tyd en voor
beschreeft en geteekent men gemestte tyden. Er zijn enige
stukken met fraaye miniaturen; ook andere liederen
uit de 11de en 12de eeuw met musical, die geteekent is
met noten zonder lijnen. Merkwuurdig is de wy
ze waarop schenken in het pergament met groote
netheid door middel van zijn van verschillende
kleuren hersteld zijn, zelfs hier en daar stukken in
gelyk. Dit is het werk der nonnen, die in eerdere
werk groote vaardigheid bezaten. Was is overi
gens ontrent deze handschriften goede kennis op
teekenen is vermeld in het stadsje „Lupenberg in 12^{de}
und 13de Jahrhundet“, dat ik my hier heb aangeschaft.
De Bibliothek staat in eene zaal, die niet van
verremond veranderd; hiermit moet niet vermoeden,
dat my in den langen winter niet veel bezocht werd.
Ook was Pater Ignatius wel een zeer beleefde man,
doch het kwam ons niet voor dat hy een man van
studie en geleerdheid was. Hy konde ons niet
meer helpen zonder verlof van den Abt; doch beleefde
ons dit te vragen; en dezen avond gingen wy op
nieuw. De Abt zelf ontving ons met veel beleeftheid.
In de vertrekken door hem bewoond is door zijn voor
gang, die een jaar geleden gestorven is, een vername
lijc van schilders, beelders en andere voornemen van
kunst aangelegd, haad anij men in een keverte nide
zaken zouda. Men bespouwt dat die Abt, Eugenius I
van Dunan, een man van smaak was. Vele stukken zijn
van Leutbrocksch schilders en keunen slechts waerijge van

In 1325 werden, in tegenwoordigheid van koningin
Agnes van Hongarije, 139 adelijke meisjes uit families,
die van onkatholijckheit van de kerkverruwend verdacht
waren, hier in het vrouwenklooster tot nonnen gemaakt.

Dat vrouwenklooster is in 1615 naar Larnas ver-
plaatst, waar het nog bestaat.

In een veld zeer nabij het klooster, welk gezamenlijk
heet men nog enige gebouwen die men zegt dat tot
het vrouwenklooster behoort hebben.

knase kunstwaarde 'sijn wapen, Contact de gelaete verze-
 meling uit zeer barbaars kleine Japanalen. Daarop de
 Abe Kagen ook in 1830 een verzameling van histo-
 rische gedenkpenningen, die reeds zeer algemeen
 is en veel zeldzame medailles, bint. by Japan en
 o.a. een groote penning ter ere van Calvyn's ge-
 zen. My kwam een aantal merkwaardig voor die, welke
 betrekking hebben op Duitsland, waaronder een
 aantal ter ere van Nicholas van der Flus, andere an-
 jongs, welke benygen het van die heilige man
 in verering gellouen is. In de Sacristie zag
 wy een aantal prachtige priesterornaden, waaronder
 een door Koningin Agnes, dochter van Koning Al-
 brecht van Haltschup (die heerde 11 July) met zijn
 hand vervaardigd; - een kruis met veel reliquies,
 vervaardigd met kostbare edelstenen, die nu
 door zeer vreesd zijn, en andere kerktinaden.
 Van voutjes bezaten kostbaarheden is het bijzonder
 door verschillende omstandigheden berooft. De Truante
 zeiden men ons, hebben niet gezocht. Zy waren goddelijk
 in het klooster opgenomen en gedroegen zich zeer vreesd,
 de vinding speelden zy met de pasters. Officiers en het
 daten kwamen overigens niet in het klooster dan
 met byzonder verlof. Enamel vorderde de Gene,
 naar Leonske brandschikking van het klooster,
 en eenige der belangrijkste handschriften. Deze zijn
 later toegesproken, doch een juist het belangrijkste
 was, een het laatste verlopen.

Het klooster heeft een zeer belangrijke zaak te
 do des herovering, en dat later veel verloren dat
 geseent vreesd is; evenwel heeft het nog altijd een
 aanzienlijk vermogen, dat deze goed bestemt meer
 inkomsten oplevert dan vroeger. De vreesd van het
 overalder intinche behoude grondendones draaiten, het
 taal de immovables ook zijn grond bezitten. Een vreesd

De meeste inwoners verkoopen hun kaas aan het
klooster, dat dan op dien handel eenig voordeel behaalt.
In de winter wordt boter gemaakt, die op gelyksoortige
goetjes verhandeld wordt.

name. Een van de inkomers is de kaas. Die wordt in de
 Schouwburg van het klooster vervaardigd en in een
 grooten huisholder bezwaard, vervolgens in het groot
 verkocht door tofsehandelaars van het handeldiers
 Casteel in Schuyt. De prijs is gemiddeld 30 francs per
 centner. Deze kaas wordt gewoonlijk naar Italic
 gezonden.

Er is in het klooster een school waarin jonge kinderen
 worden onderwezen zoo dat zij de hoop school kunnen
 bereiken. De bestemming is niet uitsluitend naar zoo-
 talyken; behalve Duitsche kinderen dikwijls Franschen, Ita-
 lianen, Spanjaarden en andere velen in deze school.
 Het getal bedraagt 40. De kosten zijn nog niet 6 francs
 per schooljaar.

Het weder vielt deze namiddag beter; die maakte ons op
 ons met een klein gezelschap naar den wasserat van den
 Talsbach te wandelen. Ditmaal ging de kleine Ma-
 ria mee; toch was het haar niet zoo, zoo dat zij
 op den terugweg o.a. door Louise op den ring gedwongen
 werd, dat haar zeer onaangenaam. Zij is nu niet geheel
 een Enkeling geworden en wordt door elken vriend
 delyk behandeld. Deze middag vond zij een kraan-
 nen alpenroos op haar hoofd; een verruiging was
 over zij opgetuigen was.

Dinsdag 20 July. Het weder is zeer schoon,
 helder en niet meer te warm. Ik wandelen naar
 de plaats van den weg die ingetakt is: Ruffenmuel
 (zie 18 July). Er was nog veel meer overvallen;
 het was nu onmogelyk wegens en over te brengen;
 voorloopig had men over de hoogte een pad voor
 nachtzangers gemaakt, en een den weg niet zeer
 breed. Het is echter zeer moeilyk op die punt een
 weg te maken, daar een stiel afloopende niet in
 een van de hoogte tot beneden aan de Aa moet
 dienst, en daaraan geen duurzame weg zal kunnen

gebouwd worden, zonder in de rots een doorgang te hou- ²⁸
wen. De wandeling was zeer aangenaam.

To 24 maakte wy met groot gezelschap een wandel-
ing naar de Samhutte Hornumithi, gingen vandaan
op de hoogte naar de overzigt van de Aa, en hielden
vervolgens een vroely maal van brood, kaas, koffy,
melk, roud en „Fustkali“, dat is vaste dikke melk. Dit
allen maakte vreespelyk. Wy zagen op nieuw de be-
druyghheit der Linnen naar de herten vaten, waarin wy
de melk van de koezen naar de Samhutte dragen, waaraan
24 „Brenta“ en daarin is een gemijt van 150 pond melk.
Deze Samhutte behoort van het klooster; men blijft
daarin tot aan het einde van September.

Woensdag 21 July. Denen morgen maakten wy
met een gezelschap van 15 personen en twee gidten
een grooten uitstap. To 5 u. gingen wy uit, stegen
door een bosch naar de overzigt van de Aa naar de
Gertschwartep, aan den voet van een style rots, Pfaffen,
wand genaamt. Langs een styl pad beklimmen wy
dien, en bereiken de Trübsee, een meertje omtrent van
uitgestrekte heiden, Trübsee-Alp genaamt, waaraan
een groot aantal koezen ^{en giten}, ook veele, schapen en
eenige zwynen heiden. Men is hier geheel van
de wereld afgezonderd, tusschen de hooge bergen,
men ziet den Fiklis met zyne „glatschwi“ en op
den top een sneeuwberg van 175 voet dikte; - de
hoofte schone spitsen van de Spansaten, zeer naar en
27. Na hier eenigen tyd uitgevoert te hebben be-
klimmen wy den Bitrisstock, het hoogste punt van
onzen uitstap, ongeveer 6300 voet. Van hier kund
den wy, behalve het gezigt op de rug hooge bergen,
een ruim gezigt op het Engelberger dal en neder
benedenwaards de Aa. Wy klommen nadelijk af,

x Peter Eshenberg.

en zagen in de verte het Lager meer. Het hielden mij
 in de hooft Alpenmaakt een zeer vruchtbare middelpunt,
 waaraan het nabijge 'tuas' had opgenomen. De
 tonguef namen wij aan de andere zyde, minder
 ftyle maar was langer. Het was half drie twee
 'mij in Engelberg terugkamen, met wat vermind
 maar toch een valdwan over onze rug. De af,
 stand die wij gezamen hadden waard, heen en terug,
 wende op 5 tot 6 u. berekend. Het is een gedeelte
 van den weg naar den Titlis en naar den pas „Das
 Joch“.

Dezen avond was mij een profefoor uit Zürich
 hield die nieuwe literatuur byzonder Engelfche
 behandelt. De H^r. Hillckner J bracht mij met hen
 in kennis en wij hebben veel teamen gepraat.

Donderdag 22 July. Het den eleven mij veel thins. Te
 praakte veel met de koningen die ik hier gemaakt heb,
 en wezenem allede. vooral over Zwitserland. De zoo,
 de lucht en het fprink water met het uitroep op de hooft
 zyn mij een voorbeeldend geest en, zoo ik voortvoer en
 men te gevoelen, een middel tot herbet mynen knachten.
 Ik ging daren namiddag in de kerk; de kerk ruopt
 weemaer draagt om deervants te gaan. Iamst woorde en
 telken gevoelen; doch ditmaand trof ik het bleef ook.
 Tenlyk lezen of fchrijven dat menichte en kniejen en
 wieswaken voor het aetere; - alrede ruomen. Men
 niet door groome ruomen, ook hante kniebalen
 byna nooit.

Het gakele dal voort een geveente, tuarvande
 de beuwanen zeer verspreid aan de hooft. Even.
 hooft en van hooft en van er middel zeer goed uit.
 By de hooft is geveente een kleine geveente fuis,
 een aendappelend en eenig land; - geveente of
 vande hooft en niet. Daar in het veld byna niet,
 te ruomen. De alle veel men de beuwanen byna niet anders

* Willy.

dan wanneer zy naar de bank gaan. Hun leven is intusschen
 beperkt; behalve de wagen van hun vader hebben zy geen
 ander vervoer dan wat zyde kammen, dat hun zeer
 weinig oplevert. Zy zyn traag, en veel kinder, ook
 een aantal volwassene behalve zes dwa zy waken,
 laars zyn. Een behoven groot huis naar omme lering
 heeft evenwel alle andere uit. Ik was nieuwsgierig hoe
 niet een vermoeden van hier kwam te rathogen en ver-
 naam dat het rechte Muller was, wiens vader eerst
 timmerman vervolgens bakker geweest was, dat
 het eigen aandoofte rijk had toepoeld op het verma-
 digen van plannen en schijde der bergen, waarin hy
 een goed gesloepd was dat hy de zekere bereikbaarheid
 en aanmerkelyk vermoegen door vermaeren had,
 want zyn werk werd veel gezocht en gekocht.
 Het is zyn zoon, die dat vermoegen, maar niet de
 bereikbaarheid van zyn vader geerfd heeft, in stant
 mijn te leven van zyn inkomen. Hy heeft niet die
 zekere woning gekocht en leeft zonder kroep. Hy is
 tegenwoordig verhuurd hy kamers aan de vromdeligen
 die niet hier ophouden. De gemeente had by de
 laatste volkstelling 1735 ongeveer inwoners en nu
 ongeveer 300 die afwarig waren.

Dezen avond maekten wy een wandeling met den
 H. Killebrand en den Gerichtspräsident van Brugg. De
 twee naar voren inderheid ons vorderd dan tot den
 waterval van den Töschbach te gaan. De bergen
 zyn nu veelal met wachen beheet; de lucht is
 alledaagsemaant.

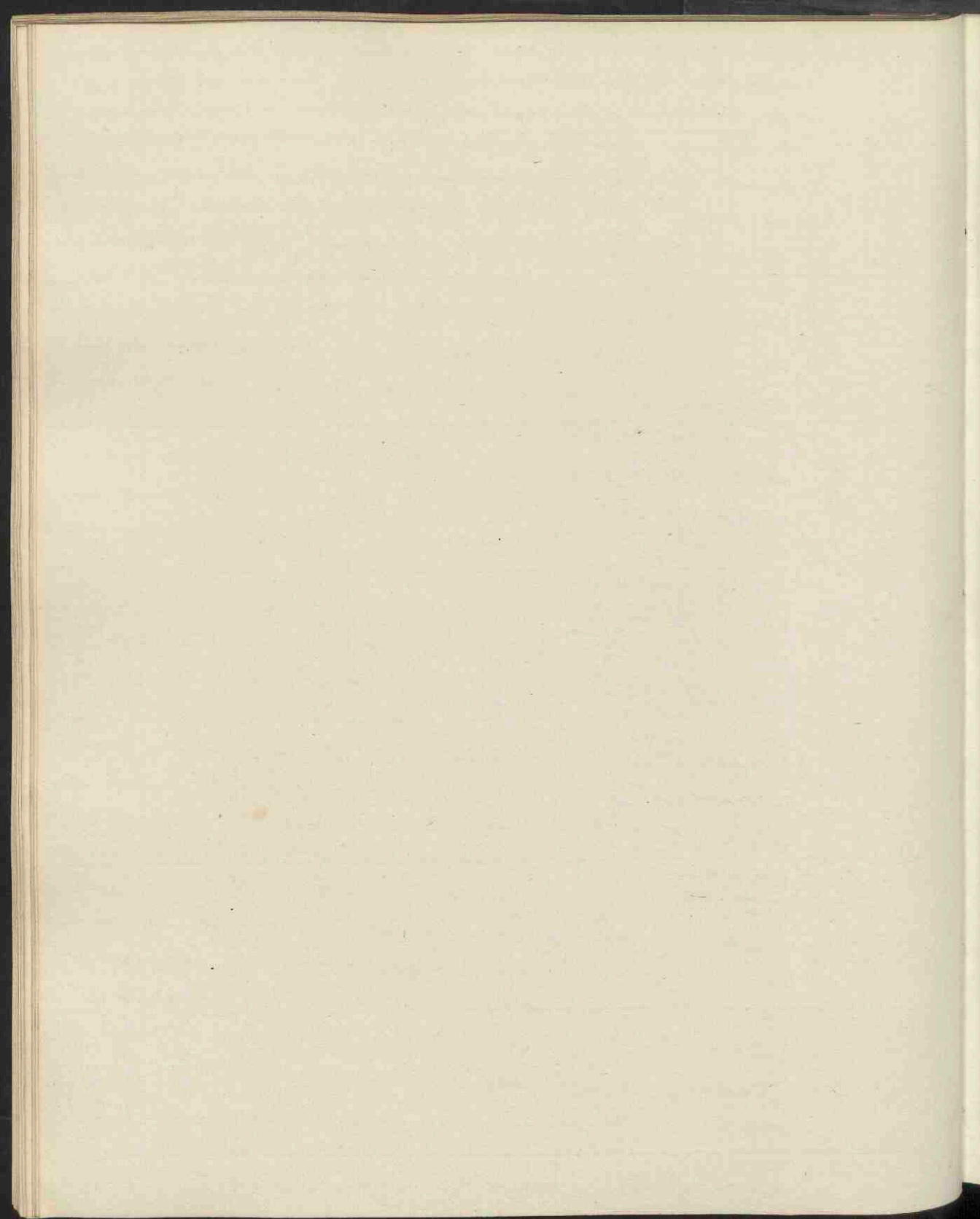
Het gezelschap is zeer laepanamen o.a. door twee fam-
 lien uit Basel; de eenentwintig namen wy afkeid van
 den H. Ballast en zyn vrouw uit Zepingen, die ons op de
 wandelingen verzeeld hadden en vooften tusschen de wagenen.

Vrydag 23 July. Ik maekte dezen vooften en deren avond

x Düren. Bach. Hoj rult in der Gald'ort, die mit her
Kanditthal kommt en in de Sa rult. De Sa rult in her
Aner der hier kommt.

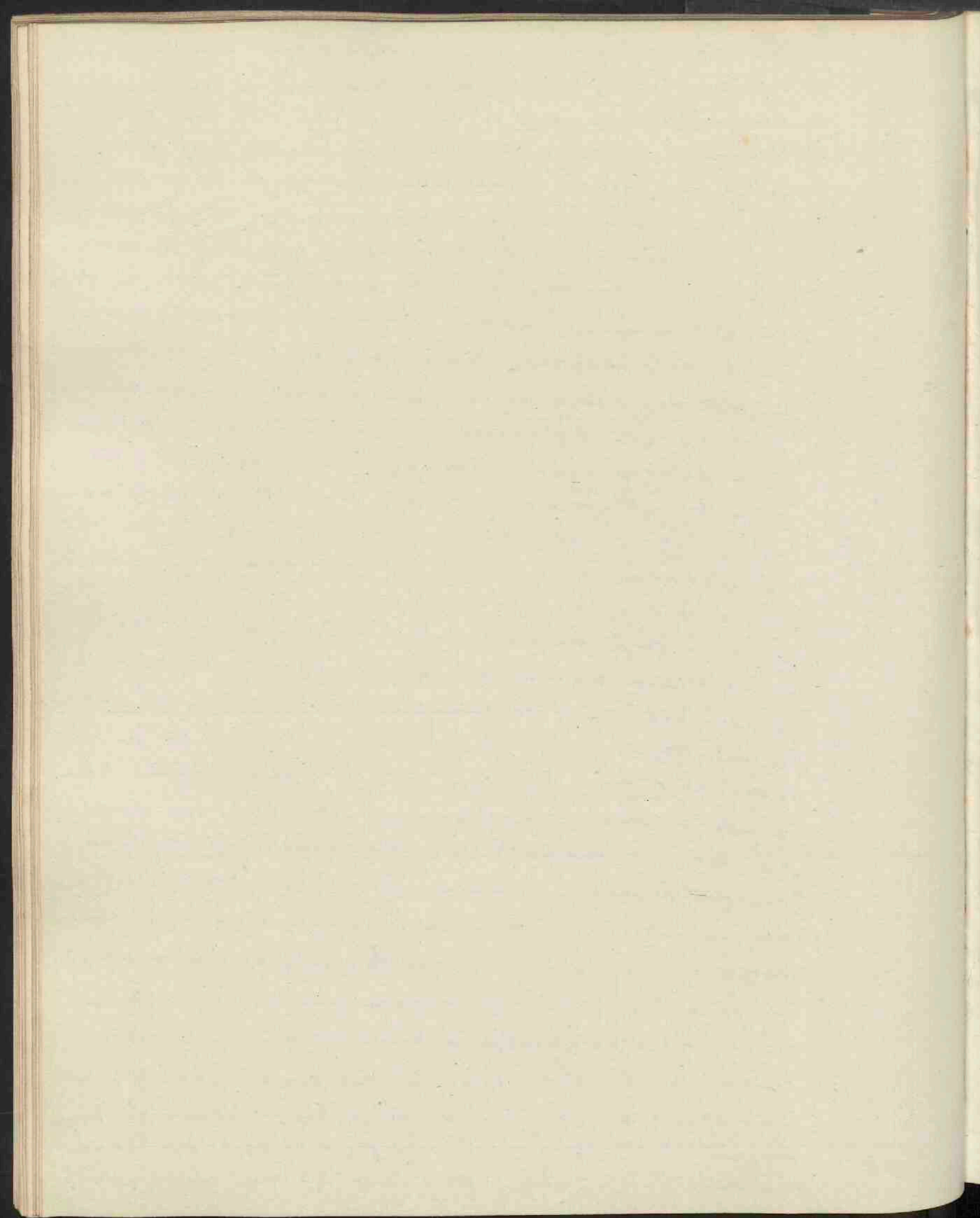
met eenige heeren Schone wandelingen. Wy gingen op de hoogte
 naef van de Sta, benedenwaarts; men neemt die Schouw,
 de woningen staan daar aan de helling van den berg, om
 riep men hetstekende lands, die voortdurend loomstijp
 woeld door de menigvuldige steenrijzen die van den berg
 afvloeijen. Hier en daar staan groote akoren en dammen
 boomas, onafgeleide, een het tekyut, van de bufschen die
 in vroeger tyd een groot gebruik dierz vollen bebouwe
 hadden. Enige kapellen, staken tofschen die groen uit.
 Wy bereikten diesen avond het Horbisthal, doer te
 slaten woeld met het Ende den tueld. Ook hier gingen
 wy op de hoogte en hadden een schone uitzigt op
 de beeenwellingen en de vellen; de tuelden en menen
 wenen een niet verdwenen, maar zy lieten tusk veel
 befen te verdwynen vaden, die den heertlyk door de avond,
 een beschouwen maent. Ons pad was op eenige plaatsen te
 beerde mangelte. Wy dwaalden af naar de plaats,
 maar de „perivindite Qualee“ op eens uit den berg te
 vooftlyg kwam, dit is een markwaardig; het water
 muss niet een langre tuig in den grond gebaad hebben;
 het ontsprijngt hier uit vyf openingen en stroomt dadelijk
 in groeten overloed over een bed met groete steenen. Het
 woeld blyskamer gebouwd uit de beenen die boven op den
 berg smelt en doordure verbeant het niet dat het al
 een van die het September vloeld. Wy bereikten ons
 een Schone komsting met een van het klooster op een
 hoogte gebouwd. Dit is aasproontlyk een niet ingerigt,
 duet een door de mormen teken vermaantlyk en gabel en
 nennel.

Zaterdag 24 July. Deseu day maachten wy een groeten uit
 stap van den vooftlyk en inderdand groeten dan wy vooftlyk
 maed hadden. Wy gingen reeds te 5 u. uit met den He. Aar,
 vela met Lucern en vier miltje. Juffe Wied met Uuith en vier

Jonge lieden Jäger uit Brugg en twee jagers. Beneden Engol-
 berg begonnen wy aan de linker zyde van de Aa over weide,
 e. door bosch den berg te bestygen. De weg was lang en
 onregeltyk, doorgaande ongebrand; en dat wy allerlei
 soort van slechte puden vanden: afgehurnde steenen
 van style wanden; misrapsige gronden met lusse stee-
 nen, waaraan men selkens byna omvalt; nu en dan
 moesten wy handen en kneten gebruiken. Als wy half-
 ten beklimmen hadden, moesten wy twee afzalen
 om andere hooften, sans keels wanden, te bestygen.
 Tot wy eindelijk de hoogste plaats bereikt hadden
 want een groot gedeelte was onse weg die welke
 men gaat over den Stonegg, voorby den Salis-Bosch,
 langs het kleine Meer Luter-See. Het hoogste punt
 was de Spits van den Wiederfeld. Wy hadden daar
 onmiddellyk beneden ons het Melchthal, naar ons Sta-
 ren met het Meer van dien naam; - noordelyk den Rila-
 ten, den Rigi, verder het Meer van Zurich; - het was
 tenooste zagenell overden ons de Sneeuwbergen van
 Berner-Oberland, de Jongfrau, de Wetterhorn, andere
 en de Tettli met den rei van andere hoogte bergen
 alle met veel sneeuw en glattiken besicht. Men
 vindt zeldzaam een punt waar met zoo vele en
 zoo schoone bergen ziet. Het weder begint te
 ons bintempelen; na den regen was de hemel zoo
 kromen helder, de warmte was ook byna niet kin-
 derlyk. De Spits van den Wiederfeld was op wy
 ons beranden maakte een gedeelte uit van een stylon
 en zeer afgebrokkelde nutschant, waaraan heel
 stukken in het Melchthal zyn getukt en jaaveltyk weg
 meer afvallen. Men ziet duidelyk het verschynen der hooge
 bergen. Dit was een uur en wy dat doel van onzen
 togt bereikt hadden. Oudwieg hadden wy ons reeds

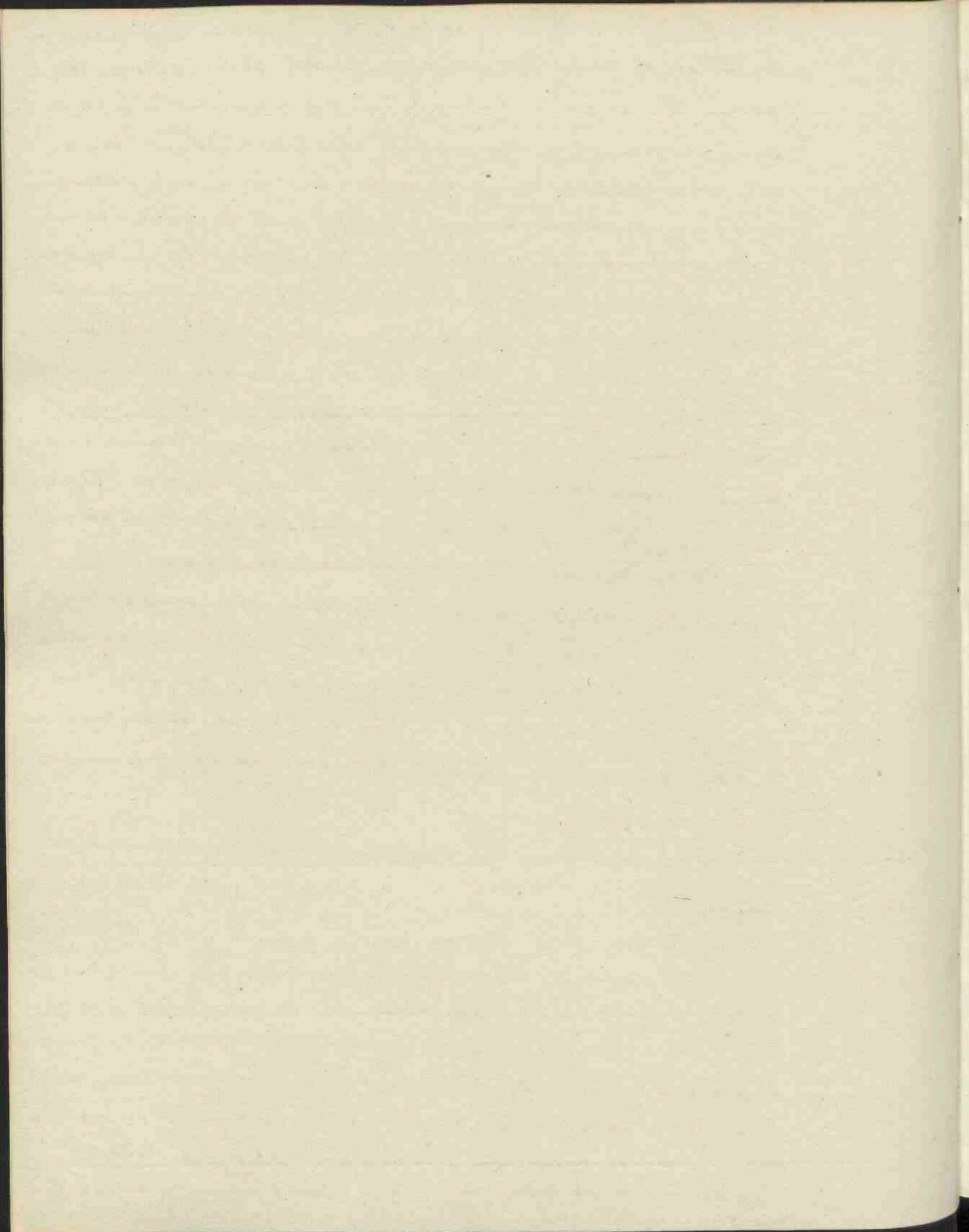

meer brood en wijn vermitscht; nu hielden wy welken middag by eene nu ontdekkende Tenthutten. Het gezin en d'art gezin als gewoonlyc aan dat maal in de Lange alpen eene byzondere smakelykheid. Wy meeten denzelfden weg terugmaken die wy gekomen waren; dikwylt bevonden wy ons weder als afscheiden van de wereld en moesten op en af klimmen met d'zelfde moeyelykheid. De sneeuw was op vele plaatsen lange uren weg en waerd onwendigelyk vernangen door de schoone bloemen. Op twee derde van den terugweg rustten wy by eene Tenthutten aan den Ziepel Alp. Wy dronken daar kaffy, die ons aangemeen verkwikte. Einde lyk bereikten wy te half negen tussen Engelbaaf; zeer vermoeid, want wy hadden maar d'uur twaalf uren uiterst moeyelyken weg afgelegd. Ik had nog eene kleine ongesteldheid ondervonden door dat ik zeer berispt was op een hand den theen gezet had. Het die 24 de dag was zeer luttel valbragt en wy brachten er de schoone koningdommen van met ons.

Wy dronken thee en begaven ons welgemeend ter rust.

Zondag 25 July. D'een nacht huuden wy zwaar onweer en regen, en wy konden ons niet genoeg gelukkig achten dat wy op onzen weg daarvan bezigt gebonden waren. De regen heeft het grootste gedeelte van den dag voortgeduurd. Ik gevoelde my veel minder vermoeid dan ik verwacht had, ook myne vrouw, zoo dat wy ons nu zeer nabij van den Wiedfeld bestogen te hebben.

Wy gingen in de kerk waar eene preek over de vrees Gods my zeer betrouwe voorstelling gaf van de aanbidding des

manneken dan de vorige. Het was een verward en
construktief van tubinosa zonder samenhang, in
byna amuortambana taal, met een achtere stem van
getruogen. De muziek der zins was ook minder goed
dan verleden week.

Dezen avond maakten wy een wandeling;
de wolkten waren knistergewoon loop aan de bergen
hetgeen een tambar grootzelen indruk maakte.

Wy zagen de landlieden algemeen van kleine manigen te
ruyken met brood, dat wy het zondags, na de kerk kerker
te hebben, naar de gambe meek naar nenen. Zy kuyken
het is de bakkerij van het klastet of in onze kerker naar
ook een bakkerij is. Het valt ons op dat de zondags ten
aan enige vermakelykheid wordt doorgebracht; nergens
is byeenkomst, marsch dans of spel. Alleen wy ik in
onze kerker enige dusdan die wyne dronken. In de avon
ningen die wy overblyvingen katen de bevoorren naar hun
ne manken en wy hoorden wegens muziek of vrolyk
leid. De manneken, zegt men ons, hebben hierop naar
invalad; wy zyn ten uiterste streng en het vult kerker
gruaten eerlic naar ker. Men kerker ook katen na
ingdering een niet uerwin ten oprigte va. maan dan; zeld
zaam gruaten wy kon het avot; doch wy zyn niet onbeloof
als men ten aanspreeket. Ten men wy gezegt hoefe wy
doorbrongen van katen tehiek naar keller en maken dat
de meeste vinygus dantes behooven.

Onze lieve Maria vermaakt zich ook als het napan van
goed, wy is met etken bekend, meet in en een het huis van
wy, speelt met andere kinderen en is altyd vrolyk.

Maandag 26 July. De negen duende naar. De
maakte er gebruik van om my wat naar bekend te
maken met Engelland, en de wil van hetgeen ik gezien en my
maakt heb wat opschrijven.

x Deze is een der merkwaarde handelaren en verzelt ons
op meest alle wandelingen, met zijn nichtje, Juffr. Bakker.
Hij is bankier in Londen en tevens militair. Zoo men mij zegt,
heeft hij voor de party van het Sonderbund eene battery
gecommandeerd, die was de tegenparty het meest schade
heeft toegebracht. Hij is thans nog aan het hoofd derzelfde
battery; maar in dienst van het koninkrijk.

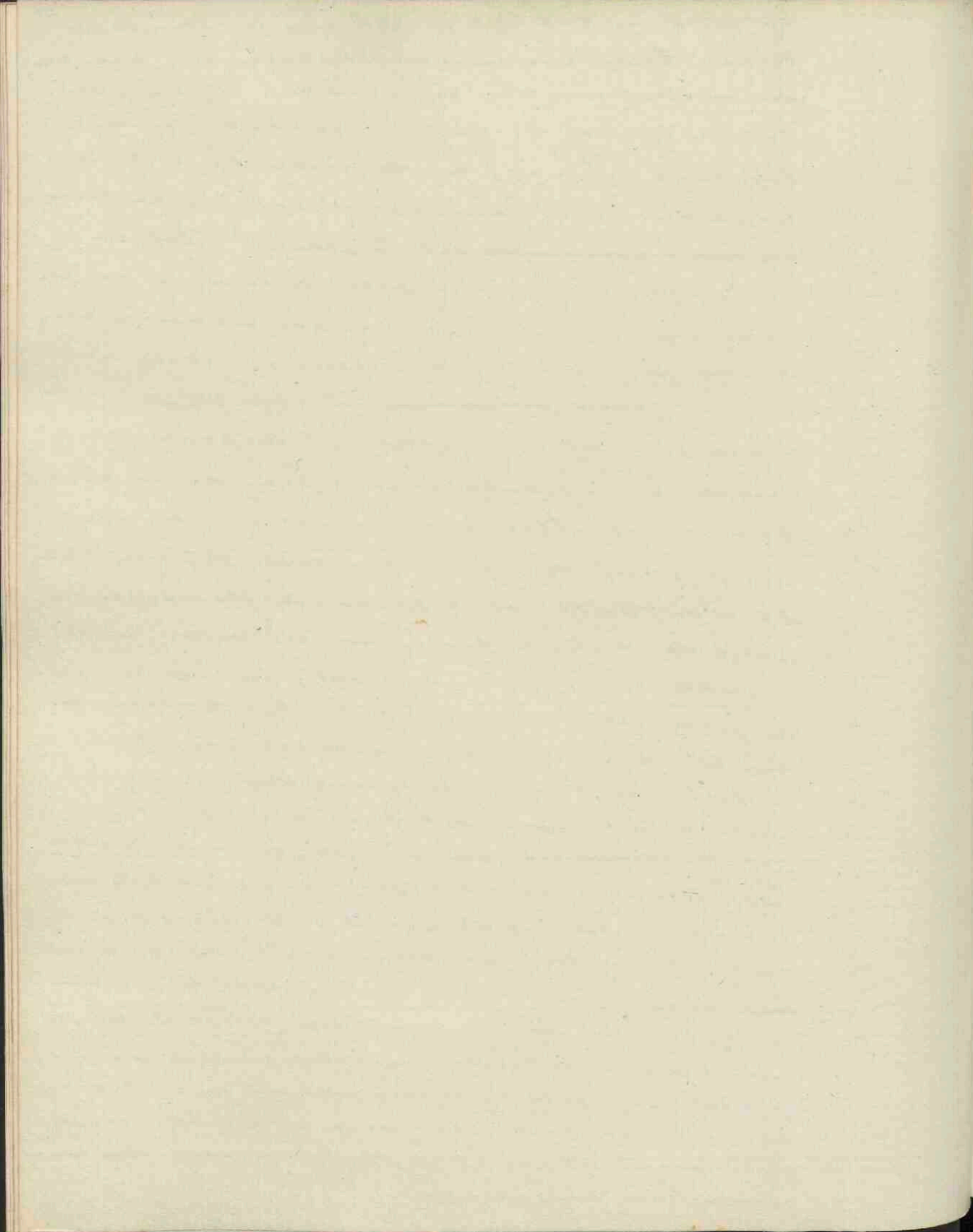
35

Het groote en byna het eenige middelen van bestaan vinden de inwoners in hun veen, byzondere in het kaas maken. Het klooster neemt daarvan een geringe aandeel. Het beris ruim honderd kazen, een en de meeste weede om het te onderhouden. De landlieden berislen tusschen de 3 en 400 kazen die op gemeente wise om op byzen een grond stukken geveed worden. Het klooster heeft twee Leunhutte wesen het kaas laat kassiden, de gracht is de Kervanpithi, waarvan ik reeds gesproken heb. Ik berischt deren waspen met een klein massala den grooten kaasbelden of lienz het kaas, magazyne, het klooster, waar deze kostelyke was met de grachtige zong behandeld wordt. De oprichter berispte hetzelve by van Pater Ignatius verno, men haddeu (bl. 21), dat het klooster ook tusschen handelen is naar de landlieden. Jaarlyk worden ongeveer 750 vaten, elk met zes kazen, wegende door een 33 pond; alzo 1485 centenaars, ongeveer van een waarde naar 46,550 francs, uit het klooster ver zonden naar Intzen, waar het handelshuis Castel en Comp. uit Schwyz zyn zadel heeft. Daarouder zyn slechts ruim 400 kazen van het klooster zelf. De landlieden bekomen dadelyk een gedeelte van den prijs, en wannear de rekening met de Hn Castel gelaten is wordt hun het overige uitbetaald. De eijenaars laten neelal gemeenschappelyk kaas maken in de Leunhutte op de Alpen, waar hun nee weid. Sommige verhoopen ook de markt aan een Leunne, die dan voor zyne rekening kaas maakt. Die was het zewel op de Hoegel-Alp, was als ons de eijenaar der Leunhutte, waar wy voor een paar dagen ons be vonden, ons verhaalde. Men berispte ons dit hier,

Faint, illegible text covering the page, possibly bleed-through from the reverse side.

36.
en zaidt ons dat hy zyn kaas aan het klooster ver-
kocht. Leijge inwoners verhandelen hun kaas voor
der tusschenkomst van het klooster. Op onze maan-
delingen zyn wy buiten de grens van de gemeente
Eupelberg gekomen; zoo behoorde b.v. de schoone
weide aan de Frübsee met de katolijke kerk, die
wy daar zagen, niet tot Eupelberg. Behalve de
inwoners van de kaas hebben de bewoners van deze
vallei nog die van de biter en van het overige van.
Andere rykheid is er zeer weinig. Na by onze
woning is een zaagsaag. Verder wordt in de
meeste families zyde gekamd. Dit geschiedt ook
voor een groot gedeelte door tusschenkomst van het
klooster. De Abt Ludiger, de 4^e van den loop
woonende heeft dit ingevoerd, ongeveer 70 jaren geleden.
Het is de slochter of zangandende floortryde, na-
melijk de buitente drazen van de Cocous, ook de
wielkitten en binnente, de sjaal, die niet, zoo als
de geese, behaarte oppervanden van vanden. Het
klooster ontvangt die in balen van de fabriekten Avies & Co.
in Bural. Men laat ze verroijf enite dagen in het water
weken en gieten, ongeveer als de kanna op het uits.
Hiervan is
naby het klooster een ryne gemeente, die een zeer slechte
taak verspreidt. Gedroogd zyde wordt aan het zyn verhandeld
kwaadheid uitgesocht, die gekamd wordt in ontvangeren
wordt. Het zyn byzondere de vrouwen en kinderen, die er niet
meer dan honderd, doch de mannen daan. Het ook, vooral
in den winter. Het is een very macylyke arbeid: de zyde
wordt tusschen twee hoorden loepstroeken, waaraan de een vane
gemak is en de ander in de hand gehouden wordt. Op die wyz
bekomt men van die schyden een zeer grove grondstoff van die
gledde drazen, die niet in lomp stangen vangeert. Zoo wordt
zy naar Bural vervoerd.

De tuftelantkamel waache het kleinste van deze ryzes van 37.
Barcel heeft op zich gewonnen, woudt door een privaatsman
verwondt van ryzes van de Hr. Zippinger & Co. in Eichtel
by Zürich. Somsyde bekant ook ryzes te handelen van
een fabriek te Glesan.

De ryzes komt uit Italic, meestal ook den Guttent,
somsyde ook den Splügen.

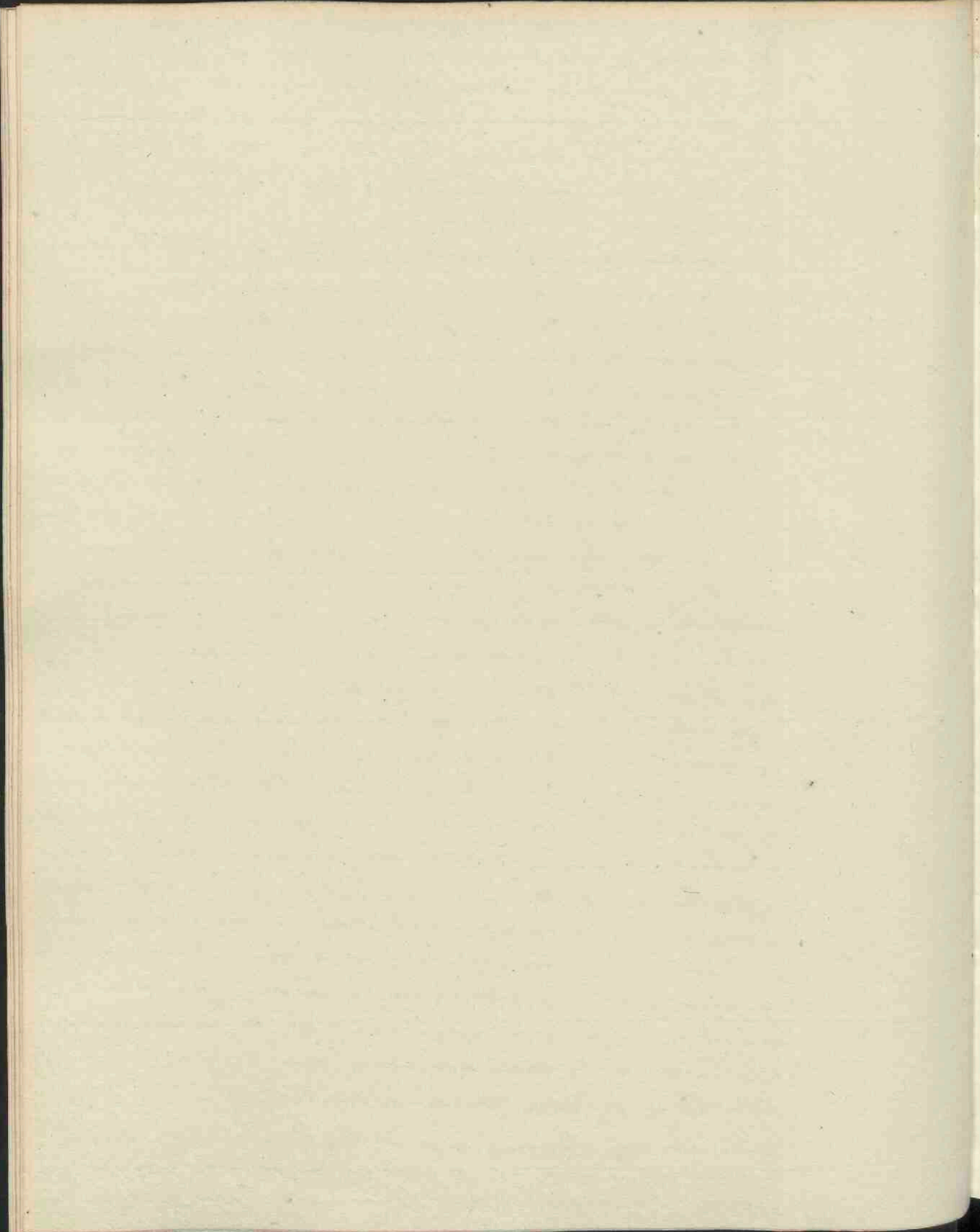
De veldicusten zyn niet hoog; men bekant 60 centimes
voor het pond. Een vrouw, die wy bezig vonden, zeide
dat wy niet meer dan $\frac{1}{2}$ pond drooge Rande kammen,
Italiens hadde kammen meer, doch sterker verbaasde men,
men brengen het tot 2 pond drooge. Het is nuw zore
leeser toch van belang door dat menbare liden des ja
niedic en daal aan samen. Een vadeel is dat de ryzes
van Italic lichte verspreide en tegelyk Itaf die vons de
best nodelyk is. Dit vershelt nuw naar de lenden des ryzes.

Het geringe markten veel openen tegen het dubbel mer
van van Barcel of Zürich; het vromens ook niet zore
kostbaar is. Men bekant nuw de waache van Barcel tot
Luccen $1\frac{1}{2}$ franc, van Luccen tot hier een franc, - van
Zürich tot hier 3 franc het Cantoneer.

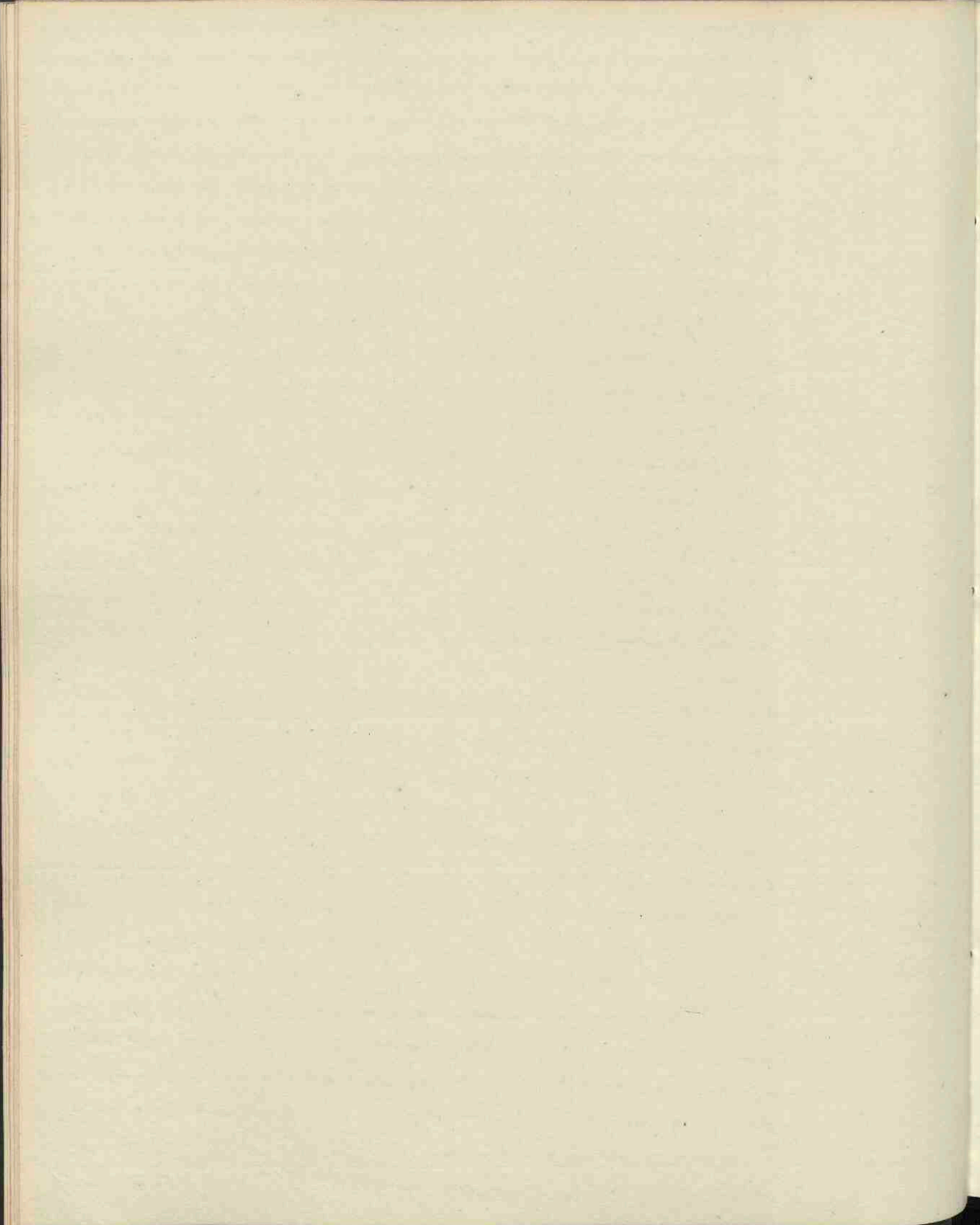
De handelen en kunstliken worden ook hier vermaandigt,
wy hebben dit nuw ook berien; het nuw menen en
meijer die wy daarnede bezig vonden. De waachtingen, want
wade wy dit nuw, want conuandig nuw zore nuwlyk
ontpedacht, en de valseid vshiedde nuw grote van sigheid.

Huewel zore bayhanden nuw nuw een geringe leen vryge
nuwgen, is toch te verson dat men binnen kort door grote
waachtingen nuw nuwlyk zore vryge van ryzes kammen zal
nuwvonden. Dit nuw tegelyk een grote vryge ryzes. Nuw nuw te
genuwendige is es vellen enige thilstand. In het nuwgen
heft geduende 14 dagen gebrek van ryzes liden, en dus wy
nuw als een geringe vryge vryge liden.

Het was wy belangryk op te weten, hoe deze fabriekeryen
zore, zore geringe als wy zore nuw, van het kleinste ryzes nuw
zore. Dit heft wy zore tot de vryge of de overvake van

de maatschappelijke en tuchtloosheid der hervormde kerkten met
 het vertoef van geesteliken zamenhangt, zoo als daarvan
 waardt. De slachtoffer van het paas is hiervan een voorbeeld
 een opgemerkte les komt hierop naar, de geestelijken
 belangen de nyparkand geesteliken naar een naar die en,
 de hane tinding en invloed kan niet gebaat worden, zy
 koop die rege, gemaakte tusschen tusschen, zoo als hier
 de hervorming draadbaar om haar naam naar verbonden
 waardt. Doch zy is stellig vyandig en belangenmet
 naar zy kan, wanneer de nyparkand eenig gewone ople,
 naar naar onafhankelijkheid de devotie, vani verstande,
 lyke onafhankelijkheid, vooral naar verkeer en betrekking
 naar hervormde. De hervormde tussch, die naar naar de,
 naar de hant en naar feestdagen zamenhangt, maakt
 naar zelf de hervorming naar nyparkand minder ge,
 tussch, en stellig mentel de geestelijken dat het
 naar arm blyke leven dan tusschen naar eenigen
 minder geleeds naar de hant en onderdanig naar de priesters.
 De Hr. Dooder mit Zinnich verhandelde my herantwoordt was
 by zelf onverschillen had. In 1838 was daar een bond
 naar New York een gewone hervormde zyke naar naar,
 naar naar naar daardom een hervormde naar naar
 Amerika, en om die naar verstand te kunnen hervormde
 naar in Zinnich aller hervormde om uitbreiding naar her,
 naar te geven. naar tusschde tussch tussch de hervorming naar
 de hervormde hervormde en o.a. hervormde by naar een naar
 hervormde hervorming naar hervormde hervormde, om ander naar
 hervormde, dat naar naar naar de hervormde in te
 hervormde, naar naar in het hervormde Zinnich. naar hervormde
 naar hervormde en hervormde die hervormde hervormde, hervormde
 naar het naar hervormde hervormde. In hervormde tyd hervormde
 dit hervormde hervorming; de jonge hervormde hervormde naar
 hervormde hervormde, hervormde hervormde en hervormde hervormde
 hervormde naar hervormde hervormde was. Doch te
 hervormde hervormde zy hervormde op hervormde tyd, hervormde hervormde

meer elken morgen de kerk en ontwikkelde niet door
 dat zij nu meer leven konden. Dit maakte de geestel.
 heid van nu voort, dat zij spoedig tegen deze menschen
 begonnen te prediken, de meesters en de goddel.
 en kerkelijk verordeningen; de andere leersprekers
 hunne kinderen niet in het noodig te starten. Zij
 ten rust een schrik te verspreiden dat men het
 meen langzaam hand opgef. Het had zelf niet de
 leden van de veldelijke verenging van Schuyt de
 Bergbeemster bezocht en uit hun mond vernomen,
 hoe vele het hun leed deed het vinstgevend te drijf
 op te geven, doch zij doorten niet vakkenden tegen het
 stellig verbot van de geestelijken. Het slot was dat
 zij in 1846 alle meesters hadden teruggebracht en
 de meene nederhand geheel had opgekonden.

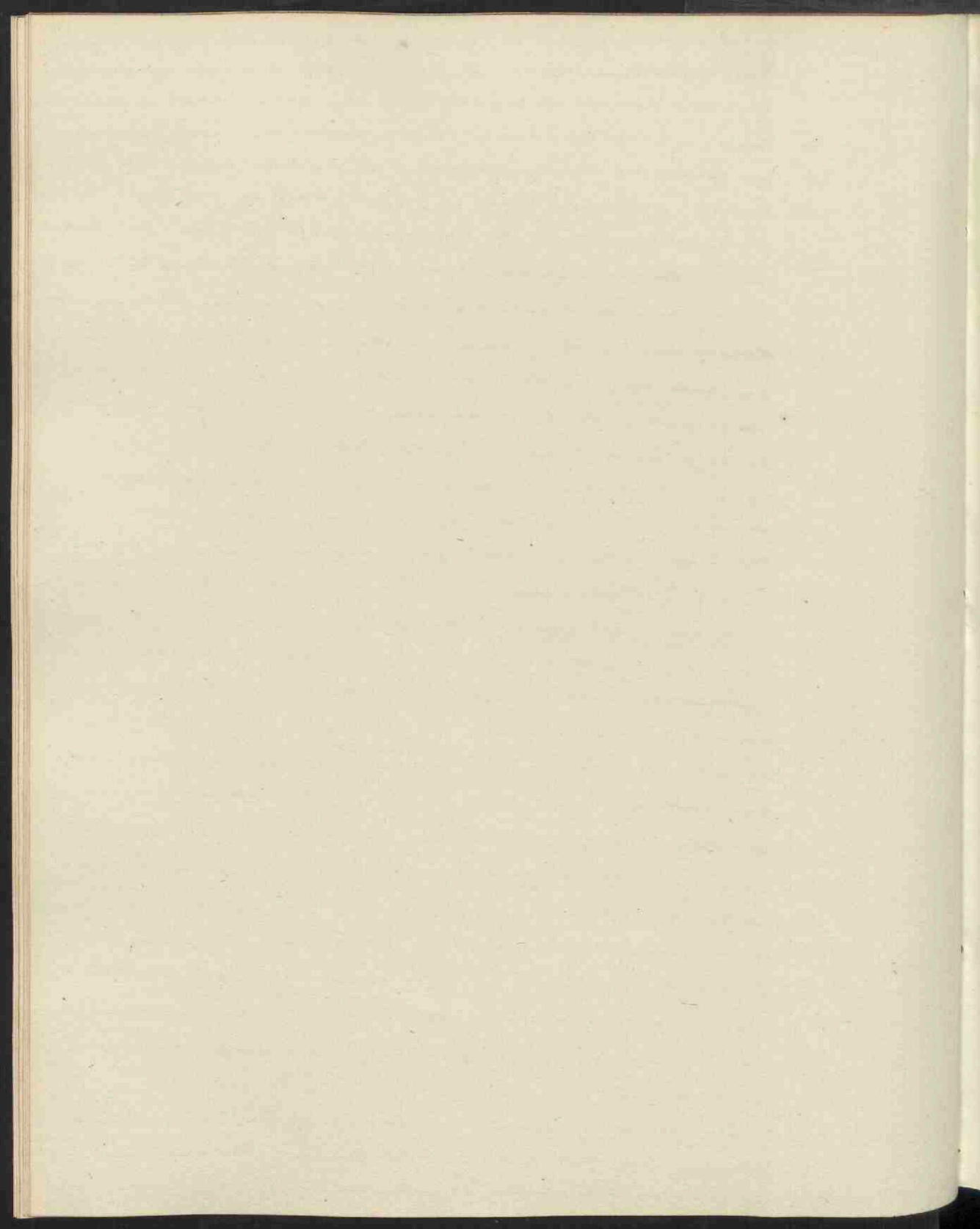
In Zug is het anders geweest, de nabijheid van
 Zürich, het voorbeeld van de taal van de landlieden,
 en de invloed van den omgang met Zürich, heeft het
 aan de geestel.
 heid onmogelyk gemaakt om het
 te dementen met vrukte te verbieden; het is er nu
 van goed ingevoerd. Zoo is ook de nederhand

der Strasskanten in het kerkelijk gedeelte van de
 gan geestel.
 heid om het de omgang met de hervormden
 de afhankelijkheid van het volk noch veel verminderd
 had. In Freiburg bleef met de geestel.
 heid en

in Lucern en Solothurn
 is het twee eeren onder de kerk ook een onoverho.
 melijk bestaan. Het meer levendig verkeer bij

sehen alle de kantons, dat met de meene consti.
 tie samenhangt wat toch te vreeschelyk dien tusschen
 veranderen.

Wat het onderwey betreft, heeft eenige meene
 plaats. Het bevestigde heeren de scholen. Zij staan onmidd.
 elijk in verband met het klooster, dat met de gemeente de

kleine kisten doorwaars draagt, toevogl. Pater Ignatius comp.
 zins deel neemt aan het onderwijs. Rinis konstant jongen
 en eenen veel meisjes, leeren hier lezen, schrijven, rekenen
 en zingen. Voor de jongens is maar een onderwyser,
 een zeer eenvoudig en betrekken maar; voor de meisjes
 zijn twee goetdelyke zusters, die met groote opoffering die
 maegelyke taak verrullen. De kinderen van 5 tot 10 of 11
 jaars worden d'apolytis, na de mis bezocht te hebben, en
 vervolgens van 9 tot 11 en der namiddags van 1 tot half 4
 onderwezen. Twee maal s' weeks ontblyven zy onderwyse
 in de quadjouren en de meisjes twee maal s' weeks in hand
 werken. De kinderen zagen en hoorden niet en blyf.
 Daar was thans getal te groot voor de onderwyzers. Zy
 waren in klappen afgedeeld en hadden gemene school
 boeken van Lucas, waaronder een over bydelijke his
 torie. Wat wy van hante veranderingen hoorden en
 zagen was middelmatig, het lezen eentwylf en
 zingeryp. Zy verlaten de school van vrye, wisten dan
 wy zoo weinig, dat het naar de ontwikkeling weinig
 kon opleeren. Op een en feestdagen worden ook wy
 herhalingsfechtalen gehouden. Die schoolen zijn in een
 wanangebouw van het klooster waaraan ons de de
 krompenheid en moestigheid in het oeg viel. Het is
 maegelyk het vreeschte dat alle onder hante kinderen
 in de school moeten verbleven altyd vol te houden; en
 dan wylt men al blyven neto ons dan afstand en de
 tusschen thans. Alles zoudt kan men zeggen, en wylt
 wat naar het onderwijs gedaan, maar er blyft wy niet te
 wenschen.

Eene kleine manteling, een bezoek in de kerk, maar het
 wankering getchaesens der monnikten ons s'preekyt weder
 verdroef, verdu het gespreek met onze dispenenten waeren
 onze eenige afwijpeling.

Zondag 27 July. Het weder was wy niet beter.

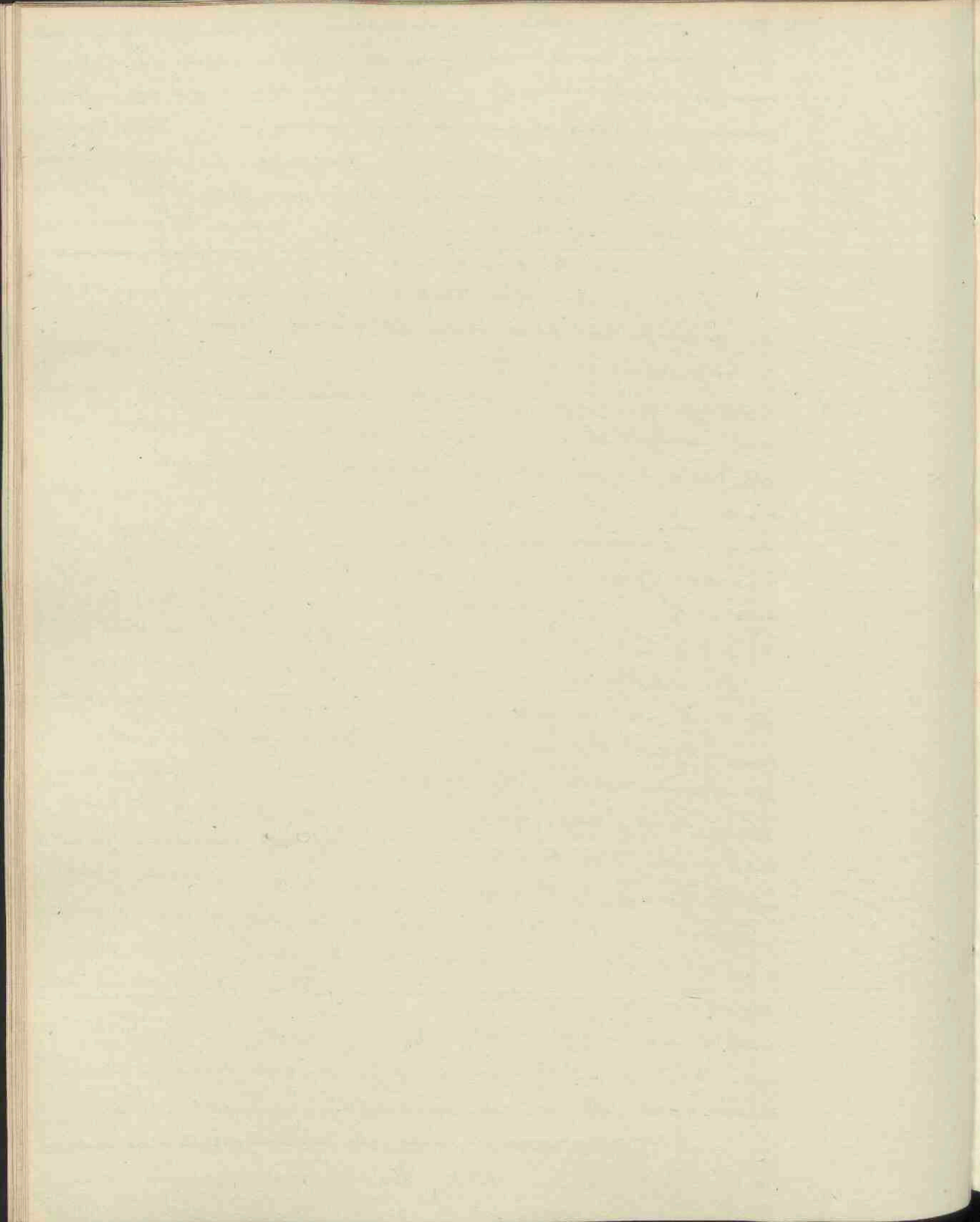

Justit. V. W. G. f. eenige publicants boeken uit Zürich, die ons
op alle en aanteelingen verzellen, heeft ons ook verlaten.

Wij bezochten heden het tuinstadje. Het bestaat sedert vier of vyf jaren, en is niet meer dan een stille gift en bydragen van het klooster en de gemeente tot stand gebracht. Twee geestelyke zusters naesten de huishouding en een Pater komt het van tyd tot tyd bezochten. Het is een gewoone houten huis zeer bevroren van zyne bestemming. Men neemt er allerlei ongelukken in op. Er waren een twintig, tal kinderen, niet uitsluitend meken; het jongste slaakte zes maanden oud had men oppenomen omdat de het gebragt had en verklaard dat zy niet had om het te onderhouden. Bovendien waren er eenige oude en gebruktige mannen en vrouwen en eenige zieken. Men heeft ons ook drie gezongen: twee jongens en een vrouw, die alle afzonderlyke waren opgedaten, zoo men ons ziedt, omdat zy dient zachte middelen niet tot alle gekonden konden worden. De jongens waren twee geloespen en haerom niet om kleine diefstallen schuldig te maken.

De kinderen en ouden werden niet alleen wateraanheid bezig gehouden. De verkeerden waren tamelyk rein en ondselyk; de bederf was zeer net; - want in het gewoone huis verworcht een afschermelyk slechte lucht. De mantelkranende bedrueling dazet inwijping nu, dient allen luf; doch zy schynt op de bedelweg geen inlaid te hebben. Zoo dind wij het huis entha den vrienden wij lustig geathen, en was is het by alle wandeling; watscheiden liden schynen er een besiep van te maken, en de meeste kinderen keespenen de bedelweg als een spel, met goedkenning der anderen, ook zonder behoeften.

De konniffen, die wij hier gemaakt hebben verla, ten ons de een na de andere; daarentegen komen van tyd tot tyd weder nieuwe. Twee Beruiche dames Merv. Schmans en Merv. Zierleitke zyn verbeethen;

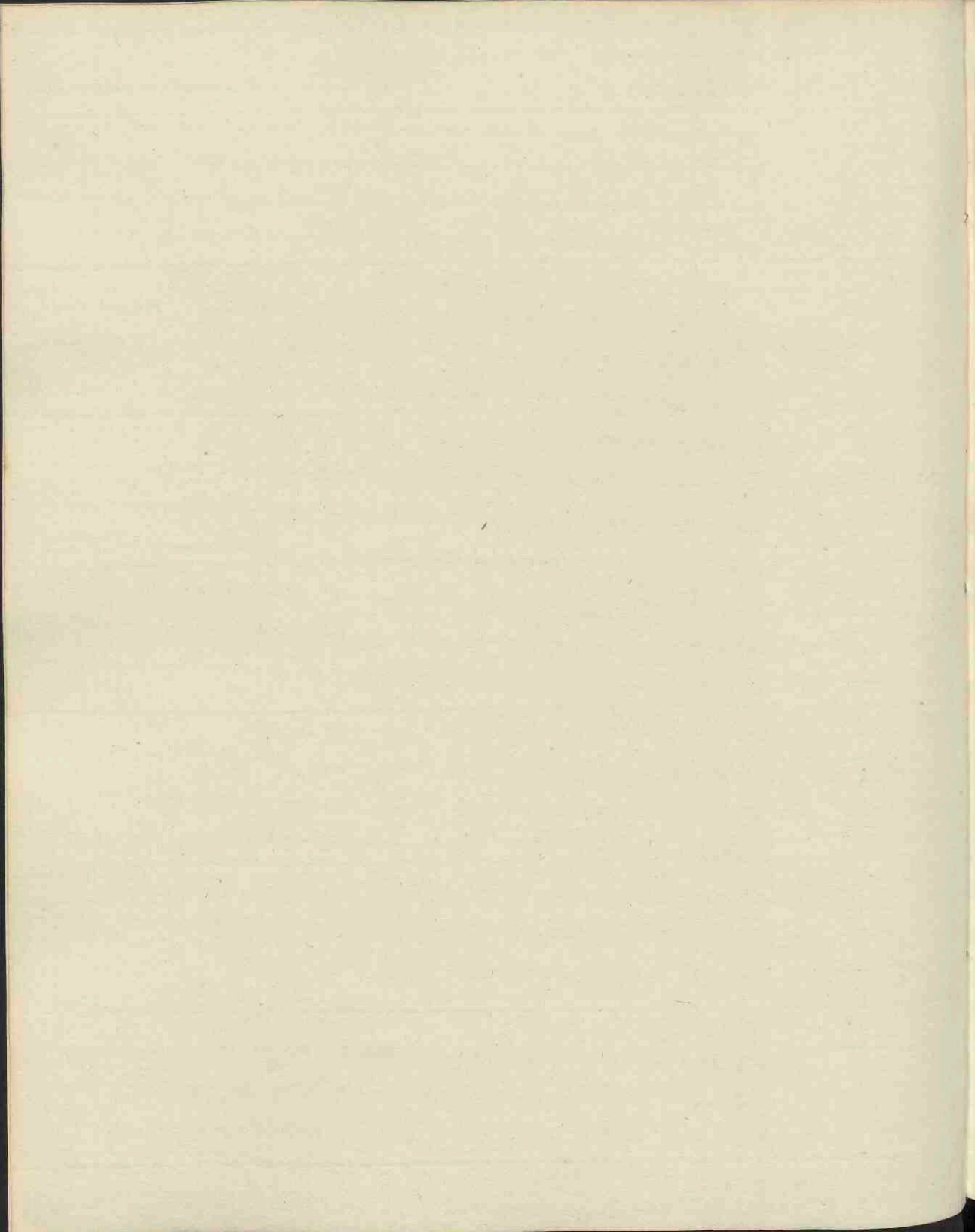
met Prof. Hagenbach uit Bazel en zyne familie wor- 42
den wy meer en meer bekend.

Woensdag 28 July. Het regenneder dauwt nog
voort. Wy zyn tussch deren namiddag met Maria ge-
wandeld naar de Periobische Quelle. Het lieve
kind maakte den semiprims macijolyken weg zeer
gaed; maar toen zy het water uit den grond
zaf te voorschyn komen en schuimend met
groot geraas over de steenen zag storten,
was zy verschrikt en begon te weenen, hetgeen
toch spoedig voorby ging.

Tus generally onderhand terwyl wy met hem
uitgaan las Prof. Hagenbach deren morgen met
bath volgens de overzetting van Schlegel en
Tieck voor deren avond zong Mevr. Usteri
uit Zürich enige schoone liederen; zy is slechts
voor een paar dagen hier met haar man, die
praktijkant is. Zyne zuster is reeds sedert eeni-
gen tyd hier.

Dezen morgen verliet ons de Hr. Willy. Hy
heeft my verhaald dat hy door de veldheers pro-
sident is van het Berichtsgericht van Brugg. Die
benoeming is, even als die der overige leden, voor
vier jaren. Hy is nog een jong mensch en is de
enige rechtsgeleerde van het gezag.

De waand onzer herberg, Maurus Catani, heeft
mij gezegd dat hy vice Thal-Amman van Engel-
berg is; hy is tegelyk lid van het Gezag van het
Bericht Sarnen, doch gaat in diesen tyd naar
Zeldraam daarheen. Thal is hier gemeente. De
raad bestaat behalve mit den Amman en Vice-

Amman uit zenen leden. Bekaere dien raad is er
 eene gemeente rechtbank van zenen leden. Vier van
 deren zijn thant tegelyk leden van den gemeen-
 tenaad. Alle de burgers verkiezen jaarlyk de
 de plaatselyke ambtenaren en slechts voor een
 jaar.

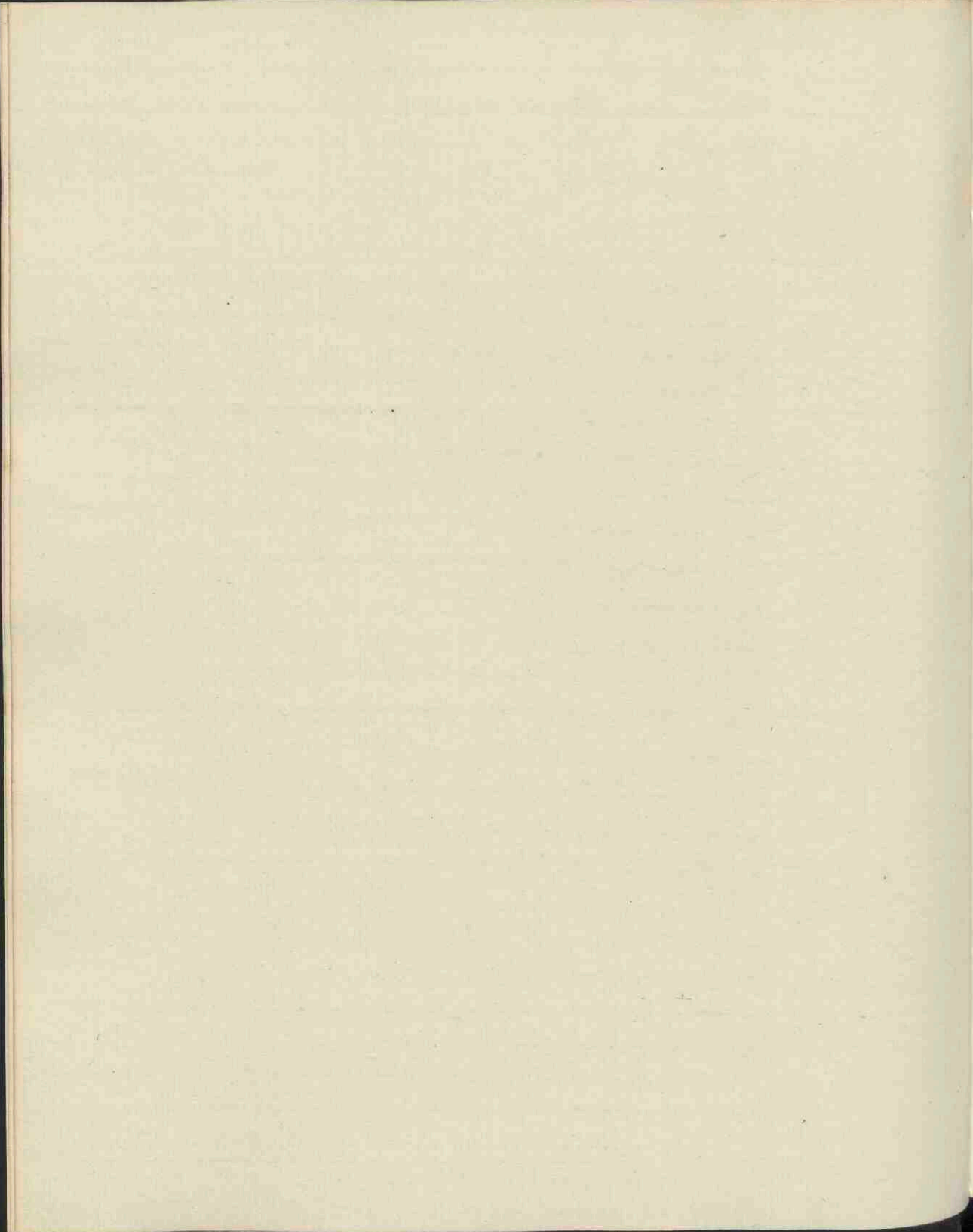
Dinsdag 29 July. Wy wandelen deze morgen tot aan
 den Dapsimmet. Men is daar nog altyd bezig den inge-
 stonde weg te herstellen. Dit is zeer moeylyk van een
 stylen berg, die uit lofsen aarde met groote en kleine ste-
 nen bestaat, die voortdurend dreifen op meem af te
 schuiven. My kwam het inenig velt voor en de oprichter
 Ikende my dit weg, doch de vorige weg had 40 jaer ge-
 duerd en men vanda toe kende sym inden dore en
 lang in waren bleef. Er waer 20 minuten aan en
 men berekent de kosten op 1300 founts. Het bantun
 Obwalden met die dragen.

Dezen namiddag maakte wy nog eene kleine
 wandeling opwaerds in het dal, waar de rogen
 dakef ons laap. Zoo dat ik een groot gadeschte van
 den dag my met laren en schryven bezig hield.
 Dezen avond werd menich gemacht. Mev. O.
 waerd mit Milhansen, Boreles jonge damet en de
 Hr. Hefz mit Givich zongen.

Het voortdurend regenneder doet my denken aan ont ver
 trak mit Engellerg, want wy by Schouw teder wy met
 wat vanden blynow.

Vrydag 30 July. Dezen morgen wandelde ik met vinge
 laere naar het Ende der tuete.

Na het middageten, dat hier tuerkelye op het middageten
 zekensan wordt, maakten wy met groot gadeschte, de
 kinderen medegastent, 26 in getal, eent wandeling
 naar de Lemmbulte Housmithe, waer wy by een
 vnyk, als gemaentyt mit honsen Schulen, happy met

room, lichte, kaas en gebroden; noem het gewete van
 de meekraanbodes van het kaas maken aanrager. Over
 Maria reet met hare moeder op een poort, vrom het
 eerst in haar leuen, hetgeen nu haar een groot gewet
 zou tuss. Ongelukkig werden wy door negen ongevallen,
 die den verzuem, wat wat bezwarenend maakte.

Zaterdag 31 July. Ik maakte slechts kleine kleine
 lingen om de heestige lichte te genieten, die men hier ma,
 deent. Wy geveeten daaraan den veldadigen inslaet
 raef, by het voortdurend regenneder. Dit doet wy aar
 zelen om het Roteer weder anders te gaan spreken.
 Deeren namide op heestige het op en wy wuudelde,
 met eenige heeren op de Schuand, dat is de lang
 te repts van de Aa benedenswaard. Het schoone
 gebaante wiffelt daar af met de groene meide
 die gerigt in de vallei en op de bergen, wat vrom
 kent. Ook de watten poken, zoch tueder raanne,
 en wy muusthen ontkeeren.

Het was hedan de feestdag van de Leilipen Jy,
 watins; die werd zeer pleytig gevierd. Dit gaf
 aanleiding tot gesprek over de Japuten aan te
 fet. Het bragt op een innal die met algemeene
 gaesteking ontferd werd. De Bibliothecaris, die
 de vromdelingen in het klooster zoo vromdelijk ont
 vaagt is Pater Ignatius en het was dus 490 vrom
 dug. De jonge dames kwamen nu overeen hem een
 klein gebaant met een schuun, kaas van blaas
 aan te bieden. Zy brachten dit retnen naar het klooster
 om het in 490 cel te plantien terwyl by in de here
 was; en de portier gedroefde, tees, de gemene intelen
 luf, dat 49 met dit doot de munnichken munnig bunn
 rauben. Pater Hagenbaek had en de valpene reffels
 vrom gebicht.

Den vromdeliken Pater Ignatius

Ik heb met geringen opgemerkt dat de Zwitsers van een
Schillende gascienst en van verschillende politieke klans
een vriendschappelyk met elkander aanpan.

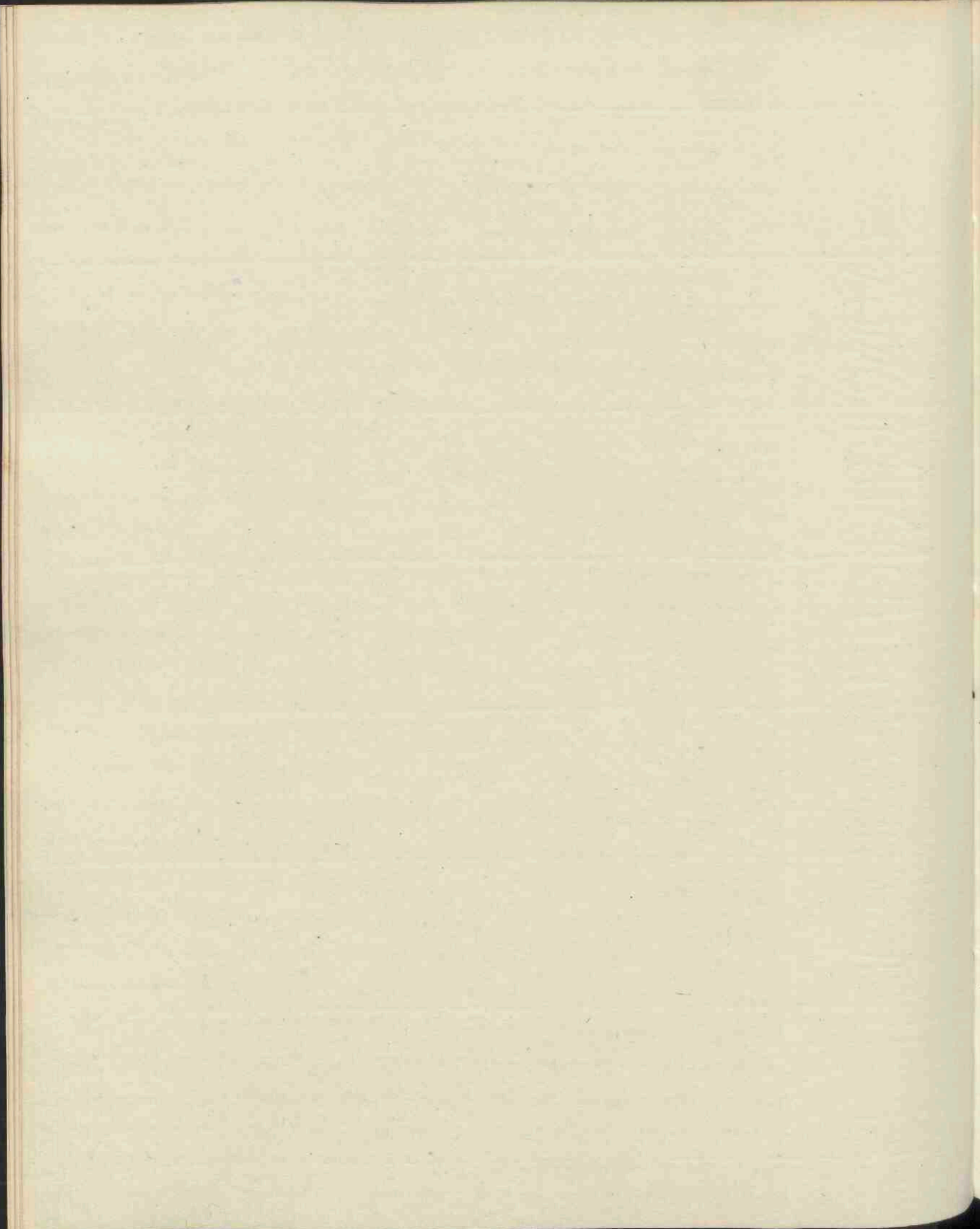
Zendet der Engel einen Schönen Gruß
 Und wünscht im Namen Seiner Güte
 Ihm zu dem heutigen Namensfeste
 Vom Himmel her der Güter Beste.

Dezen avond maakten de dames weder muziek.

Zondag 1 Augustus. Dezen morgen was het schoon weer.
 den. Wy gingen in de kerk, die buitengewoon vol was, de
 vrouwen in hare beste kleding. De predik was als te
 voren; maar de muziek der mid was inestakend schoon,
 zoo veel het orgel als het gezang.

Na het eten maakte ik met Prof. Koganzbach een
 wandeling lichte van de de Conventuariaarts. Dit was
 de aanvang van den toef dien wy naar den Wiedersfeld
 gemaakt hadden. Wy kwamen niet tot aan het kerk, want
 die weg was te kort, de stigte schrikte myn collegaat en
 de wulken schrikte ons beiden af niet te gaan. Dezen
 avond gingen wy met de familie Jäger, ook om een kleine
 chasia, den weg op naar de Gertschmer Hof, door
 het bosch, denzelfden dien wy naar den Bistrisbach te
 gaan waren. Wy kwamen wy hang en verheffen ons
 over de schoonheid van dien weg onder de berge toe.
 men. Doch op eens begon een wy twee onwedden
 op nieuw maekten wy omkeren. Wy werden op een
 hande praaf gesteld door den bangelen storm van het
 lofse meden.

Van gezelschap ontbrakte het ons intusschen niet
 Van de maekten het in weder melding gemaakt. Prof. Ko-
 genbach is verleid van zijn zwager, den H. Licchtenbaker
 een handelman, met wien ik zeer belangrijke gesprek heb. Hy
 is met zijn vrouw drie docten, telkens twee, en twee
 vaster. Men hoor, de H. Kirschberger eveneens een handelman,
 is hier een paar dagen geweest en heeft ons verwondering ge-
 wekt. Hy is 85 j. oud, kwam te vast naar Starobitstid, ging
 dadelijk met ons naar de Hermonothi, en was niet in het

het mijner normaet. Vollen heb ik zacht en koestelij om om
 van den leefst garen. Ten herenheten uit Barcel, de Ho
 Pries weth met vrens en dachter is derae dagen na op oangelo
 men. De president van het opperwichtshof in Lucca,
 Beyer, een onlandhorige en zeer becaetigd man was reeds
 hier veen myn kenenen, out de vnaechste Lutiger, Twaer jof
 te wenen. Daar int Aovonw zyn sedere enige dagen wangenkamen.

Maar int op 2 Augustus. Derae, moerpen wentrack de fa
 milie Jäger uit Brugg, met twelke myn zeer beverind wonen,
 zy bestont int de maeter met twee twaktere jongens,
 twee nenen en een klein meitje dat veel met Maria
 speelde en ook Maria kachte; was dat myn tus ander
 scheidig zeiden Maria Holland en Maria Brugg.
 De vader is Architect. Hy en de grautwader zyn
 hier gekomen op bezack en met plan om met de jongens
 enige stopenpopen te besacken; maer de woudwonder
 nege deed hen wankhopend terugkemen.

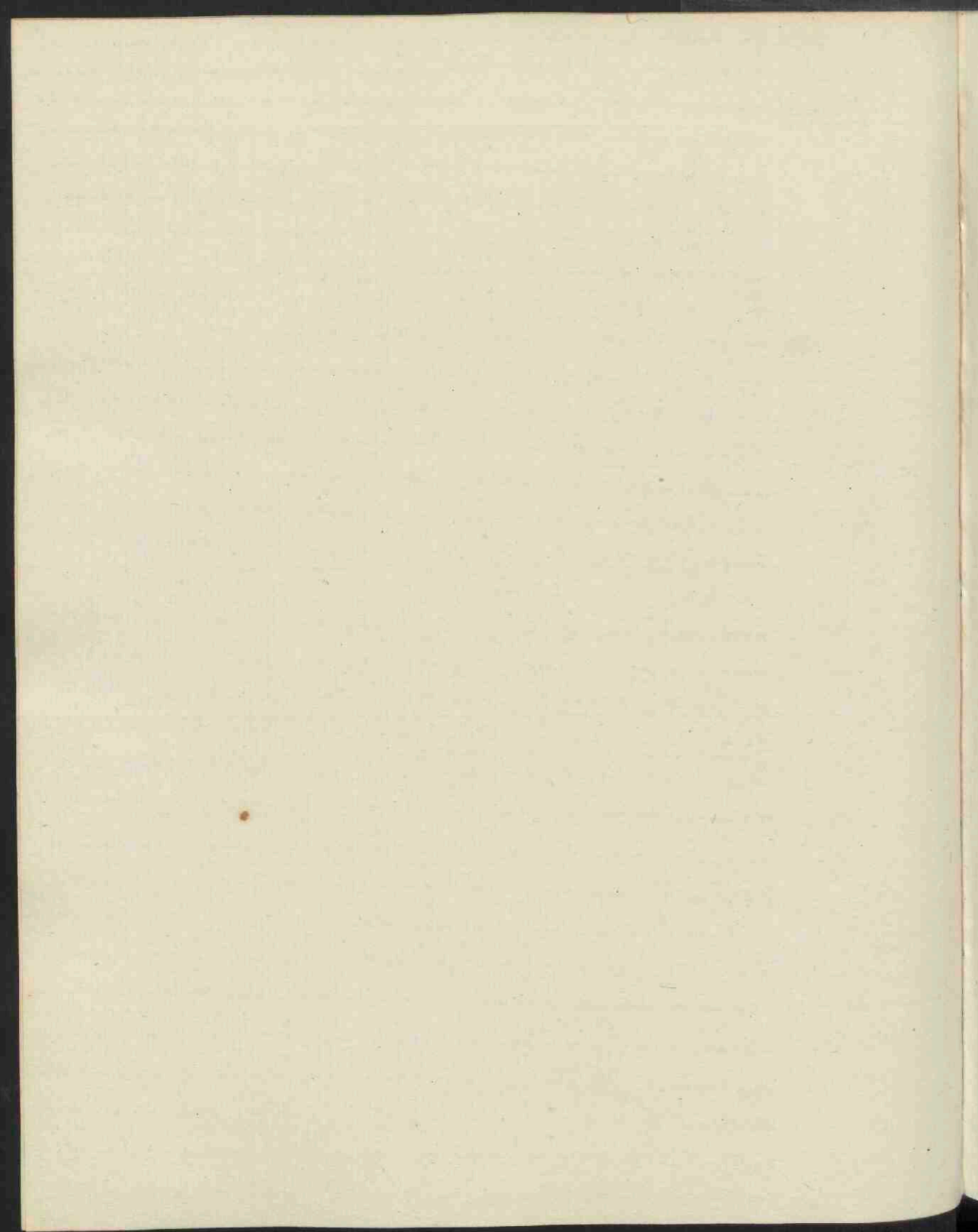
Het was deken namiddag een goed weder, myn maer
 ten en gebruik van om met den Ho. Marcella en zyn
 nichtje te waken een naar de Siebelalp naar de hel
 ling van den Engelberg. Men stuyt ongenaar twee
 wenen veel daer botok. In de Senukutte, waer myn
 ons voorgeseteld hadden kofpy te drinken, warden myn
 niemand; doch myn haden myn brood en kaas by ons,
 en dat was veldaanse. Myn warden oppetogen over

het heerlyk gesigt: de valleri lag en hane gehole mitze
 knechtheid naar ons, vukomenes dan myn dit myn
 gesien hadden: de loop der vele kleine stroomens des
 in de Aa valleri en met haer naar het haer dan
 naar kantout valsegen, de slingerende paden tufpke
 het groene, de verspreide woningen op verthillende
 hangen en het statig kleuutle in het midde van vander
 een alweldigt tufosaal op. Doch waer meer trof ons het

Wy hebben nu meer dan eens kunnen opmerken dat
Zoo dra het donker alle klappen luidden, en men
heeft ons ook benestigd dat dit een vast gebruik is.
Dit plegt niet naar de verlichting der manneliken.

verkeken panorama der binnenvlakte en stelde vasten, die
 zich in den helderblauwen hemel vertoonden. Wy kwamen
 nu die bergen, hebben nu geklommen, en het is als of
 zy grachtiger en schooner worden naar mate men er
 mede verstruimd wordt. Terwijl wy ons hierin
 verlustigen, verandert de lucht als op eens het uerschieit;
 de lucht werd donker en eindelyk byna zwart, en op dien
 achtergrond vertoonden zich de bergen zeer vertchillend
 in kleur van hun vroeger voorkomen, maar even indruk
 makend door hunne sombere gedaante. Het was
 niet langfelang dat een onmeder optreken; intofutken
 was de Lichte en zyne naburen nog helder verlicht. Wy
 begonnen af te dalen en hoorden spoedig den statigen
 donder in het westen. Doch het donder niet lang, ten
 werd het ook donker achter en boven ons waer; en nu
 vielen ook bliksemstralen in onze nabijheid, verseld
 van zwaarte regen. De donder in de nabijheid en die in de
 verre wippen elckander af. Wy vonden geen schuilplaats
 voor wy het grootste gedeelte van den stormloop, met name
 in het bosch hadden afgelegd. Toen wachtten wy in
 een buenswoning het einde van het onmeder af.
 Wy hadden dus gepenspaed op onze wandeling gehad;
 desniettemin waren wy intrekend valdaan; want
 zelfs het onmeder was zo verkenen toekou dat ons ge-
 lukkig gemaeken het onderhouden te hebben.

Men was op veel plaatsen bezig met het gras in te za-
 men en wy konden opmerken met hoovele zorg die
 ook op de stigte plaatsen geschiedde, van waar men het
 met moeite in grante bundels op het hoofd naar bene-
 den draag. Op eenige plaatsen zag men het afgemaai-
 de land met snelt bestruimd. In de Lokamela al-
 penwoning viel ons in het oog, dat veel meer wel-
 stand, ook meer beschaving zichtbaar was dan in de Pij-
 ..

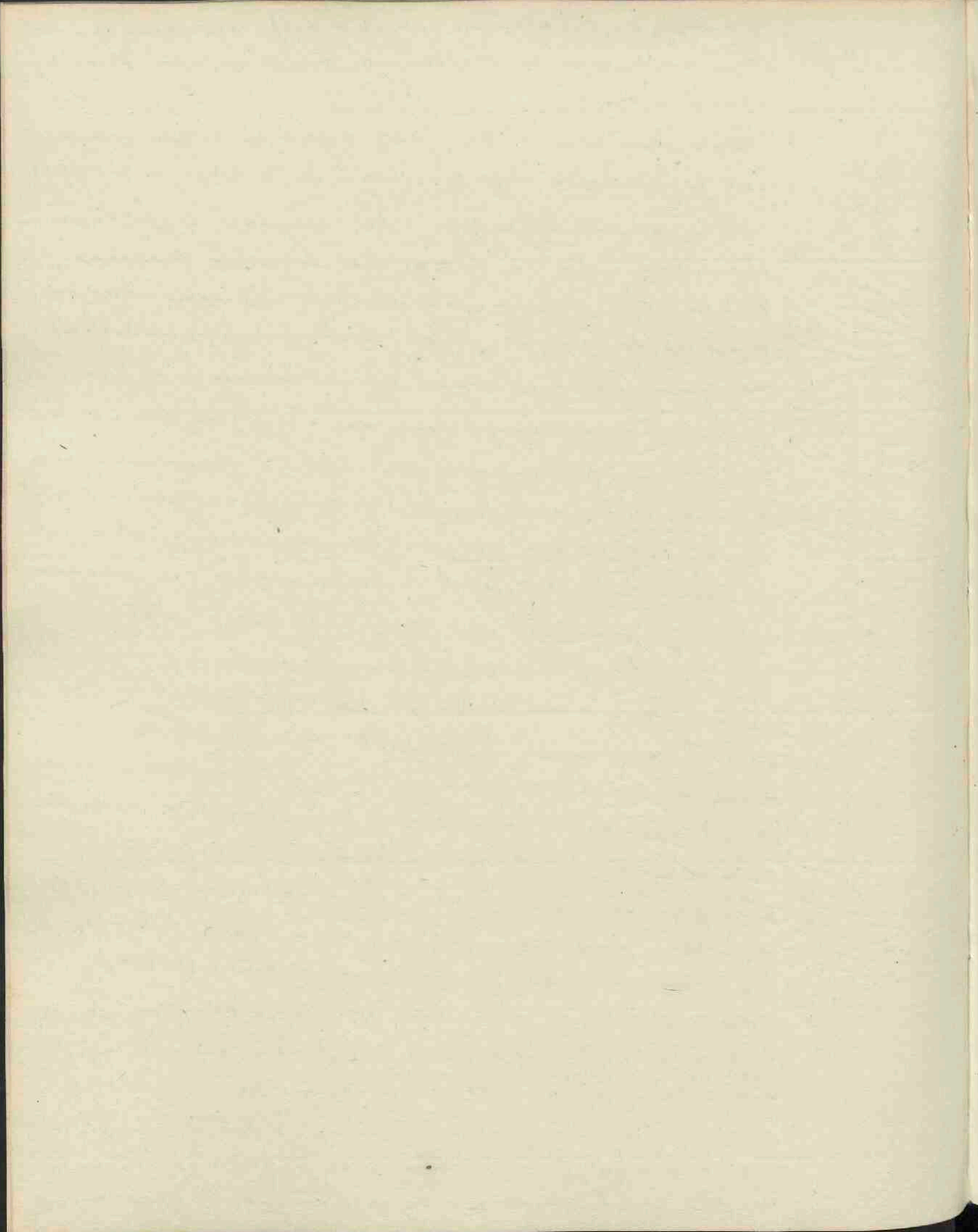
kenen. De Zuitzereke vogheid heeft dlykbaer gewilt,
ger gewerke dan de Schitterende regering van Frank,
nytes vorsten.

Wij waren zeer vrdlyk aan tafel en myne vrouwe
had het genot van veel van Spanje te kunnen verhalen.
Dingsdag 3 Augustus. Het onweer heeft lager in
de vallei, aannmerkelyke intewasting tevesseppa,
bragt. Wij veruomen deszen morgen dat een
brug op den weg door den rofen weggesped was.
Ik wandelde met enige heeren derwaards. Het was
vopanen anderhalf uur van hier, op kleinan af,
trand van Grauenort. De kleine bergstrom, die
van de Schuand komt, is zoo geswollen, en met
steenen beladen van de hoefte gestort, dat van
de brug niets meer te zien was, en een breede
opanning in den weg gesped was. Men was
bang met herstellen, aauvangs minde molde
steenen zoo veel mogelijk op ten einde van het
stroompje weder afloop te bezorgen, en intuss.
Iken had men een paas grote boom en open
gelyk, zoo dat waetgangers van de eene zyde naar
de andere gaan konnen. Wanneer een nood,
brug gereed zal zyn is nq onzekel. Daer wy
over dien weg naar Hauptstad zynen moeten, is
voor ons die verwachting niet onverschillig.

De rogen heeft ons selat meere wandelingen te
ontnemen. De trouw om, weder eens te zyn
waar het niet ^{zogen} wordt zeer leuandig.

Woensdag 4 Augustus. Er kwamen deszen morgen ko.
rijz dat men na den vrydag over den weg zonde kon,
nen papieren, en onze gedreutepo waard Catani berang.

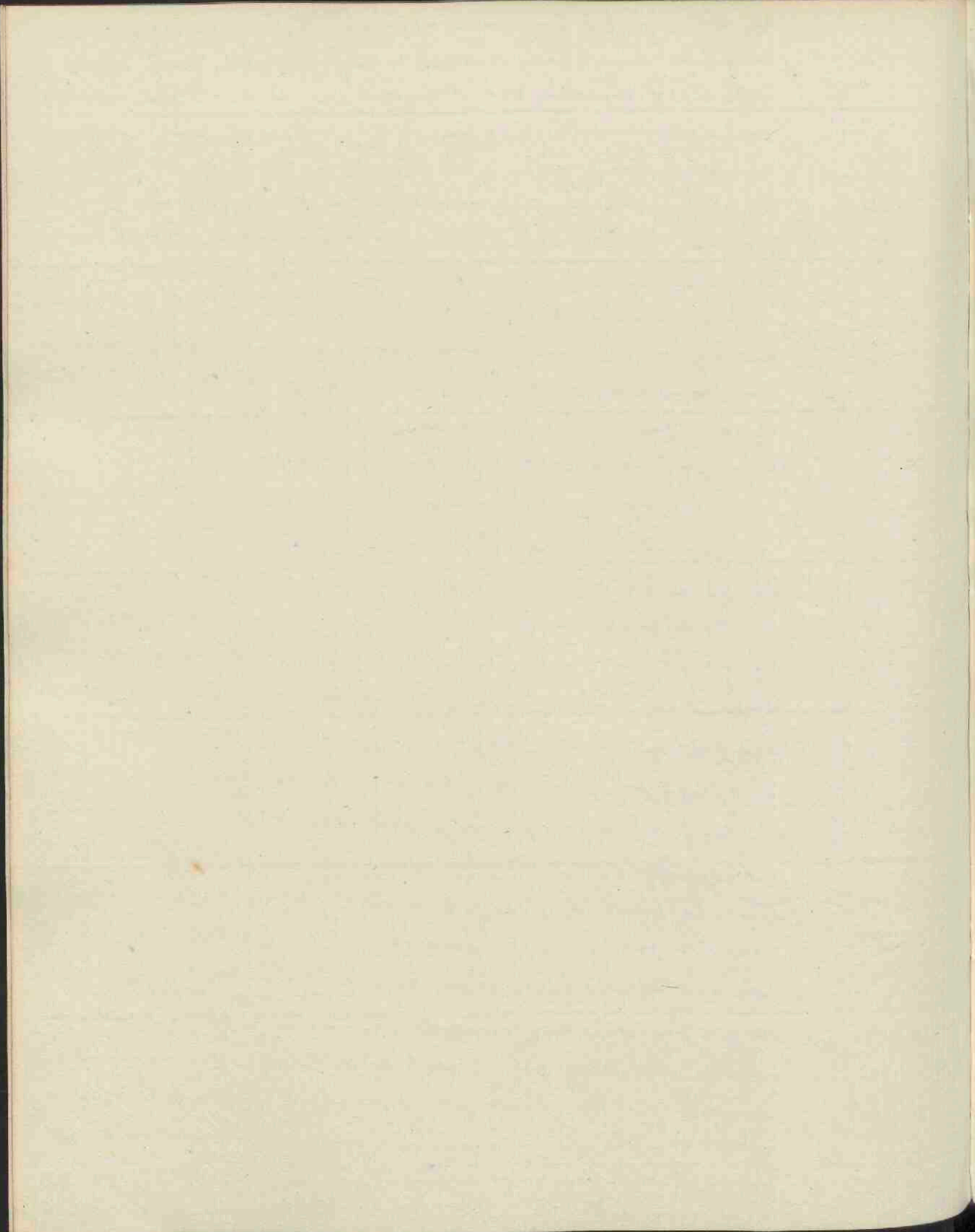

de het noodige voor ons vermaak. Een ladderwagen ging
 mees met twee koffers en wij vertrokken tegen half 11.
 Het veel kasterlykheid vorder ons de kennisse, die wij
 gemaakt hadden, waarmede, wij verlieten niet zonder
 te dweren de plaats, maar wij zoo vriendelyk bejegend
 waren en maar wij ons in alle opzichten zoo veel te
 vonden hadden. Over de vermaakte plaats van

den Rapsbergsel konden wij ons niet ontfermd door
 wyden en op de plaats die eersfissers vermaakt is, vonden
 den wy tot myne verwondering reeds eenen bruisba-
 ren vloedloop. De weg was nog sloche, maar toch
 vorderen gavaat. Het weder was vrij goed, zoo dat wy
 van de Lohene vellei veel genoege hadden.

Wy hielden middagmaal in Stams en wandelden
 door de stad, zoo zy had heten mag. Wy bezochten
 de kerk en zagen op het kerkhof het gedenktuisc
 ter eere van de 414 inwoners, die 9 Septemb. 1798
 en volgende dagen „für Gott, des Vaterland und die
 Tugend ihr Leben mit voll geopfert“ hebben. Zy werden
 nammelyk door de Franschen om het leuen gebracht
 by gelegenheid van den handnochtloos tegenstand dien
 zy tegen de overmeldiging geboden hadden. Volo vrom-
 men en kinderen werden mede vermoord na dat het
 gancche reeds had opgehouden. In 1807 heeft men
 hun dit monument gesticht.

Op het Raadhuis zagen wy de verpanderealen, waarmede
 de portretten der Landvoornamen. Hier zagen wy
 ook de Schildery van Volvuar in Bern voorstellende
 Michael van der Flue als hy afscheid neemt van zyne fa-
 milie om uit als Schweizer van de wereld af te ga-
 den. Het is een goed tafereel, doch men heeft het be-
 mispt omdat het getal der kinderen niet met de ouder,

voering aan de kleeding niet met de draag van den tyd
stroomden.

Het handbeeld van Winkelried op de markt was ons
reeds bekend, het is zeer middelmatig. Zijn penster pleegt
hier ook iemand te werken; doch het is in de ouder-
ten der Franke insallen verlonen geweest.

Wij bezochten de overblijfselen van Dachtmanden
een schilder, die in Zwitserland reeds bekend is. Hij
schildert heiligenbeelden naar heten en wij vonden
hem bezig aan eene Maria met het kind traanend.
Hij droeg streek schildende, het eerste was voor Zwit-
serland, de twee andere voor Engeland en Amerika
bestemd. Onder de schilderijen die nu te zien waren
was er een Jesus voorstellende maar hij de kinderen
lat niet laat komen. Hij was maar deze stukken
eenzijdig tekenen want, zoudt het heeft ideaal
der grootte maat te overnemen. Hij is een zeer
bescheiden man, die in Rome zyne studies gemaakt
heeft en niet, zoo hij zeide, weet veel in zyne va-
derstadt te vinden.

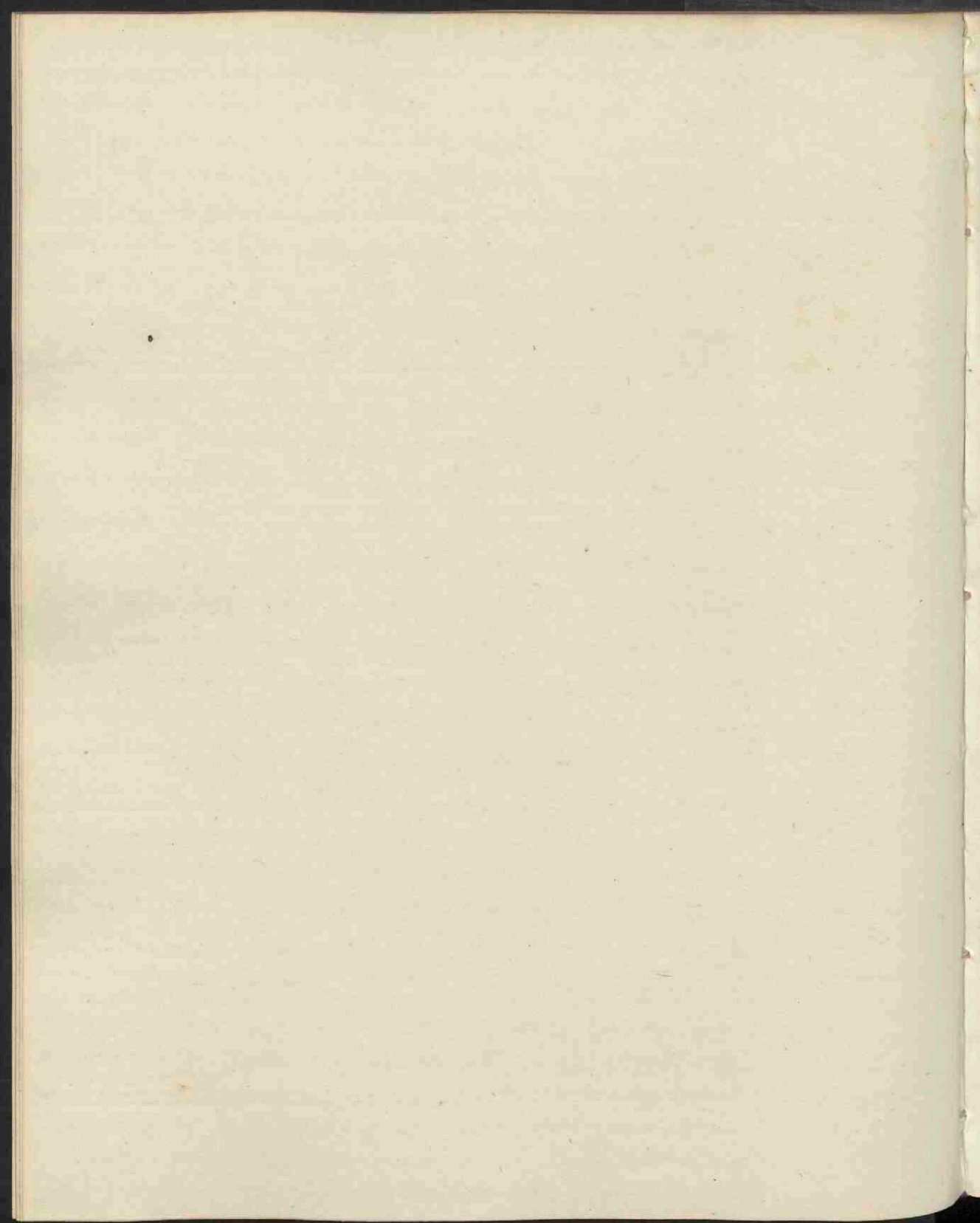
Wij reiden vervolgens naar Stanzstad, een klein
dorp, dat in 1798 door de Franken verhooren ver-
nietigd werd. Het is nu in toenemende glori-
ken verde ons hier dat het water in het Meer der
vrij Kantons in de laatste 30 jaren verscherd was,
ten hoogste gewoond is; ook dat het van tyd tot tyd
door nevens zeer rijk.

To 4 u. namen wij van hier met de Stoomboot naar
Lucern, waar de kintengewoon vol was, zoo dat wij
ons met zeer middelmatige kintewerking op de hoogste
verdieping in de Lerbarg de Lusan. in water verpennen.

Deze schoone, halleges maatschapen tiek op het wonder,
Ligste. dan dat de koninking op het veld was: kopen, en yone
ward op vele plaatsen yem and of ingehaald.

Donnerdag 5 Augustus. Beron; morgen te 8 u. ver-
 tielen wy Lucern en reden met den postwagen naar
 Bern. De weg voert door twee schone woutbe-
 re valleien: Leutlibuch, dat tot Lucern en Em-
 menthal, dat tot Bern behoort. Het eerste is bi-
 toniek begraasd om de krachtige bevolking, die wy
 des naem bekende van woutbeid goed te verstelen.
 De tweede is megen de kassen vermaard. Beiden
 vertuuen een zeer gaaden aanblik van vlyt en
 melvaan; goede dorpen en huizen, tuinen, wouten,
 beuuen, blaamen. Wy beuuen in Elschalmatt
 een min dan middelmatig widdagmuul. Lees schou
 is het dorp Langnan hoofdplaats van Eumenthal.
 Te 9 u. kwamen wy aan. Een meinig belang-
 ruse Arentwute familie uit Silene waren onse
 vergenoten; een moeder met twee dochters, die
 op de school van Arentwut wouen, en door hene
 gesproken geen gunstig denkbeeld van die school en
 van harentwute gauen. Die school, waaraan de
 wyde heb kunnen spraken, is niet nee van Arentwut
 en er zyn, zoo zy out reiden, thans 40 meestjer.
 Te half 9 u. kwamen wy aan. Ik maakte met
 myne vrouwe nog eens kleine wandeling, doch het
 weder, dat redelyk goed genceest was, werd weder
 slecht.

Vrydag 6 Augustus. Heden veruolpen wy auro reis
 tot Lousanne. By de post ontmoeteden wy twee
 kennijer: Herr. Leerleither en Prof. Howthog. Wy
 reden den weg over Aarab, waaraan mit de herin,
 neringe van den slag tegen Kanel den Aanten hoo-
 pen. Het is een wy net stadje, het hene wouten schou-
 achtig auro. Veruolpen kwamen wy door Aarab, en

geheel onbedrukt. Het is dat een klein gezetelt dorpje van de
 plaats waar de Romeinsche stad Aventicum gestaan heeft,
 waarnaar men nog veel sporen vindt. In Schenck's handboek
 wordt dit alles goed opgegeven. Wij hebben slechts 20 mi.
 noeten in Payerne stit, en het viel ons wel wat lang ras
 onafgebroken in den wagen te blijven. Het land is wel schoon
 maar de wegen belette ons het niet veel gemakkelijker te maken,
 was. De kleine steden, dorpen, huizen, ook de boeren
 van waerland, waas wij nu doorneden, hebben een geheel
 ander voorkomen dan de rijkte Zwitserland, in ons oog
 niet aangenaam. Het land is eveneens niet ras bebouwd
 en wij zagen veel vromteboomen, ook begon nu de tabak
 bouw. Van het behoorde gezigt op het meer by het na
 deren van Lausanne konden wij ditmaal bijna niets ge
 zien; de wegen en onze plaats in den wagen belemmerden
 het bijna geheel. Wij waren heel te vrede te 9 ure van te
 komen, het meede was ras ongemakkelijk. In het
 ras ont gemakkelijker, dat wij alleen al lyden en veel geld
 vertoeren? Dit was de kopspas die de rijkige niet
 ontgaan kan, en die oogenveer worden door hetgeen
 hij op andere tyd geniet.

Zaterdag 4 Augustus. Wij werden weder herhaaldt reeds
 eenprunt Schabalen gesteld door goed weder, dat onze
 reis van Lausanne naar Genève ras aangenaam maakte.
 Het was ras met de steenbont stak ook gemaklyk af by het
 ryden in den postwagen. De vrees op het Meer was ons
 reeds bekend, en de wacker hadden de dorpen ras niet ge
 maekzaam verlaten om een helter uitrupt, ras als wij
 het vreeser gemakken hadden op te komen.

Wij kwamen te l'en nur ras en ik had ras tyd om by
 den bankier te gaan en besprijng ras de vreesende reis en
 het werk te stellen. Aan tafel te 5 ure waren als gewoon
 lyk meest Engelsen; ik had ras Franche nabruen ras

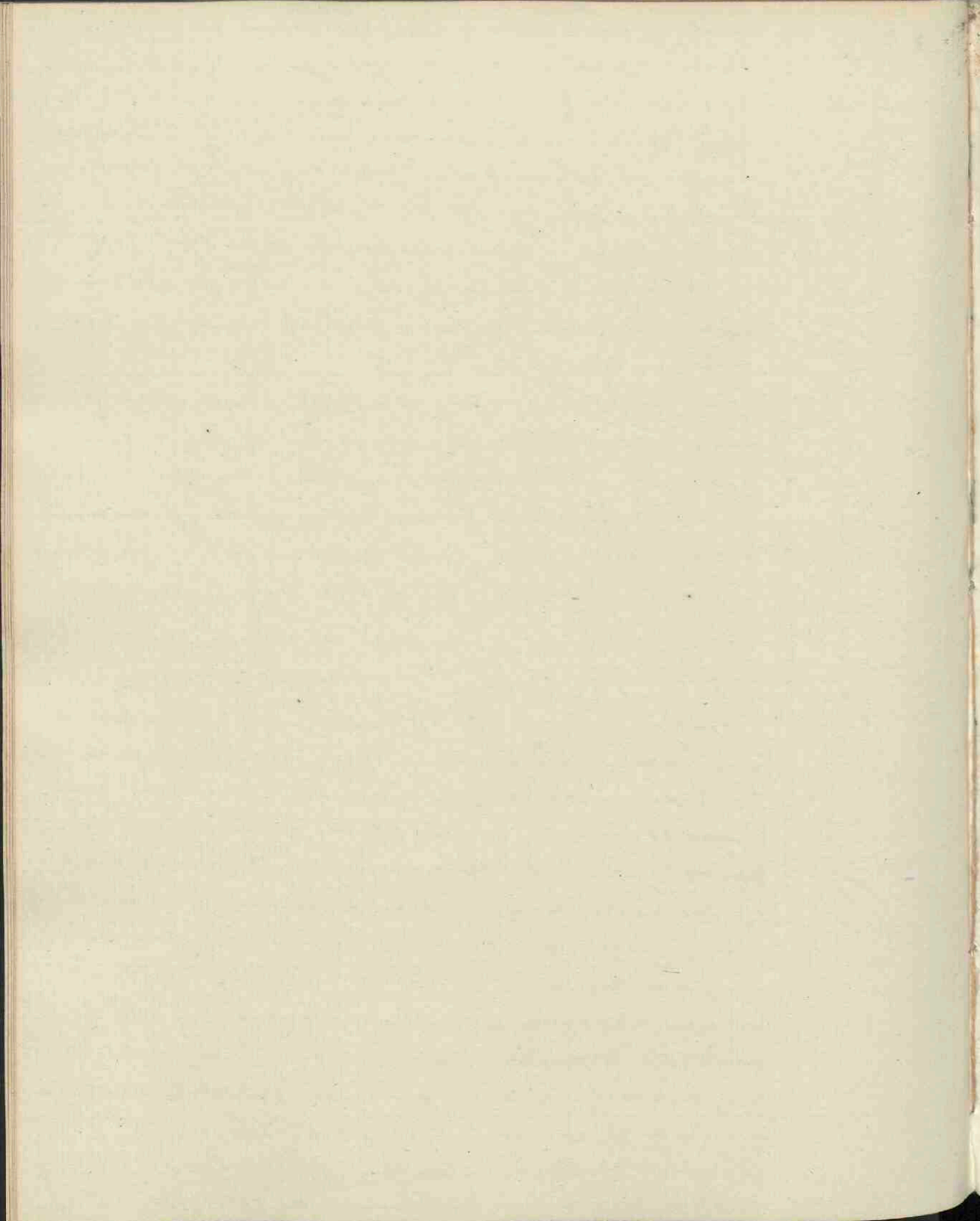
x de heer Grootenboer,

welke ik nog al geproost heb. Hollanders hebben wy nog
 weinig ontmoet. Dieren morgen waren op de bus een
 goedskant uit Zutphen met zyne vrouw en zuster (?) en de
 heer Elman is later, met wie wy al landlieden
 nog al veel spraken. Aan tafel zat een Hollandsche
 familie tegenover ons die wy voor Joden hielden.

Dieren avond wandelden wy door de stad, gingen in
 winkel, enz.; daarna bleef wy wat op het stantsje
 Konficiau, waar concert gezongen werd. Het weder
 was zeer zacht.

Eene verwondering is ons opgevallen; de wallen, die nog
 onvergeblen waren, zijn gebleekt en op kleine plaats,
 naast het Hôtel des Bergues, waar wy ons bevonden,
 is men bezig groote heiligen te bouwen. Ik vermoed
 dat het een nieuwe Heuse daar zal opzigen, dat het ge-
 zigt zeer zal bejopen, en wellicht door mededinging
 nog gewaardijker werken kan de heiligen, zullen hier
 by niet verliesen.

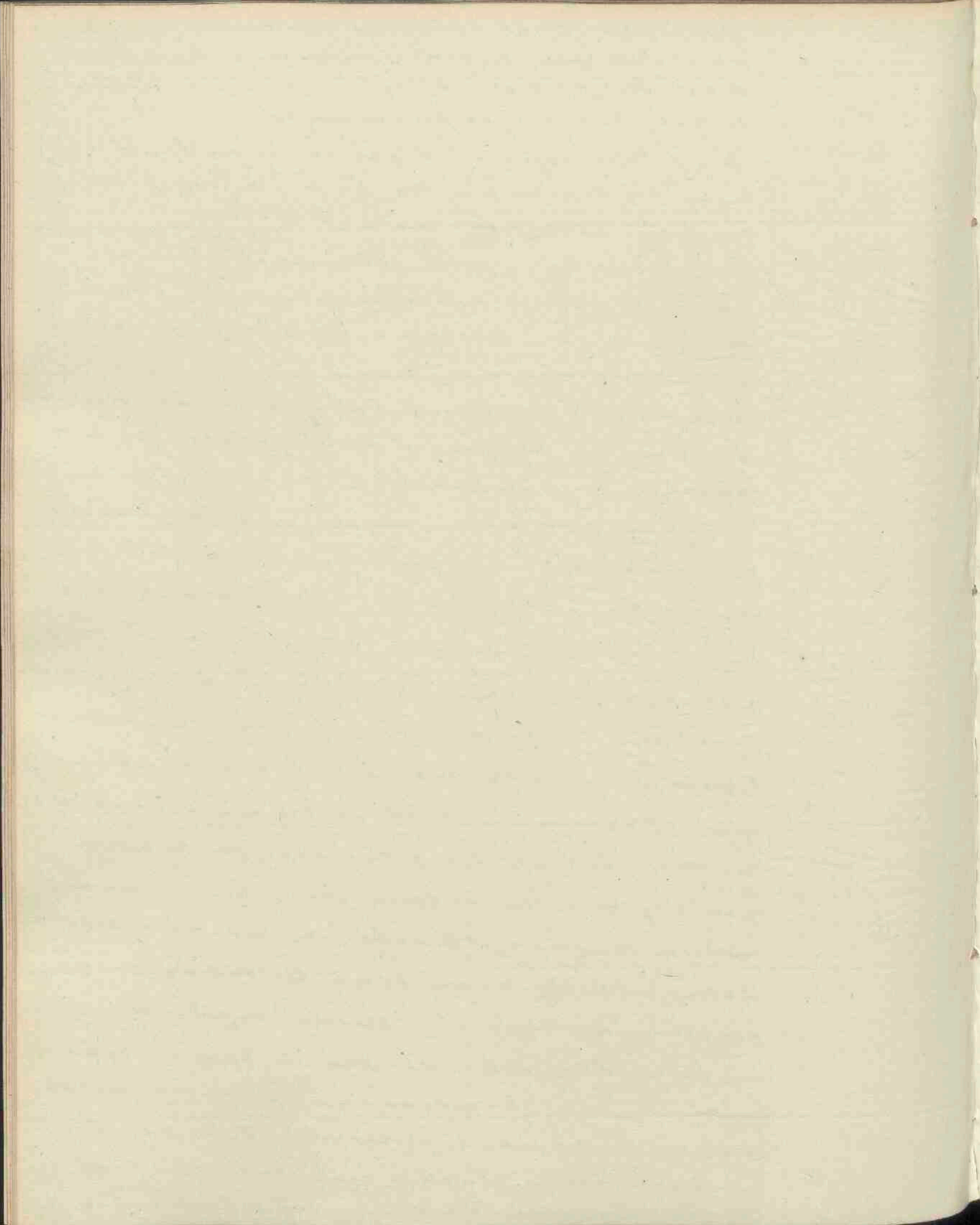
Zondag 8 Augustus. Dieren morgen was weder de
 lucht met wolken bedekt en begon het spiedig te regnen.
 Wy hopen aan de overzijde van den Mont Coust beta-
 meder te vinden; hier te blyven zoude weinig gene-
 gen opleenen. De kleine reis van Engalberg tot hier
 en het slechte weder hebben myne vrouw en my veel,
 wat ongesteld gemaakt. Ik aan deren morgen een
 bad, dat my zeer verkwijkt. Ik schreef aan heer
 en aan Cracynanger. Verder hebben wy ons be-
 paard tot wandelingen in en buiten de stad voor
 zoo veel het weder dit geduigde. De verwonderlykheid
 der lucht is ons zeer opgevallen: het was nu en dan
 wonderlyk warm en vervolgens scherp koud. In en by
 de stad wordt veel gebouwd; de stad is aannem.

kelyke verpanding; endes niet te min maakte zy op myn gevoel
als vreeser geen aengenaemen indruk. Hare ligging
is ook te veel geraemd; zy is niet die van Lousanne
en van Lucorn niet te vergelijken.

Wij pakten myn dezen avond op een zandje, en gaad
naar het bureau van den portwazen waarmede
wy naar Chersabovij denken te reizen.

Ik heb hier byna geene gelykenheid ^{gehoort tot gesproch} alle, dan te
zeel heb ik gepoogt met myn buurman te praten. Ho
des, was dit een levendig en geestige Britscher. Wy
waren van zeer verschillend gemaeten amtent
de politiek. Wy exposeerden ons beiden aan den over
maed en den hoopmaed der Engelsen, die in de
kerbergen van Zwitserland, van als hier, in het
bespottelyke gedensen waadt, juist omdat de
geldmarkt der kerbergiers hen steeds daarin te
genuet kannt. Hy troostte zich daarmede dat
Engeland zyn hoofde punt van blasi en uitge
noeds overloepd had en aan het zinken was. Dit
was juist het omgekeerde van myn gavoelen:
Engeland, zeide ik, breidt zich over de ganse
wereld uit, en zyn wellust neemt onafgeho
ken toe; het heeft het geluk dat alle krachten
zich wy kunnen ontwikkelen, juist wat in
andere landen ontbreekt. Dit was eene kipo
chelling, zeide hy, en nu bleef het dat hy een groot
reactionnaire was. Wy streden volstrakt met
naan deelden elkander slechts onze inrigten
mede. Hy was Hegeliaan en had veel op met de
stelling dat al wat is verstandig is, dat myn voor
komst eene ledige phrase te zyn. Even zoo hield hy
het voor een ydels bewering, dat gebrack aan indi

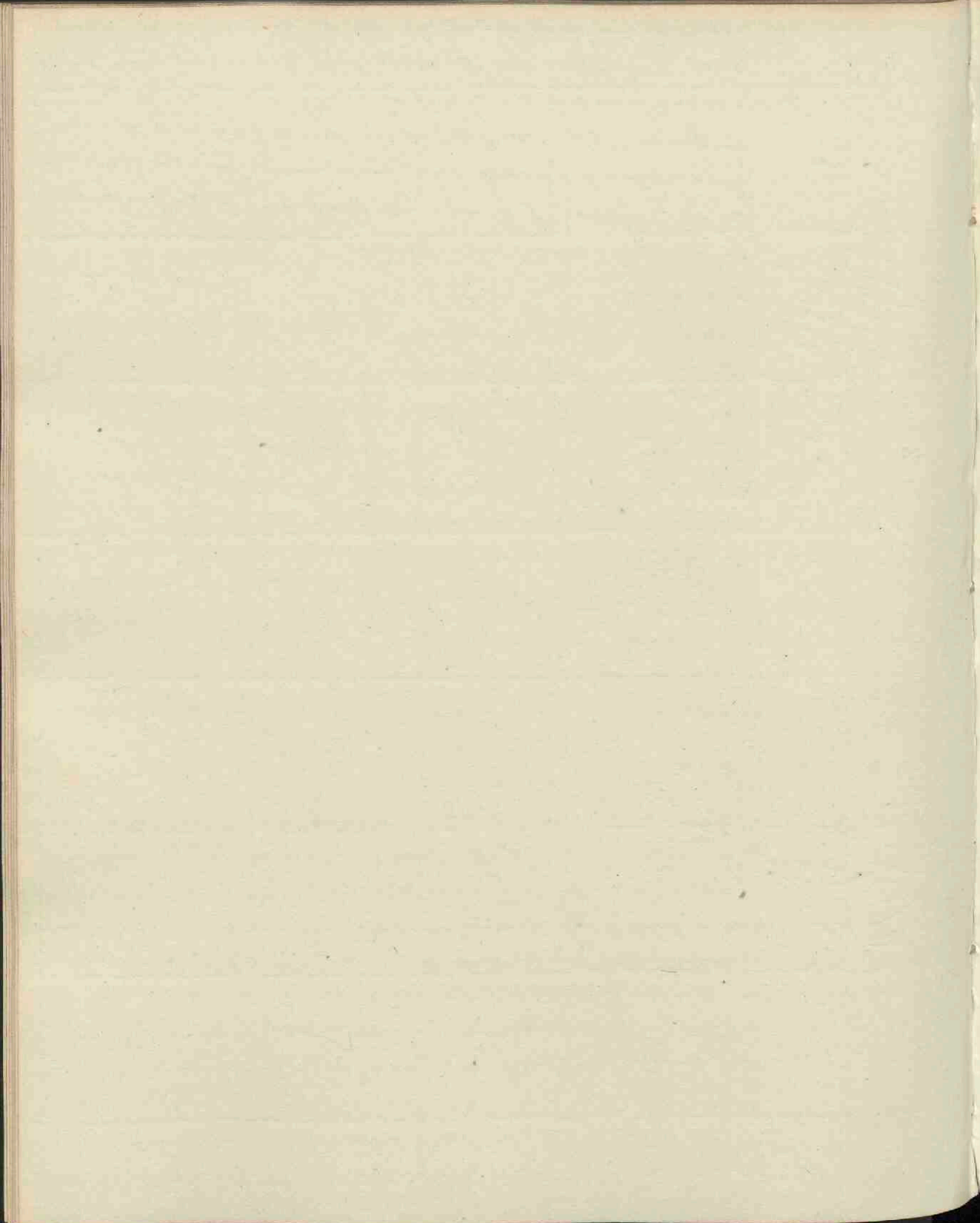

54.

kidnalo vryheid den blaas en de kracht der melken
beloofde. In Duitschland behaefde men juist
alleen elk die niet gekonstman wilde, op den kop
te slaan, dan zoudt alles gaet gaen. Het is my
wel merkwaardig ook eens mannen van die klein-
te ontmoeten; maar ik kan my niet voorstel-
len, dat wy met hun stiel veel heil zullen aan-
brengen.

Maandag 9 Augustus. Dese morgen vertrokken
wy te 6 u. van Genève en kwamen dese avond te 5 u. te
Chambéry aan. De weg zoudt zeer aangenaam ge-
weest zyn zoo het niet onafgebroken hard geygend had.
Wy reden door Courmayeur, een zeer ledig plaatsje, en
als de voorstad van Genève kan beschouwd worden.
Spiedij kwamen wy aan het nek Saint Julien, een
leete op Savoyse grondgedied, waar men onze post
den vraagt wat men is het bureau des douanes,
men behandelt ons daar zeer onduidelijk. In Ternangy mede
om 20 minuten toegestaan om een vy goed maal te gebruiken.
Het is een onbetamelijk plaatsje. Rumilly is wat groter
Het voortkomen van de plaatsen van den weg was algemeen
armzalig en moedig; ook de menschen waren sludig en onten
delijk in hunne kleding. Toch maakten wy het slechte zoo
dat in aanmerking nemen dat een veld een dambes was
konden geef. Dit belotte ons echter niet de schoonheid en vry-
baanheid van het land op te maken en wy vromen ons hier
in veel en land de benoemen zoo even zyn kunnen. In
de Duitseische vallejen was dit geheel anders.

Wy waren nu reeds in Italië, doch sans natuurlyke grens
waren wy toch niet onafgegaan; het was hetzelfde land,
maar meer vruchtelyk. Dit noordel vallet wachtelijk reeds in
het oeg door de moerassen, de wyngaarden met lapa-
lingpauze vanden en de mids.

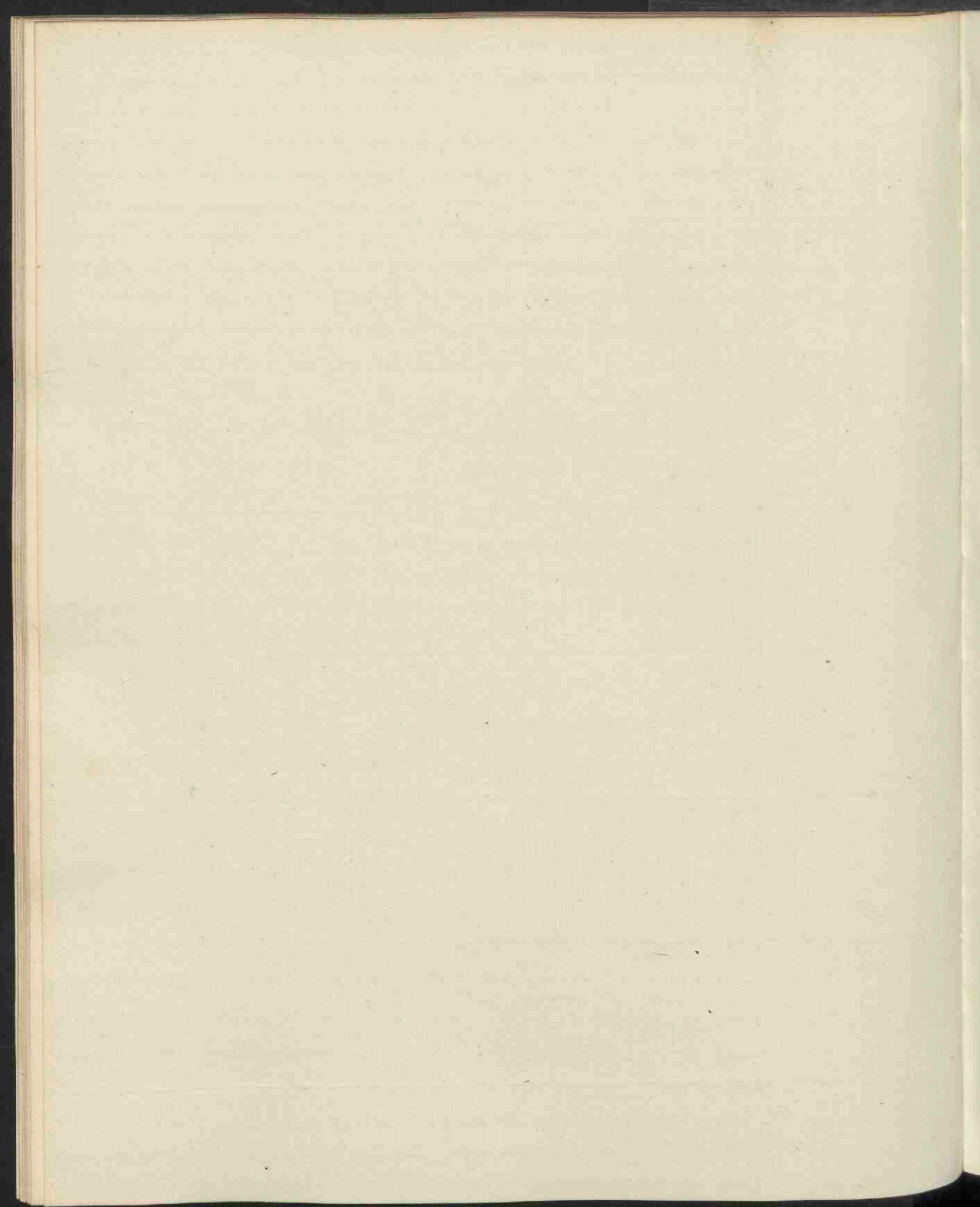
De vele regens hebben hier kalenstijke gevolgen. Het regent uitgestrekte velden overstromend, hier en daar zelfs in de rivieren in het water. De doopt is meestal niet met inge-
 knald en als het slechts twee vuurdeurdeuren te de die
 loderenen. Het is echter in deze streken spoorloos inder
 hoop door dat het water zoo snel oplaapt; men niet
 het byna regens die Maan, maar veel meer met grote
 kracht stroomen. Doch hierdoor wordt ook de
 steenen over goed land geworpen en vruchtbaar
 aarde en gestroopt. Op den loop van Grenville naar
 Chambery is zelfs de loop op eenige plaatsen zoo ver-
 waast, dat reizigers, zoo als zij ons berezen avond
 verhaalden, niet dan met groote moeijeljkheid en
 over gekomen waren.

De badplaats Aix heeft een net en instaanend voo-
 komen; fanege gebouwen en van dezingen zijn, als
 gewoonlijk, naar de bezoekers ingericht. Zelfs in den
 regens maakte het een aangenaam indruk. Vele on-
 versierde gebouwen bleven hier en de wegen werd door
 nieuw overbrencht.

Te 5 u. kwamen wij aan en vanden het Hotel
 de la Poste heeft op Italiaansche wijze ingericht:
 een plaats in het midden met galleries waaraan
 de kamers; mureij, stoufij; maar met vriendelijke
 waastomende menschen, zeer goede overbrencht te
 het die naastbrencht voor de aankomende aange-
 velt worden. Het baden was gelukkig nog een ka-
 mer die niet op de Lombardie binnenplaats, maar op de
 straat uitriek. Er was groote leentijheid; heden
 was de vasteling voor de jonge soldaten en een loop-
 met landrechtig vromp door de stad.

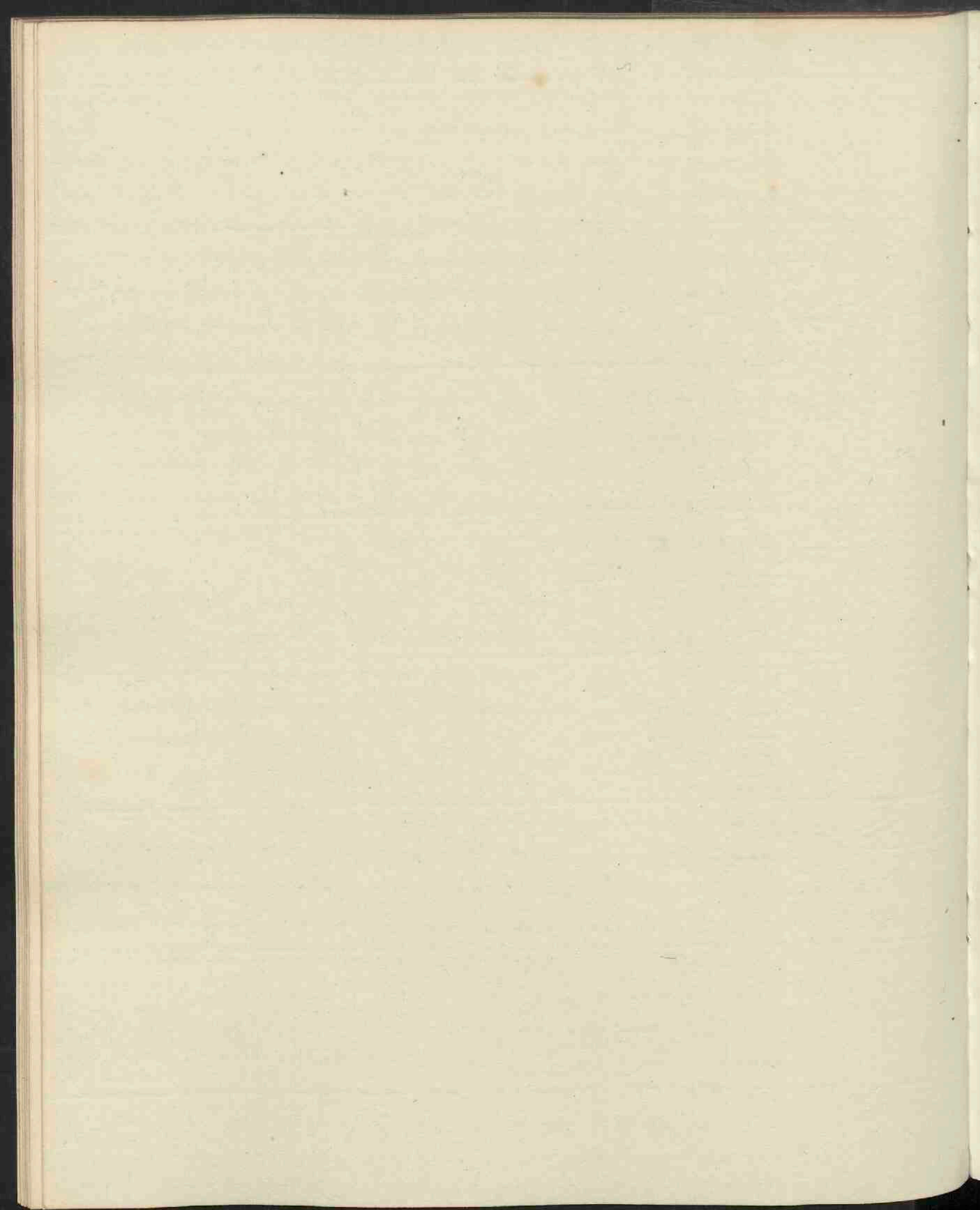
Waar het spel speelt ik veel met een ingewien over de
 spoorwegen en den handel. De spoorweg van Turijn naar
 Genèva is de eerste, die door de regering gemaakt

markt. Die is reeds verkocht tot aan de Appelenygen; aan deze
 is het bontenwoven maagdelijk en reeds zekere vijftien jaren in om-
 werksaam, om alle beleveningen te overnemen, ze
 deeltelyk dunn en zekertelyk aan de huyten. In twee
 ten tyd zal men ook dit geseed zyn. Verscheiders spon-
 enpluimen zyn reeds zesen conceptien, aan Engelsche
 en inlandsche maatschappyan vercleent. Er is groote
 opgemachttheid naar dese ondernemingen. Savoye
 heeft hieraan nog geen deel genomen. Eene belanf-
 ryke onderneming is ook de Telegraaf tusschen de
 kust en het eiland Sardinië; die zal omme Corica
 loopen en ook tot Algiers worden voortgerest.

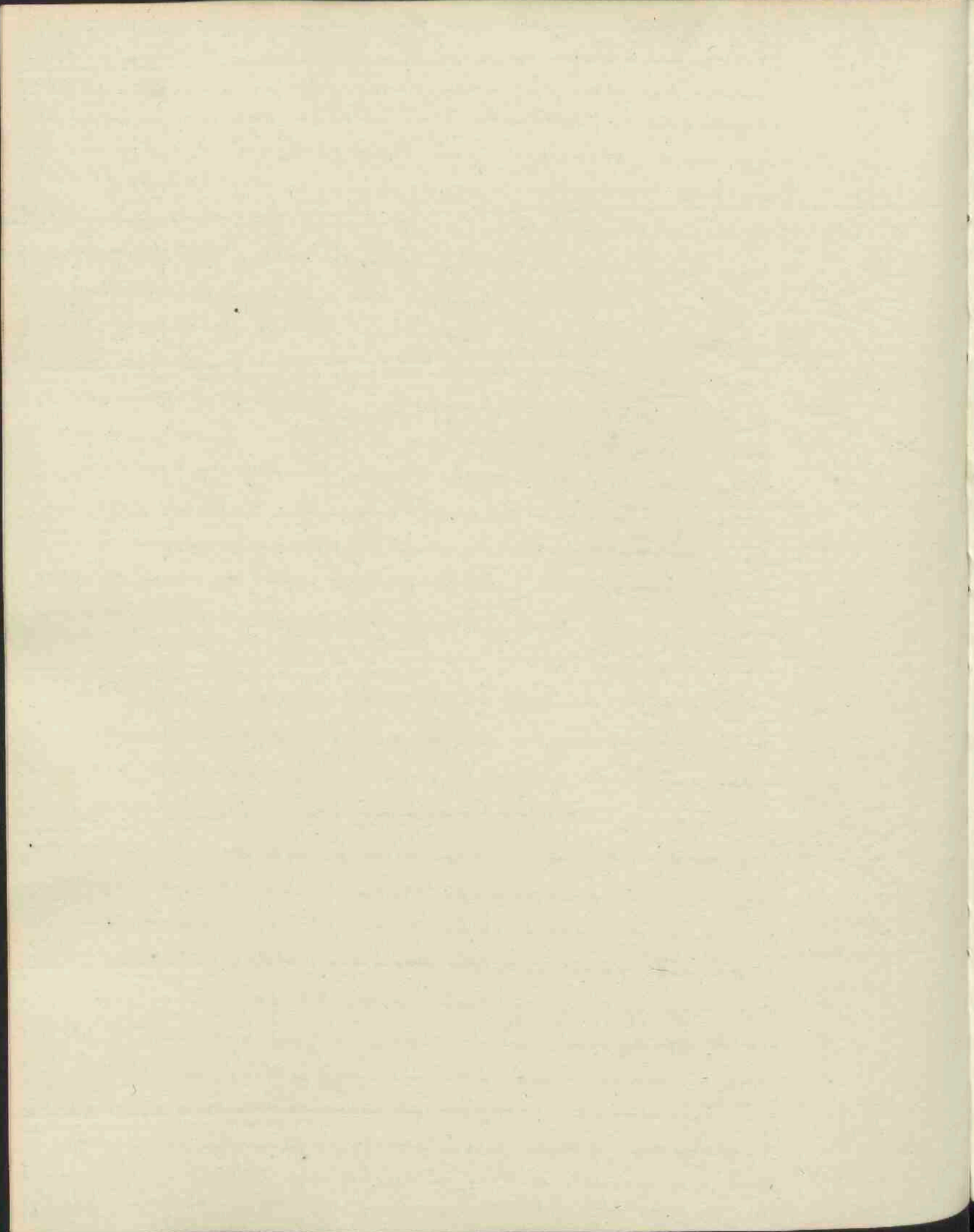
Dingsdag 10 Augustus. Dieren worden schein de van en
 het goede water schijnt terug te komen. Wy hebben er ge-
 brack van gemaakt om de stad te looden. Het was er
 reeds van een vroeger bezoek bekend. Zy heeft enige
 murege straten en pleinen, doch ook veel enge kron-
 kelende straten met zeer middelmatige huizen. Van
 het oude kasteel staat nog alleen een groote toren, die
 men berey was te hervellen. Het nieuwe paleis des vor-
 sten dient nog bouwtyd tot merklyk van den koning als
 hy hier komt. De hooftkerk is meer Byzantynsch
 dan Gothisch, zy is zeer donker en men heeft er zekere
 beschiktheid, hetjen my niet voortkend zeer goed te
 staan. Vriendelyk is de voorstel tamelyk schoon. De
 kappel van het slot is het maar niet byzonder schoon.
 Enige openbare gebouwen zyn meer af minder merk-
 waardig: eene zeer groote keizerne; — de Schouwburg,
 — het Collegie; — eene schoone konenthal geheel nieuw,
 — een paleis van justitie — wadt op een groote schaal ge-
 bouwt. Byzonder schoon is het hospitaal gesticht door
 den nederculandselelander generaal Reigne, die in dienst
 van een Turkisch vorst groot vermogen verpactent had, a-
 vianse levensbeschryving en vrasper heb medegebragt. De
 stad is hem nog andere invreptinge verstanteldigd, ook

57
eene frouwe straat met bagenpangen, men heeft hem nu
een gedachteken opperft, namelijk eene funten in de
voorn van een palmboomstam, waarnaop 4yn Stambeed
geplant is. Olifanten staan daartoeft met vier fount
het water ftraunt. My kwam die niet voor in zeer
zaden treuk ontwerpen te 4yn. Het ophoofde luidt:
Henrico de Baigne Cambraiense gratia comitas 1838.

My beftahten ook den Plantentuin, die niet by een
dars opleest. Ons viel in het oof dat necht veel ge
wafien in den vogen grond ftaan die by ons de winter
kande niet nechtmen kunnen. Men heeft hier ook een
ge dieren, zoo als gemzen, anenden, een Ajaxaar, ene
die onze Maria zeer vermaaken. Eene mevrane
ling van natuurlyke hiftorie is, even als deze
tuin, waar het anderwoy aan het College beftand.
Er is ook eene zaal naar ontheden, meest in La
roge gevonden. Dit alles is niet op zeer groote
fchaal; evenwel getuigt het naar helanftelling
in tuchtfchap.

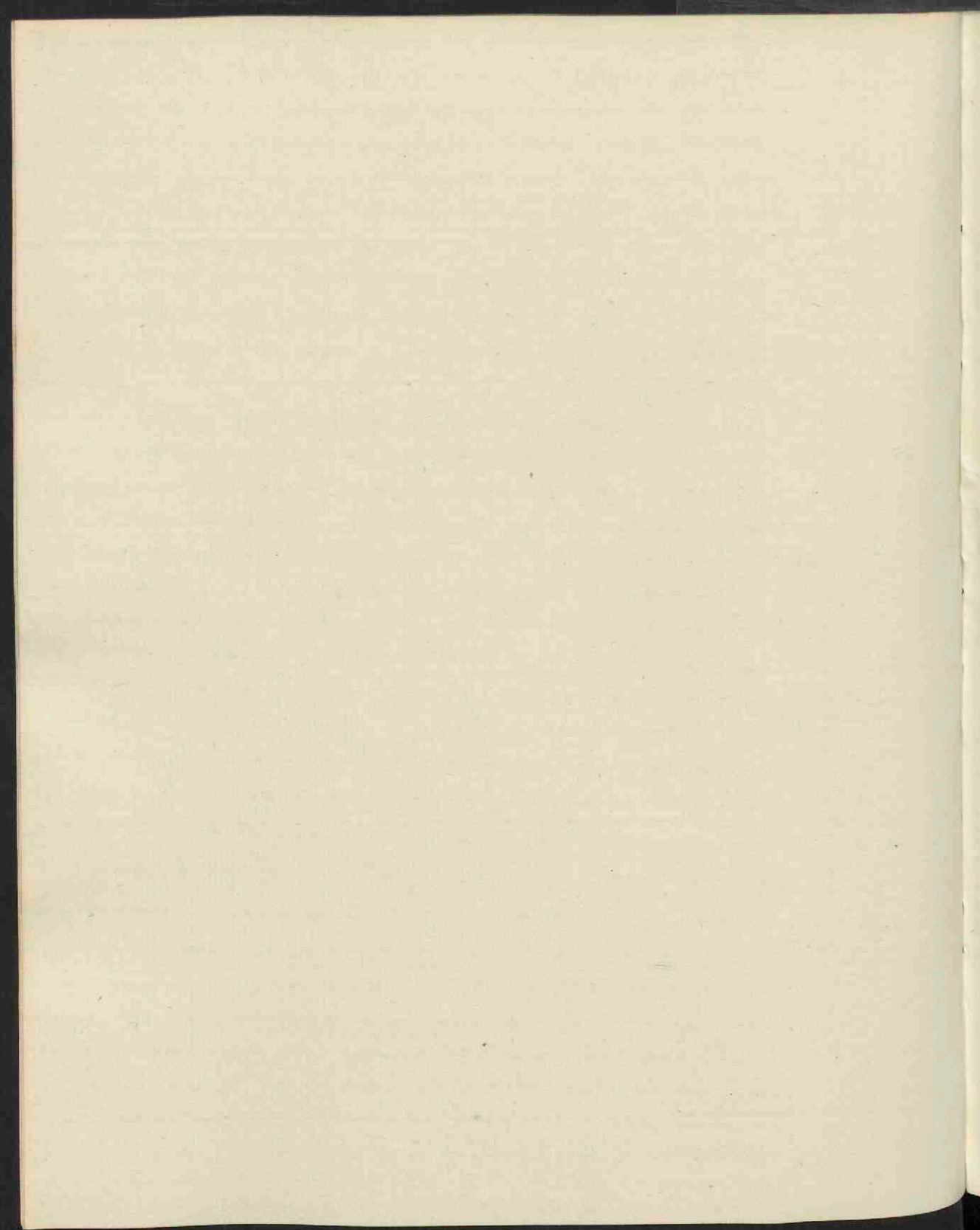
My zagen verfehiede wandelinge in de ftad. Zy
zyn niet groot, maar byzonder fchaduwryk.
Het valt ons in het oof dat men niet necht zoo veel
meer dan in Duitschland en Zwitferland in de ftad
ten ophand; dit zeef eene groote lewendighed, die
nog nechtveerdert vander dars de lewendighed der
convent, die heden voortdruft; zy fteuenen en
fpringen door alle de ftadten; doch de Revolutie
ftaat op hanna waette vvalyftheid gheeft geen oche
de haffyhuizen 4yn falkyk, 4y 4yn aan de ftad
open, en worden voortdruft veel beftalt. My heb
ben ons voor een bereelen wat nechtperat en, walfen
landgebant, hier gebreukt met het fimpelendry
brout, dat men alleen in Sardina vindt, namelijk
in den vorm van ftalpe, hand geballe en zeer fmakelyk.

Derom avond maakte ik nog met myne vrouw een 58.
grootte wandeling in en buiten de Stad. Wy waren
ook op de ruime levante plants, waar wy de aspenis,
van des jagers zagen. Byzonder bemerkten wy de leeuw
van plasman, wier dichtte takken Ichoune herleane
noemen. Het kerpachtig land rondom de Stad, was
succesloos gebruikt en vele geboonen, ook een klooster
maken een zeer goede uitwerking. Wy zaten wy
teet voor een Koffy huis, en gingen vervolgens thuis
opzaten. Alles raam heeft ons Chaudery goed
valde aan.

Een voornaam middel van bestaan voor vele inwoners
bestaat het verruim van reijfers, die op eenig plaatsen zoo
talryk zyn. Het voornaamste verkeer tusschen Frankryk en
Italië gaat ons den Mont Cenis; uit Zwitserland is de
ze weg ook de kartote. Men ziet byna onafgebroken wa-
gens aankomen en afryden. De ondernemingen daar waren
zyn talryk en in melodring met elkander; de regering heeft
hier geen wapens van hand rekening. Men ziet daarentegen
veel weinig verkeer van goederen; die gaan meer over
zee of langs andere wegen. Reijfers met hun eijgen
wagens en postpaarden ziet men zeer weinig. De kaden
van Aix-les-Bains verscheppen ook verkeer van Cham-
berg; men ziet veel wapens doorvoer bestemd. Fabriek-
rykheid is hier weinig; er is eene katoenfabriek.

Woensdag 11 Augustus. Derom morgen ondernemen wy
den overtocht van den Mont Cenis; de tyd was verstreek
was half tien, doch het was half elf eer wy afreeden. Van
den weg behaef ik weinig op te rekenen, wat den post-
wagen niet men daar zeer vlytig. Hy loopt steeds langs de
Ave, die van den Mont Cenis opdaakt en by Grenoble en
de Isere valt. De vallei is aanvankelijk breed en vlakke,
rij bevrucht, doch wordt allengs enger en de velden meer
der skylen en treden en en dan naarmate het elkander. Wy
kwamen door eenige kleine steden en vlakken, die weinig

uelstand aankomstijden: Montmellian, Aiguebelle. In Saint
 Jean hoofdplaats van het landschap Maurienne en daar
 naar genoemd, hiidden wij middag. De Straet is bekend
 als zeer arm en daaraan beantwoordt ook de hoofd-
 plaats. Alleen de Cardinalaal Aartsbisdom, die hier zijn
 zetel heeft bewoont een prachtig paleis, dat zonderling
 afsteekt by de andere zwarte steenke steden en dorpen.
 Ik zag ook een Standbeeld, waarschijnlijk van een der
 Vorsten. Het meder was voortdurend bemerkt, doch
 bleefte nu en dan niet eenige negen. De natson vestingen
 zick de kuyt Landrege bouwen out; de rivier had op
 veel plaatsen verwaestingen aangevint, die tacht
 onnal herstelt waren, was dat wij onbelaunend
 en was neer de helling het gebouw de snel door de
 lam bene "Schucht" voortreiden. De huizen meekem
 schaarscher, het was duidelyk dat de natuur weinig
 bestaan opleverde.

Dinsdag 12 Augustus, te een uur kon men wy
 te Lans le bouaf, het laatste dorpje, aen den muet van
 den berg, waar de reizigers wy met happy worden op-
 gemaakt. Van hier bepaunden wy met vordubbelde
 kracht van paarden en muildieren den pas te bestygen.
 De nacht was vrom out buitengeneom onwangen onaan
 door het slecht yersleekap tu armekte wy in den enpen
 postwagen vastenijf waren: een avonlyke jerdryke
 familie met twee kinderen van onbentryfelyke men-
 tyghed. Het began daf te werken was wy de hooyte be-
 nechte hadden; het Hospitium konden wy der waermer
 need zien. Behalve dit klooster voor de reizigers bestemt,
 zick men een groot aantal huizen op kleine affstanden van den
 wy met het opschyft: *Rogé a casa di ricovero?* By wy te
 hand tot maningen van de arbeiders des den wy ondershou-
 den en het taerlygt naar reizigers. De wy is aen de Itali-
 aenlyke zyde Hylor evenwel door het gewone kunstmiddele van

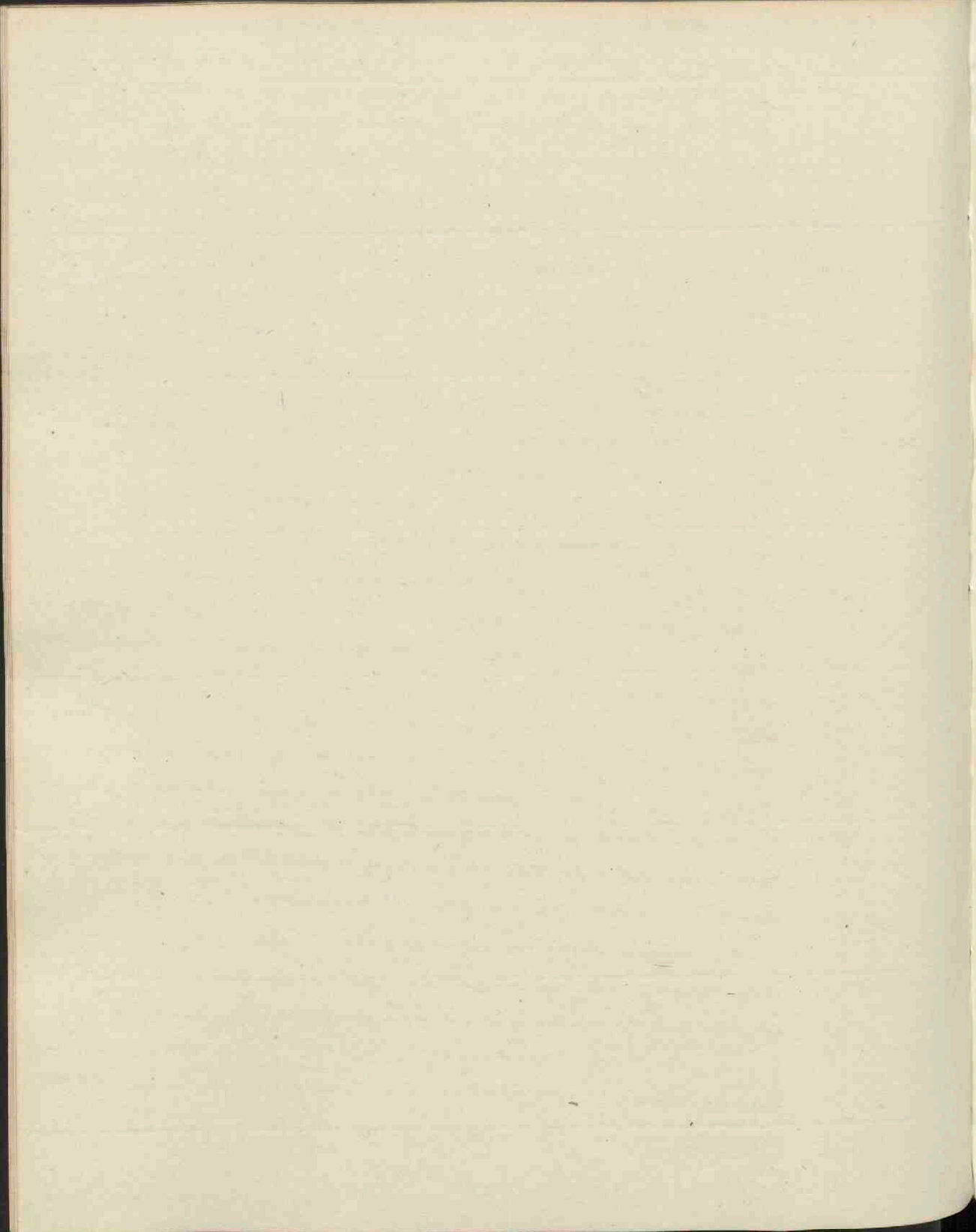
60.

Slingsenen en zeggen ons getemperd, dat men vandoer hooftaan
afdoelen. Galleryen door de wu, rijn op beeten weg niet. Het
land verstant niet hier veel schuurt; de valleij is breed en
veer spaedig want men in rijk bepraide straken, waar het
Italia anke klimaat niet doet bespenen. Te 4 ure bereik
ten my Lisa een kleine onaanmerkelijke stad. Hier is men
aan den voet van den berg en was dus onze overstoppel.
bragt. Aan den buitengemene met montken en gaede
nen kalakou magen was niet het minste kerkedigt.
Wij vervolgden onzen weg door het schoone land van
der ons op te hanken dan an van paarden te wijfelen. Hier
een plaats van kalakou nederen weg door. In Santantonino,
een der kleine vlekken, dronken wij happy. Eindeleyk te 12 u.
kwamen wij te Taryn aan en vanden veer guete herberg
in het Hotel van den Hr. Trombetta, waar de lichte
deinde ont dadelijk kerkende

Ik maect my optakenen dat wij op onzen weg van
Genere naar Chambray, in deze stad en op den ganten
weg naar Taryn dene veel bedelmaet, rijn verroep 20,
wonden, twaender stied, die het maontkenen kerkende van
diepe ellende. Dit is evenwel het land waar de gees
zelykheid alco hanc kerkende en gaederen kerkende
zoof, en de rijnthe middelen van weedalyheid.
In tuch kerkende katholieke en protestantische kerk,
nors weg stied, dat de geestelykheid en de kerkende her
kerke middeel rijn kerkende de armade.

Ik heupte hier den quaden heer Bonapont te kerkende
ken, met wien ik naeleen jaer in Londen kerkende
byna vrendescheip had aangekermipt; doch ik ver
nam dat myn beedmeren dat by vier twee maen
den te Parys overladen is. Ik berocht myn Calcoen
Taryn, en vervolgden aten wij in onze herberg "à la
carte"

choe myne vromt montale ik een groute suandelyg

61

Tingyu was ons reeds goed bekend en wij gingen met ge-
noegen door de bevingen, waar veel landschap
was, vervolgens over de groote plassen en door de la-
nen die de geslechte malle, verruigen en maar een
miesse wijk met netten hinnen gebouwd wordt. Wij
konden de taaneming der stad, zelfs in de twee laatste
jaren duidelyk opmerken. Wij besochten ook nog de
mandeligen naby de Po en de Kattunplog en die
rivers van waar men hare fraaye boorden zoo gaaf
ziet. Op die reis vernieemden wy den aangenamen
indruk dien deze hoofdstad ruweper op ons gemakke-
lyk had. Hare uitmuntende gedaante, hare lipping, song,
zins het voorkomen der bewoners; de taanemende
blaas die men met grond toetsing aan het gematigd
voornemen bestond; - dit alles geeft de voorstelling die
men in Tingyu zeer gemakkelijk vande kunnen leed.

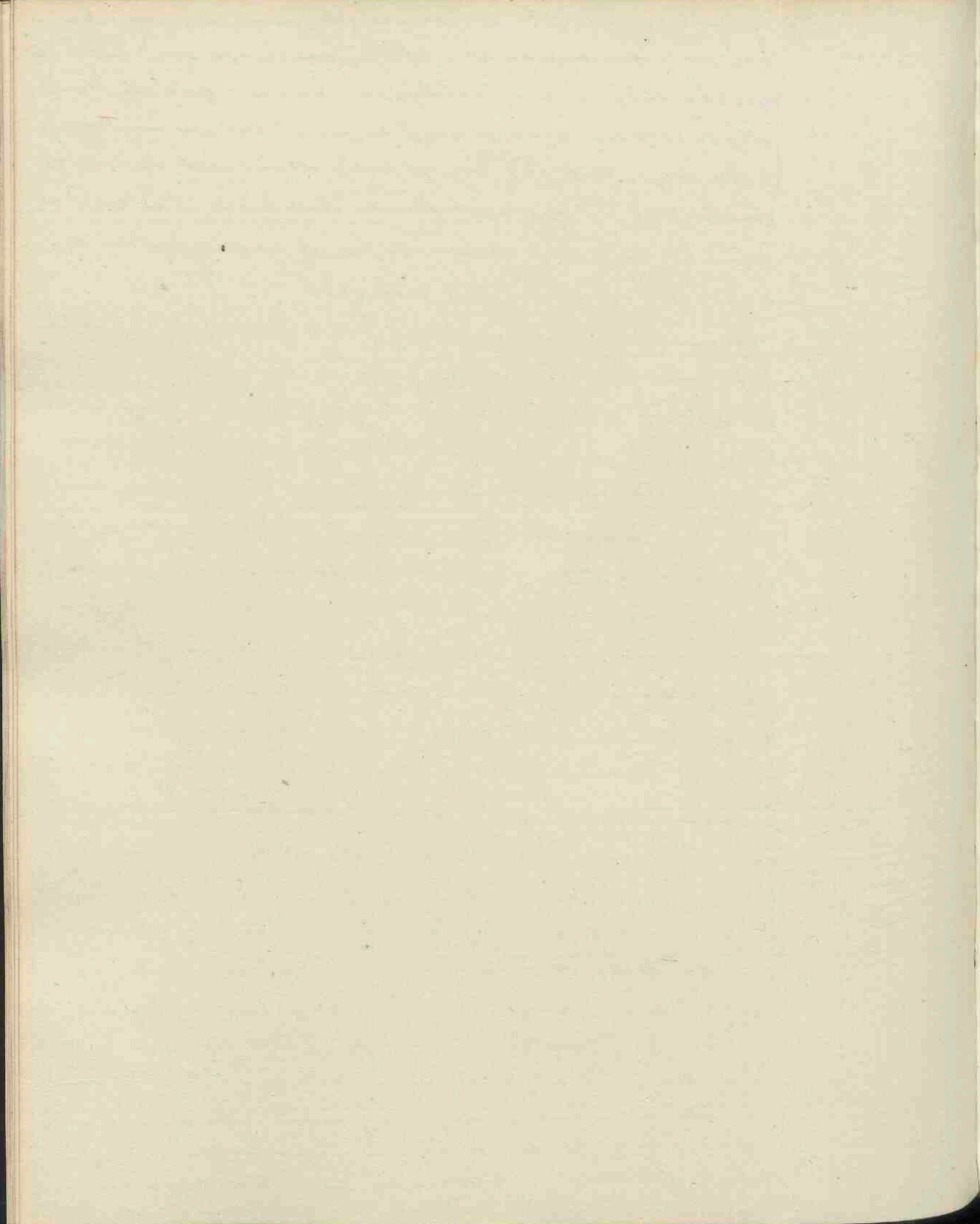
Tenzyt wy thans thee dronken kwam Prof. Ferra-
na met ons praten, en ik onderscheidde my lang met hem
over Staatshandhaving en over den toestand van
het land en van Italië.

Vrydag 13 Augustus. Wij hadden groote behoefte aan
rust na onzen togt over den Mont Cenis, stonden daar
om laat op en gingen niet meer uit. De Hr. Ferrana
kwam ons nog goede reis inenaken en kroop my eens
zwaer leffen die gebruikt zyn. Te 2½ u vertrokken wy op
den Spoorweg naar Alepandria. Wij hadden aangen-
kelyk het gezicht op de saanenbergen, reeders op groene
heuwels en daarna kwamen wy in byna vlak land,
evenwel steeds met hennel, in het veld. Men hield
zich doringstijl, waardoor de gang van de wegen
wel wat vertraagd wordt, maar ook groot gemak is.

[The page contains extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the paper. The text is too light to transcribe accurately.]

voordeel verschafte waartoe van de menigpauzige dor-⁶²
pen aan den weg en aan Afste; een eenige stuid althans
maakte dien naam verdienst. Er was groote levan-
digheid van reisigers op de verschillende aanleg-
planten. Dit gaf een gunstig denkbeeld van de re-
volutie en den toestand. Het land was ook al-
gemeen met vlyt bebouwd, en de woosingen die wy
zagen kwamen ons nog goed voor.

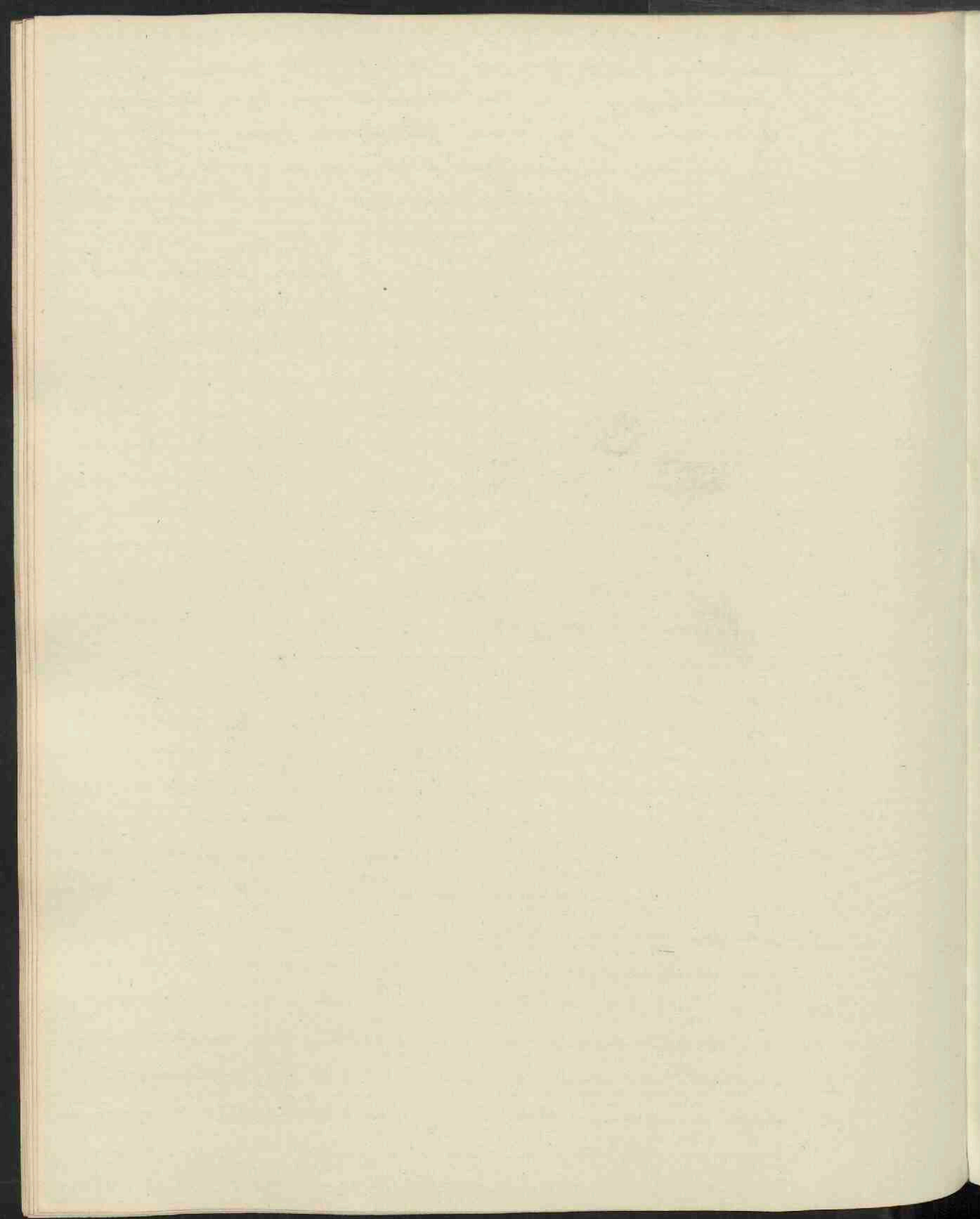
Dagen 5 u kwamen wy te Alessandria en bleven
hier om de stad te zien en ook ons niet in den veld
in Genoa van te komen. Het gemyt van Alessan-
dria is vooral in deze sterkte als vesting; doch die
is voor wy geen onderwerp van aandoening; opper-
vlakkig bemerkte men weinig daarvan, doch wel
het gebrek van rykdom. Er was geen levan-
digheid op de straten en pleinen, geen doornen
van waren. Men beschouwt de talryke beesting
als de voorname bron van betrouwen en dit is een
slecht teken. Wy kwamen het ook voor, dat de
land in verval is: de huizen, en de wondere wylke
palazen, waren byna alle slecht onderhouden, de
straten slecht gepland. De Piazza Verde, waar
wy de muziek der nationale garde hoorden, en
waar eenige frauwe koffyhuizen waren, kwam ons
nog het beste voor. Het grote exercitieveld, ook, is ons
niet beuwend onplant, andere wandelingen zocht men hier niet
te hebben. De Triomfboog, ter ere van Pieter Amelung in 1768
aan den Corso gebouwt maakte geen wonderlijken indruk; hy is van
ruwe klomeren en in zeer ruigen vorm. De gebouwen, die
in het weg vallen, zijn grote huizen, een onvolkomen paleis des
koning, het Stadhuys. Wy bezochten de kathedraal, die niet meer
waandigs heeft, de kerk „del Carmine“ die ruig versierd, waarvan

als gebouwd was, met schone tuinkwart, De Citadel, welke ⁸⁹ nog
verderop kan worden als de stad verlazen is, tegen het alleen
uitwendig, het geen nu ook verlazen is. Het is, even als die van
Antwerpen, lang op vlakken grond. Voor den toezichtswaard
den spoorweg, die onmiddellijk langs de stad loopt, heeft men
eene opening in de wallen, genaamt, althans zijnen, tegen den
geen punt en over geen brug.

Het museum, alomten de stad te bereiken gevonden worden
remp om het slagveld te zien, het is nog geen uur van de
stad. Het is alleen tot herinnering merkwaardig want
de plaats, waar zich eene beklappende gebouwenit bevindt,
is niets dan eene vlotte, zonder enige haest en bijeen
vanden bouwen. Overhangen en Franseken stonden daar
nog tegenover elkander. Op de plaats, waar de laatste
stond, waarin de capitulatie na den slag getekend is,
heeft zekere Belarneau te Napoléon's tijd in 1845 een
van de slag gebouwd opgericht ter gedenking van den
slag en ter eer van Napoléon. Het is een soort van paleis
of landhuis van buiten met franco schildermak, versierd en in
het met allerlei schildermak, beelden en andere versiering
verruft, die betrekking hebben niet alleen op den slag van Cha-
mpe, maar op de daten van Napoléon en het algemeen. Een
marmeren standbeeld van den heid staat naar dit huis en
een beelddes van Bonaparte in den tuin. De bank waarop hy
gezeten heeft, de tafel waarop hy de capitulatie getekend heeft
zijn als reliquies van Napoléon in marmer bewaard met op
schriften vasten. In alle omme als naar een oud kasteel
naar schietgaten, vuurken openingen, twee kleine plaatsen, hy
kenne dit alles ten uiterste kinderachtig voor en duurt van
der slechten smaak. Het is een, nu eene duursheid van een
politieken ducopari, bewaardnaar van den overblijver.
Doch de meermalen later dat het eene speculatie was, van een
onopstandig man, die zich voorgesteld heeft dat hy dit on-
vergelijkelijk monument speedig met marmer kunst vande

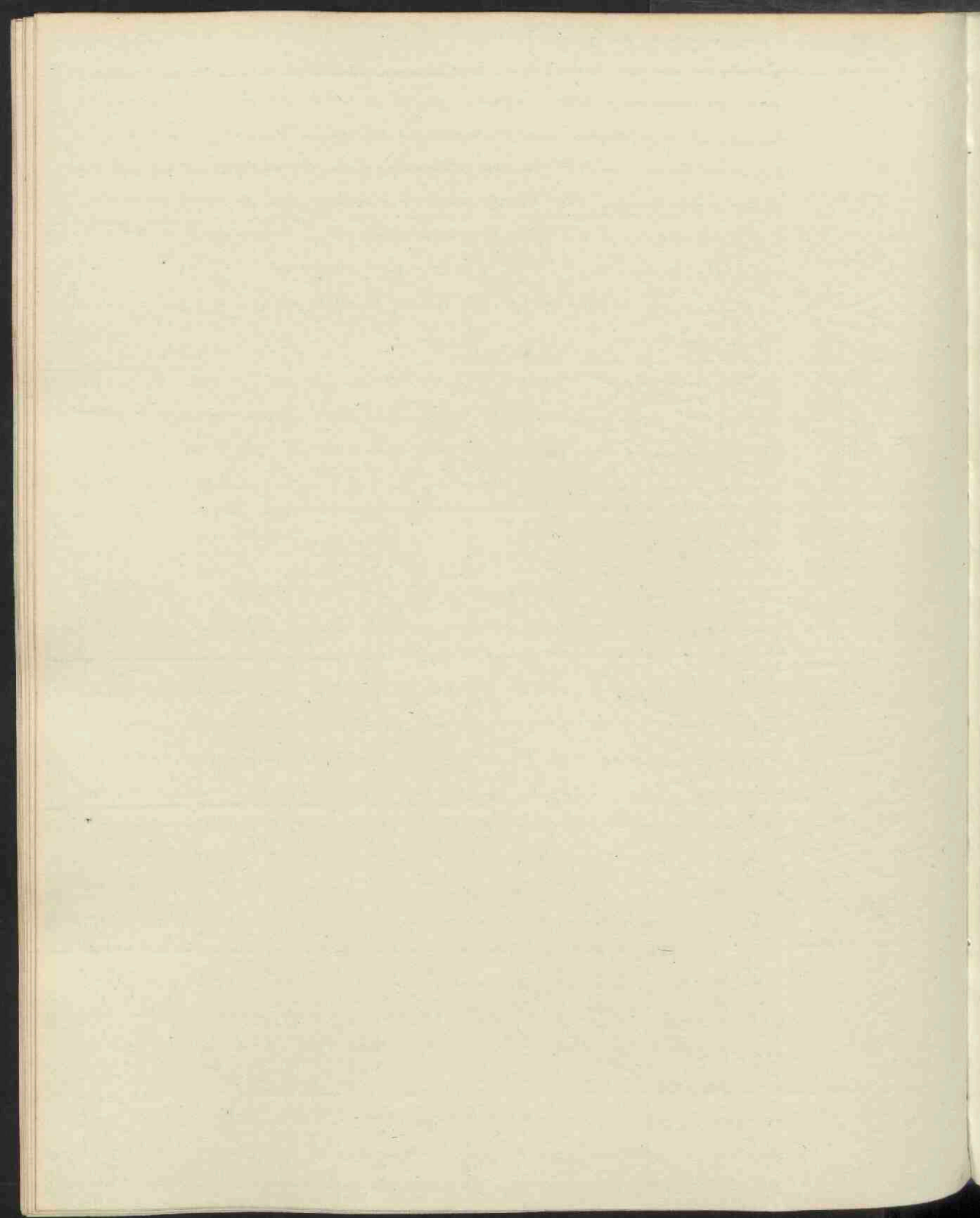

kunnen verkopen; doch die heb ik niet meekomen te koop; het
 kind en nu zijn vermogen verkocht en, nog veel behoudt beneid,
 die de gemeente heeft. Althans naestant die gemeente te
 koop, dat zelf, al, landhuis in een van de beste, te
 myn en nu veel schone straken in de nabijheid van, gaans
 meende heeft. Hy heeft ook nu aan den predikant van
 Trumburyt gemand; doch die heeft hem tot nog toe niet anders
 dan het verspreken van het begin gegeven.

Ikanspo is slechts een gebucht, het behoort tot de gemeente
 Spinetta.

Zaterdag 14 Augustus. Dezen morgen vertrokken wy
 te half negen uur naar Genoa: De Spoorweg is vultand
 tot Aquata aan den voet der Appennynen. Wy waren aarvangs
 myn in het byna vlakke land, vervolgens in de vallet der Jorio
 ne. Een heid op niem arm vele dorpen thit en by de kleinste
 18000. Boven Aquata zagen wy de ruïne van een middelen,
 wy hoort met een kumpen toren. Het was minn hie, een toren
 wy hier aanblijven; het was groote lenendigheid van reisigen.
 Een half uur werd doort door middelmaat en om de vele
 wegen zood te maken waarmede de reis vervuld werd.
 Wy hadden onze plaats in de Campo van een zeer goeden post
 wagen, zoo dat wy by uitloek goed den schildenachtigen wy
 door de Appennynen zien konden. Wy vervolgden doort
 de vallet, die veel afwisseling oplevert, zeer bevallig is en
 met gebouwen en toren en twaalfd meer het grootste gedeelte
 beset.

De weg is geheel anders dan in 1818 toen ik van
 Chilaan komende dien aan over gaans. Hy is nu niet veel meer
 zoo onpleegd, dat hy nogans zeer styf is en men de wegen niet
 achtte te remsen; daarbij is hy breed en nabijheid goed en
 doordend. Het trof my dat er zoo veel verkeer van wagen
 plaats had; de saemende handel van Genoa doort een
 doort by. Wy zagen twee wagens met twee en twaalf paar
 den of muildieren gespannen die kalen kabaen en andere
 quaden over het gekste traanen. Een groot belang van
 den wy in de merke van den Spoorweg. Die zal wat de heeft

zoek bereijft dezelver richting valparaiso de ryweg, en op de gan-
 sche uitgestrektheid tot in Genoa wordt met groeten yver aan-
 dat vermenigvuldigd jaarland, by handen nu, kaemal vly-
 teg, door inland gastland en ons een dankbaarheid vormen van de ziele
 beswaren die men door de kunst poept te onverschillen. Van
 naar men later ook den weg heeft slecht zal men die op name
 na niet zou goed kunnen deen. Om een gelijkmatis en
 flachtige geringe helling te behouden en zoo weinig mogelijk
 van een repte lye af te wyken, moet men een uitreke-
 lye kusten getrouwen. Een ingewand heeft ons verrekend
 dat de weg om reeds meer dan 20 millien francs op een
 uitgestrektheid besteed heeft, en er nog onberekenbaar
 veel zal moeten vanden. Wy konden ons nu voor-
 stellen dat die land niet overdueren is. Omval wordt de
 grond hoop of loep gemaakt en op een groote schaal toe-
 men en ons verbaasd staat, laus dennen in de vollen
 tans bogen over de valen en de rivier; die hylt stulken
 van boogen afsmeten om plaats voor den spoorweg te win-
 den; - op vele plaatsen tunnels door rotsen die in den weg
 staan. De straatweg zal meermalen onder door of bo-
 ven over den spoorweg loopen. Op eenige plaatsen
 wordt de eerste verloop om ruimte voor den spoorweg
 maken. In Genoa zalve worden ritten met geluk
 doen die er op staan vliegen en ten einde de spoor-
 weg ten aan de koren zand kinnen voortzetten.
 dan en plaats voor de nodige gebouwen verschaft.
 Er is iets grootsch in die verhanding om alle be-
 keuringen der natuur te bidden te worden, en een
 weg te banen die het verkeer voor menschen en kornen
 niet van gaderen geen afkelt zal maken; maar die
 anders behenen van elkander afgetrokken te zijn.

En zijn duizenden arbeiders aan den spoorweg werk,
 zamen dit groote werf een buitengewone landdijheid
 In het dorp Itala del Contone zagen wy eenige handelen
 van hun werk koopkonden. Het was merkwaardig die

Act in my apprehension that men of good pleasure being
was more known to do it; but contrary to your
Lords' pleasure.

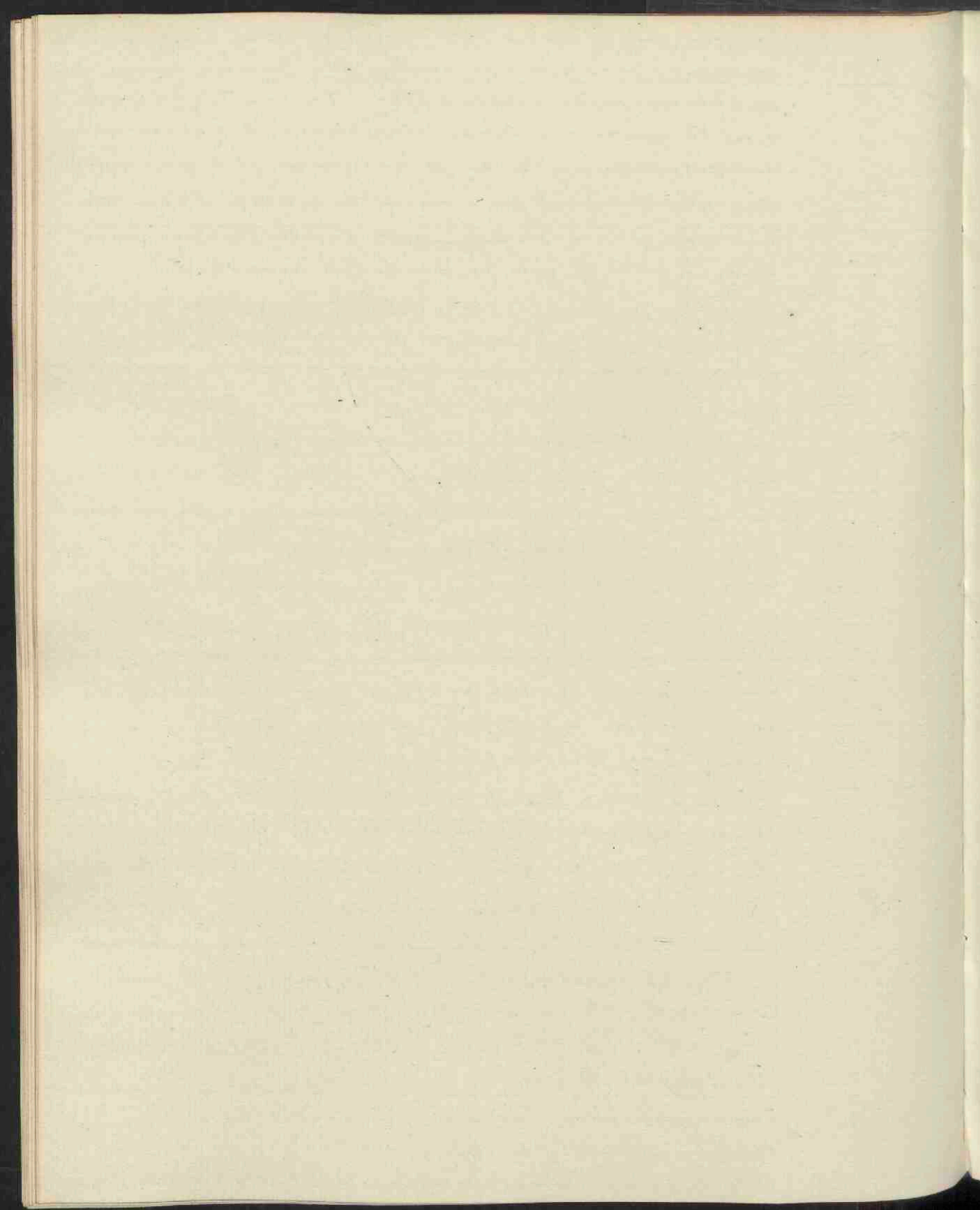
grijpten gade te slaan. Yata hebben stekgeteekende gelaats-
 trekken en niet weinige zonder door hunne vinge wilde
 reukten eenige berooftheid hebben kunnen. Incheon incheon
 man ze op een conrames weg zonder bescherming had
 aangetroffen. Nu zoort natuurlijk de regering, dat
 die opeenhooping van vrome krachtige leden die
 zoo weinig maatschappelijke banden kennen, niet
 stovend voor de orde en veiligheid optreden.

Te een ure waren wy in het dorp Buzalla, van waar
 men den pas der Buzikotta begint te bestygen; wy
 beklimmes by de reis nog twee paarden, en in een
 uur waren wy op het hoogste punt. Vraegen zij
 men van hier de Middellandsche zee; nu niet meer
 Het afryden ging zeer snel. Toen wy Genoa na,
 dender naam de levandigheid zeer toe. De dorpen
 en met name San Pier d'Arana, waren nael verbe-
 lerd. De stad is eenvoudig uitgeboid, een tweede
 punt is op eenigen afstand van de conrames gebouwd.
 Noordover is de cavite aanblik van Genoa wat min,
 der treffend dan het plaats te zijn. Toch verbaast
 het zich zeer te hoven zoo dra men die punt binnen
 rydt. Hier ziet men ook groote tuicken voor den
 spoorweg; elne roff met de gebouwen, die er op stoude
 wonder opgetuind om er plaats naar te vinden.

Wy kwamen te 5 u. om en werden in het Hotel
 Haber zeer vriendelyk ontfangen; doch wy marsten
 tot over 7 u in elne sombere kamer op de hoogste
 verdieping wachtten eer wy een intschekend guede op
 mindere hoogte en met het gezigt op de haven behue
 men, maar wy zeer naar onzen vris gekuivert waren.

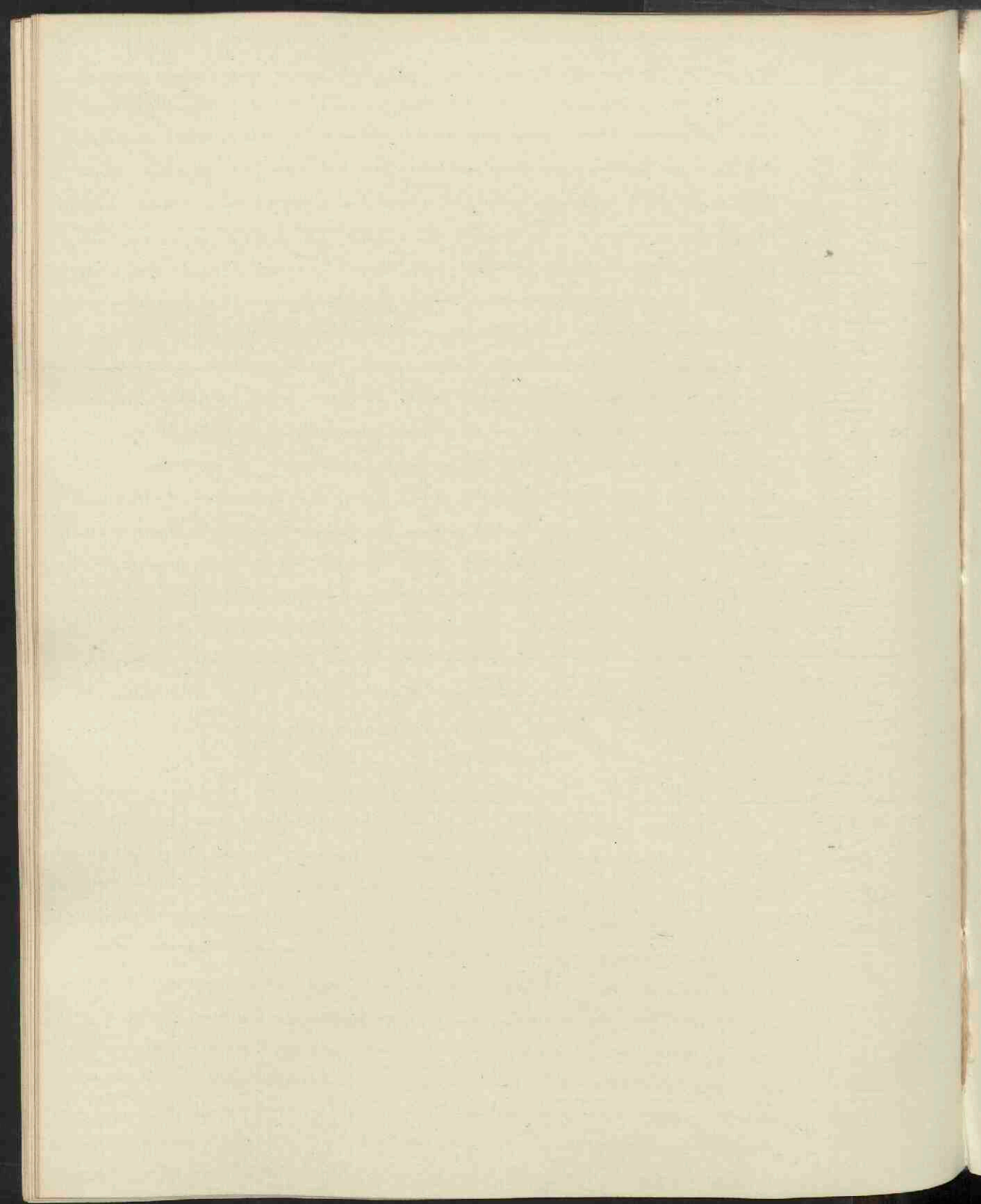
Lowday 15 Augustus. Ik bezou twee moogen met een
 bad van zeewater, niet in de see omdat ik het niet woude
 saltyge zeesel hand te baden.

Wy besuedden twee conrames lof om ons met het intschek

voochmanen der Stad eenigen, behoud te maken en enige her-
 ken en palatzen te herooranen; een. vry goed onbescrypt land,
 diende twee davyens onder leidsman. De vesting was
 zeer gunstig voor dien eersten indacht, en al was landwijf
 hard en de inwoners verouderden de straten in eenige beste
 kleeding. De straten en openbare plaatsen zijn, sedert
 de Jemina voor het eerst bevolkt, in 1818, zeer merk-
 baar en het voochmanen van veraal, dat men haer op,
 mochte, is geheel veranderd door een uiterlyke van melkomst
 en vernieuwing. Ver de meeste straten zijn zeer ruime
 en de plaatsen zijn klein. Dit verklaart zich uit de ligging
 der stad op een hooft van van water, die slechts een
 kleine ruimte op hane helling aanbieder. Doch ook het
 klimaat heeft tot de tijd van bouwen bygedragen, en
 de voochdeling berouwt zeer spaedig het voochdel van
 de voochte in de smalle straten waer altijd schaduw is.
 De meernige straten, die zeer breed zijn, doet men te met
 wagens ryden kan, zijn ook de hoofdstreken waer men
 de meeste montanen ontmoet, die toefken de palatzen, van
 al elders onder het gebouwen waer delten. De Strada
 Bulbi, Strada nuova en Strada nuovissima zijn de
 voochmanen, en die zijn geheel nieuw met vlakke steenen
 geplaveid, waerover het goan en ryden zeer voochgemak
 zijn. Behalve die zijn meereken breede straten geheel
 nieuw daangeteld en met voochne gebouwen vernalt. Dit
 zijn bysonder de Strada Carlo Felice en de Strada Carlo
 Alberto. De laatste heeft het voochdel met wagens van het
 een einde der stad tot het andere nuzelyk gemakken
 geeft een gemak voor den handel dat in den tyd der Repu-
 bliek ontbrak. Men is nog bezig met nieuwe straten
 in verschillende richtingen; vast gebouwen, die in den tyd
 thans den tyd staan, worden opperind en anders was,
 den oppetrekken. De palatzen, die vermaandert worden,
 waerover afpouwd hersteld; sommige davyen zijn uit de
 familien, waerover zy nog de wamen, davyen, onafgevan en
 het eigenaend van ryfgenouwen handelwaer, die en niet

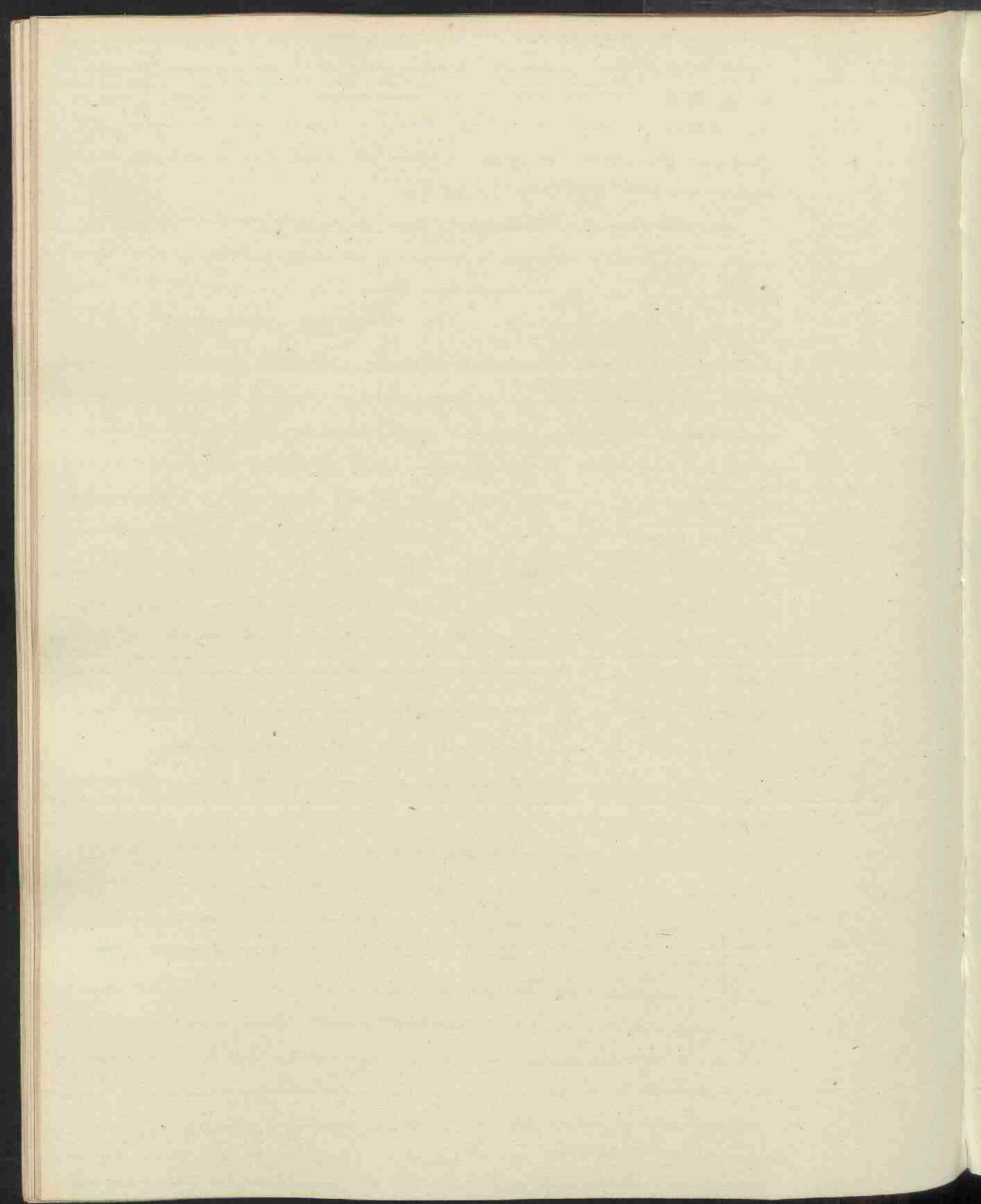
minder op geteld zijn hunne schatten in prachtige palmen van
 Ivoort (Ivoren) - enige hebben eens meer beschouwd. Kortom,
 mijn bekomen en dienen voor nuttige inscripties; zoo is
 het Hotel Falso, waar my thans woon, het gewone Palazzo
 Gentile, en men beperkt nog vindingrijke de pracht
 der vreeszaam bestemming.

De keizer van Genna zijn een als de palmen te
 naam, en het waken eveneens de schatten door den handel
 gewonnen, die zo sedert ontstaan. Zy zijn nog bijna even
 verandert aanwezig. My bevalt het bed.

De Kunstschik San Lorenzo. Zy is in der oude Byzantijn
 schon stijl gebouwd met drie lange naves beogen, versierd
 met kleine zuilen, geheel van wit en zwart marmer.
 De vorm dit ook Germaansche Lombardische stijl genoemd,
 de kerk werd in 1118 ingewijd, doch onderging later meer
 malen hervattingen die innerlijk aan het verlies van
 eenige deels meerkleurig zijn. Beelden en schildersyken kanden
 my slechts vlytig bezien en gedeeftlyk bewonderden. De
 religieuze van Johannes den Doper, en de kerk "il sacro
 catino" genoemd, waarran men hanteert dat Jesus hier
 by de instelling van het avondmaal gebrocht heeft, kende
 my niet zien en dit had ook voor ons geen belang, als
 eenwaardig grootsche kerkgatouit markt deze Plaanse
 droegen in drent.

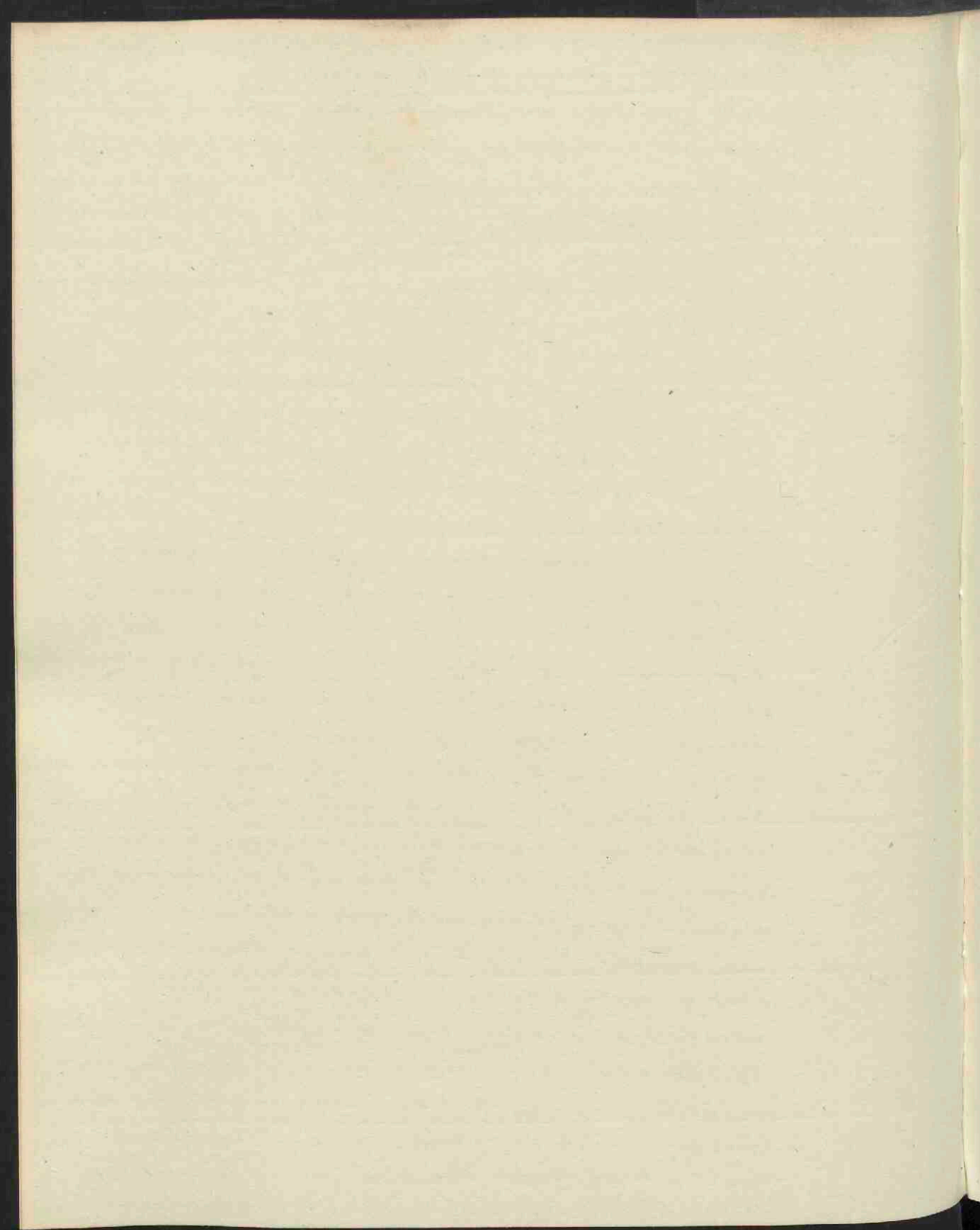
Santa Maria delle Servole pie, eens kleine maar
 zeer schoone kerk, innerlijk van granen, gese en wit
 marmer, innerlijk met schildersyken van goede
 meesters, o. a. eens Philips maagd van Guido Rani, en
 met uitstekend beeldwerk versierd. een Christusbeeld
 van Donatello en 2 kapuelij, van Francesco Schioppino
 en Carlo Cacciators, die my voortschietend viel uitdrukt,
 kint te zijn.

Sankt Ambrogio, gewone kerk der Jezuïten, met veel
 pracht versierd. Te zijn byzonder schoone zuilen van zwart
 marmer. Onder de schildersyken bewonderde ik vooral de

Kemelvaart van Maria door Guido Rossi, en Synodus die
con. beraters genceest door Ribaut.

Annunciata del Pastato. Deze is na de hoofdstad de
grootste, en wellicht ook de prachtigste. Men kan er
niet naarmaken zien, omdat een talryke gemeente
aankomstig zat te linsten naar de prediking van een
Bedelmannik. Deze had behaast van de Minori Opre
vanti di San Francesco, welke hem bevoet in de nu,
bykerd hebben, en zy veruullen de dienst. Het was dan een
uit hem midaan die hier sprak. Dit was my zeer
merkwaardig, hy was juist zoo als men zich de oude
monniken voorstelt, een kraschijp man met veel eint,
druking in het gelaat. Hy sprak met een schone
dankende stem en kostte niet gering en groote mel,
spraken. Ik heb de mannen van de wereld, byzonder de stoude
mannen, die zich vermeten de kerk en de geestelichheid
niet te ontzien. Welke verblindig, vrede hy hinnen wege,
leed te willen meten met de bystand die van God komt,
hem gesag met het gesag dat Jesus aan Petrus en aan de
kerk op een. Dit mede nu men alle ziele toegelicht en
dichting, een treffend: hoe laag waren die mannen te
beklagen, die in hunne henen eenen weg verzoepden, die
hunne zindelyk blyken vande naar een opproep gevand
te hebben, doch ook dan onverschuld zelden daarvan vanden
storten; - welk een ongeluk naar hen die zich door
zake mannen, lieten verdelgen, hunne onverschuld
naar wysheid, hunne vanden vore deugd, hunne bedrag
naar oproepheid, hunne misleiding naar zedens raad
leiden; - om de hant tegenover stelde hy het voor
rege, het gelukkig einde van hen die geesteliken vore
naar ellieden koren, zich door hun gering lieten bestraf,
op de sacramenten en beloften der kerk veruullen, om
het was blybaar, dat deze voorwerp een politieke
stichting had; doch de monnik bleef een gelukkig

69

by zyne algemeene beschouwingen, dat men hem niet
van Stellingen aanval tegen de regering van de Kerk en van
van beschuldigen. Zyne houding en zyne levenswijze en knop-
tige gebaar en tranen mechanismen in omwentelen in mij
met zyne rede. Eenigzins misproude het dat hij niet an-
der het spreken voortduand het gezigt met een grooten
willen doek afwiste. Men heeft mij gezegd dat de
Franciscaner-moanitten geheel niet van de koptig-
ste tijd; andere geestelijken vingen het vach veel meer
op; doch dit vinder weinig ingang en zelfs heeft men
ontlung een die de regering aan veel uitgofloten. Dat
is er een die onbevoegd het vach opinstete om de
wapenen op te rukken, en verbleef dat de priester
met het kruis in de hand den stroyd mede zonden vreden,
in de gevangenis gebracht om rechtelyk vervuld te
worden.

Van het zeer groot aantal palazzi hebben wy slechts
enige bezocht, die ons als byzonder merkwaardig me-
den aangeduid, en die ons een denkbeeld geven van de
inrichting en bouw van in het algemeen. Veel andere
die ons de historische herinnering of uitwendige prau-
de aan decht verdoonden, wylken ons door onzen leid-
man geleiden. Een der gewaarde is thans konink-
lyk; het was vroeger van de familie Doria.

Het Palazzo Ducale herinnert aan de vroege
Doria; thans is het regeringsgebouw en dient ge-
deeltelyk voor woning van den Gouverneur der Pro-
vincie. Wy zagen daarin de „Sala del Gran Consi-
glio, waar de Standbeelden der dages plekten te staan.
Het vach heeft die in 1797 vernietigd. Thans thans
in de muren van de pleisterbeelden van gader en godin-
nen, en die men er in 1805 tot vestiging der taal ge-
plant heeft, ter gelegenheid van een bal ter ere van

Sikring's worden palmen geheel of gedeeltelyk verhoord;
Zoo is het Claffe' della Concavita een gedeelte van het paleis
Brignole met het tuyn. Naar het Palazzo Ruffino is de he
op schrift: Fabrizio de planis; een Engellik baron woont
in hetzelfde paleis; terwijl de familie van de he
wandt een ander gedeelte bewoont. In den tyd der Republiek
konde men dit waaschryfelyk als eeno veranderinge d'opbouw
hebben; thans niet meer. In Rome en elders vindt men hetzelfde.

Napaleeuw. De zwaal dient sedert alreer voor Casano⁷⁰
niën en plechtigheid. De Sala del piccolo consiglio
meldt ons eveneens gewis. Van de Schilderijen, die
in deze zalen nog aanwezig zijn, behaef ik geen by-
zondere melding te maken. Het voorspitaal met
Zinken verheid en de Vaux Gyn. zeer prachtig.
Vry hoorden op de plaats van dit paleis de ziele,
eine mariek, die door een groute beaas omringd
was.

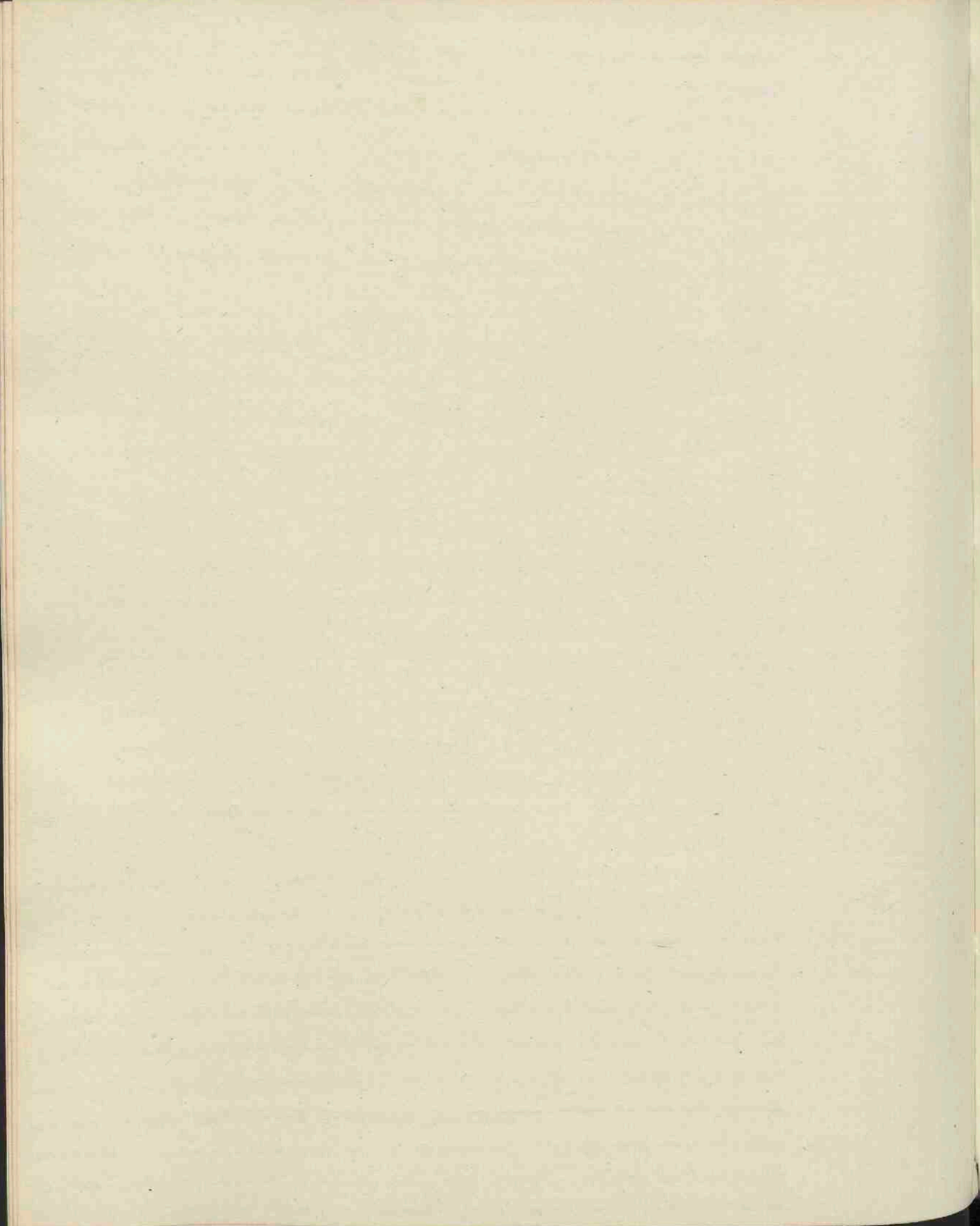
Een der schoonste paleizen in de Strada nuova is dat van
Donia Tuzzi; het behouwt sedert lang naar de regering, die
het aan de Jesuiten toe verbleef had gegeven. Na dat deze
in 1848 verdween, is het tot Stubben, Palazzi dat,
ta citta' bestant.

In het Paleis van Giacomo Filippo Susarri, Strada Bul-
li, zagou my de zalen met Schilderijen van beroemde mees-
ters. Pale daaraan zijn verseteld van Schoons, die ik een
tal keurde my naar alleen naar kunst keurde, van de
lang te keurde zijn.

meer belangstelling hebbe my het Palazzi Frignola
Sala, Strada nuova. Het alre met groute Stubben van
meerdere schilderijen, waarvan ik de inschikende permissien van
dezen de familie van die dagen, ook met latere tyd; - eenige
van Van Byk.

In het handboek Hann de Schilderijen vermaakt. De prout
van de paleizen vooral in meenen, met groute portalen, die
alre een getuigt van den grooten rijkdom en eerenacht der
familien. Van het gonaeglyt leuen, dacht my, konden my
inmy bybragen. Dit zal met een de overruken zijn waer,
an de ziferaant, ook ry die my verin vermogen hebben,
Sedits eedrean die prachtige paleizen bewonen. Overigen
bekenten de meeste my van leuen der familieën, die in den tyd
de Republiek hebben geleue en met rieke wuigen hebben ge-
thike keurde inmy die ziferaant hand by van keur
mit in Rome, Napel, of Florence, ook met in Parys op.

handen, Wanneer ik naag van wie de polveux waren, die
my vrombezingen, naemde men my Giorgio Davia, Lamba
Davia, Spinola, Pallavicini, Rogroni, enz.

Wienise palaren in den anden grooten hofje worden er
niet veel meer gevonden. Ik zag er een van die laert tegen
over de hoofdekerk, dat onbekonden was, men wist niet
meer en op zeer grootte teken. Men zeide my dat het se
bevoord werd door een handelaarman, die als bavenjens
gen. bevoord was en door gelukkeise ondernemingen, vrom
al in Noord-Amerika, schatryk geworden was. Ook oer
men bleef zeer af by den anden adel, doch is niet de
oorsprong van, deren enoneent in uelgeleagde han
delsandernemingen te zoeken?

Een der schone ridune gebouwen is het Teatro Car
lo Felice, onder den vorlaateren koning gebouwd; de
uitwendige gevel is zeer kevalig en vrom te minste en
inwendige inrigting wardt het vrom het derde van Italia
gehanden.

Wij bezochten het naarmaanste kappelyk, naemlyk
della Concordia in de Straden vrom. Inderdaad de
viel het ons zeer, een frange tuin met oranjeboomden, dat
altes alcaunders en andere struiken en bloemen, een
vyes en foeken in het midden, oer uit haan in de loka
bun en de haalte. Rondom zyn sievelyke vaten waer men
ook middagmeel konden han. Des avonds is er een
en dan is het byzonder dook bezocht.

Te 5 u. oer wij in onse herberg van de "Fucella" die
niet zeer talryk was. Wij maachten er kennis met een land
man, den hr. Picarda uit Harlingen, die reest vrom den hr.
Liata, zmitzisch Consul in Amsterdam en de firma Rete,
meyer wroffaling en Comp. Het is de handel in Trinidad dien
by te behartigen soep.

Na het eten wandelden wij over de sunnen langs de vrom naer
de kerk van Santa Maria di Campiano, aen het oostelyk in
de den Stad, waer heben "Festa" was. Het is eeno groote kerk
in den vorm van een grieksk konit. De tuyn is door een

Behalve deze zijn er nog vier parochiekerken in Genne,
die men de oude geslachten toedehoorde. Men noemt
die parochien Parochie gastilites, men kan hiervan
besluiten tot den grooten rykdom der familie en tot
hare gelykheid aan de kerk.

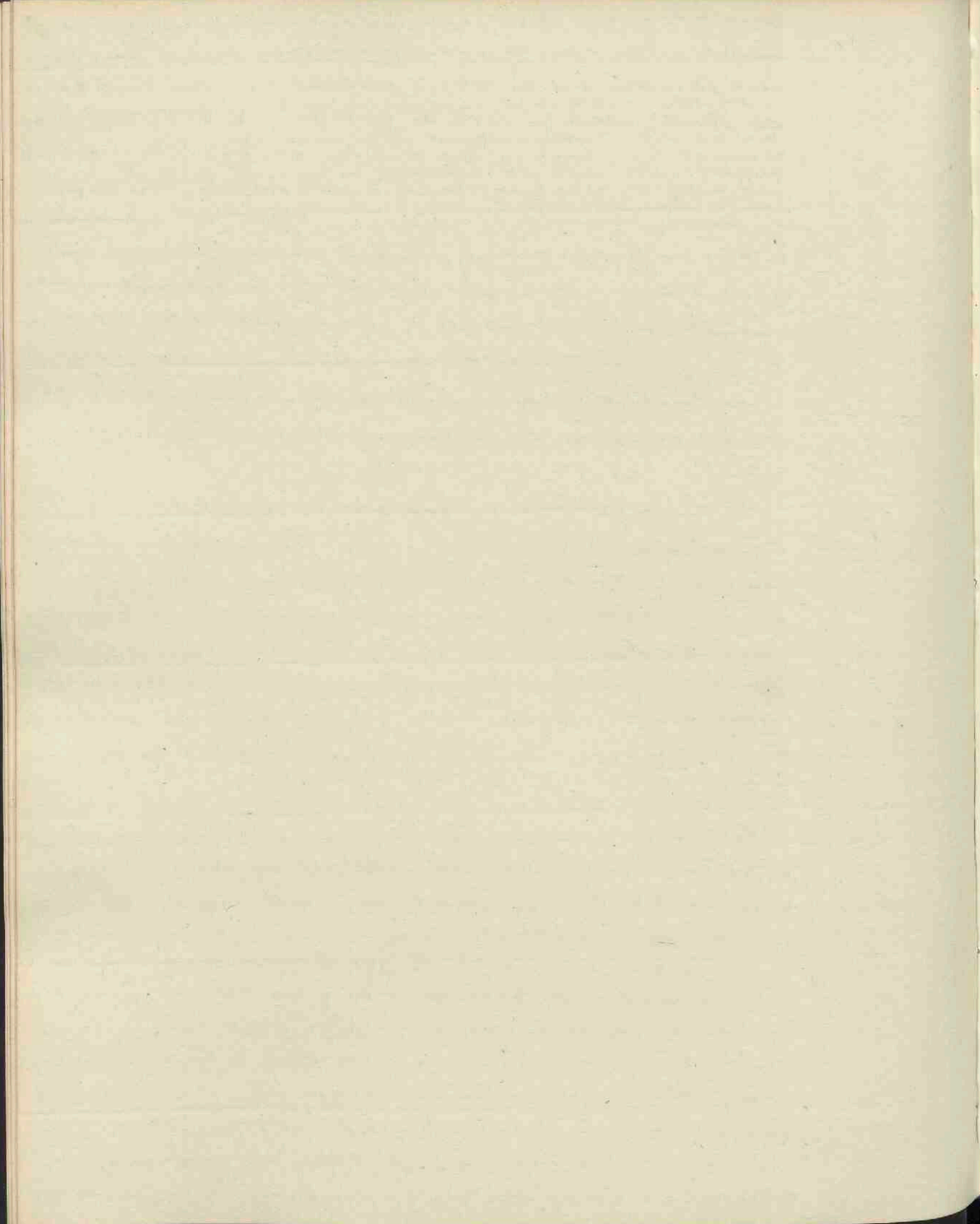
In deze kerk plaatsen de volbrongadleren en de
koning van den Dage in den tyd der Republiek plaats te
hadden.

fructe bang van een heuple tot een ander gemiddelde ge-
 maakte. Het is merkwaardig dat deze heest en bang door
 een familie uit mildheid zetticht zijn. Dit is de fami-
 lie Sauli, welke in 1552 de heest bouwde en er nog heest
 trouwt van heeft. Wy vanden rondom en is de heest
 veel rijk, ten zake van het feest was de heest met linnen
 en blauwen vestend; men zong litanien, die de ganne
 te by afwisseling met de priester amschiet; het ge-
 zed blankt. Het eigen aardige, dat gaesdienst en volk,
 vneugd verandering worden, was hier duidelyk zichtbaar;
 het is in de zuidelyke landen algemeen, en ook elders
 in de Griekische en katholieke landen niet ongewoon.
 Dit bleef een of by de protestanten en was vooral
 de calvinisten.

Wy eindigden onzen dag met het groot theater Ca-
 lo Felice te bezukken, waar men Fantuffo van Melina
 Speelde. Dit was een pruis het toespel van de
 proca die ik dezen morgen gehoord had. De uitvoering
 was in het algemeen, zeer goed. Er waren weinig toekun-
 wert; - alleen als er openas zopen worden of het volk. Dit
 is hier een als elders. De taal is ruim en goed inge-
 gerigt; - melgen, Italiaansch gebruik was er bijna ge-
 lijk.

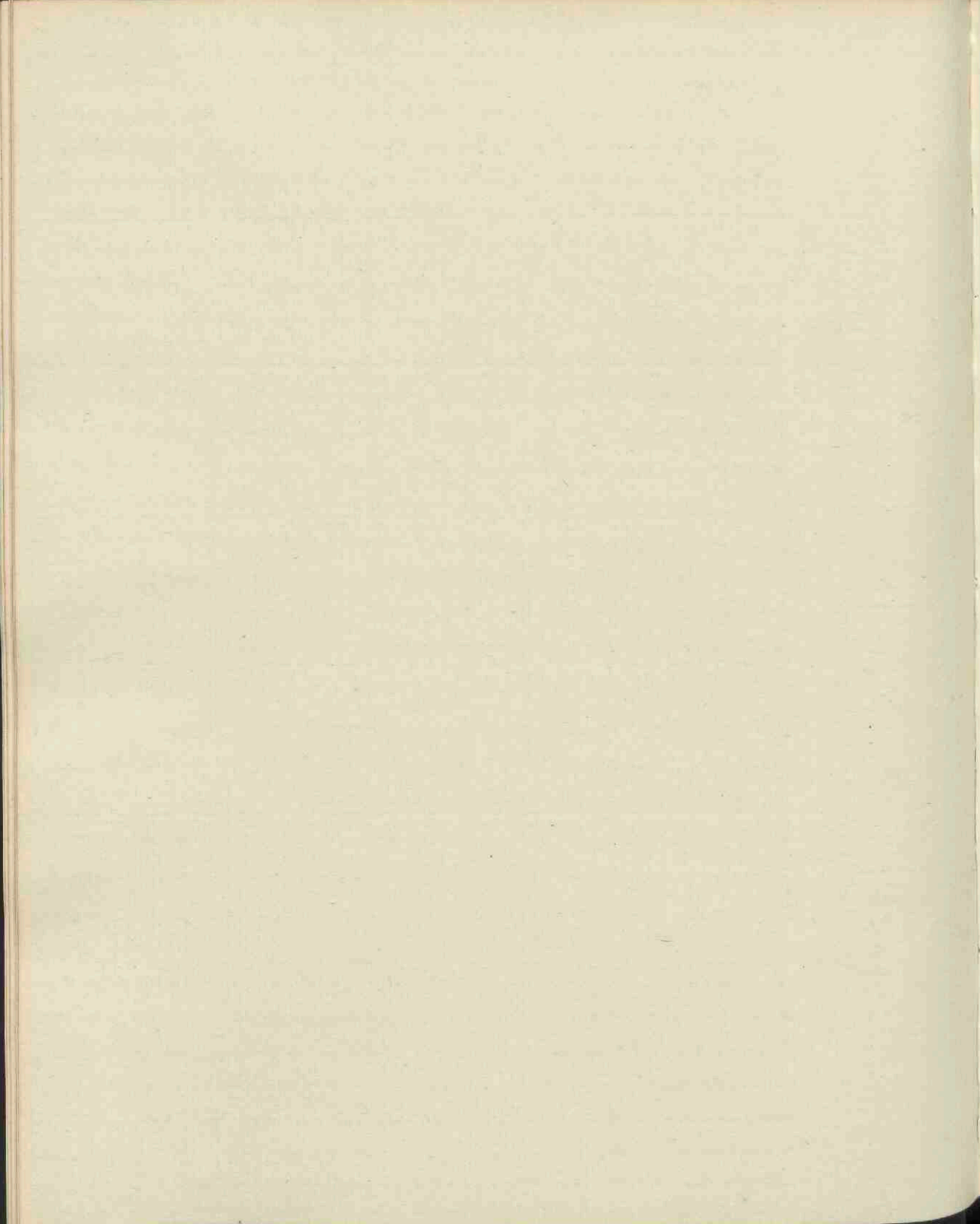
Maandag 16 Augustus. Wy bezochten deren morgen
 de heest van San Livo. Zy is merkwaardig als de antele van
 gemat. Reeds in 250 werd hier de eerste rotel van het bidden
 genestigd en een Basilica gebouwd, die later door de toep-
 tenandige heest verwoest is. In 985 werd de rotel naar San
 Lorenzo overgebracht. Het heest van den heiligen Livio staat
 aan den voorpart. Bysonder schoon zijn zettien heest
 zuilen van wit marmer uit een stuk, waarop het gevech
 ruste. Ook zijn de jaeres toelideryen van Carbone die het
 gemelf verhooren merkwaardig.

Wy gingen ook nog eens in de heest Annunziata del Val,
 telet, die wy nu bekeurdelyk vanden heestigen. Zy is in de laatste

Jason geheel nieuw opgemacht; de families welke er
 hooftzaken bezitten hebben met groote mildheid hiertoe by
 gedragen. De voornamel is geheel vernieuwd volgens
 een oud plan van Carlo Barabino. Inwendig zijn de fresco
 schiedrijzen van Carlqui en anderen, die de nuwe op 70
 waarden bedekken, door een goed schilder vernieuwd en
 met overvloed is versierd met versierd; Zoo dat de
 geheele kerk schittert van marmeren schilderwerk en
 goud. Dit alles is met smelt ingescript; het is de mees
 de der palazen in den tempel overgebracht. Dat die
 inwendig maakt it niet te verwonderen; het is hoe
 dankbaarheid, dat men voor den God der Christenen
 het schoneste huis bouwen moet, vernieuwt. Ook
 dat dankbaarheid heeft my niet voor het inwendige
 te zien; en de mees eerbied voor het oppermoes
 tervott, naar myn gevoel, veel meer opgemacht door
 een verheven natuurtafereel, en in de kunst door de
 sterke maar ongeschikte walen en bouwen van ^{een} gotisch kerk
 gebouw dan door de praal van wereldsche tuccade.

Palazzo dell' universita. Dit is met alle het schoneste
 gebouw dat er eens van een hoofdschool bekend is. Het
 is een overblijfsel van de Familie Balbi,
 en pleegt voor een Collegia der Jesuiten te dienen. Onder
 de Fransche regering was hier een Academie imperiale of
 afdeeling der Franke universiteit met eenige faculteiten.
 In 1816 werd die gelykwaardig en tot universiteit gemaakt
 even als die van Turyn. Men gaf toen aan de Jesu-
 ten het vijfde schoneste palais Donis Turci, dat de stad gekend
 had en dat sedert 1848 een nieuwe bestemming als stad
 huis behouden heeft. De binnenhof van het palais der
 universiteit is met de marmeren zuilen versierd en by het opper-
 het trap staan twee marmeren leeuwen die zeer konvulsief
 worden en wier wandel men op 20000 lina (francs) heeft
 Daar het vacante was hebben wy slechts weinig van het
 inwendige gezien. De groote zaal (Auditorium) prykt met

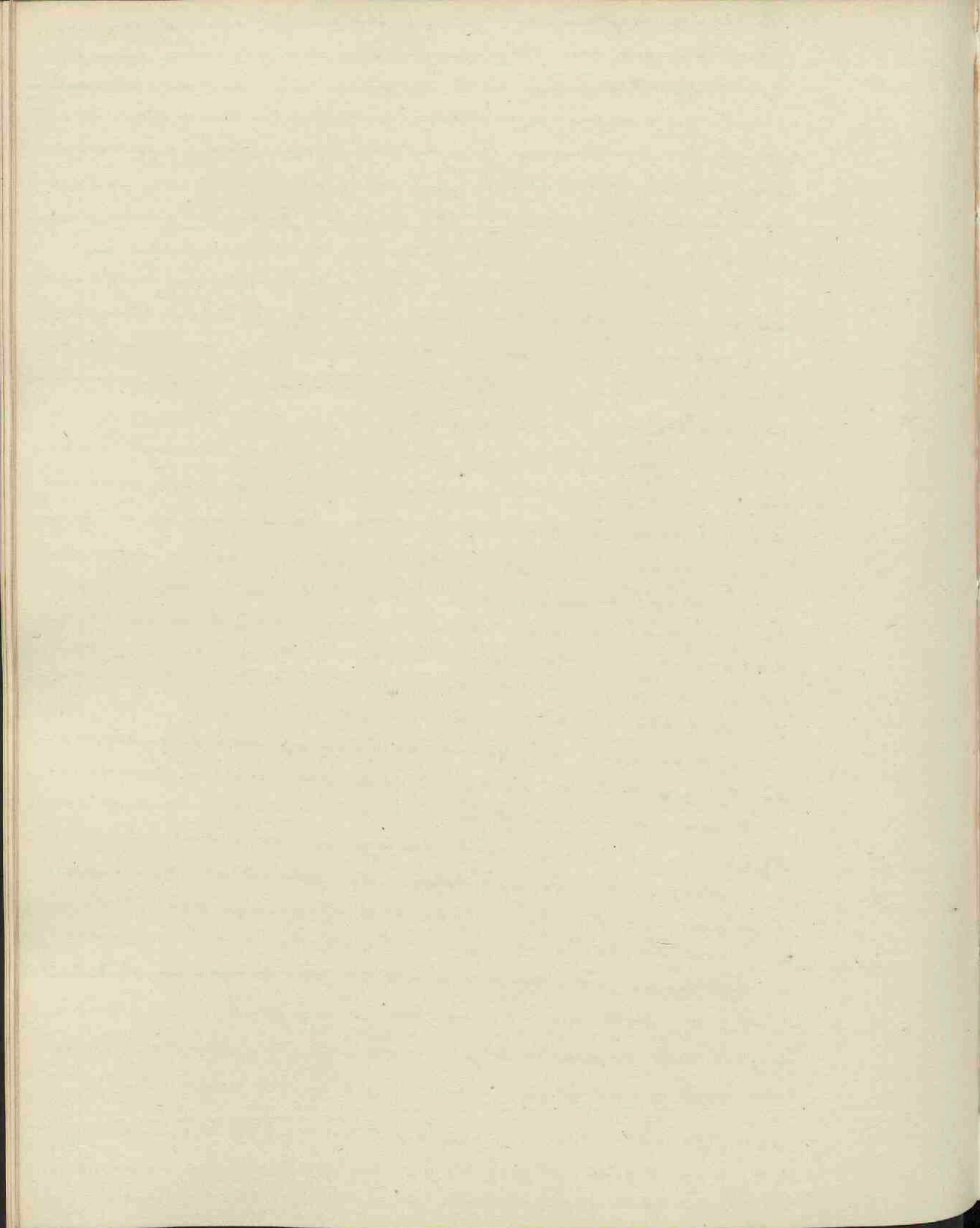

Prinses, die my aan de Jansen herinnerde en. La gloria di
 San Ignazio van Carbone; - met standbeelden van Gio,
 van de Bologna; - in de kleine zant van den Academie
 raad my een fraaye metalen natief, van denzelfden aard,
 konst die voorwerpen van het leven van Jesus voorstellen.
 Een der faculteiten heeft een taal, eveneens met eenige
 kunstwerken versierd. De gewone gekonstelden zijn een
 evenwondig doch ruw en ruw de lippen geschilder.
 Van de verzamelingen vagen lang die der natuurly,
 ke historis welke in zacht gemeefde zalen staan en
 my vrocheren goed int oorde te zijn, doch niet by
 van den ryk. De Bibliothek was gesloten, was dat
 my die niet zien konden.

Van de Universiteit zelve heb ik slechts weinig vernom-
 men. Ik vunt den Secretaris, die zeer beleefd was en
 my eenige uren onderrichtte. En zijn hier, even als te Turyn,
 5 faculteiten, ook die der theologie. Het getal der Studenten
 ten bedraage ongeveer 700. Hy gaf my de Calendaris die
 laatste 70000 men de namen der professoren en de loka-
 die gegeven worden, vinden kan. Hy verde my ook dat
 de middelen van de Universiteit niet in nachoning
 zijn tot het lokaal. In Turyn heeft men meer mid-
 deln dan hier. Omtrent de theologische faculteit zei-
 de hy my, hetgeen ik ook reeds van elders vernomen
 had, dat te voren daarin vele Studenten waren; de
 bisschoppen hadden zelfs voorgeschreven, dat voor vele
 aanstellingen de academiële graad der theologie
 vereischt werd. Doch sedert de Regering zich niet naar
 naar de wenschen der priesters schikt is dit omgekeerd;
 de bisschoppen verbeiden nu aan de Universiteit te stu-
 deren, en dit overhand de jonge lieden, was dat in
 het laatste academiële jaar slechts een Student in de
 theologie geweest is. In Turyn is dit even zoo.

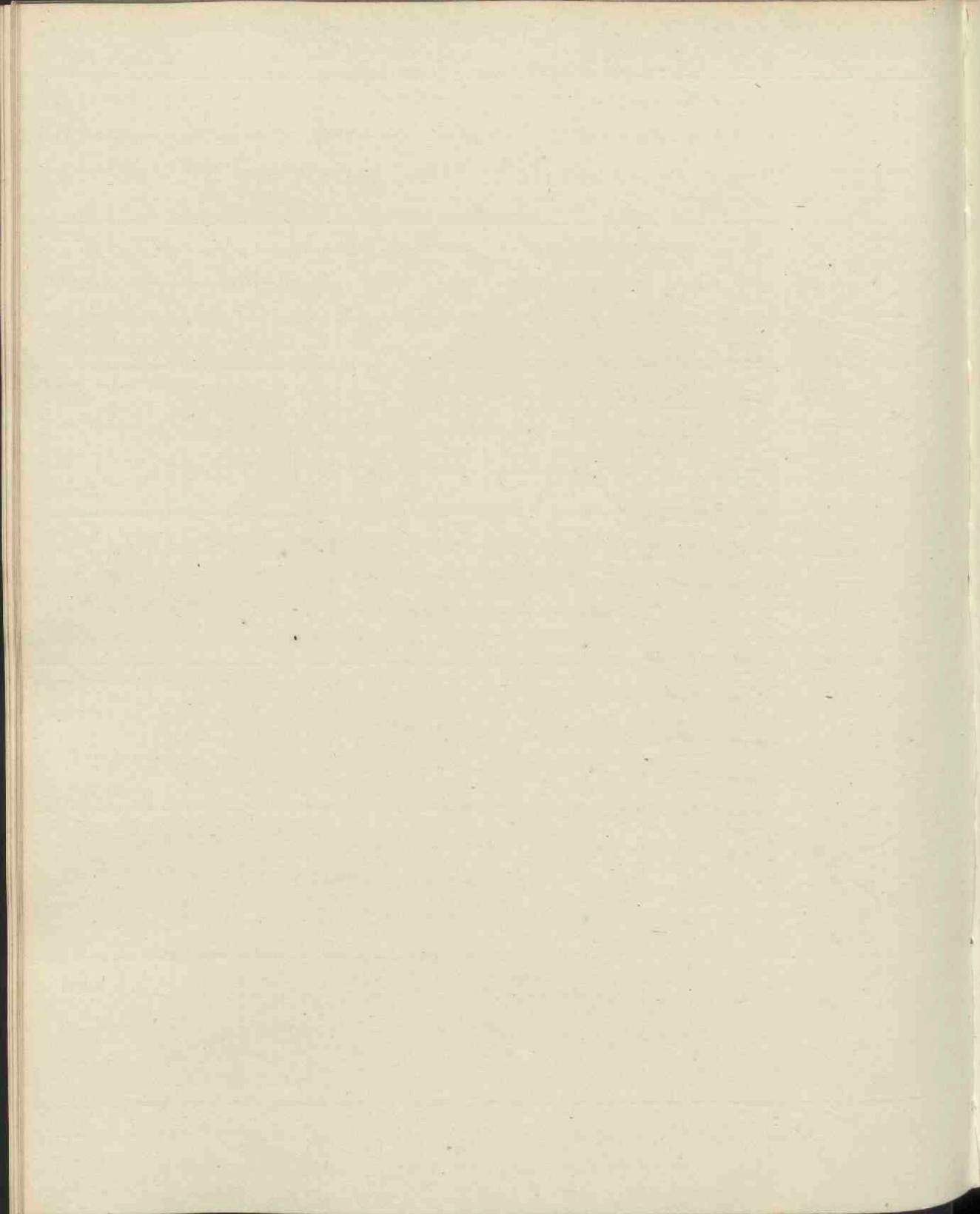
Wy bezochten vervolgens het Palazzo van Andrea de
 via, (San Maria) Panfili genaamt, waar het meerkelke uit-
 einde der stad naar de zee. Dit onderscheidt zich door

groote tuinen en terrassen met schone uitzicht. Het heeft
 ook een historisch belang want het door de ontsteking
 den vloetwerjd en Staatsman, volgens het opschrift in
 1429 gebouwd is om hier van de verminderingen 29
 met maagelyke loop naar te kunnen uitrukken
 de tegenwoordige eigenaar bewoont het niet
 hy heeft een ander paleis in de nabijheid waar
 hy zich nu en dan bevindt. Het grootst gedeel
 te van het huis is verhuurd, een vleugel aan de
 bekende Genooeser Pastoor, die hier nu en dan
 trawnt met hare dochter en schoonvader, een ryk
 Philaresit, die wannermet is van den spandrop
 en naar wien deze woning dus heet geslagen is.
 De tuin is ten uiterste vernieuwd, zoo dat
 men alleen het bebouwde uitzicht bewaardene kan
 en niet verstallen. Het het gemaekt is en nu 40
 kan. Een deel van het huis is in 1849 zeer be
 schadegd door dat de troepen 's nachts de aasie kon
 tigd hadden, om van den kant der ommanteling
 gronden behoeven inzien. Men is bezig die ge
 deelte te herstellen. Dit gaf ons de gelegenheid
 het te bezichtigen. Er was zeer schone frescos
 van Perin del Vago, leerling van Raphael, o.a.
 de Strijd der reusen tegen den Olympus. Men was
 ons hier ook naar den Staal van Andersens David.

Om te zien van dit paleis kwam eerst vande ons door de lange
 Straat Carlo Alberto, die een uur min 20 jaar aangelegt is.
 Het veruurt met wapens naar de kanten van een monument heeft.
 Hy loopt nabij de rivier in dezelver richting als de Straat Baste op de
 hoogte. Men komt nuuidy het Struik en de maas der koninklyke
 reuzenparken genaamt, vervolgens langs den schone wille,
 gang naar het museum en met een terras van de kanten, met de lang
 de Duval loopt. Deze gallery is ook geheel nieuw, door de stad ge

Eouwen. Wy hebben nu onze Kamer die gallery naar het en ingaan
 naar de onze woning de Piazza della Spagna ook wel Piazza
 del incarricamento genoemd. Het is op deze plaats, dat de Fran-
 ska Carlos Alberto intooft, en in een ander richting naar de
 de hoofdstad verlaufft te worden.

Wy hebben onze Spania thuis naar wie de wandeling naar
 myn groot genoot was. In ging met myn vrouw in het
 kuffert "des Carlo" dat is nog overaantend vond 400 ac,
 het was 34 jaar, was, was, het was het beste van Genna-
 gado. No walpen Carachan wy de Villotta di Negro.
 Zy ligt op een aangename hoogte, aaitelyk in de stad.
 De heer Giovanni Carlo di Negro heeft met groote zorg
 en kosten zyne woning en tuin op deze plaats ingepfl. Hy
 was die vroeger ook naar oppositien. In de schieding
 van de bekende boommen zyn de veldplaatsen van
 waar men het uitzicht over het land en de zee geniet, en
 myn vullend en vromment water frisheid aanblijft.
 Een intgerichte verzameling van planten met tuelvickens
 bleuen vindt men op deze villa. Beelden van beroemde
 mannen en opschriften verzielen de wandelingen. De
 eigenaar is by onderscheiding der meeste edele beritten
 der palatin, en men van Inuath en Italia, ook zelf
 dichtes. Hy heeft hier ook een bibliotheek en etc.
 Verzamel van planten, die wy toch geen gelegenheid
 hadden te bezichtigen. Aan den voet der hoogte, waerop
 deze villa ligt, is de wandeling van Aguardala of
 Giardini pubblici, die uit van hier uit een goed vertoont.
 Een opschrift had my weder vreeser getroffen, het is de be-
 kende plaats van Petruca. Men la louballe il mondo
 nostro d'alle. Louballe' in ch'a pianzo chi rimani"
 Zy is het huiswoning van zyne jongste achterout hier
 geplaatst, die naar kant te worden getrokken was, en die de
 oude huiswoning trouw myn nu vande, dat de eigenaar nooit
 had opgehouden te betrouwen. Het myn goede meester heeft op
 mijn verzoek, naegde 27 en by 27, een y kind, een dokter,

Liet in 17 de groote weg die naar Kie loopt.

gevelde; doch een bad in de water van karakt my lokte; en omte-
to gometen maect men hier te ver gaan.

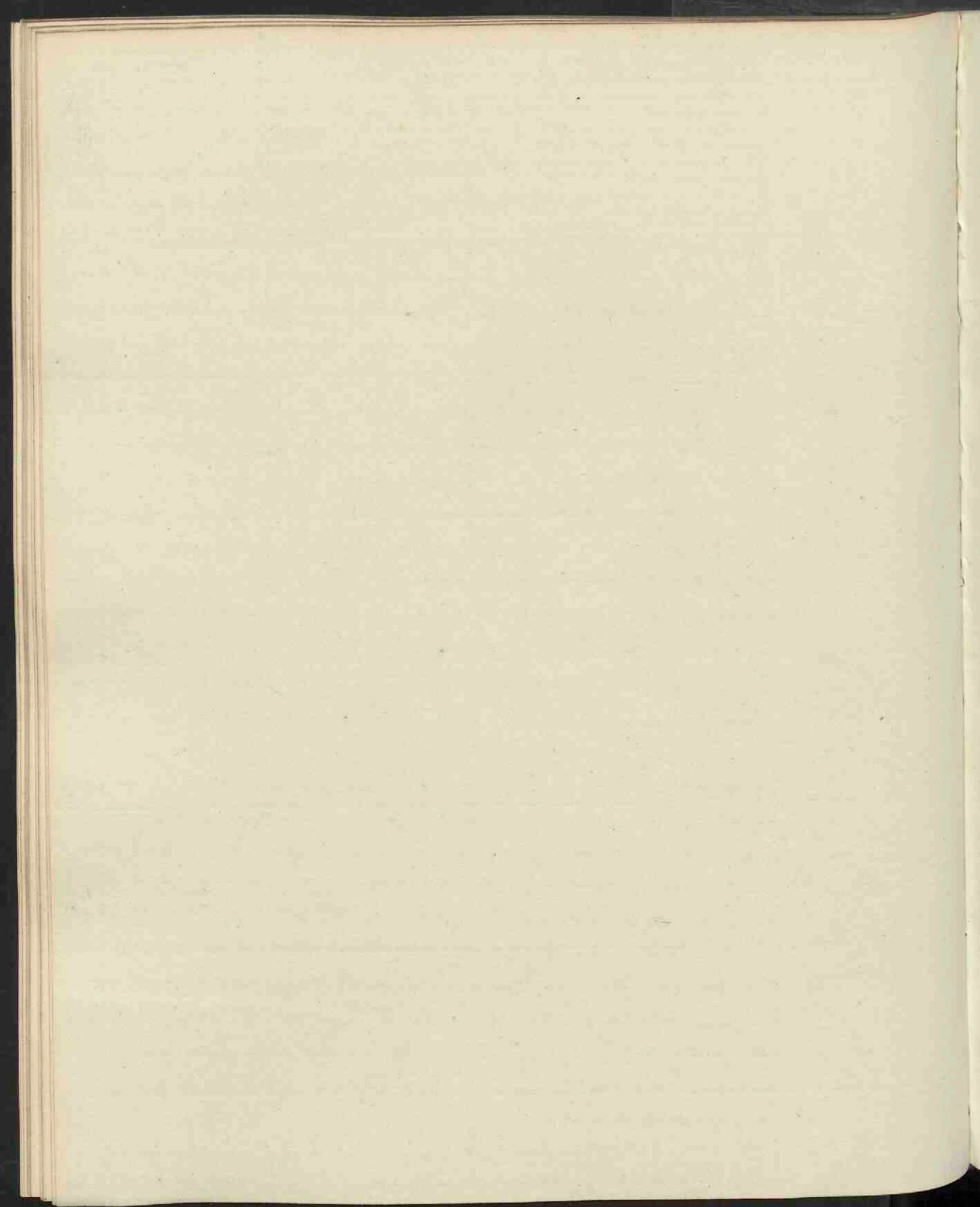
Wij gingen deraan morgen niet uit; doch tegen twee uur
maaktten wij een uitstap om de Villa Pallavicini te
zien. Wij namen de Porta Lanterna uit, hiernaan door
San Pier d'Anona, dat wij reeds kenden. Dan wij
dier wij gekomen waren verlatende, sloepen wij links
om en hiernaan door Corneigliano in Sestri (di Ponon-
ta) waar wij middegmaal hielsen in de Alcega della
Grilla en in de Font robia, die niet anders is dan een
kunstige nabootsing van de natuur, en die hier naar
tusseltyt vermaelen is. Wij reden nu verder door
Valtri, een kleine stad, waar fabrieken byvanden
van papier enz. De valgende plaats is Pagli. Wij
waren hier op den ganschen loop de kunst gelyk en de
koningten aan onze rechte hand hadden met een aantal land-
huizen van ryke Gemeenestad: Spinola, Benazzo, So-
na, Brignault. Solo, enz. In Pagli ging men vroeger
de Villa Lamellini bezichtigen; thans is een andere
als de schoonste van de omstreken van Genua te
naem. De graaf Ignatius Alexander Pallavicini
heeft volgens het opschrift, deze villa in 1848 vermaeld.
Hy heeft daarvoor tien jaaren en 3 1/2 millioen francs besteed
Het was reeds een merkwaandig stuk een prachtig
landgoed geheel nieuw en vermaeld in orde te zien.
Het tehoore hiet met een terras van wit marmer is
omringd van tuinen en wandelwegen met uitparoch
gebouwen en bloemen vermaeld. De koningten en koningten
die de natuur aanboudt zijn vermaeld, gelyk en
dit heeft mede de herten een groot gemaakt. Boud
men ook als pinien op de hoogte waren reed, een meer,
maar men heeft ook met groote opheffing groote bou-
wen en stenen onafgeplant, zoo dat men vermaeld, teha-
ben en groote groepen heeft daarpesteld haemel de

Wij hebben op veel plaatsen en ook hier de dominicaanse zoken,
Zij heeft nu welken jaar reeds verduand; het jaar is nu nog al
gemee. Men moet eerst het eerst op de Villasta di Sagro. De
dominen waren al verduand en volf de kladden verduand. Hier
en ramp naar het land. Hier drinkt het volk algemeen, landerij
men de ontbrek en het hier meermalen en kostbaar die te verduand.

aanleg nog zoo jong is. Overal van water is ook op de
hoogste plaatsen aanwering. Overal gevonden worden
vulkaanplaatzen, om het uitzicht te gemaken, of als steun
meer het uitzicht middel wand in munitie. Het is een
ziet de vereeniging van de Engeltische aanleg met den
gaspadan en den Italiaanschen met karrafsan. Een
vry groote groot is met buitenperone korten uoveraar
dijf. Zy is namelijk niet zoo als elders door kunstig
motetwisch verknopen, maar men heeft uit wachalyke
gratten in Sardinië en Corica stukken gemaken
met de natuurlijke donipteenen en heeft die kunstig
aan elkander verbanden, waardoor de gelykheid met
eene natuurlijke groot valkanden is, en zelf men
te donipteenen zich voorstel. In de groot is water
en daaromast en grote sluiptende ryer met wa,
terval en stroomend water. Langs den ryer ryer
alleen veranderingen in Tintubken, Chinabken en an,
katen smaat aangetraeft. In een teuktye uover
men door de groot en den ryer. Aan fontainen en
spolaryen met water aanbreeke het ook niet. Schep
stallen, draanvuelen en andere zaken het noormark
(die onze Maria by intstat beknyden) zyn in groote
vallakomendheid. Een middelenwische toren op de kung
to, eene marmeren tombe, waarvan men den beynen
leijt, behooren mede tot de versieringen. Wy hebben
eenige uover besteed om dit alles naauwkeuring te be
zien, en de teukene boom en blaamew, het fipfite
water, het uitzicht op de zee en de stad moet ik wach
lyt verwonderen. Al het oversie komt my vast meer
slechts kortbaar kinderspel te wyn, dat op den duur zoo
zemat kan aanbrenge. In moet nog optekenen
dat men met de grootste baloeftheid ontwerpen en
vondgeloid werke.

De graaf Pallavicini, die met zyn neef zomp en vullen,
ding dit prachtig verblet heeft daer aanleggen, vindt ook

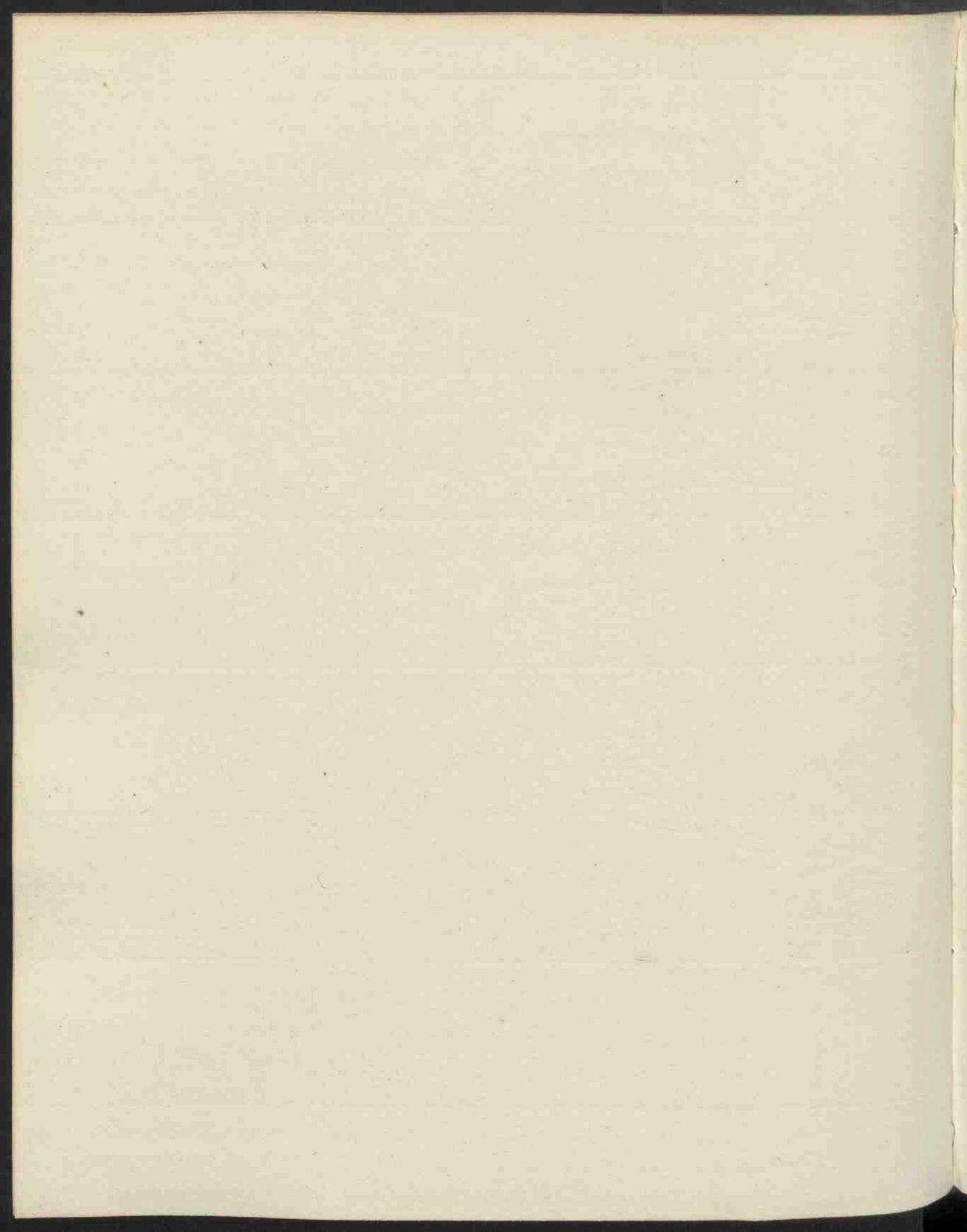

geen genoege meen in het te bewaaren; Sedert een jaar
 men by de Coninde by zich te Florence. Hem heeft een groen
 ongeluk getroffen; hy heeft een dochter die met den ry-
 ken graaf Diotario getruwd is, doch hy had een voorname
 lusa, hy deze schoone viltes Gastende. Dit raon is on-
 lange, een en twintig jaar oud, plotselyk gestorven.
 De verslagenheid, zeide ons de koning, is een lastige
 lyt. Het meekwaardig in zyn verhaalt was dat hy er
 bynaagelyc de priesters hebben hem doodgemaakt. Dit
 verschikende hy op deze wys. De Jolentor hadden op de
 gravin, die vroeger geheel met bygelovig was, eenen
 kopertor invleed meten te verstrygen. Het geveel was
 van was, dat zy de opreeding van hem was uitelen
 land aan een priester overgaf, die hem nooit verliet, hem
 van allen omgang weesde, en hem zelfs geen normaal
 byna geene bemerking toestond. Men had den jongen
 man zeer beklaagd, die zulk eenen strenge onnatuurlyc
 te behandeling niet konde uithouden; doch de vrouwe
 had den gravin blyft te huys dort zy den priester zo
 heel naar zyn inrigt liet handelen. Welken, zeide de
 koning, hy is er eindelyk naar gestorven. Onze kon-
 keninge zeide ons dat men algemeen in Spanja het
 zultor zeide. Indien dit ras is behuust het tot de
 vandenlypste weesdeeden van vrome verduuring en
 priesterlyke verbaardheid.

Wij zaden temp in de avond kwelte en wanden dat
 wy den dag naar de reis zult koningaren lasteet
 hadden.

Waarndag 18 Augustus. In paupse deren. mouten den
 H. Magiancalda, profesordeel Staatshuishoudkunde, te men
 dan om met hem als ambtgenant konne te meten; doch
 zyn woning was getoten en in het Palazzo della Città,
 waas men my gezegd had dat hy dikwylt westromen was,
 normaal it was hy wie de stad was. Ik bezog by deze
 de Coninde de schoone zalen van dit palai, welke men

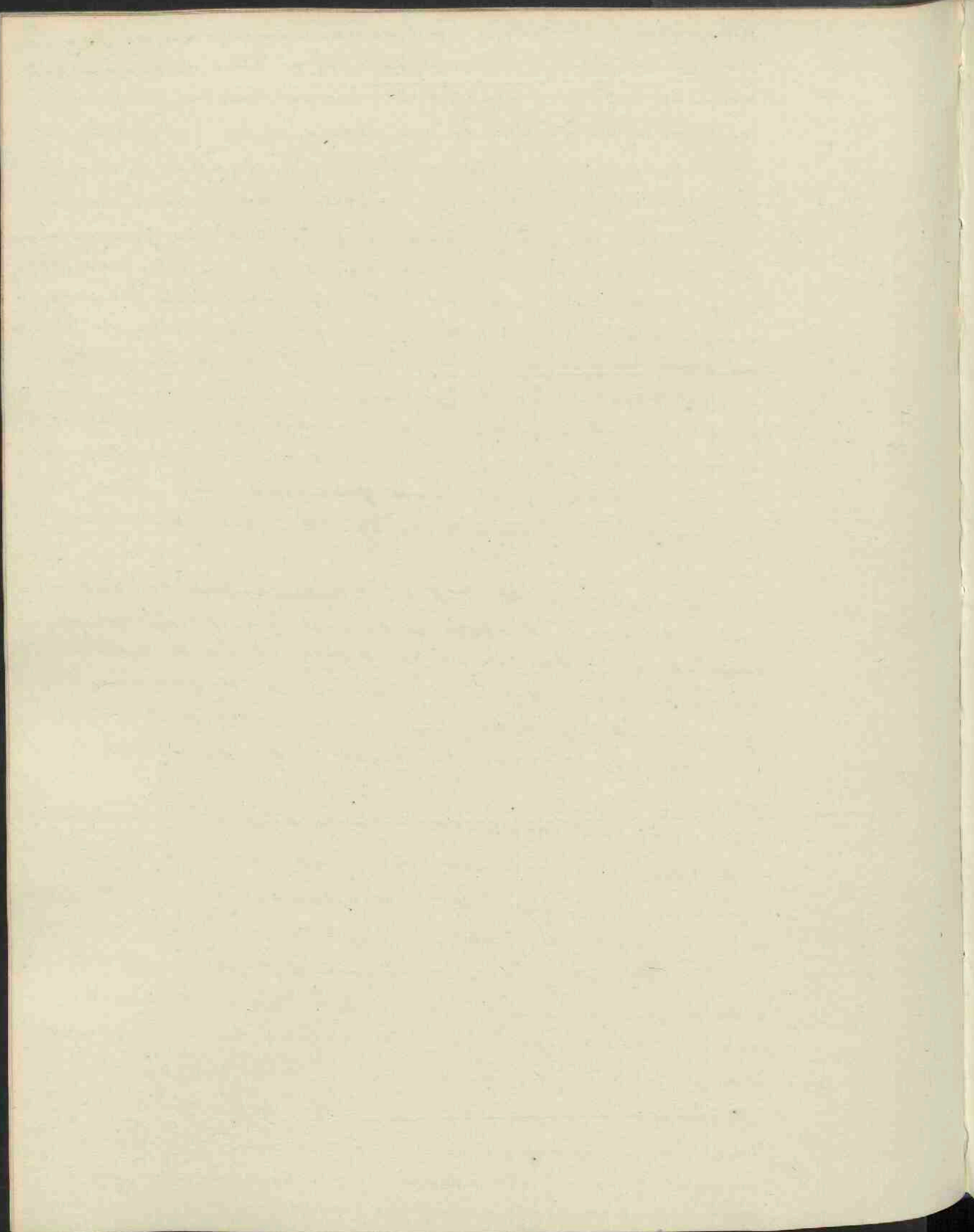
81

kerij was te herstellen naar de vermaesting die de Jesuiten,
daarom hebben aangevraagd, en die er hun collegie in had
den. Zy hebben namelijk het fresco schilderwerk ver-
nieuwd omdat het te trapelooch was. Men heeft de
stad schoone fresco's uit een afgebroken gebouw
gehaald en die worden met veel kunst hier overge-
bragt. In de groote zaal zag ik ook een fraaya mar-
meren uitzicht, die volgens het opschrift, de handschriften
van Columbus bevat. Men vermaakt hier zeer de
voorgedaachten van dien grootten man. Op de Piazza
van dell'acqua fresca aan het eind der Strada Balbi
wordt voor hem een groot monument van wit
marmer opgerigt. Een andere beeldenhand is
hier eveneens in eere, namelijk die van den kunsts-
naar Paganini, die ook Genueest was. Zijn vi-
ool val als religieus op het stadshuis bewaard
worden.

In de nacht den 11. Tijcker Messerlandisch Consul, met
wie ik over de laatste gebeurtenissen in het nabes-
land sprak. Verder wandelde ik in de nabijheid
onzer woning, bezocht de kerk, de vykaren, enz.
maar ik bleef veel thuis, omdat onze lipie Ma-
rie ongesteld was. Myne vrouw wilst haar
gheheel niet.

Dezen avond wandelde ik in de straten waar hier de
menigte niet veelvuldig bemeest, zoo dra het heel
tworpt. Ik ging ook in de Annunziata en kende
de gewoonte opmerken om al wandelende ook de
kerk te bezochten, haemel er geen deemel en geen zin,
Zich en byna geen licht is. Vooral de vrouwen
dezen dit menigvuldig. Zy zotten zich even op de
kniejen en verroepen dan hare wandeling.

In den schouwspel zag de komedie "Gl'incanto"
nati van Galvani en een nactstijp "Il povero
Pietro" Spelan. De intrusie was zeer goed, doch
er waren op nieuw weinig tuchthouders. Er is tegen

82.
wonderig zeer anders theater geopend dan dat van Cas-
to Felice en het Teatro diurno. Buiten de stad was
dan in een klein theater te San Piero d'Arona op-
vat gegeven, waar men in omringde buffen heen ryft.

Donderdag 19 Augustus. Onze Maria was veel beter,
zoo dat zy nu ook met ons konde uitgaan. In de
nachten twee heren van Palermo. Palazzo Savio.
Het was vespers van Antonio Spinola. Het is be-
ruemd om de goede zaal. De meerkalke van zeld-
zame pracht is. Versien geaaneleerde Corinthische
marmeren zuilen met hare kapitelen, lyst en by-
werk zeer ryk versierd, met groote spiegels deertupste.
De muurschilderij van Ambrosio Spinola, "il conquis-
tator delle Fiandre" geschilderd door Calesi, ver-
teert het geheel. De muntals zijn in pracht hier
van gelykenedigt. De inscriptie daer veel heeft
meer dan een millioen franco gekost. Welk is
er nog eens een zaal die zoo prachtig is. In deze
Zalen rondom, vooral een eetzaal, zeer met veel
smak haerel natuurlijke niet zoo kostbaar inge-
richt. Lange portretten, en andere zwartmarpa van
kunst metten ook de heren, zoo als twee
Sybellen op zyde met de waald gemachte volgens de
oortpronkelijke van Guercino en Davidichino.
Wij zagen ook het portret van de gravin Serra
geboren Doncker, vrouw van den tegenwoordigen
eigenaar. Deze is een der drie broeders, die zoo
veel laten bouwen. Men duidt deze familie an die
van Pallavicini als de eenige aan, welke groote
werklingen maken of, zoo als men het noemt, veel
geld laten verdienen. Het was ons meerkalke de
prachtigste van alle deze prachtige woningen te
zien.

Het Palazzo Balbi Piorena is beroemd om de ryke

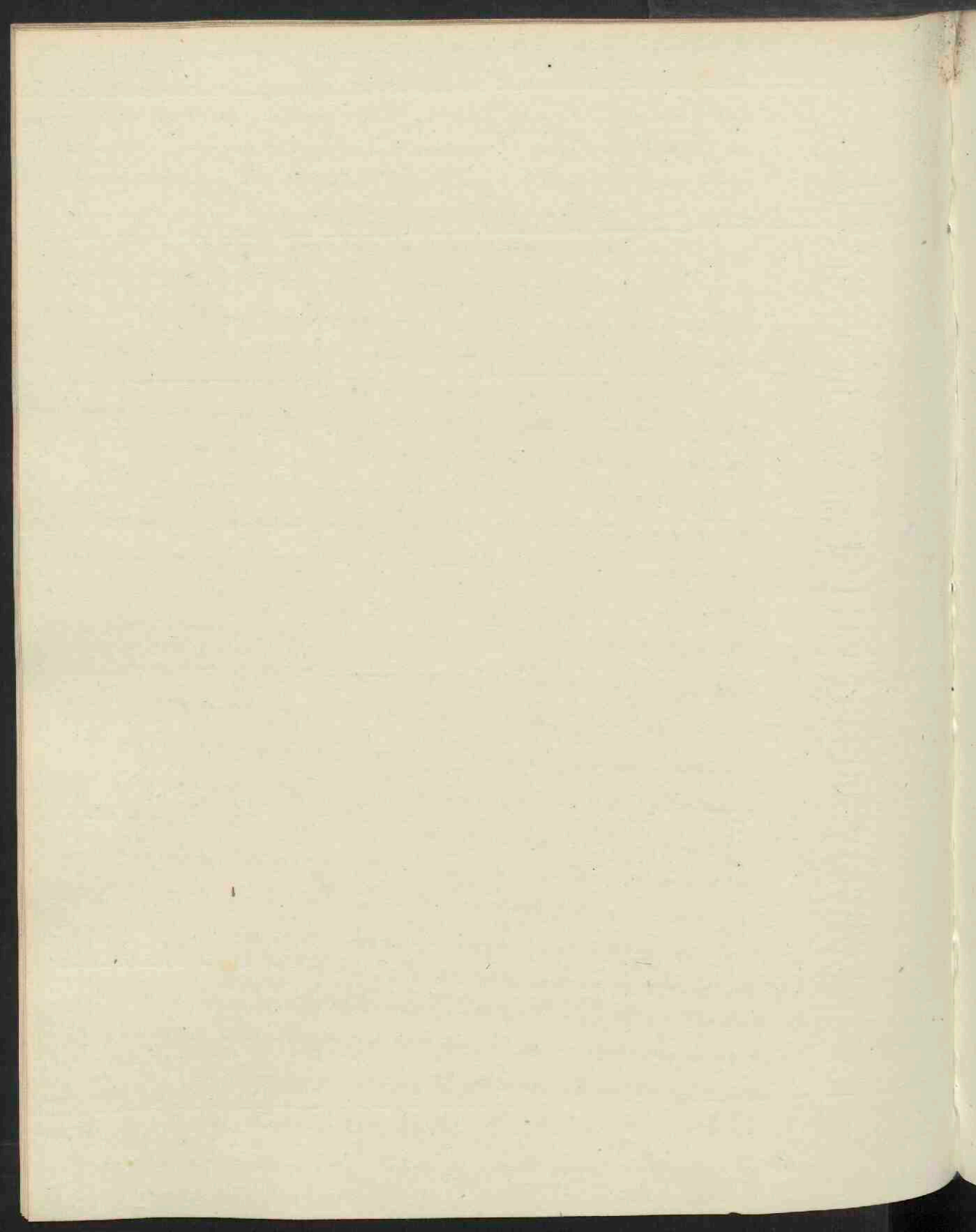
En siges velt tines protestantiske boplaadplaatson; lig hica,
men naverby her Engellike, dal maat byggeten fraaer Coplant
is. Her is a nu her tventylyk indende der stad; her ande is
aan de andere syde.

verzameling Schilderijen. Ons viel van het gebouw
 ene byzonderheid in het oog, namelijk dat achter
 het voorportaal (portico) een kleine tuin is met heuse
 oranjeboommen, hetgeen zeer goed staat. De Schild-
 derijen vervullen weldaerzichken en zij zijn meest
 alle van goede meesters. Portretten van Titiaan,
 van van Dyck, een tuysgees en een werkendeps van
 Spagnaletto; — een wonderling stuk van Michel
 Angelo Buonaroti, Jesus op den alyfboom, waanop
 het beest van Jesus twee maal voorkomt, eens bid-
 dende en eens sprekende tot de apostelen; — en
 veel andere. By uitsondering zag men in die palen
 de Spanen dat hier bewaard was; ook haeken die
 voor gewone lectuur bestemd waren. In de con-
 clone palen waren de zalen die wy zagten meest
 al bleef voor verkeer niet voor gebouwd te
 stemd.

Wy warden in ons verder plan zeer talente
 steld. Het meder was knel en wy namen ons
 voor de wandeling op de hoogte om de stad te
 aanderen; daarom dan wy te twee een
 doch er kwam onweder en slagregen die den
 gantschen avond voortdurend. Ik dacht wy
 naar den sekundum te gaan; doch gaf dit ook
 op, toen ons de Hebr. Consul kwam bezoeken.
 Wy spraken lang over Malacca en over dit land.
 Hy zeide my o.a. dat hier Sabat laep twee protes-
 tante kapellen zijn, een Angeltok en een Fran-
 sche voor de andere natien. De kerkten tellt 150 te-
 sen. Zy katalen zelven hun predikant.

Vrydag 20 Augustus. Heben ons, Heiligdag van Simeon
 doch uitsluitend voor de stad. Dit was ten eenen van de
 heilige. Beveland van Leirvan, indom Raad. men in

1834 in jouwefijde heere van Gedeputeerde, van dan de the
Conditie veer verandering had veranderd, opgehouden is,
alle meermalen door de gestericht en de kerken, en
door de kerken.

My zelven herachten my twee kerken. In die Hof van
een ander naam meermalen kerken; door de kerken
om een schiedery van Raphael en Giulio Romano,
de Hoofding van Stephanus voorstellende, en de
Schouwde die my zamen hebben, een geslacht van
Pauze Leo X.

San Matteo, de kerk der familie Donia. In 1128
gesticht en behaupt door haren fraanje baronade. Op
tien manieren. Carinthische zinder metten haren geslacht
van. Een aantal apostoliken aan de vuerpore
vermaelden de duden van de baronnen Andreas
Donia en buien toe althar. Een meer, den dagen, die
Paschus III. haren in 1535 gescheuten heeft. My lief
in een andere kerke kapel heere van

Ast inder was haren efferdeer gunstij naar de
verandering, die my gisteren, in vuerpore, opgeuen. Het
was niet veer inder en de van was byna geheel
achter de kerken verstuken. Te haren en andere
my nu de muren van Gauda van de landrye an te
gaan, my klommen aan de vuerpore ryde op, naar
de Bisagno, die nu vunder water was, langs de Heel
badje. Ten vunder Maria en Luisa van een kerken
verporen, namen my een paerd vuerpore myne vrouw
myne vrouw en verporen Luisa vunder met haren
vunder op haren schied, en dit ginf byvunder goed, die
my en my my en verporen. My vunder tuch ge,
leginheid in eeno, Trallavia op de kerke met mit te
vunder en ons te verporen. My vunder, ons veer goed
balvond; het vunder naar Luisa de muren te over de

Volgens de beschrijving daarvan de verspreidheid van deze
meer 18 Italiaansche mylen (binnen). By de wandeling kost
men vaak aanvullend op dat het naar vele der bestaans niet
ongec.

Er is nog een tweede engere kring van muren en vesting.
werken. Hier toe behorende twee forten, die het reeds in 1849
gesloopt heeft, omdat zy geschikt en in vroeger tyd ook bestemd
waren om de stad te beschieten, en dus door het veld te betrek-
ken: el Castillo, noordelyk en San Georpio, westelyk.

Zy zagen op deze wandeling meermalen de waterleiding
waardoor Gama van de rivier naar de stad, 42 is
zoo een veld. In de stad ziet men ook op enkele plaatsen
den de boomen waaraan zy leeft. Zy vange aan te Viga,
meer 12 It. mylen, 3 velden van de stad.

Op verschillende plaatsen zagen wy steengroeven van
de rotzen onmiddellijk by de stad. Die van oudst komt
byzonder te stade naar de wegen. Veel werd thans voor
den Spoorweg bestemd.

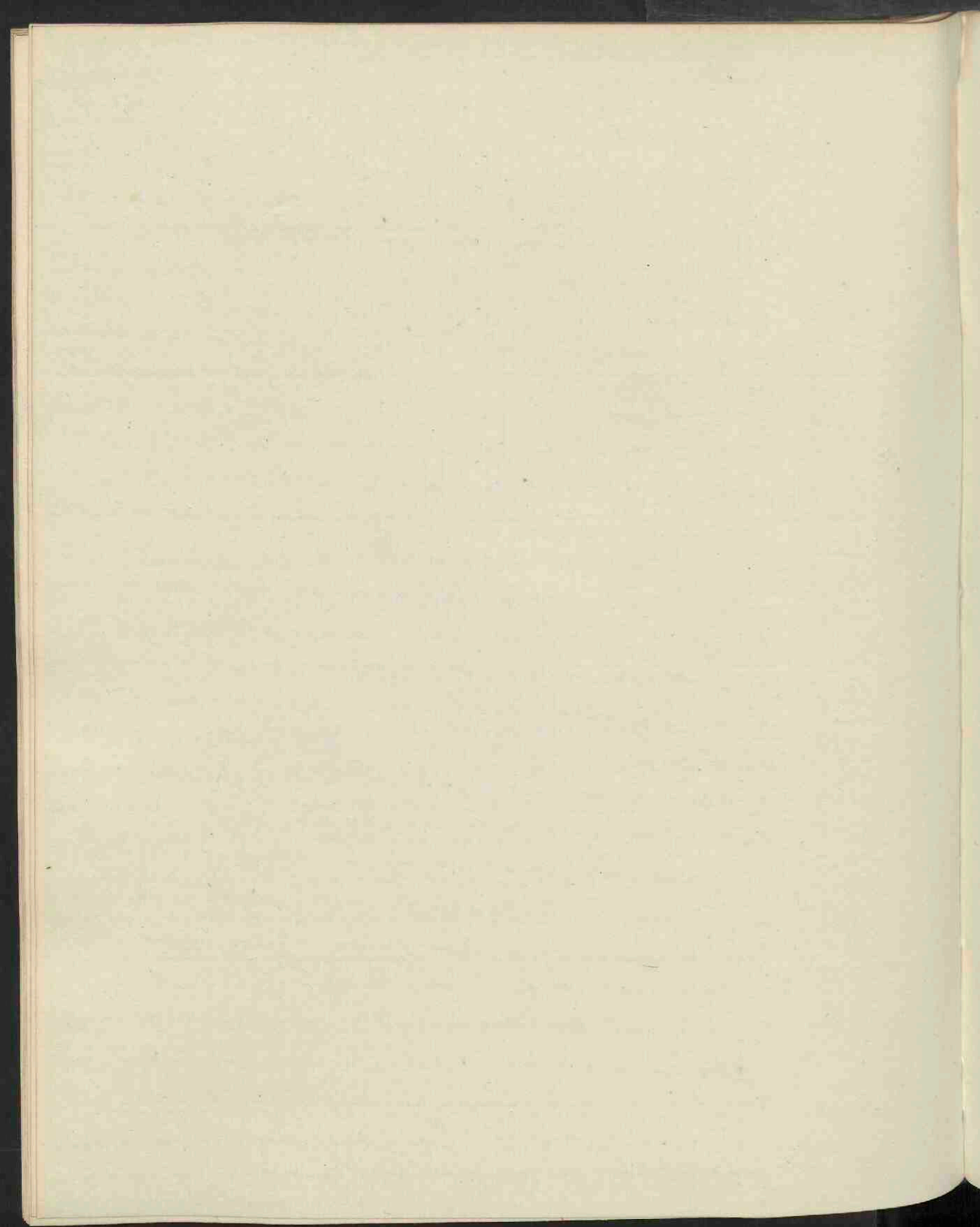
Op onze wandeling zagen wy meermalen het spel
zich vernemen met balspel. Dit geschiedt op twee
lei velden: men werpt de ballen elkander toe op een
grootte afstand, - of men valt hante ballen over den
grond, zoo dat de ene bal den anderen raakt. Dit
spel geniet nu veel. Zeer zeldzaam zagen wy
hier het bekende moraspel.

stad op de zee is zeer schoon. Men komt ook naar 85
het land, waar kale rots en weelderige plantegroei als
ander afwisselen, een landelijke voorstelling. Tot op
aanmerkelijke hoogte streken nog vele woudegen, niet
valden met eiken, val oranje, citroen-, vijgboom,
wijnstokken, enz. De muren zijn meestal zwart en
goed onderhouden, Louters, zeer stijl. In zijn een
aantal kastelen, ook bijzondere vestingen met
gebouwen, o.a. een militair garnizoen.
Van de meeste zijden bij de Palanques des dars de stad be-
grend. Wij daalden nabij de groote lichte van, en
en wandelden van daar langs de haven, terug; het was
vrij me taan wij thans kwamen. Wij hadden nog
een tijd om van de "table d'hôte" deel te nemen.

Ik ging nog in de wandeling van Agoua Sala de
dars avond zeer wel mee. Het viel in het uitzicht,
volgens land, gebouwen, de vrouwen van alle standen,
lynd zandten enige uitrundering, witte sluyers dra-
gen. Dit maal zeer goed; maar de schoonheid der
vrouwen konde ik niet zeer bewonderen. Zij heb-
ben, op verschillende uitdrukking, maar in eenig de,
tekenende gelaatstrachten en luiding sprekende oogen,
tegen zijn vele was zeer overvloedig.

In het theater zag ik twee eene komedie van Gal,
dus spelen: "Le bonne Curieuse", en daarna eene
eene "ingeniosa e faceta farsa" "La leonessa". Ten
der den inhoud byzonder te bewonderen, behaagde
nog het eene Italiaansche grappige in des stukken
en het talent, waarmede zij werden uitgespeeld; en
ook was het ook teken met loof dan vol.

Zaterdag 21 Augustus. In den avond leden enige Gallen
tot de lichte. ten Cauf van den Consul; zij namen nog twee
naam omdat ik was weinig met het verstand vernomen.

had; doch het was veronderd ons konne onbetrouwbaarheid;
zelf; de gewoonte Italiaansche bladen. Hoken daarbij nog
gunstig af.

Het was van menigzinsig hier tot te kunnen veronderd
opgeven omtrent de oude Bank van Genoa en het
Staat der financiën in den tyd der Republiek. Hier
kan ik slechts zekerezaak gesteld; ik vond een boek van
Carlo Cuneo over die onderneming; ook een ander, dat
ik aangekocht vind van Antonio Labaro, in 1832 uitgeg.
geen, was veelzake niet te bekennen. Het eerste is in
1842 uitgegeven en bevat belangrijke byzondereheden,
doch de tyd laat mij niet toe die nu nauwkeurig
te lezen. Alleen vanden verhouding met hetgeen
ik hier zie heb ik mij eenigzins ondersigt.

De koopte van Genua eenige geleendzette heeft de
caort in de 12de eeuw; aantleding gegeven tot het ver-
binden van inkomsten met name zullen by den innes
van wesen in de haven, van de voortchatten. Hier
mit is een byzonder bestemd van die inkomsten ont-
staan; dat in vervolg van tyd alle de financiën zoef
overgenomen. Dat bestemd heeft ook aantleding
tot de Bank gegeven, die naar zelf antitaten it en niet
met de bevestiging van dat bestemd zoef vermenig.
In de 14de eeuw heeft dat bestemd het karakter, de privé
lezen en de onafhankelzke. I bekomen van een Corps
natie die ten naamen vedragen heeft van La Banca de
San Giorgio, en die caort in 1815 volkomen onbetrouw-
baar inlaid is voor groot gezett; by twee maal so
viel van den handel. Hieran hervindt men nog eenig-
zins, naar Paleis nabij de haven. Het dient thans van
het bestemd der Dogana. Uitmendig is niet veel meer
van de vroegere praect te zien; een stuk van de keten, waer
nede de Pisaren hunne haven gesteld hadden, en die door
de Genoten in 1290 verbroken werd, is al, Trophee vinn

Heeft de wijze zijn megenoten aan de overzijde.

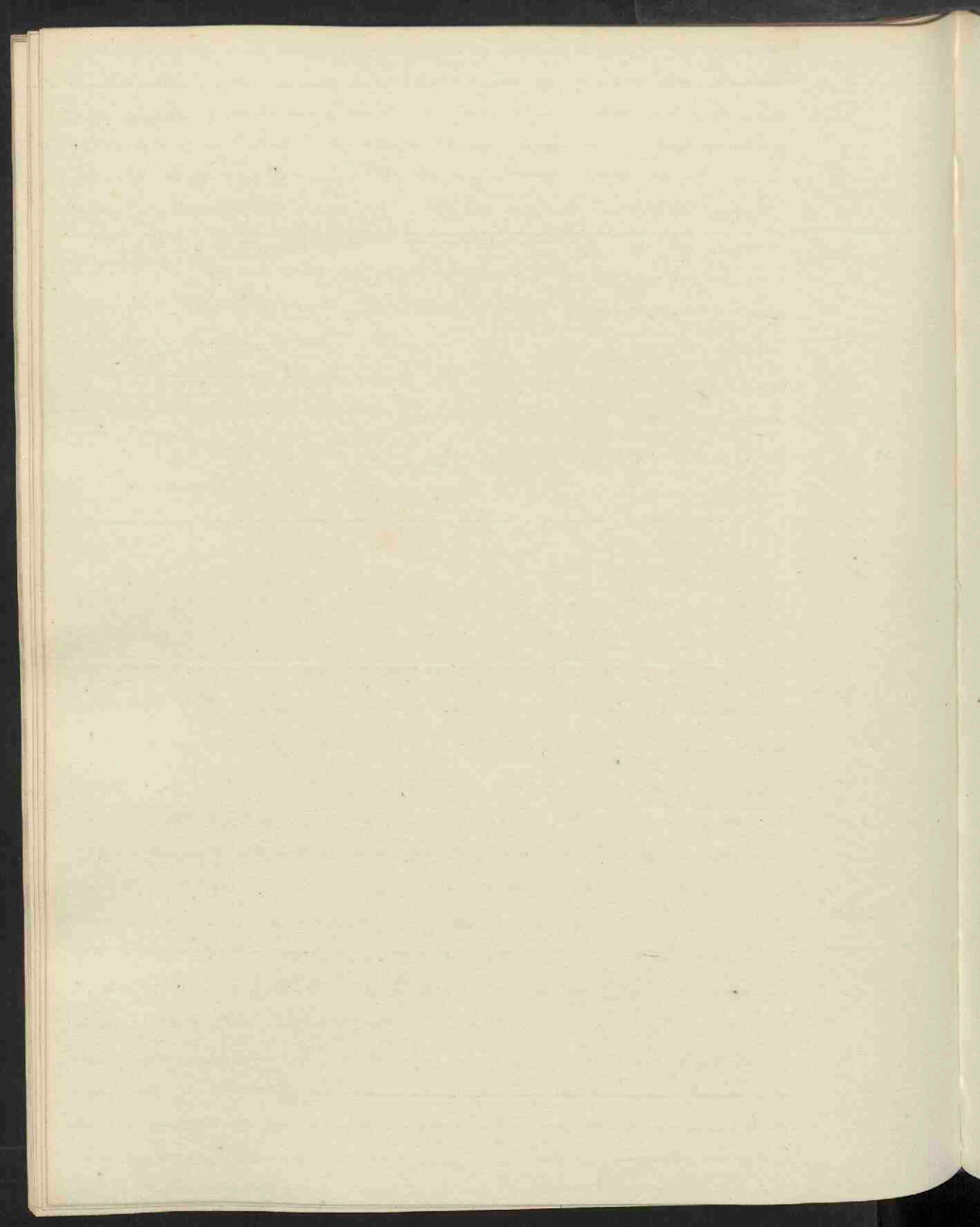
die paleis opgehanger, en dit aandenken is nog aanwezig.
 Inwendig ziet men nog veel marmoren standbeelden
 van mannen die niet nationaal zijn gemaakt hebben. In de
 groote zaal ziet men nog een schoone schildery van Rome-
 nische Prins van verleden, de Heilige hangt met het kind
 Jesus, Joh. den Doopt en den Heiligen Geest. Er was
 ook in deze zaal een marmorpraep, verstellende
 een gripproef die een adelaar en een wolf, de zinnen
 stelden van den Keiser en van Pisa in zyne klauwen
 hield. Deze „Griep“ is evenwel in de ontrenten verbe-
 nen. Men zeide mij dat hy door de Engelsen was ver-
 dopen onder. Doch het neekelkeekend onderschijft is
 nog aanwezig: Griepus, ut hinc angit

Die korter Janna franfil.

Die alle, vind ik in het boek van Cuneo waarmen-
 mij beschreven.

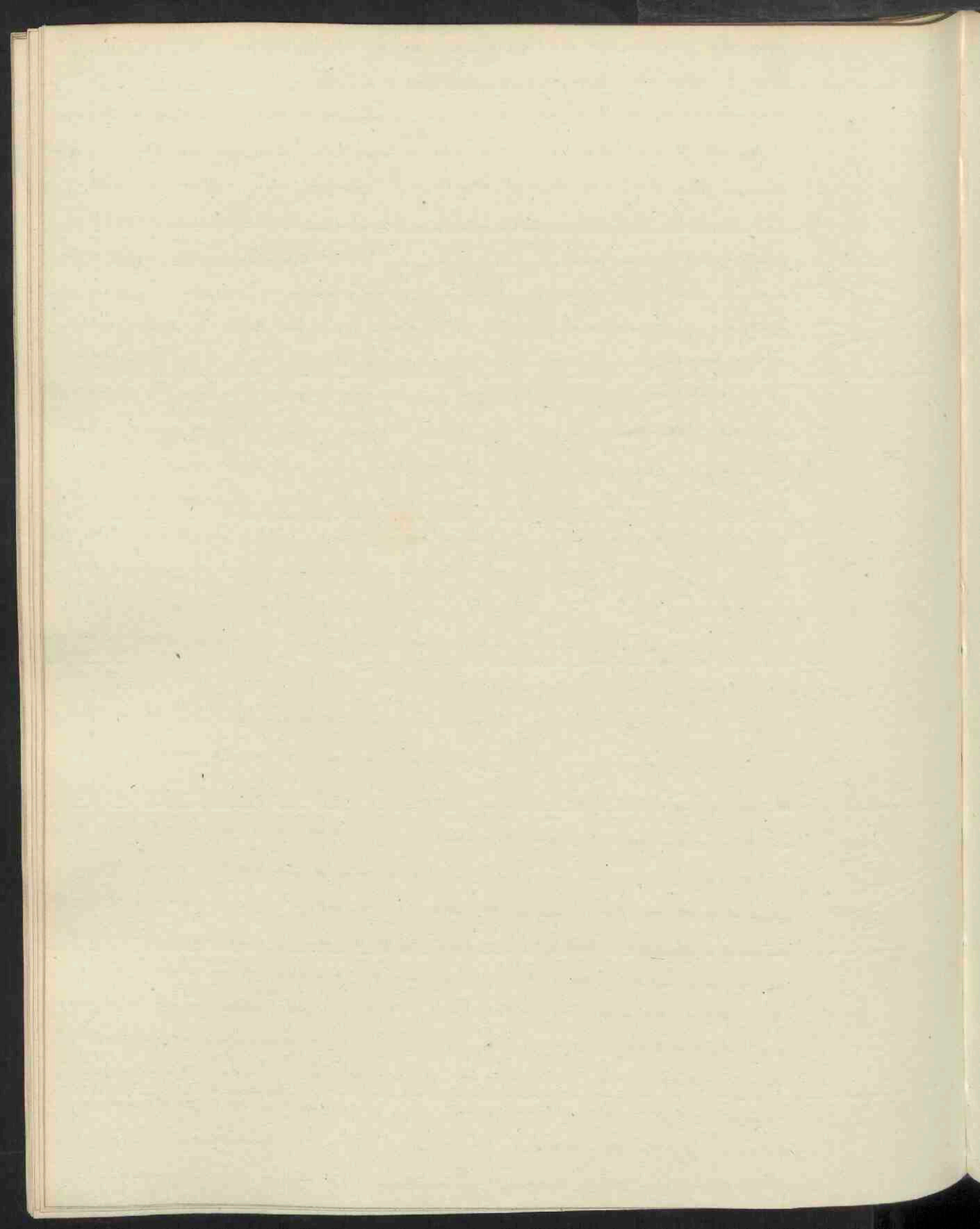
Om indooft aan de Bergama in het oude paleis van
 Sierigio is de Prins franco, die bestaat uit acht grante
 gebouwen bestaend naar magazynen van luaren, die
 nog niet aan de tullen zyn onderworpen. Het deen ook
 gebouwen draagt den naam van een Heilige, die het de
 behoort. De gewoonten is deze plaats in minen belaten
 om het smokkelen te belaten. De inrichting der Engelen
 Icke dacht, maar de schepen gelie ingelaten zyn lantant
 hier niet. Eene merkwaardige byzonderheit is dat de
 Facchini (werklieden) in de vyfde en byzonderlyk zwa-
 uitmaken, maar in sedert 1340 alleen Bergamarken,
 en bepaaldelyk uit twee dorpen, Piarra en Zupus in
 de vellen Brambona, werden toegelaten. Zy hebben
 en behielden dat verreeft om hune koocht, vlyt en eer-
 tykheid. In 1849 hebben evenwel de Genoesen het nage-
 bekomen om eenig aandeel van dat werk te bekomen. Het
 getal der Bergamarken was in 1832 of 200 vastgesteld; dit
 twend nu ontbrekend, en zoo was en geleptheid ont-

conferre Genuessen, hoe te laten. De kooplieden vinden het
 Speeds dat de Boegamathen de vuerkeren realiseren, 47 om
 darichtelen met vuerat Kans kan stic en ordelyk geseef.

Op de plaats vuer onze woning worden de goederen, die
 vuer het binnenland bestemd zyn, en dus of onmiddellijk,
 of uit de schepen gelost zyn of uit de vuykaren worden
 gegraapt, opgeladen. Magazynen van handelaars zyn nict
 onmiddellijk van de haven, althans nict van eenen
 helyke uitgescheidenheid. Op dese selpe plaats komen ook
 de meeste goederen die ingeschoept worden. Hierdoor
 is hier een onopgehoeken groete leuen dyghoid; te meer
 omdat de Genuessen zervou zyn zeer te schacamen.
 Een byzonderheid is nep dat de op en of landing nict
 blact in wagens geschiedt, doch met menigvucdy op
 ezels en paerden, want neel kamt van plantien of
 gans en haer, waer de berpen nuer geen wagens toe
 gankelyk zyn. Vuy leuandere dikwylt de vlyt en
 vlyghard hae merklieden, die niet hun vuerkeed tref
 fent benzen dat men in waerne landen niet tuteke
 wil. Dese lieden hebben niet dikwylt een nuer van
 komen, waerke hun zware arbaid zelf needi vande
 dunt geseef; doch zy zyn zeer ordelyk. Zy schacamen
 en twisten neel; doch men haert ke niet vuerken en nuer
 giet se nuer in hun twist met dadelykeden overgemen.
 Hierke draecht neel by dat zy metig zyn; sterke draecht
 worden hier vuerstucht niet gadrucht; zeer de vuerke
 metrouen vinden hier een niet vuerlyk te maken nuer
 pordan, den woning Heker, landwoy. Men niet ook vuer
 pen dracker lieden, en byne neel anders dan vuerke
 de, en daeroree werde dese de palitie een goed geseef.
 Langs de plaats, waerom wy tunden, is een geseefte zy
 kleine gaackentent, wy zien daar metrouen en andere
 lieden van den vuerke nuerge, af hun nuerke daer. Ze

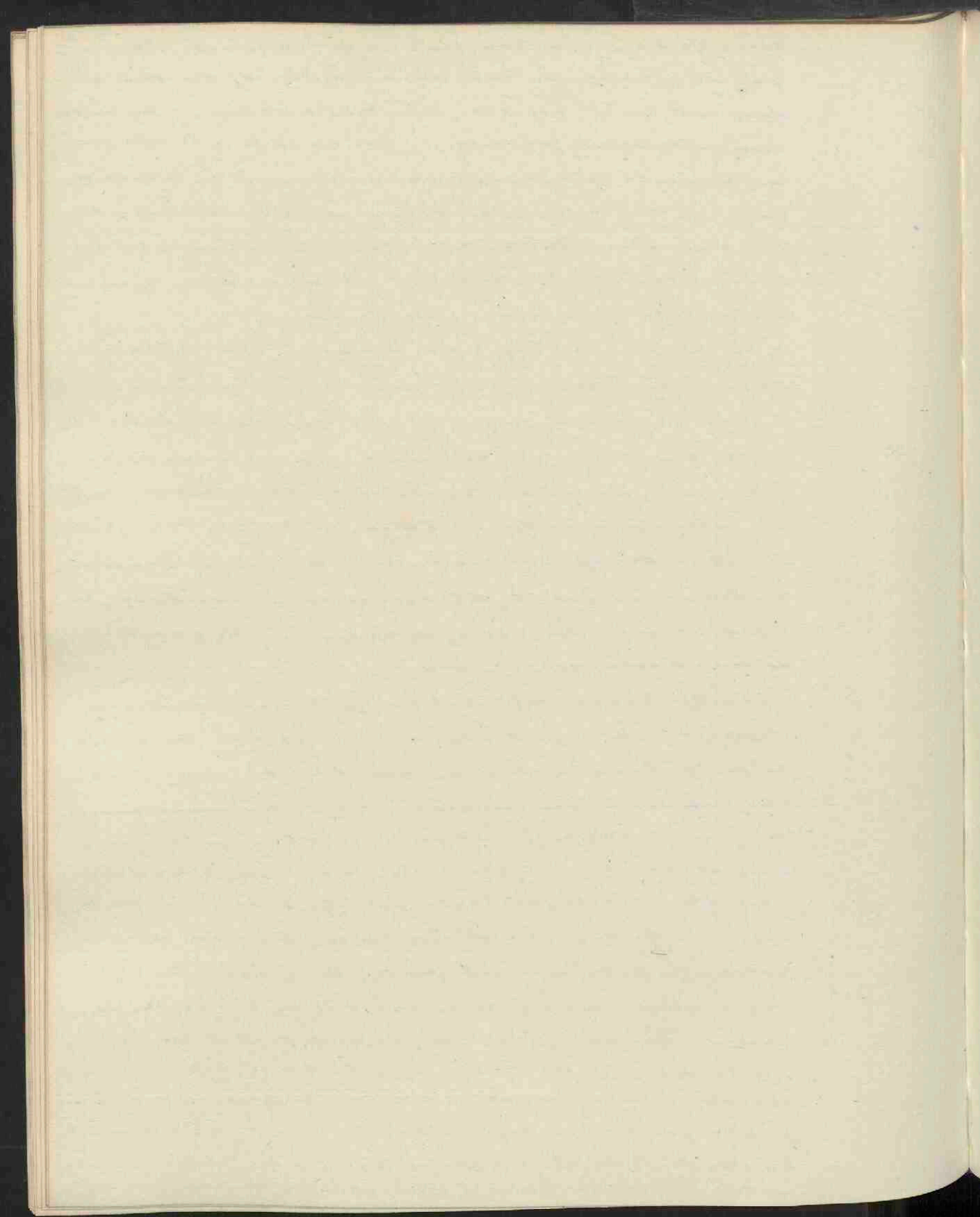

waarslyk beuften by haren rucht mit de haren nase. De vrouwen
 van de quackbenten baten die en daar, wordt die vande
 dent met loover, vruchten, zoutzout wat beyn, en ondes
 leuandry gesprock, gebreke. Des en ander is er kut sul
 middernacht leuandryheid van geschreued en. Blocke go,
 vang out van orfel en gintaar, - doch by ondesraken ding
 van andere ook ballandische stalen, haest man vande
 vromesthunde daerstoffen. Ook niet man vande
 losbandige vrouwen in de Straten.

De Beur, "la Loggia dei Bianchi", is op klaimen
 afstand der haren, naby onre wooning. Zy is vand
 en met vouten en gelykt op eene groote Trekkas. By
 in den ganschen dag is zy open en zy en kooplieden en
 heerlieden, die van den handel belecthing hebben, en
 naechruand op de straat binten de Beur, Piazza dei
 Bianchi, in deopening of vollen loop, de vromen handelen
 makelaers, karpaduers, scheepskapitains, naechlieden, waer
 lieden, allelei. Het is als of de zaken hier by vouten op
 de straat behandeld worden.

Van den handel zelf heb ik weinig kunnen vernemen.
 Afgemeen zegt men dat by een vromegene. De beurek,
 kingen en beurek leuandry met Amerika, daerom koop
 men veelt wassen van vouten, die oprechtelyk vromesthunde
 den, van als papies van lipaan, vrom het inpakken dat van
 beurek, van de vromelyke landen, en. Zy en allelei
 beurek, en andere fadichten uit Drukland en Oosten,
 vrom. Lic Holland komt veel seiker, out beurek. Alle vrom
 vromt men meer van scheepvromen in dan uit.

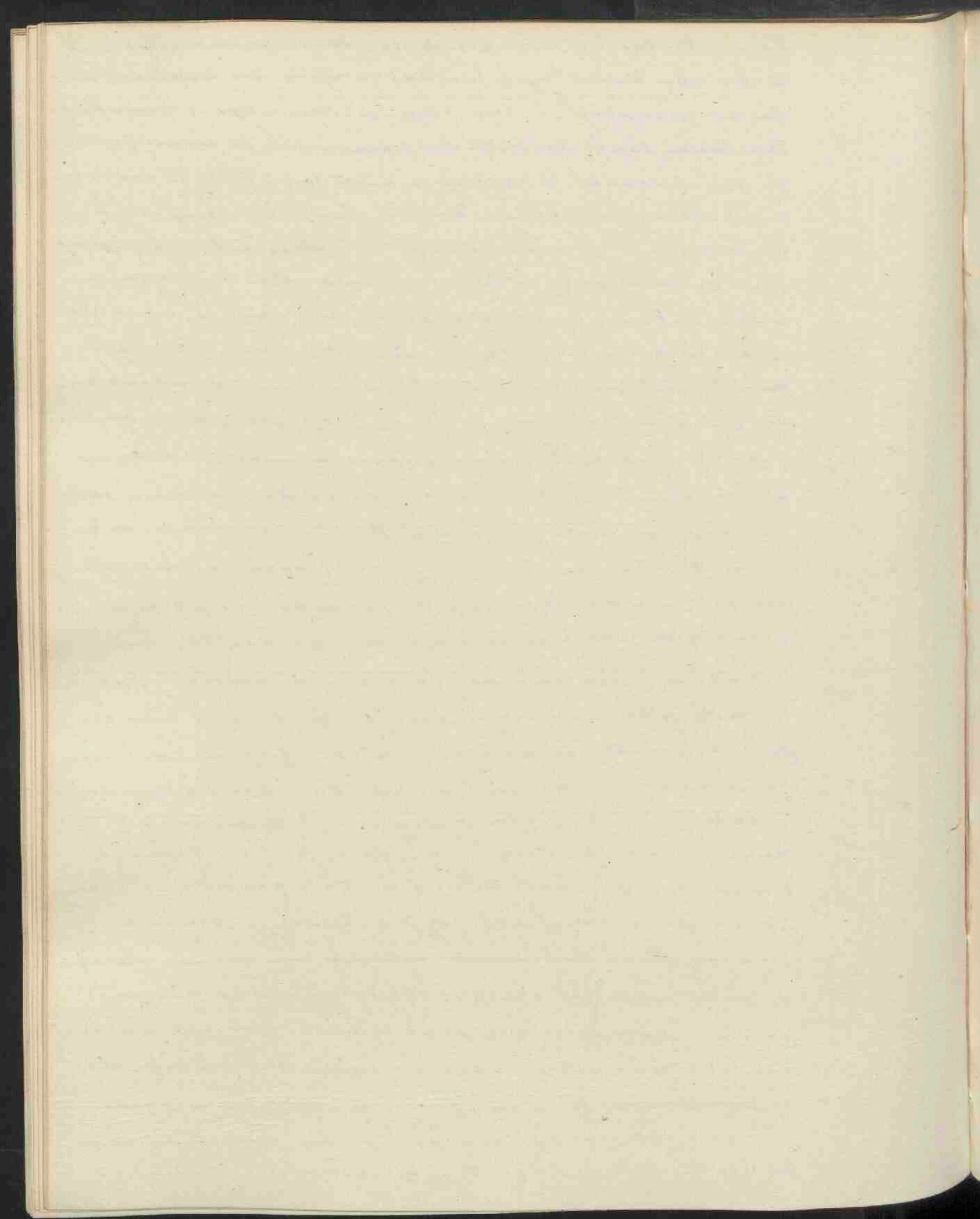
Wij machten eene vrom gromte vaart in en kut binten de
 haren. Des gesieft van de Zee op de stad is een seker
 vrom haren de vroming der twee kuyden. (Aulor) vrom goed
 opmerken, want een dra wij en binten vromen, vrom de beurek
 grom vrom grom dat wij vrom ongeteld maekte. Van je vrom
 ken van land by den lichtvrom vrom de die vrom. Wij vrom
 vrom vrom vrom by de Quercu vrom vrom, vrom vrom in de

kanen. Er lag nu niet een schip. Wanneer twaalfde post⁹⁰
kisten aan boord zijn, worden ze naar het hospitaal van
Spesia gezonden. Wij kwamen Kavalijens voorby de
Diersente, dat is het dorp der Schepen van de vloot, waar
by het Arsenal der missie ende twaalfde post. Er lagen een
aantal gewapende stoomboeien. Een stoomfregat van
70 stukken was in aanbouw. Deze geschoolde inrichting
waar de roemacht is op kleine schaal. Men heeft daarom
veroorzaakt die over te brengen naar Spesia, waar uit
stokende gelapenheid zijn zander. Die haven zoude ook
door vestingwerken niet verliezen naar de vloot van
nauw gemachte landden. Indien dit plan goed taait,
van gebreke, zoude een andere groote verbetering
andernamen worden. Men zoude de Diersente uit
brengen tot aan de Villa Duria, naar waar de weg
zoude bestaanden, en deze in onmiddellijke betrekking
brengen met den spoorweg, die juist daar eindigt, en die
andere niet veel met de vrybare verbanden kan worden.

De haven zelf vereischt een groote verbetering; zij is
tegen de meeste omgaven goed beschut; doch niet tegen
stroom uit het Gindnesten. In 1821 heeft men dit ander
vonden; doch niet meer nog in 1845, omme naer van
kaneda om wat by zelf hiervan had bygeworven. In
een uur waerde stroom opgekomen, en 5 groote
schepen warden naar hunne ankers geparkeerd en lagen
de nader verhoyseld: 2 Janesula, 1 Frument,
1 Grahets en 1 Fagoussit, behalve nog kleine. Men
heeft de twaalfde schip reeds aannemelyk verlaten,
doch om volkomen verpleid te worden zal men den
weg meer vooruit moeten betrefen. Het invasen der
haven zal daardoor eenigzins moeyelykes worden.

De eb en vloed is hier zeer gering, zoo men niet woude de
druygt het nootke van hangen. Het water staat 1 tot 1½ v.

"by besloten zeden een wettvaardige inrigting van wettvaardigen
 "Le Conservatoire delle Fioreschini". Het gelukkig staat van de hof
 te forme de stad niet ver van de wettvaardig Segna Sala, in die
 streek twee uur de fraaite binnin wettvaardig. Het te weten wettva
 wettva in der gadealle des stad, en binnin daren der wettvaardig van
 Orange en Litraantwone. met binnin darestafken die de wettva
 ten der binnin. Het in de stad te wettva algemeen wettvaardig.

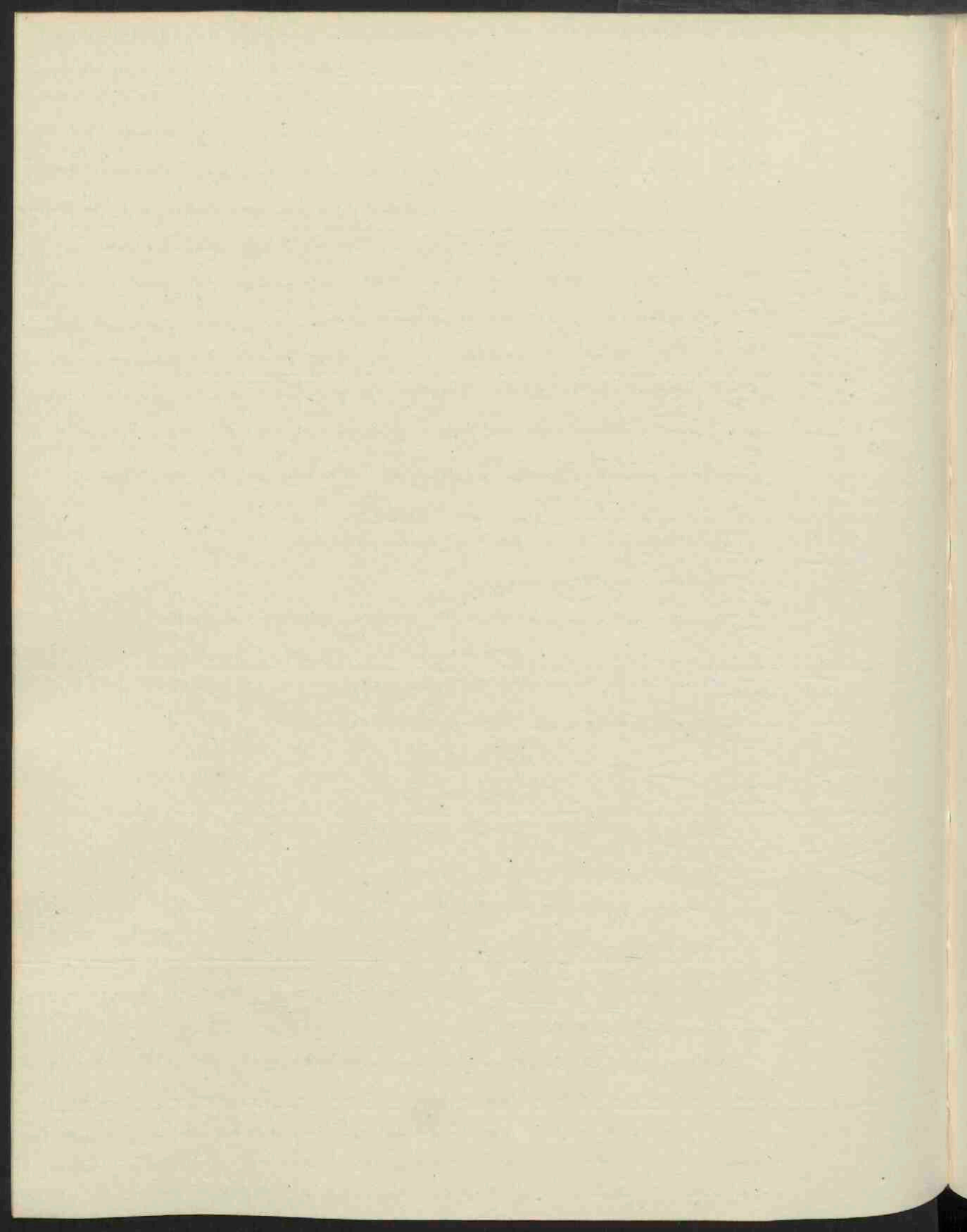
Op die plaats is gelyk over de binnin wettvaardig dat gelukkig in
 1791 opgehooren, uit de wettvaardig van een wettvaardig binnin
 wettva. Tenzigt by wettvaardig om binnin wettvaardig te worden, binnin
 die de wettvaardig wettvaardig af die wettva den ingang wettvaardig
 is en die de binnin wettvaardig wettvaardig wettvaardig:

Domenico Fiasco figlio di Nicola figlio di Legona
 fondava
 istituirà suo nome binnin wettvaardig
 questa binnin wettvaardig
 fiasco al ricovero alle binnin wettvaardig
 gratuito
 dalla wettvaardig sue binnin wettvaardig
 fiasco binnin wettvaardig abbandonate
 onde poi
 volontarie
 ridonarle alla binnin wettvaardig
 fedele alla binnin wettvaardig
 come alla binnin wettvaardig
 di esempio alle loro binnin wettvaardig.

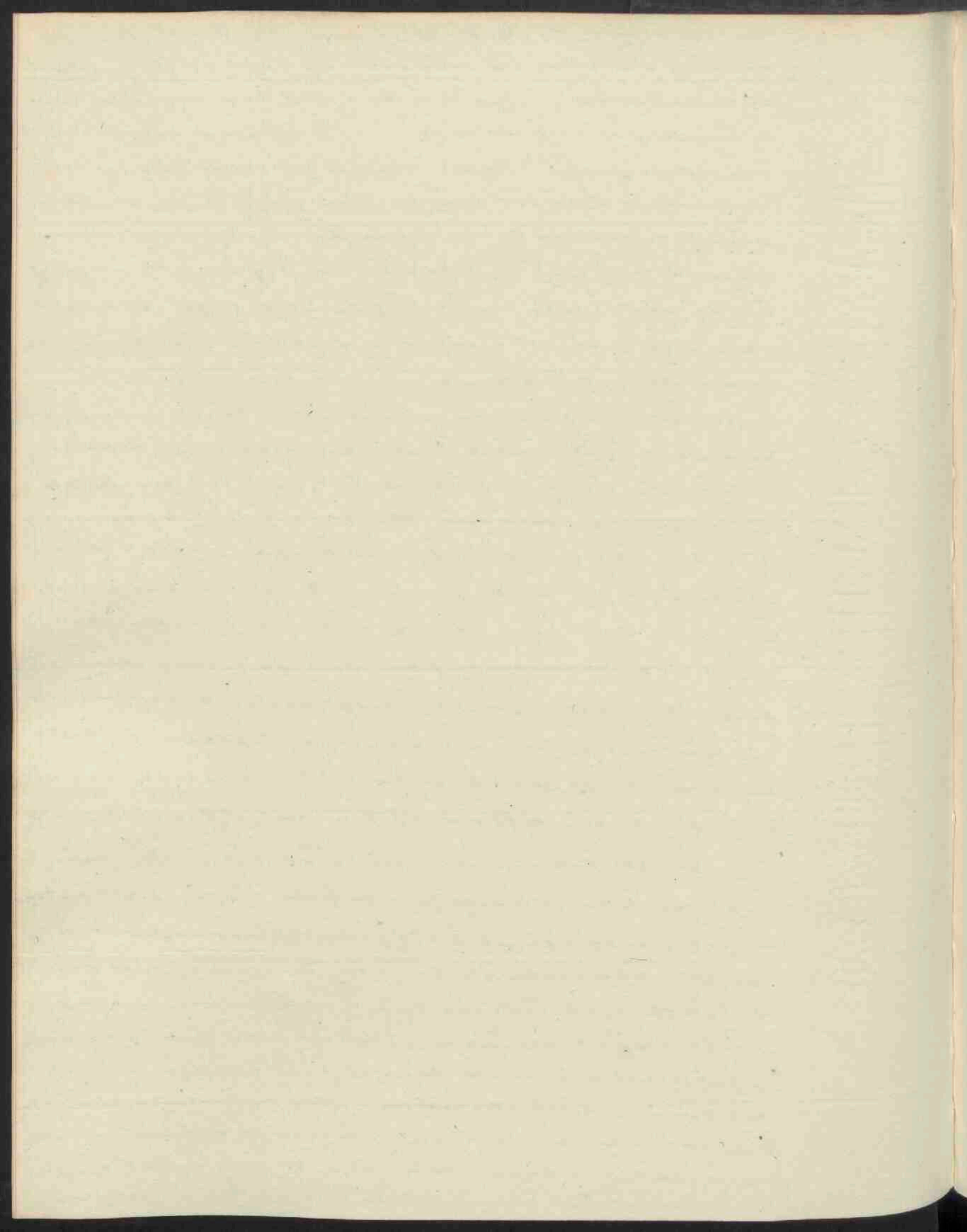
En l'equivalent epistrophe van de andere regel met in kwestie wettva
 een wettvaardig wettvaardig.

Wettvaardig heeft alles het wettvaardig van een binnin wettvaardig, alle
 die wettvaardig wettvaardig wettvaardig, en alle wettvaardig wettvaardig wettvaardig, en
 wettvaardig wettvaardig in een binnin wettvaardig, dat alle in de wettvaardig
 wettvaardig, met dubbele wettvaardig wettvaardig wettvaardig is afge
 wettvaardig. De wettvaardig wettvaardig by het wettvaardig van der binnin wettvaardig.

tenor Patroon, Graaf d' Opi, hetwelk de Heer. Conne
 van ons verhooren had en dat hiulke voorspraak niet ligt
 verhooren woort. Het was teut nae zeer meeydelje, want
 de Natuuralje is even als de Tenor en jaetdagen uitgerand
 naar de taalating. Op ons donjerd verhoel hiulke tenor
 van de eerste afwijking tenor en Tenor werd de groote penne
 zegend en ontong out de gaestelike van het gaestelike mee,
 groote behaeftheid. Hy behaefde ons, gaf ons alle inlijping
 die wy verlangden. Ten troef spoedig de groote behaef
 waarop het gebaue imperiet is, behaefde mee minnerden
 van de tuchelike behaefte. De bestemming is naar
 tenor allkants verhooren meijer, die in Tenor gebaue en
 gebaue zyn. Het getal is niet onnemenlyk behaefde;
 plaats tenor en meijer van 600 zyn; doch gemeydelje
 zyn en niet meer dan 200. Thant waren er 182 tenor,
 11 onderwijster, en 11 ondermeesterden, welke ook niet
 sluiten uit de mezen genomen. De regel is dat geheel
 geen van buiten deel aan het onderwijs namt. De me
 zen worden niet jonger dan van 10 jaren opzomen,
 doch ook verhooren onder de mezen 17 dan de geseltheit
 om goed opgeleid te worden verhooren hebben. De taal
 ting even als het gehele bestant is onnemenlyk van de
 familie van den opzater, die haer onder behaefde Tenor,
 waarden het patroonant heeft opzaterden. De opzater,
 ding der mezen wordt niet de groote mezen behaefde.
 De gaestelike mezen haerby een naemame plaats in de
 mezen in het opzater, naemame, hiulke er niet de mezen
 de gaestelike gaestelike. De kerk is zeer schoon en eenigzins
 te veel is met trake, daarna afgekeiden naar de mezen
 de gaestelike mezen en behaefde haer behaefde mezen.
 Ook zyn in de werkeken alken met behaefde mezen
 van het onderwijs in lezen, behaefde en behaefde; - in de
 verschillende mezen behaefde van haer behaefde, zyn groote
 te behaefde behaefde, behaefde mezen anders alken in behaefde

aantreft. De meijer, tuinder, vooral bezig gehouden met
 het vervaardigen van bloemen, en hy daerom dat het niet is
 dat de installing daeromt eenen velen gezondheid ook
 men heeft. Men vervaardigt hier alle wat tot die bloemen
 behoort, men vermet de stof, enz. Hy het vervaardigen zelf
 heeft goede vervaerling van arbeid plaats; Dus dat alle
 slachten een klein gedeelte van de bloem maakt, en juist
 daardoor bereikt men de grootste vullzaamheid. Zy was
 den daerom niet appolant om het beroep van „bloemen-
 maker, uit te oefenen; doch dit is ook de bevestiging
 niet. Hyz Lodewijk, zonde my, dat men blauw door fabriek,
 arbeid geboren had omdat die nationaal was en men
 afziet voor het fabriekal vinden, kan; en te gelijk anders
 het met de knachten der kinderen, met de netheid en orde
 en met de ghyansheid overdekte bergeen was, waerom men
 het veel prijz stelt. Verder verrieten hy allerlei vromme
 tyken arbeid: barmhertig, kleeders maken en ook kleede
 van kristallan. Dit werk wordt hoer dan inwoners
 der stad opgedragen. Wy hebben deze werkruilen doorge-
 wand en hebben de orde, netheid, vreeszaamheid kanw medige
 zeer bewonderd; haar nuweken was een uiterste gunstij, hy had
 van algemeen het uiterlijk van bloeyende gezondheid. De
 fruchtbaarheid der lucht, ternygl de vandenst alle geopend waren
 en het schuimste uitruigt aduhalden konagt gewis heel ter de
 gezondheid by. Wy bevestigten ook de bloeyende, de groe-
 te vortant; ons al verwonderde my ons ook de stipte or-
 de en vundelykheid. Alles stond reeds gereed voor het
 maal van 8 ure; het middagmaal had te 12 u. plaatsge-
 had. Van elk kind stond, malpens landt gekookt, kokelue
 water en brood ook zeer gereed. De tweede gangen met
 meevanden plaatsen en manieren fruiten en waren van ons
 ook merkwaardig; het gesicht over het land en op de zee
 was hier zoo schoon als wy het niet ergens in Genue gezien
 den hebben. Een tuin met oranjeboom en bloemen

In daren tinnen is o.a. "ten veel kragt, dat men daermit niet,"
komen in de behaefte van het hant waarsien, kan. Dank die
jaar herleidt ook hier de dommevrijheit, dus dat men byna
niet zal kunnen angsten.

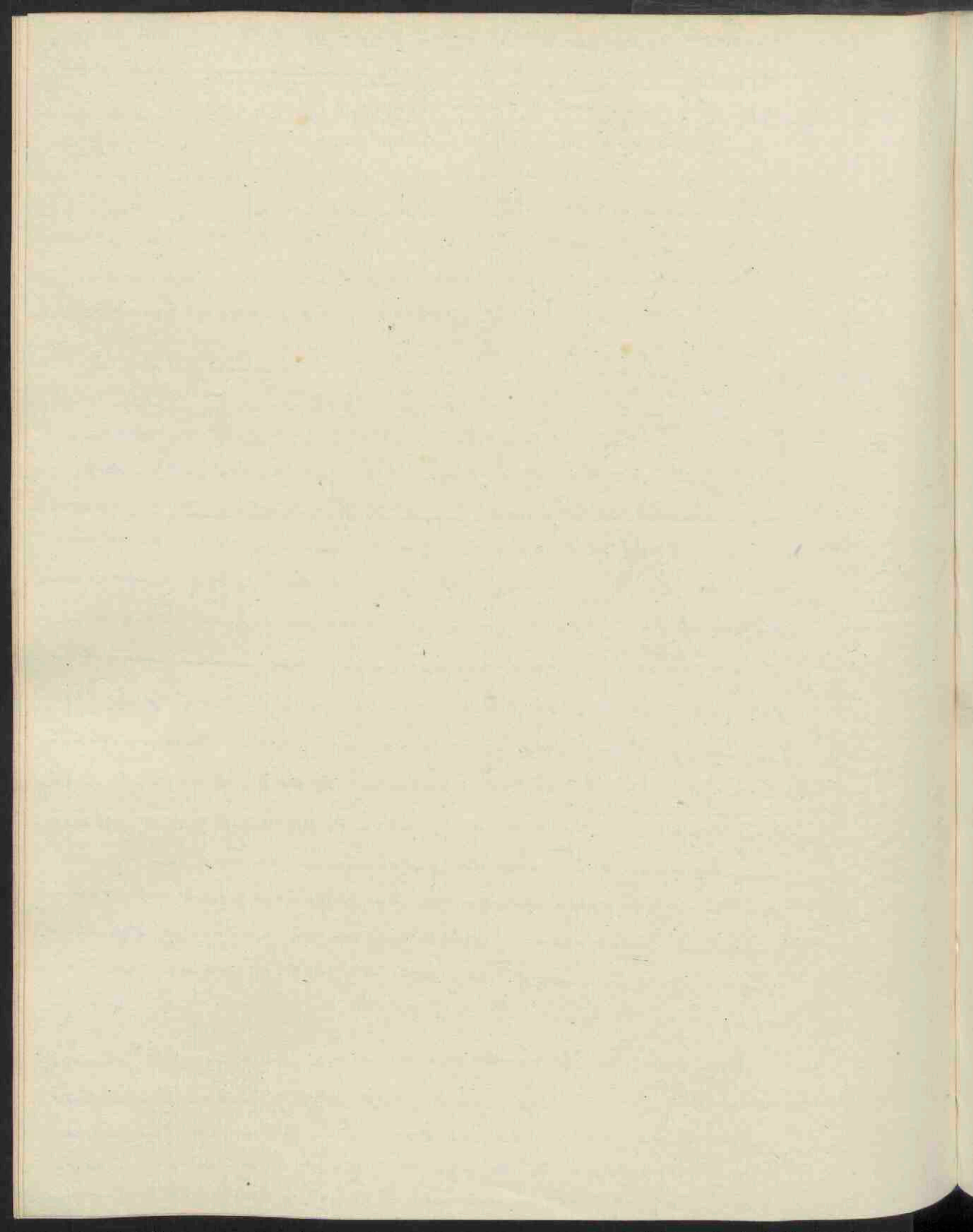
In de kerken arbeiden de meeren niet. Men kooft dit so,
praep; maar het werk was van kragt te meer, of, als
zy het konden withouden, werden zy voor den fyneliken
arbeid van kleemen maken, dus, ongeschikt. Was de
behuamtheit hetroef, rechte zyn leidman, is het haar
van mening niet. De beoeding van spyeen is in dit land
ten zandvondig dat men de meeren, die het gatticht willen
vasteten, en hanting weeten onderrigten kan, was dat
zy als knisvaarders hierin gongegraan. Sedertmen zyn.

midson in het gebouw hier. Naar de kleine om te spo-
len; een zeer uitgestrekte tuin met terrassen, die in deze
Cyber het wandeling moet allow.

Eindelijk benaderen wy ook de kerk, waarvan de afmeting
drie maal meer was dan 200 personen het maal besied
wordt, en die drie maal zoop breedte raderen opgemid
en rein gemaakt is. In dezer stae vanden wy te men
en was niemand meer wakkeram.

De slottoren van alle wat wy gezien hebben, was dat in
nieuwe en zand ingrijping van water, missen kon die nu goed
en zoo prachtig is. Zoo lang de meeren niet het begin
den wy te geheel van de wereld afgezonderd, en was vande
gelijkt die Conservatorie op een kleinste. Zy kunnen
haar gadele laten hier blijven, en de moette die dit.
Ook wy te vachamen wy om het gesticht te verlaten
en om haar die gezondheid te verhoen, wordte kwam
na drie jassen, waaners wy niet behaulyte hebben toe
geloof, de helft propostaan van de afbrengsel van
haar werk; en na twee jassen een uitval van 400
pound. En wy en stede, die op die wy niet af in het
houwelyk bespen op op onseer wy naar Estuar vande.
Hetgeen wy in het gesticht geloofd hebben, komt haar daar
te te stede; en wy slagen gewoonlyk zeer goed. Jaarlyk
wordt naar het getal der gestuurden en van die moethe
des Conservatorie verlaten hebben, een zeker aantal
mensche tegelelen. Ook een ommeranderlyk bepyned
dat nooit iemand } het gesticht is uitgegaan. op mens
en in may komen.

Om geen tyd te verliezen aten wy in een zeer lekker
dine "Truttoria" op onser weg. Wy vanden het maal
niet slecht. Een ons onbekende schotel heette de
waand Asquar. Zy kwamen ons voort op Chacaroni te go.
Cyber, hoewel het niet in pyppet was in het dinn

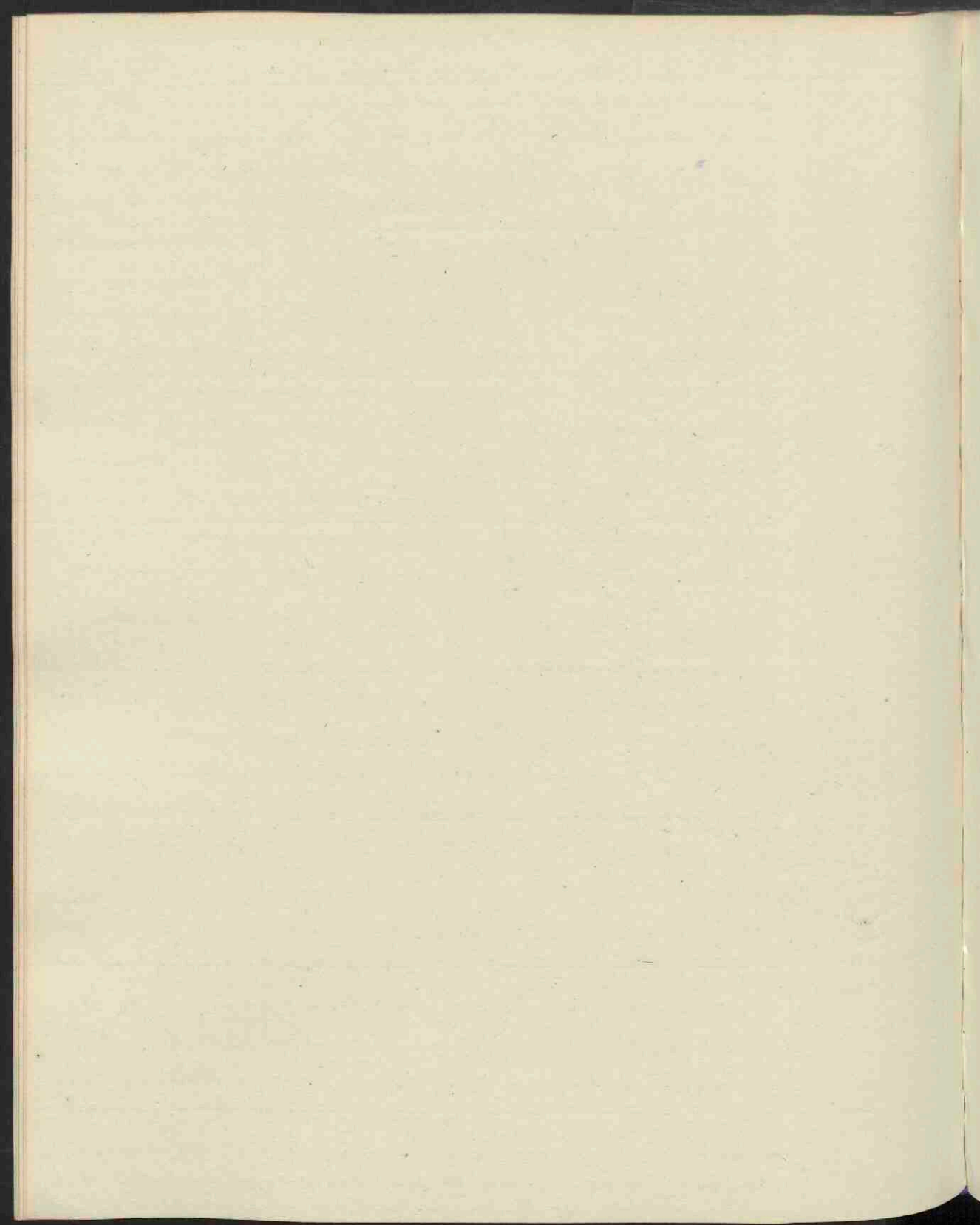
relikke knacken, gezond was. De wand kende niet veel bijg.,
95
van hoe wij met een vinding konde kopan, daar deze te
te behoude tot de spijzen die men Vlaanderen maent, toege
de Macaroni tot een geheel andere aflecting behoude.

To 8 u. gingen wij in het Teatro di nuovo. Ik had
gehoopt dat het vrom Maria vermakelyk vromde zyn,
doch elwaroos troffen wij het niet gaet. Een luttel spel
met grappen vromde vrom haar gepart hebben, en men
ziet de Tragedie Virginia van idjacci. Dit was een
vromend stuk vrom, als gewaunelyk in Italic, vromde
vrom uitgevromd. Lantyd, was de uitvromding vrom gaet,
maer het gekeke konde niet vromde, doch de middel
makelyk van vromde het actant. Maria het gekeke
het vromde niet; zy zag het vrom met luttel van, en
maakte hare bemerkingen a.u. dat het vromde vromde was
het men speelde als of men elkaner dand maakte.

Zondag 22 Augustus. Ik was niet ongesteld en
myne vromde leed aan kies- en oorspyn. Evenwel was
ons vromde op desen avond vromde gestact; wij maet
ten ons dus niet gaeden maet wapen, die op vrom
van dikwyls te stude konst. Een gedeelte van den vromde,
bleef ik thuis vrom en vromde. Ik puerde den vromde,
Lantvromde Consul te bezaken, maer ik vromde hem niet
thuis.

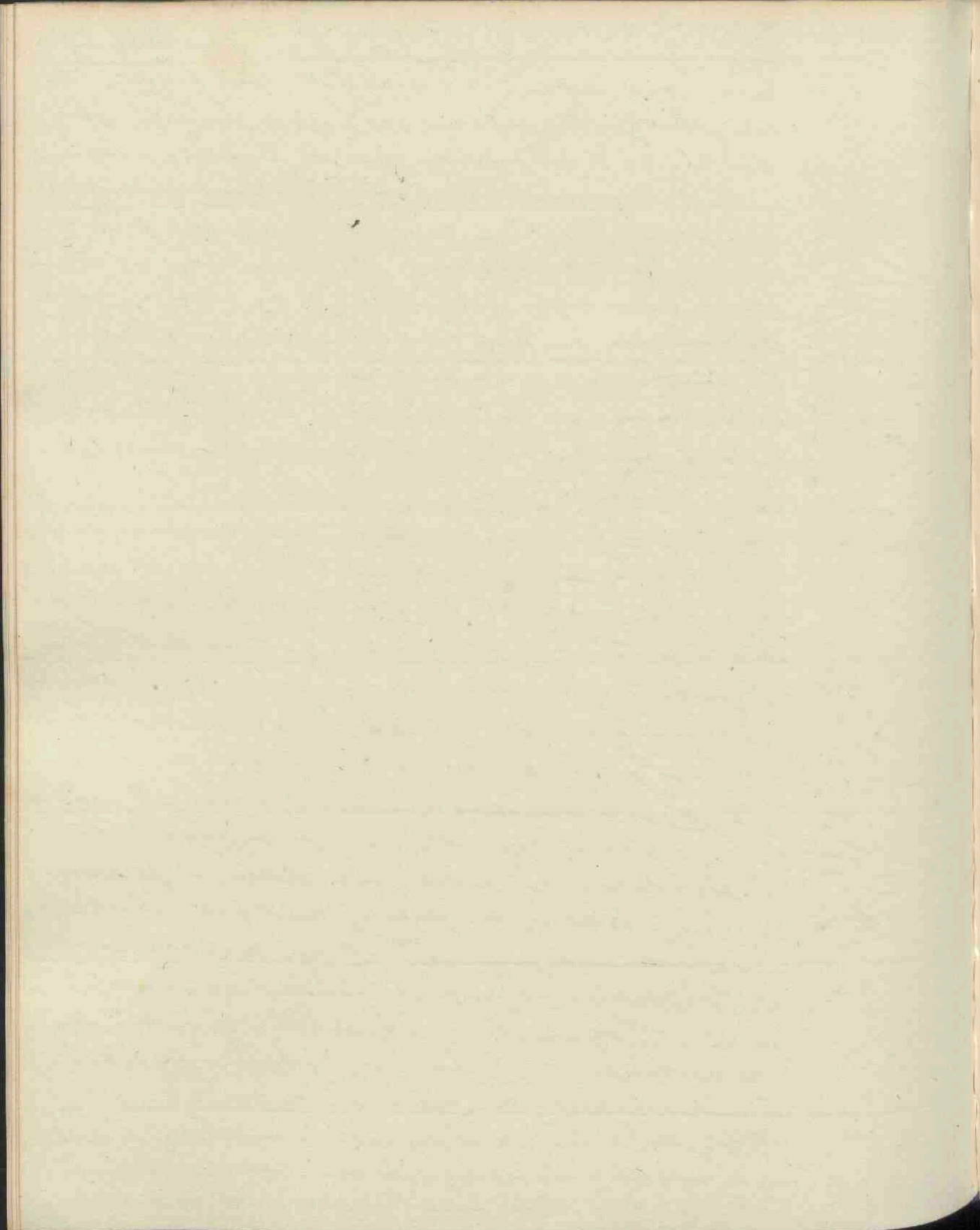
Thyging wij in de Alderps de' poveri, van buiten de
Hand op de kerke; ik was op myn eerste bezak van Ge.
nied vromde vromde, gezond; doch toen en nu konde ik het
vromde vromde vromde. Het is een die vromde vromde
van die vromde. Een vromde vromde vromde, Emmannel
Brignole, was in 1564 de eerste vromde, en het is door
de mildheid van vromde vromde vromde uitgevromde.
Men ziet als gewaunelyk de vromde vromde van die vromde
met vromde vromde ten vromde vromde in de vromde vromde van, het vromde.

aan. Het is een grimmig donkerbed van alle tusschen van 96
armen een faeloge, een bewaaring van het behoud te
willen daarstelcom. Dit hoop men hier, zoo als in an-
dere Italiaanische steden, gepoogd te vernemen teken.
Het zonde methemendig 4yn de hystoria en den
merkelyken toestand van die ydela papimpas naams,
koning te ondersoeken; doch dit is natuurlijk geen an-
doornep van den keizer. He het voozop een ydela
te statincke tafel mebegonnen, die naer my van de
gelykmoedige inigting te Milaan gepoogen had, en
maakt men den amschap van de „Alcaphi de”
konstie” omprins kan opmaken. He had ik geen
tyd of geleefte had om hier zeeft, enke eens lekten
cyfers te behouen; doch ik hebte daaraan niet
niet veel. Juist van die Milaanische inigting, die men
interlyt van gunstig verstaant, vernam ik hier
daarna door den Hr. Tratti, dat es de schraamelgh
He miliniker ontdekt waren; zoo dat de trefken
kanst van den keizer en van het bestint woud wike
lyt waren gemaekt. Hier is het ontbrekelyk gene
gedoorn keft, al men inkanst van vernuvelgh
leike van vernuvelgh bewoners behoud. Van de
covete waren en thans zous, van de laatste 800.
Oude, zwakke, toe maek apanhete; — zous die
geen maek helden, kinderen; niet een woud alle
toetie warden oppanont. Er zyn scholen, veelen
tize wechplaatzen, en gees voozool van alleen.
De armen blyven hier en daarvoor is natuurlijk
alle uitboording voochtalens; het grootste gelouwe
de vernuete middelen zyn oerid te klein.

Er is in het midden van het gelouwe een kleine kerk,
daar was een namiddagsgelouwe, die intelykend best
vernude, woud bygewaant. Deze hebben voor ar

men een zeer gunstig voorkomen. Zy waren net zo
 bleed, zagen er gezond uit, haren handring was zeer roep
 raam en verla hadden goede geluustotrieken. Dit konn
 tyge voor my den raam van dit getuiche, dat van
 de gezondheid zeer goed geworpt was, en de sterfte
 zeer gering is. Zy waren van verschillende leef
 tyd; doch het viel my op dat de meeste in de kerker
 van het Convent waren. Weetamen vielden die met
 groote kosten in dit huis onderhouden worden,
 Lestyl Jamaica in een kleynen tafelpand verhoest,
 en naar vromen, van veel als naar mannaar er,
 leid moest te vinden zyn naar hen die niet te trouw
 zyn. Dit verhaalt een gebrek in de maatschappo,
 tyke taastanden, waartoe zekis de uelgemeende
 armenveringking veel bydraagt. De montverachtig
 bedelary, die zich tot onder de muren van dit paleis
 uitbreidt, is een niet minder sprakend beyns van de
 verkeerde rigting en uitwerking van welledigheid
 onder kennet.

In de kerck zyn ook twee kunstwerken, die ik zeer
 bewonderde. Een klein rond reliëf, het hoofd van Jesus
 endat van Maria verstellende, van Michel Angelo, en
 een beeld van Maria opvonnende ten hemel en door En
 gelen gedragd, van den Franschen beeldhouwer Puget.
 In beiden, hoevel zeer verschillend, is de edelste uit
 druyking.

Ik beocht teken ook nog de kerck van San Filippo Maria.
 Zy behaart tot een kleinster dat het vanouwen keefs van
 een paleis en zy is voln met groote vresde versierd.
 Tusschen de praetit van regeldeze zyn goede fresco
 schilderyen van Trosschini en anderen. Naast die kerck
 is nog eene kleinere, die men Oratorio naemt, voor
 ter byzonder gebruik der monnikken. Zy is ook in den

x van Mexico.

Wij zagen medemalen een heel heerlijk van de tafel de Graaf
Luigi San Vitale uit Parma, die zich in onze herberg bevond
terwijl hij gebreken, dus men zegt beledigd by anderen was van
den Hertog 150,000 francs geleend heeft. De Graaf, geboren
Wypaag, dochter van Maria Louisa, gaat soms naar Parma
en is daar tegenwoordig. Deur spijt de Graaf van de table
d'hôte. Zijn voorkeuren is zeer eenvoudig en bescheiden.

van eenen prachtige taal. Daar bevindt zich een leken
marmerbeeld van Pape, en een schieding der Heilige, Phi-
lippus Hem voorstellende van een Vlaamsche schilder.

Wij aten aan de Table d'hôte, ons spraken wat met den
Commisaris van den Spoorweg, onzen Buisman. Hy is
een Belg, en heet, zoo men my verzogt heeft Maars. Hy
zonde my dat het niet meer de par der Bacchetta is,
waaronder de groote weg en ook de Spoorweg loopen,
maar de Finba-par. In het volgende jaar, maar,
so hy, dat de Spoorweg veltuid zonde zy. Wy nu,
en en afscheid van onzen landeman Wiarda.

To 8 uur verlieten wy Genua, zoo veldaan ons
ons verbleef. Wy reeden tot Anquata onder den
zelfden weg, dien wy gekomen waren. De wegen
neest niet minder snel. Op de plaatsen waar de
groote weg naar den Spoorweg pastegd wordt, was die
toest zeer slecht. In den nacht bemerkten wy die
meer en het was nu en dan met der zwaar ge-
pakte wagen met eenigrens angst. Te half drie
des morgens van

Maandag 23 Augustus kwamen wy te Anqua-
to aan, en vervolgden een uur daarna onze reis
op den Spoorweg naar Alessandria dat weg legen
5 u bereikten. Tot onze teleurstelling moesten wy
hier tot 9 u. wachten. Wy ontbeten in een koffyhuys,
ik had een paar melnbroden, waarvan twaalf niest
stond. Wy wandelden door de ons reeds bekende stad,
die nu toch levendiger was dan toen wy te dag avond
gezien hadden. De graanmarkt was goed voorzien,
en het landvolk kwam met kernen die met byzandty
schone op een kospennen waren. Vele dier wagens
dragten brandhout naar de stad. De belasting over

Waly Vegerans zagen wy een aantal groote boomstam-
men, rypen, en die omgemaaid met uitgemilde loofstelen
in dezelfde richting lagen. Men verdede ons, dat hier nu
een paar dagen een storm gewoed had.

krappen hier nog die van Genua; zy kwamen in het kaffy-
 knis, stieten my aan, omringden ont toen wy op den
 wagen wachtenden, en waren er op afgericht zoo luttig
 te zyn dat men kunne knelling door naastburende
 giften zande maeten afscoopen. De gaastelykheid
 ishynt in dit land, maar zy zoo onbegreepden invloed
 zeked heeft, dat knaad byzondere gekaasterd te
 hebben.

Wy nadden de stad uit Camp de Citabal en naffen
 aan die zyde uitgestrekte vestingwerken.

De lucht was zeer helder, zoo dat de heuvels der
 Freemburgen zik zeer duidelyk verstaende.
 Sproedig kwamen wy aan keuzelachtig land; de
 kleine stad Valancia, die wy te half 11 u. bereik-
 ten, ligt op eens hoogte niet ver van de Po. Wy
 passerden die rivier over een schipbrug. Een
 groote vruchtbare vlakke opende zik hier voor ons.
 Onverhal zagen wy maerlexibouwen.

In het vlak mede was groote lanoutigheid; het
 was feestdag, praecipie en kermis; het nakt schoon
 hiervan neel deel te nemen. Te half drie kwa-
 men wy in de kleine stad Chortana, die men zegt,
 dat hare naam ontlaant van Chortis ana, omdat
 zy zoo ongezond is. Men begint hier vystrueden te
 zien. Het vuerstendom van Chortana was toch niet
 ongunstig en men gaf er ons een goed middageten.

Verrelypens kwamen wy te Vigotano, een vry mel-
 narende stad van 14000 inwoners, die hun bestaan
 byna uitsluitend vinden in de kultuur en de beem-
 king van zye. Welom maesten wy den Tiino paf-
 sereu. Twee armen reden wy door en twee ponten
 bragten ont over de twee groote armen, die een in
 land omvatteden. Die onestoft is niet zeer vuerstend,

x Wie de kaart maakte ik op dat het was Abbiatograso.

x Zy waren niet beter gebouwd, maar ruimer, luchtiger,
dezer naar de veirigen.

By nader onderzoek blijkt my dat het het Stanglio
grande is, dat, zoo ik meen van Michel Angelo, die zoo
wel bouwmeester als beeldhouwer was, werst toespitschen.
Het komt boven Abbiatograso uit den Ticino. Het ke-
nalt men Binasio naal by Pavia in dezelfde rivier.

Het Stanglio grande naagt veel hooper aan, namelijk
tegenover Caggia. Het loopt tot Buffalora loopt het lang,
de rivier, en komt daar in de vlakke. Het is het enige ka-
naal dat zandt slijzen of dammen naar Milanen loopt
(Serra Lonche o Sostegno): het heeft 34 meters breedte.

By Milanen ontlast zich in het kanaal van Pavia, zoo
dat het water uit den Ticino komt en tusschen daar in vleit.

In dit laatste kanaal zijn 14 slijzen (Sostegni, quattro x Dit heeft
delle quali acculate). Een klein kanaal gaat van het 56,61 meters
14. Grande nabij Abbiatograso naar de Toppin, S. di Bariguardi. val

100

en, 'was men ons zonde, is die myc twee couple dagen duur
den hangen waterstand onder een yde gemest.

Wij waren nu op Oosthuyfisch gebied, en niet zonder
eessige letwilt 'zag de de talbeemden nabemen. Het
plaatsje was hant benoemt, heet Lonia di Oesso.
De Schrik was vander grond; 'velo van. heb ik het
andertush munder Hany en beleefder geen wakkie
gew. Het was my merkwaardig te zien, hoe de poli-
tick kring wakt; het is niet twyfelachtig dat Oos-
tenyker thans belang in stalt om een talbeemden
niet geknat te maken, zoo al. dat door de knel-
lingen van vanderpen tyd lichtelyk geschieden kon.
Wij kwamen nu door een kleine stad met half
verlaapte nesting en met een vry groote voorstad.
Het ey heet wech ik niet. * De weg begon ons lang
te vallen. Hy liep voor het laatst gascalle lang
een schoon breed kanaal, 'was ik maens een takt van
dat van Binasio. Er was veel vromen op; ook tot
schinken, die later waren dan de ouwe. *

Eindelyk kwamen wy te vier ure aan, zeer
vermoed van de lange reis die aannemelyk kon
ter zonde gevonden hebben, indien de inuptione be-
ter was. Wij hadden tuit het vervoert gehad in
de Coupe te zekken, waardovan wy heten gezien
en munder aangemat geleden hadden. Wy van-
den in de Albargo della Citta slecht, middeema-
tije knisnesting; het was zeer val en wy moesten
ons met een kleine kamer behelpen.

Dinsdag 24 Augustus. Deze dag was meest
aan onze gezondheid gewyd. Wij bekwamen weder
de goede kamer, die wy vier twee jaren gehad
hadden, en konden dus op ons gemak uitrusten.
Voor het eten gingen wy niet uit. De schreef myc

Het Stanglo della Martesana komt uit de Adria by
Frasco en verongt recht naar het N. Grande

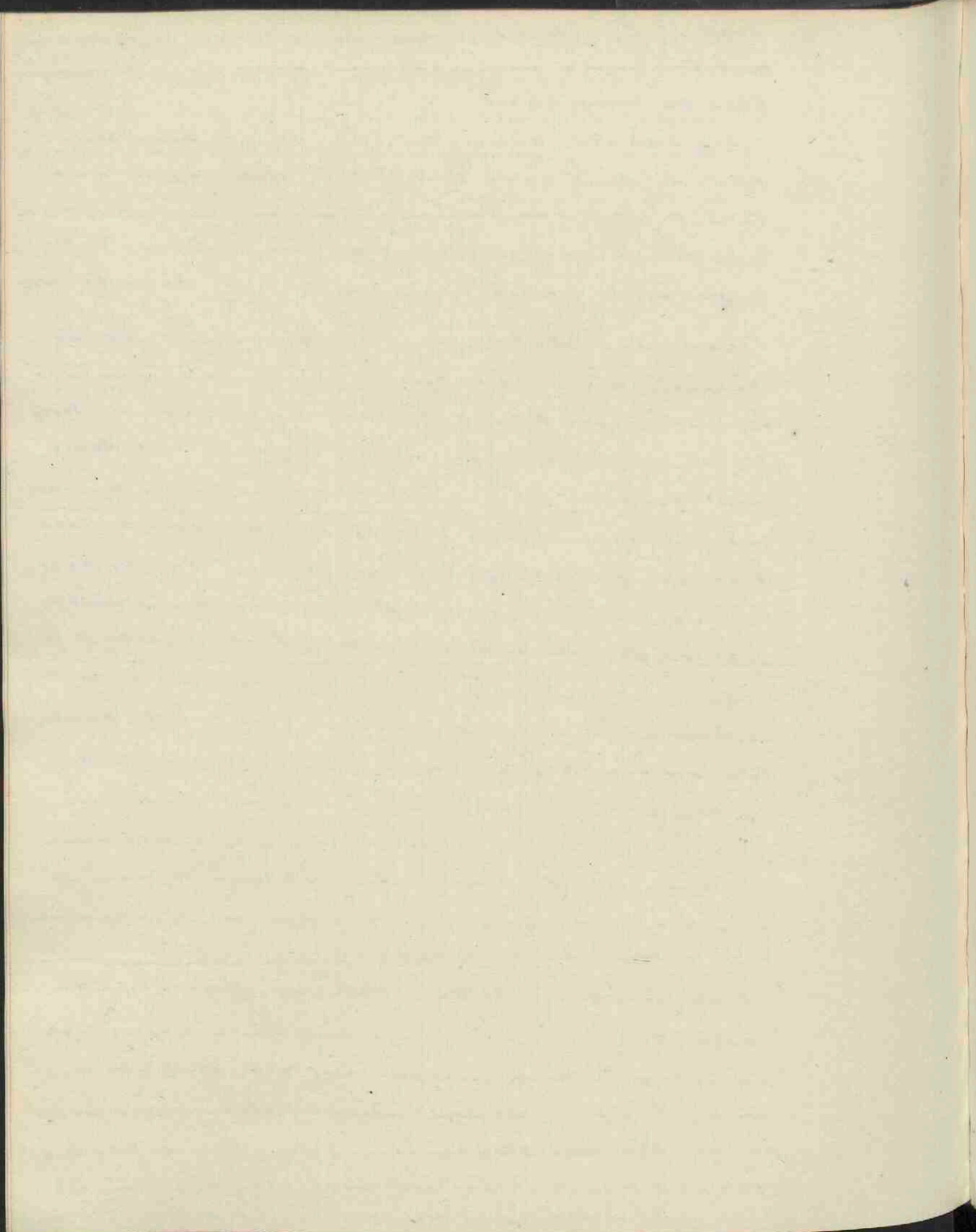
Alle deze Kanalen zijn naar Elvest naar de Schoepvaart
Gastland; maar tevens naar de Beroertijf van het Land.

dagboek by. Myne vrouwe en de kinderen nog niet on-
gasteld, Maria verbande ons door hare gerond-
heid en vrolykheid.

Ma het oten deden my eene groote wandeling
door de stad en in den Corso, die nog niet de
belevendigheid van vroegeren tyd vertoont, maar
tach meden eenigermate van wandelaars in my,
tussen en te paard, twintig te voet, baracht was.

Woensdag 25 Augustus. Wy bezochten deelen de
Domekerk, die altyd op nieuw groeten indruk maakt.
By ons vroeger bezoek hadden wy de onderaardige
kapel van den Heiligen Karel Borromeo niet bezog-
tig. Wy zagen dat nu. Zijn lijfchaam was door de
reliquie in prachtige metalen kist bewaard, en was
kostbare, geadecoreerd ook met schone beelden en re-
liefs van marmor en verguld zilver vertoont de be-
pel. De dengden en de melkbalen van die, edele man,
maken belangering, ook was men naar de heilig-
verklaring der kerk geen eentied heeft. De geeste-
lyke, die ons deze plaats liet zien, zeide my, dat de
Cardinaal Frederik Borromeo, neef van Carlo, dien
Astronomi zoo schoon bewaard heeft, ook hier bequa-
mer ligt; dat die niet heilig verbleed is, want al
omdat zyne familie niet zoo ryk geweest was om
er de kosten van te betalen.

Tegenover onze herberg staat de kerk van San
Carlo Borromeo, die nuve twee jaren lang niet vol-
bawd was. Er was vroeger lang geen kerk tot zyne
eer in Milaan. De aankondiging dat deze is gereed,
dat in 1834 deze stad verscheend bleef van de Cholera,
waaronder men zeer bewaard was. Men heeft toen het
geld dat tot leening van dat kweek bygevoegt

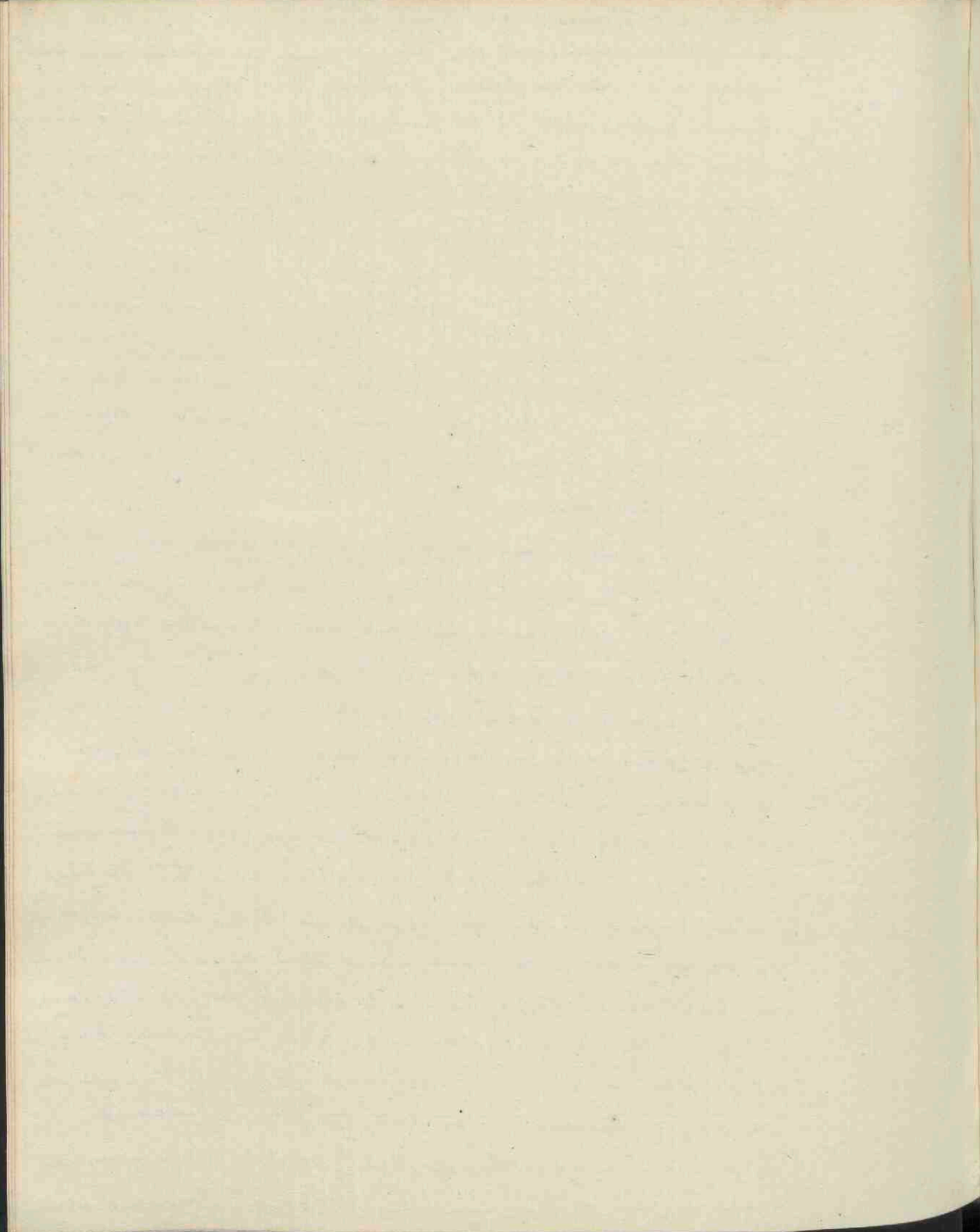

was en nog veel meer van deze vicenna kerk bestond,
 waaraan evenwel de Dom zyne religie niet was
 afstaar. Deze kerk is naar het Pantheon van
 Rome gebouwd. Zy is naar de Kunst gans schoon,
 doch dieper indruk maakt zy niet. Deze vorm staat
 by die der Gethurke gavelnaer blykbaar achter. De
 marmergroep van Phocasi, voorstellende Jesus
 na zyne kruisiging op den schavot van Sion, wel,
 doet my ook niet. Michel Angelo's zonde dit an,
 ders hebben voorgestaeld. Ook in de andere marmer
 groep voorstellende Carlo Borromeo, die de armen on,
 deertent, kenne my even niet genepraam over en
 natuurlijkheid te hebben. Zy zeken my toe van den
 zelfden maker.

Wij wandelden door reeds theater van Milaan,
 gingen in winkels en kafen het leuen en de bedrij,
 myheid dorer stad aan, des veel meer der zyn dan
 in Genua en zelfs dan in Turyn.

Vervolgens hebben wy in een vragor de wachwaer,
 digte plantagen en vromeropen in en buiten de
 stad bezocht. Wy hadden de alle vragor gezien,
 ik behoeft zo dat niet op te zommen. Voud ons
 was een een belangryke en aangename herinnering.

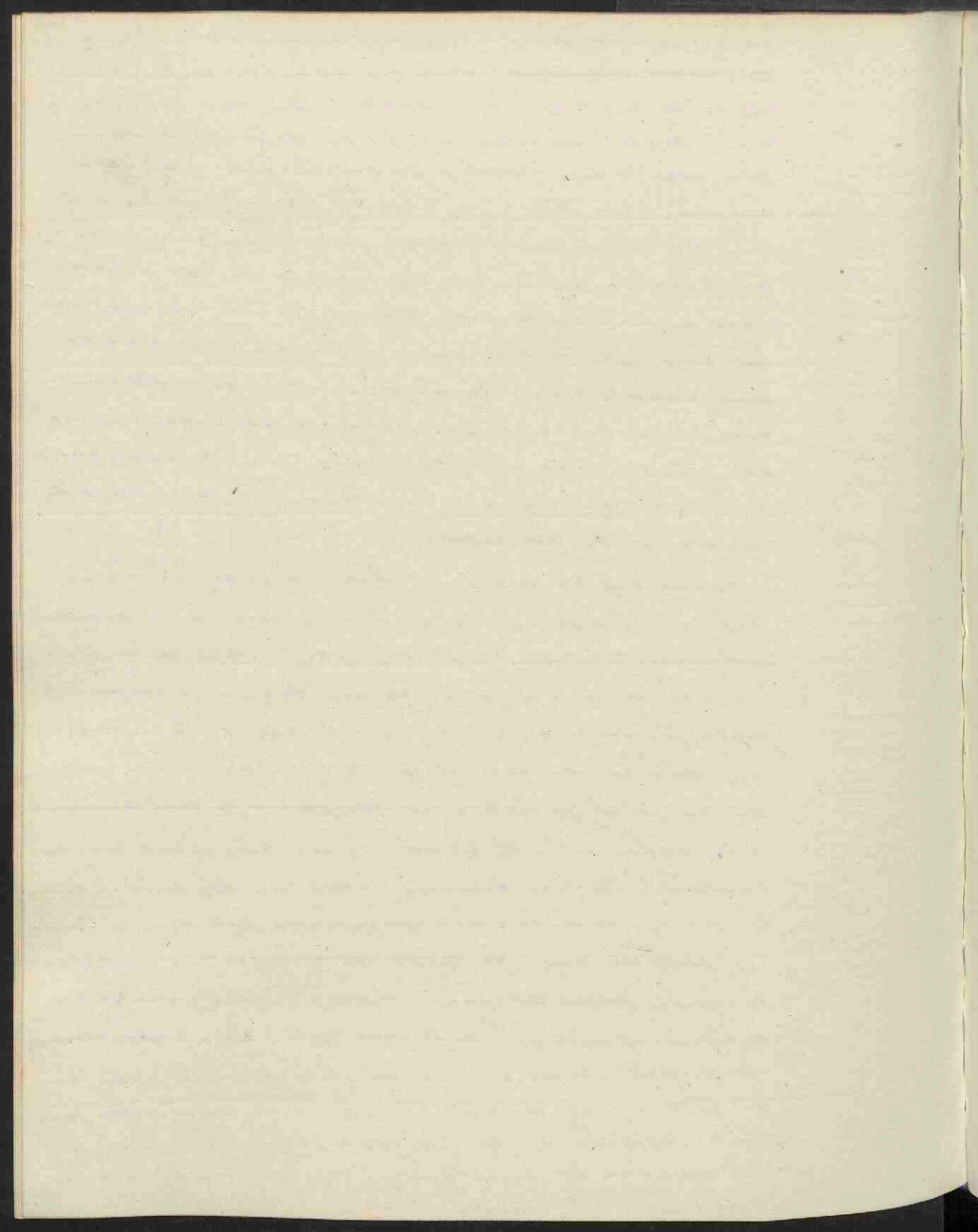
Van tafel ziede my een jong Engelsman, die
 hy op een groote reis was, Oostland en Imit
 zeland reeds bezocht had; en nu het voorwaer,
 te naar Italic nog bezocht, nu hier naar Rome,
 tie en Rome ging; - vervolgens naar Constanti,
 napol; - en dat hy in het begin van October in
 Engeland waer trouw zyn! Dit is de manier,
 waerop men tegenwoordig reist. Ik had hier

bescherijft twee ik in verschillende boekwerken het recht van
 een beter handelsrecht dan die van Forster en Johw,
 die ik by my had. Men had er geen, dat van Janny
 naar Oostenryk was niet in de Duitse taal,
 het, dat van Valary had men ook niet. Die
 waren niet kost en ulechtig genoeg, zeide men
 my. De reisigers behouwen den Gids niet af de
 appanen ontrent het becompten van de plaatsen
 goed en waarschijnlijk te weten; maar de appanen
 der barbergen en der geopenheden om van de
 een plaats naar de andere te reizen. Alleen
 naar korte handelsreizen, die deze behoeftes vereisen,
 dan, vanden aftrek. Zelfs dat van Murray vond
 ik niet in een winkel met Engelens opschrift by
 vander naar reisigers.

Donderdag 26 Augustus. Heden maakte ik een uit-
 stap naar Bergamo; mijn vrouw werd door ongesteld-
 heid verhinderd dien mede te maken. Met den eersten
 trein vertrok ik te 6 u., op den spoorweg naar Tre-
 viglio, vandaar is deze weg mij niet gelapt. In anderhalf
 uur bereikt men deze kleine stad. Vandaar den wege
 vonden door gaeve naar Bergamo en ter hante
 ik ter naammerend plots vanden, dus gaeve was de
 taaveloed. Ik zat beneop, naast een student in de weg-
 ten, die my zeide dat de rechtsgeleerde faculteit te Pavia
 nog gesloten was. De studenten moesten het in Milaan
 door eigen studie behaald maken en in Pavia alleen
 de examens afleggen. In Milaan zijn verschillende docenten,
 ook gezamenl. professoren, die de studenten onderrichten, dus
 dat by de examens, die volgens vaste vastschriften alle jaar
 worden afgenomen, kunnen doorkomen. My behoeftes
 niet zijn onder die onverschillige weg te gaan by 2 1/2 uur,
 dien verbeelden moest.

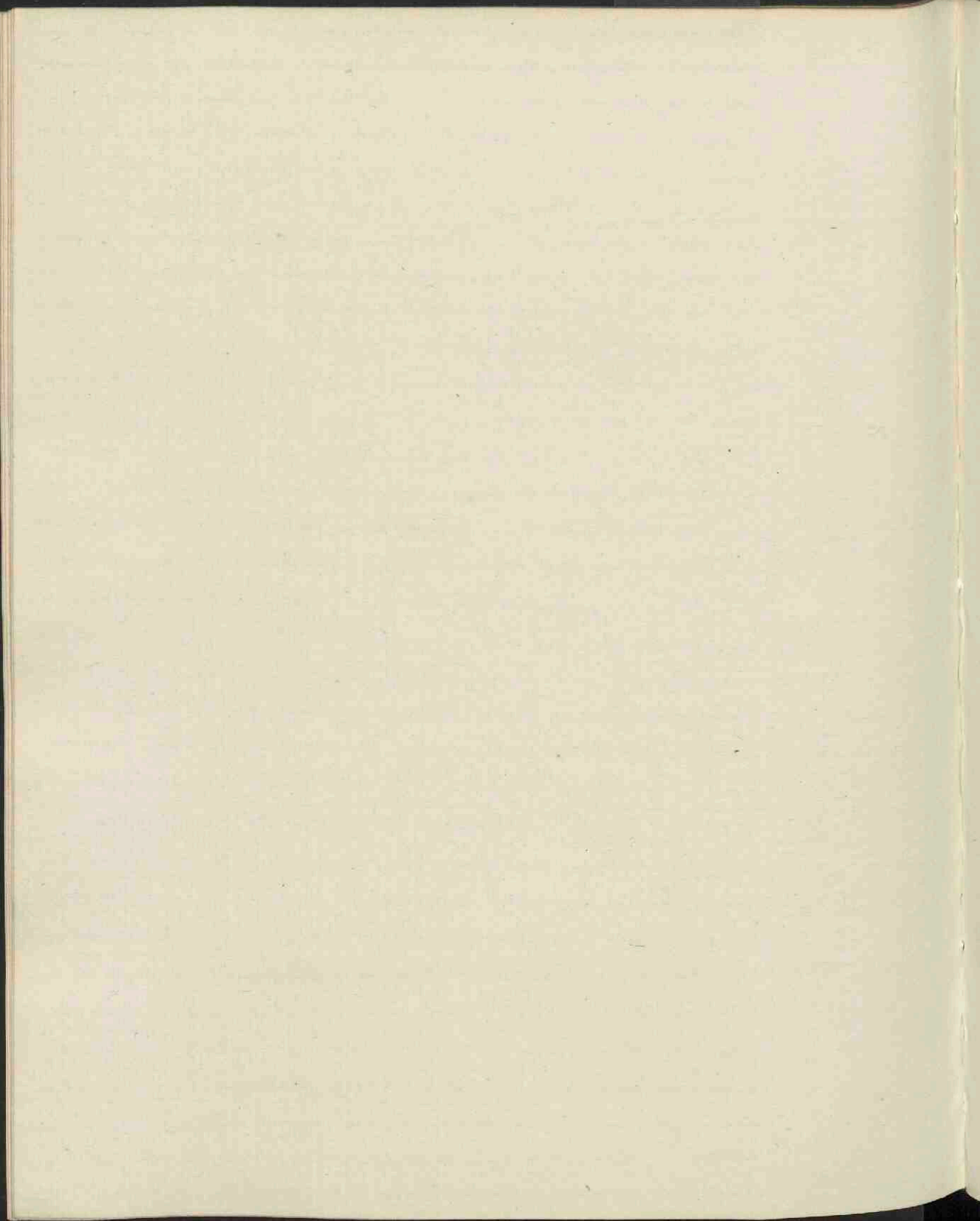

Men bespant dat men Bergamo noovert aan de velle groote
maerkelidboonden, aan de zider en meer beclavende der
pen, aan de bergen die men, voor zitt loope. Het land
is gaed bebouwd en onvuel bevruchtigd; de maist is de
vueldearige plant, die hier het meeste groen opleest. In
dalyt niet men de stad op administratieve hoefte schiedering
tij tope de overbergen der Alpen gelopen; de Citadell was
een menig base, de stad verkenen. Het is teuk niet de geheele
stad, welke op de hoefte ligt, het is de vnde stad, "La Citta",
en neel lager ligt het "Bergo San Leonardo", dat niet
minder uitgeboid is en waer de ngrarheid haer vatal
loope. Wy vonden buitengewoon groote bevruchtigheit
in deze bevruchtigheit. Het tuat Fiera di Sant'Alf,
Sandro, een der andste en bevruchtighe kernopen, die vnde
van 913 bevrucht, en de vntale veld van Augustus en de
vnde van Septimille dunnor; en het was de feest d'op van
den heiligen bevrucht de stad an de maist. De bevrucht
van het land vanden in groote getale en in vnde bevrucht
bevruchtig vnde de maist bevrucht; de bevrucht was vnde bevrucht,
vnde, ook vnde de vnde vnde het vnde niet vnde, en
neel vnde het de vnde bevrucht. Men vnde in de
vnde de vnde en het vnde van het vnde van
en vnde was, en de vnde bevrucht by vnde
de vnde vnde vnde en de vnde vnde vnde
de vnde vnde vnde vnde.

In depon met de vnde in, en. kaffy vnde en de vnde
vnde in het Crepusculo, het vnde vnde van vnde vnde
loope, dat vnde in vnde vnde te vnde. Men de vnde
vnde, die de vnde vnde vnde vnde vnde
vnde en het vnde te vnde en de vnde in vnde
vnde vnde te vnde. Het vnde vnde vnde vnde
de vnde vnde, vnde vnde vnde vnde, ook vnde
het vnde vnde vnde vnde vnde vnde.

x 24 nye, compans als knamen van klein, geband, met
eene laag nestieping boven de bemaasplaats en wouke,
Hun getal bedraagt 540.

Hi wandelde lang in alle richtingen over de markt. Zy was
 met alle steden, byna elk huis is een winkel of een magazijn
 zynd; op groote pleinen zijn allezins groote waren en
 gestald; en is ook paardenmarkt; doch die staat achter
 naar de markt van Pavia, die gelijktijdig plaats heeft
 en waar de uitstakende paarden by woonken en
 dan leeu gemaakt. Behalve die algemeene vering
 de markt is het aipentlyke marktgebouw of de
 naar de groote markante plaats met kleine gebou-
 wen, die op ruyen geplante zijn en alle bestemd zijn
 naar magazynen naar aanbevinge tuunen. Deze plaats
 wordt Triana genaamt. Een fontein is in het mid-
 den en zylen zijn gelyknamen naar de zand, en 'dat
 men niet tusschen deze ryghuursdane krymen met
 gemak bereygen kan. Hier zag ik dan ook de meeste
 wandelaars, die de nieuwsgierigheid en hooplust
 herwaards gelokt hadden. Naby deze Triana wa-
 ren de tenten der vermakelykheeden, die als gewoonlyc
 onder groot gedruisch de grootste menigte tot niet lichte
 over de waren kon ik weinig aardeelen; alleen
 viel my op dat er was veel verruyspen van twaelfde
 waren, een blyk dat men op een groot aantal welver-
 rende koopers rekende. Onder de opschriften van
 de kooplieden, die met verrand van waren ter kee,
 niet gekomen waren, zag ik er byna geen van buiten,
 lander, en men heeft my ook gezegd dat zeldzaam
 hier konden. Het oostendyfsch kalotalsac draage by om
 zo teuyt te houden; maar zelf, uit de andere steden
 van het keizerryk komen by weinig. Lokken, zoids
 men, worden gewoonlyk in vry groote hoeveelheden
 ook veel van veruydsende fabrieken aangevoerd en so
 steden. Heer konen koopers uit andere landen en
 onder de waren, welke deze heer vanden, is de kryde

noornaamste; Bergamo is ongeveer het middelpunt van
die kust van de hander.

De kerkeren van de machtige mannen in het algemeen de
conclung van de ampten, de eigentijke Bergamaschi,
kan men zag er heel uit den middelenland en werden
landover. Het was mij merkwaardig hen zaden te staan.
Zij onderscheiden zich van de overige Lombardien, het
con. p. op hunne nationaliteit en worden niet al
gemeen al, en zelfstandig volkjes beschouwd. Zij
hebben heel, enige trekken van de ghebreken; zij zijn
vlytig, veelhardend, speurzaam en trouw. Hun land
is vruchtbaar en hebban veelke. zij heel party; zij
kruiken dan Citrus en maerkekeboom, uitstaken en
vruchtboommen voor heel al de maïs en andere
necessarissen. Daarby vestigen zij den handel, het
luten dikwijls hunne woonplaats en keeren met
verwonen vermaagen terug. In het heel gesprek
ken men de merken die zij in Genua afdruiven;
datzelfde heeft in Livorno en andere verhooven
plaatsen; en zij zijn er tenest fier op, dat de Bergamaschi
ken algemeen als eerlyke lieden bekend zijn. Men is
terlyk kwam mij ook byzonder guntig voor; zij zijn meer
al sterk hebben goede heurup en Lovandige uitdrukking
in het gesant. De vrouwen waren schooner dan ge,
voornlyk, byzonder de ogen en het kwarte haer dat
scharlyk gesloegen en ont een telken, soms met gestante
verfraiden. Zij af grante speld geworden was. Heest
al was een goede deel los over dat kapsel gesloepen.
De vrouwen uit de kleine steden, waren eveneens zo
al behoer.

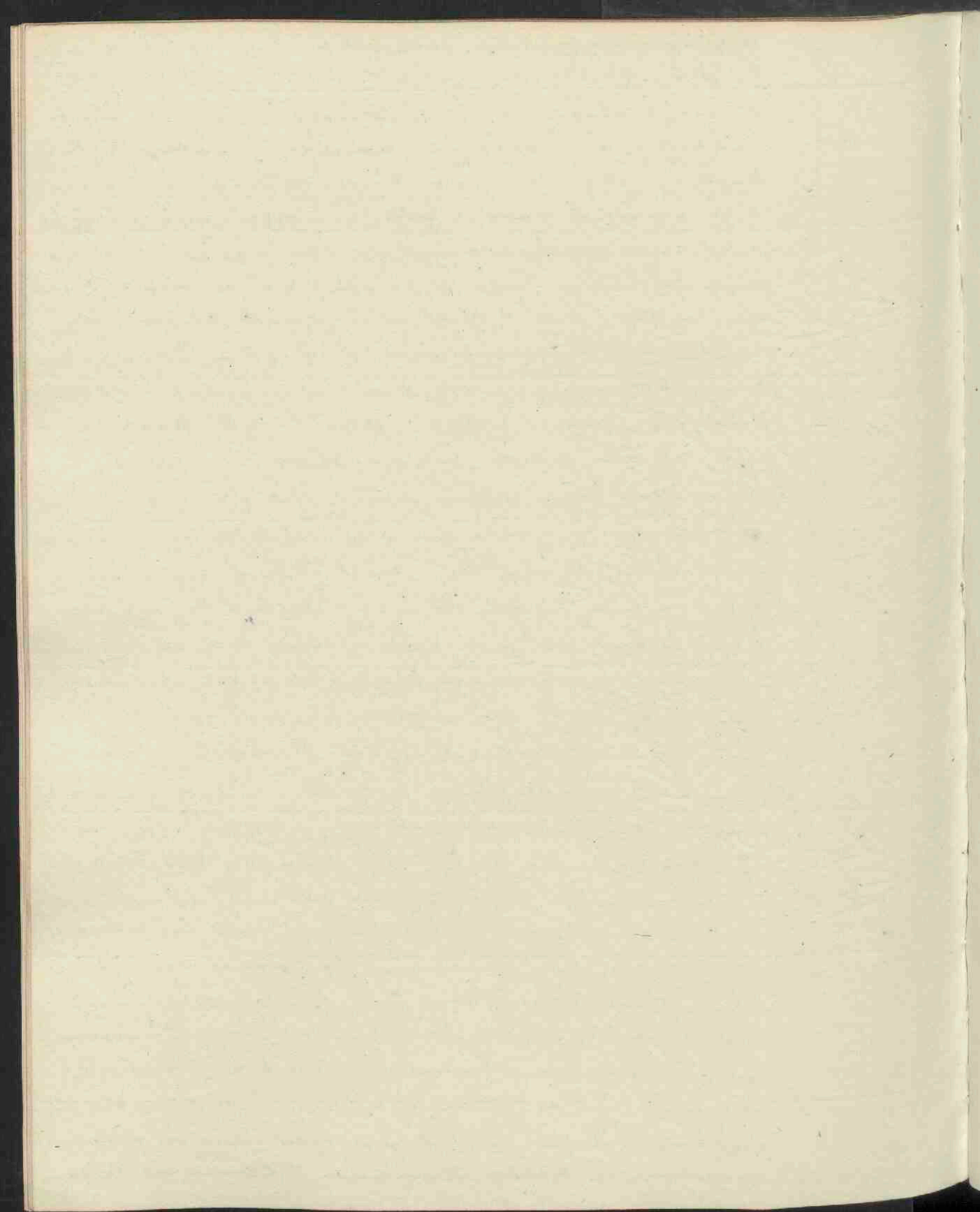
De lange stad, La Citta, waar eens naar thyle stant
ken want, is geheel anders. Zij is de oude stad met minne
minne kerkeren, het verbleef der oude ryke families, met de tyke
kinnen, vele merkelyke paleizen. Men was het heel lid; alsom
de menigte die de kerken kerkeren zag enige kerkeren. De

Byzonder konde my de huyzen nabij de Porta Sant'Alf.
In 1760, maar twee woningen, en twee. Want de
had ligt niet op een hooge maar op een hooftland, kenste,
en so stroomt water inderken dorp. Dit maakte dat de
straten een op en afloupen, doch het namhiff was het
niet woningen heeltyk intzigt.

ligging is heerlijk. Men heeft er het gezicht op de noordzijde
 der Alpen, die veel bewoond en alomteen met tuyn, meekoren
 bunniken en daarboven met bosch begroeid zyn; - en aan de
 deze zyde op de oostkant van, wuchelende veldte van Lom-
 bardye. Men heeft in de winter de stad telkens vanda
 tingen aangelegd, maar ik zelf in de hitte van den dag ge-
 waagde schaduw vond, om het uitzicht in alle af-
 tingen te genieten. De oostkant worden nu verfraaid
 door de vele villas op de verschillende heuvelen. Deze
 zyn zoo lief geleyen, sommige zoo lief ingrijp met ston-
 nen en steenen, dat men niet aanvullendheid en
 nauwlyf taanant. Op een dier heeft Staat het
 Slot, Capella gebouwd, dat naar sterk plaats te zyn, en
 tot de stad zelve behoort de heugte van de Citta,
 het Staat. De groote waante wechield my van zote
 beklimmen; terwyl het uitzicht er toek met anders
 kon dan op de malle zeeën. Die malle zyn niet
 maar een verdediging der stad ingrijp; doch de Oude
 kan hebben in de laatste tyd tot verdediging van zite
 zeeën tegen de Turken en halle punten versterkt. De
 Caserna Sant' Agostino, eene gansche hark was met
 palissaden en loketgaten voorzien; en op de Citadel
 waren ook nieuwe schietgaten gemaakt.

In de ruims eenige kerken. De Kerk van Sint
 met uitzicht en gebouwd doch verweerd. In was minner
 van de Bishop en veel geestelijken, ook een talryk pe-
 steek by toegenwoordig waren. De kerk is niet byzonder
 schoon. Zeeer schoon is de kerk Ste Maria Maggiore
 in oud-Lombardischen styl, uitzwendig van verscheens
 manier met kleine zuilen en beeldwerk. Inwendig is
 veel beeldwerk en schilderyen die men om de donkerheid niet
 goed kan onderscheiden. In een kapel staat een groot mo-
 numint van den veldheer Bartolomeo Colleoni uit Bergamo,

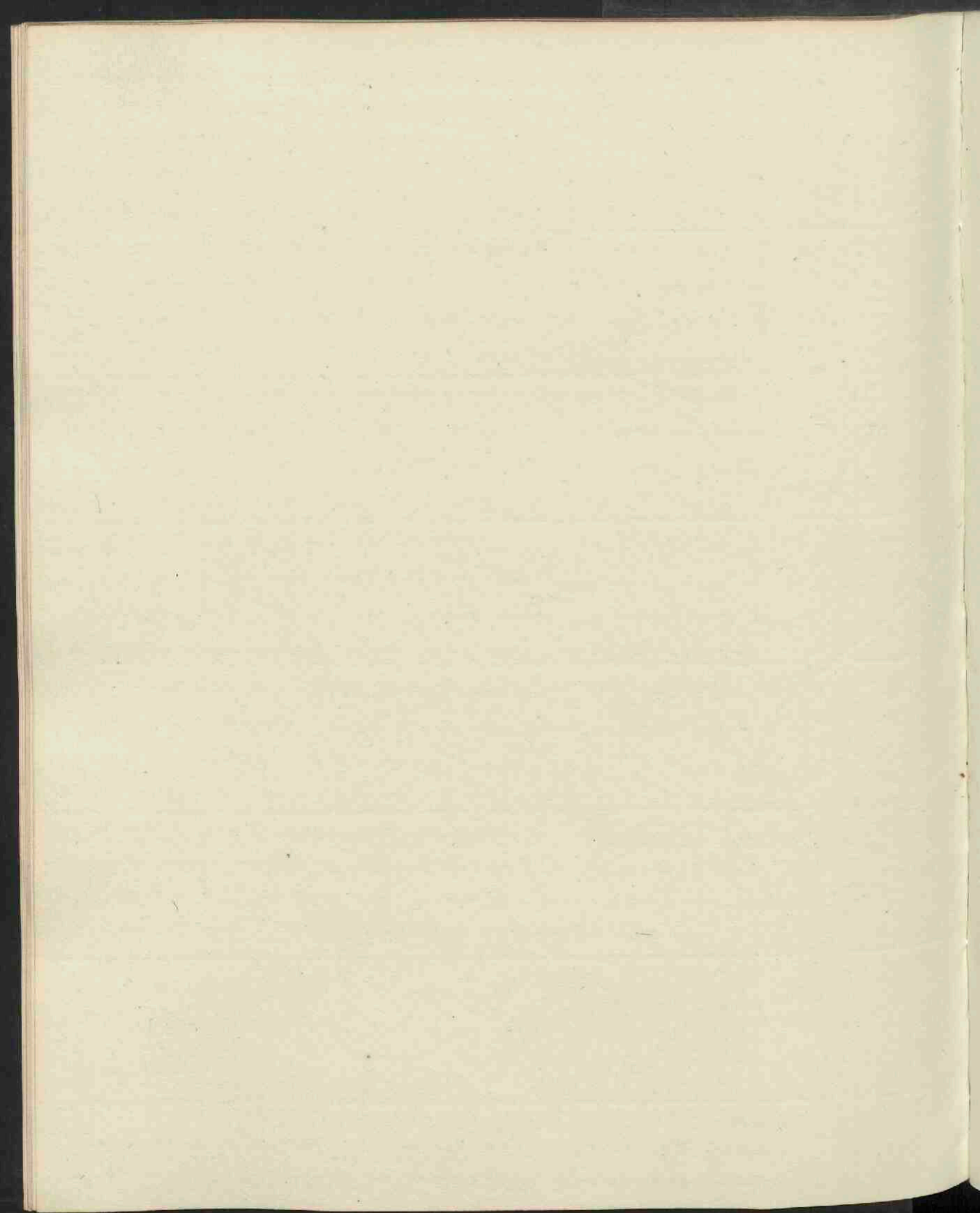

die in 1443 (?) gestorven is, en een ander dat hy naar zyn
 dochter heeft opzegg. Zy was met Johannes marmontschalden
 verlicent, van Antonio Madai. Onder de bekeerdigen is
 hier een heilige familie van Angelica Kaufmann, met
 veel zachte uitdrukking, wat minder nauwelichtig dan
 haar andere stukken. In deze kapel en in de kerk
 zag ik twee hout-mareit, tusschen een de tyden
 geschiedt een voorstelling. Bergamo is het
 land der lankhantendax Rubini en vrees andere
 waren van hier. Vroe een der laatste die toek zine
 hier geboren was, maar hier geboren werd en geleefd
 heeft, Giovanni Simone Meyer, gestorven in 1845,
 heeft een marmeren gedenksteen opzest, dat my
 een schoon voorbeeld, de maek is, met een zwaart
 heeft, Finardi. In de andere kerk is my niet byge,
 der merkwaardig, voorstonden; die van Sant' Andrea, die
 ik het eerst zag, is een fraaye kerk in Griekse stijl.

Op de trap en aan de deur van Bischoffsplein paleis,
 "vescovado" zag ik een grante schouw byzonder van vrom
 twee beproef den bischop by zyn leverschoumet uit den
 dom te zien. In werd er door bevestigd in myn
 oordel over de gress geluatsstukken der Bergamas
 kan vroment. In zag een profaetie uit Santa
 Maria Maggiore kromen en eenige theaten, dunscon, het
 vromkonen der gresselijken en der jongens, die als gewone
 lyk met chonkbeeding den volgen was niet gunstig; hoe
 stoken die plompe slechte gorigten af by die der vromen be
 vrom landvreden! Het niet had, was my tusschen, maar
 verleid naar die verduwing dan de acties volvan.

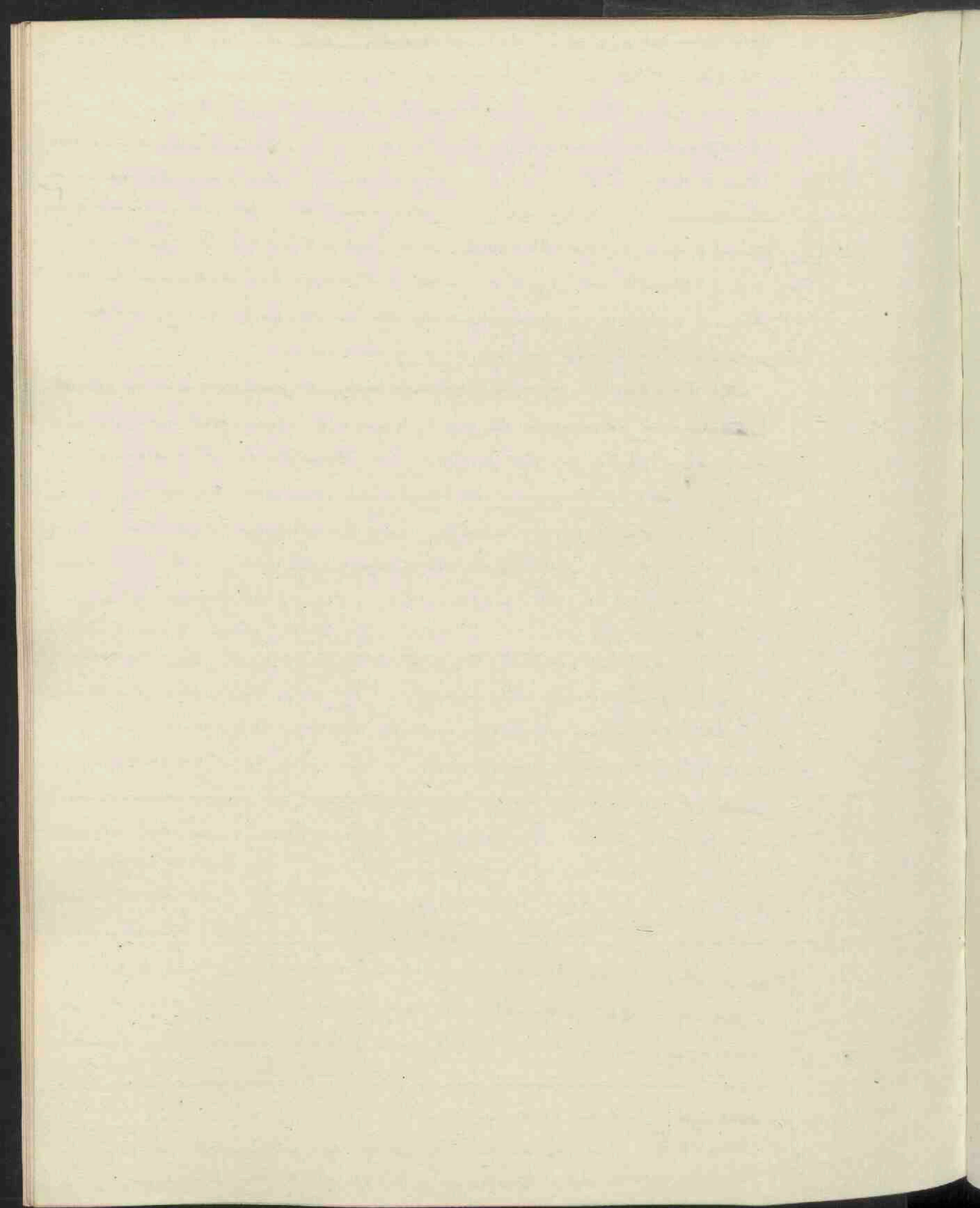
Near den Dom is een grante plaats. Op een der gebou
 men aldans las ik het opschrift Biblioteca della regia
 città. Op een ander gebou was Ateneo delle scienze,
 lettere ed arti. In werd ook vermeld een Accademia Carrara

die voormerpen van kunst verzamelt. Dit alles doet men
 massen dat in Bergamo, dat veel verdienstelyke
 mannen heeft opgeteeld, veertienend' vier naar
 kroegere beschaving bestaat. Een ouderind stand
 beeld van Tasso staat onder de muren van eens halve op de
 Piazza del Duomo, het is bestemd om de aanschouwing van
 Bergamo te verrukken, dat Tasso hier zonde geboren
 zyn. Doch een feit wordt ook door het schone stand
 beeld niet tot waarheid; en de streekt over de gekunte
 plaats komt my altijd my heel voor.

De handel en bedrijvigheid stuykt geheel naar de be-
 waandheid geroeken te zyn, zoo als men dit elders ook
 vindt; hier in het groot, in Biella in het klein. De
 kerkhulle, waaraan ik dus men sprak, "il Broglio" ge-
 naamt, daar vermaaken dat ook hier nog handel ge-
 dreuen wordt althans markt geroeken. Anders spo-
 ren vond ik in de opschriften, "Mercato delle scampe"
 "mercato di lino" Doch wat de kerkhulle is de wete-
 man de handelaars in het groot van de ryke kerkhullen is
 nog altijd het oude Bergamo. Zy bewonen die palazen
 en die schone villas; doch laten daarvan den heu-
 del niet varen; met name wordt hier jaarlyk voor
 vele millioene Eyde verhandeld. In de omper op
 den weg te Biella. Traviglio en Bergamo zagen my verbe-
 den landhuizen met schone tuinen. Me verwonderde
 my dat men geen schone liggyn voor die landhuizen
 gekoren had, en dat die gebouwen zoo zeer ontgebreed wa-
 ren. Doch men heeft my dit verklaard: zy zyn te gelyk
 "filande" di "zespimeryen en woontuinen voor de eyde"
 naest en men heeft de plaats gekoren naar het meeste
 nut. Zoo verzamigen de aanschoulyke Bergamaten hun
 eilang met hun geroeken.

Taan ik de bovenstad nu neest de tyd geompe de bavin had
 dullede weder af; bepf my nuan de pulier en myn pas.

to laten vieren, en ging toen in de herberg Tenice st¹¹⁰.
Ik vond er een leere familie uit Caravaggio, de kee-
re stad waarnaar een der schildevaert genaemt is, op
eenige uren afstand van hier, echte Bergamasken.
Zij waren hier voor de fiera gekomen, en konden
brak ons niet aan gesprek. Ik vernam van
hen o.a. dat italechins, die zoo als bekend is, Ber-
gamask was, volgens de nullsoreverandering te
San Giovanni Bianco, een dorp 18 miglia van
hier, thans behoorde.

To vier ene need ik met den omnibus terug, ik
bezoond my met vier handelaars, die mee need ken-
nis van zaken onder de "Fiera" spraken. Zij zeiden
my o.a. wat ik reeds verwachte, dat deze markt,
hoe groot die neef schyne, zeer afgenomen is en niet
vervoldruend vermindert. Het gemiddelyk
verkeer is hier, zoo als elders, de aarracht hiernaar
de winkeliers in schildevaert v. plaatsen, niet hier
jaarlyk van vele manen te voorzien; dat gaf
geene rekening; nu daer by dat in het geheel
niet meer. Zij bestelden nu kunnen manen by de
fabrikanten, die ze hun onmiddellyk leverden,
en deze komen dus ook niet meer met hun voor-
raad ten swek. Dus is het met veel andere
zaken. De landlieden zullen ook spaarig op klei-
ne afstanden van hun dorp, op alle tyden kun-
nen behouen, hetgeen by nu op de markt van
het geheele jaar kunnen koop. Op die wyf wordt
de inscriptie, die voreyer nuttig en noodig was,
onverklyp, en de Fiera zal kunnen vervallen, ten
der dat de ryktheid of de verbruikers er by verlijen.

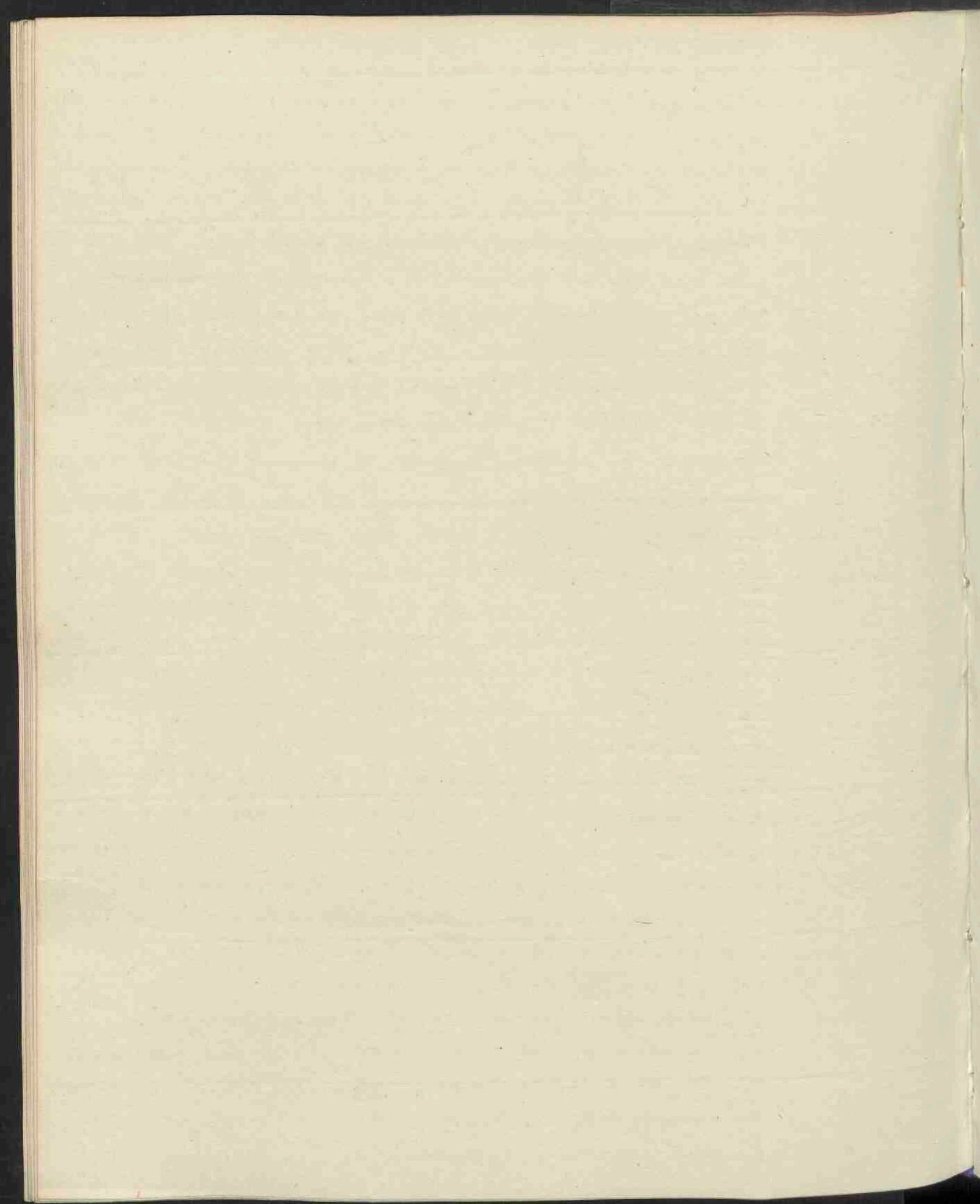
x *St. Maraviglia*

In Travaglio kwam. My heel te vroeg; daar was niet,¹¹¹
te zien en de hitte was buitenverwachten groot. Het kuffertje
by den spoorweg was de eenige bezigheid. To 7^h u vertrok
de trein en ongeveer te 9 u kwam ik weder thuis. Groot was
mijn teleurstelling toen ik vernam dat mijn vrouw die
nervante had door de rust later te worden, erger was.

Vrijdag 27 Augustus. Een vrije dag; myne vrouw
was zeer lekkerd vooral in het hoofd. De overleg en in
gewonnen raad lieten my een geneesbaar komen, die
uit een vreedzame middelen voortkwam. De pijn
duurde voort en de koude nam toe; toen schreef
de arts dezen avond bloedzuigers voor.

In de ochtend van gisteren dag by de kerker alleen met een
zandring van het middagmaal en een kleine wandel
lijp tot bewaaring van myne eigen gezondheid. Aan te
fel dat ik nuast een Italian, die my zide, dat hy
van Palermo was en verbonden aan den prins van de
koning. Hy had een villa van het Meer van Como,
die hy jaarlyk bezochtte getuende den tyd dien
hy zich van den koning konde verwachten, om
reizen te maken by in Napels. Hy had ook wel een
huis in Palermo, doch daar ging hy slechts van
dan heen. Hy was zeer bekoord en spraakzaam, en
spreek met veel achting van den generaal Fildingio.
Het was niet twyfelachtig of zynatwiften zeer van
de myne verwachten; doch ik wilde niet hem niet
naderwisten en hem geen aandacht geven. Alleen
vroeg ik hem of hy meende dat de politieke veranderingen
van binnen kort ontvlagen konde worden, en met
naam Scialoja, dien ik niet byne schreef konde. Hy
lauden, datte hy, alle ontvlagen worden naar een
na eenigen tyd; en Scialoja had in het Parlement
byzonder aandacht gegeven.

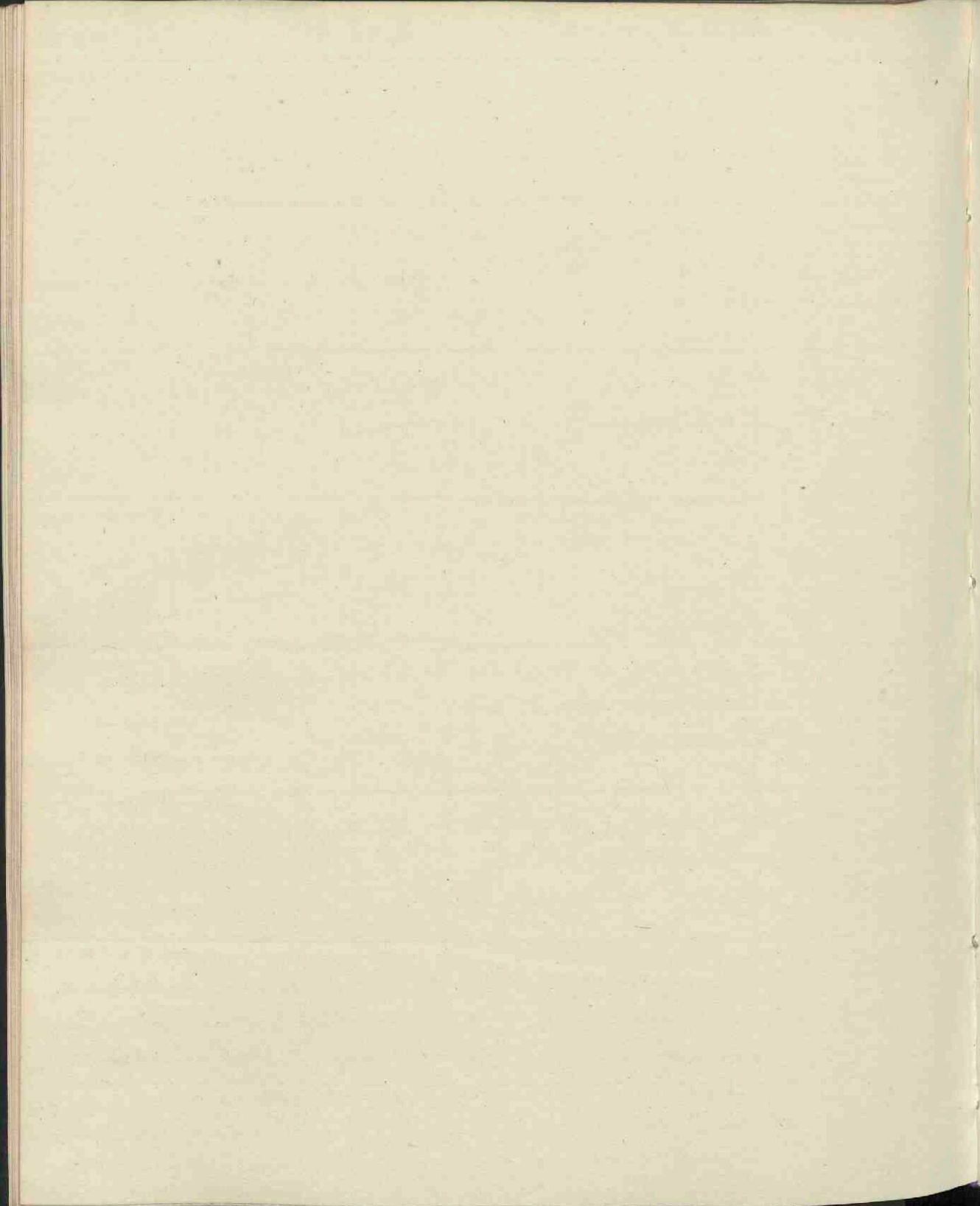

Zaterdag 28 Augustus. De nacht van mijn vrouw van een
 justitie inwendig; de kaart en de pijn namen af. Ik bleef
 thuis, wel te verstaan dat de meest vort een zwane riekte
 lokken geveken te zijn. Het Maria wandelde ik om in
 de Giardini publici; en daerom avond wandelde ik door en
 door ompe lokken theater. Het valt mij op, dat ik...
 (aan de arm is van, vandelingen; het staat hierin zeer
 achter by Turijn. Het is dezer dagen, waarna dan ze,
 wintelyk in dezer tyd van het jaar; ik las v. a. gedenken
 lopen van Ferrari over hautechnische kende; het kan
 Macaulay's history; - aan tafel proosta ik mij met den
 binneman bij Palermo en den vlyg reisenden Engelen.
 Des nachts de dag juist niet te lang; maar heel goede men
 verlange en meer party van te kunnen voetballen.

Zondag 29 Augustus. Heugle vrouw was, zeer zwaai, door
 overigen was zy aanmerkelyk beter. Voor de pijn en dikte
 in den hals werden voortdurend poppen overgenomen; zoo
 hopen my het kwaad geheel te overwinnen. Het is een
 groote tegenspaed op de reis van de vrygheerden te wone
 den, tyd en geld te verliezen. Deze plannen worden en
 dan gestond. Dit alles is evenwel van twienig ge,
 wigt in de school, tegenover de meest vort een gewaardelyk,
 ke riekte mijn vrouw, die ik nu hoop dat voort is
 te bleef, inder naest thuis. Den Dinn bezak ik de volgende.
 Heeren konde ik en overvigt van kinderen in veldspaanen
 geyn, waaraan men door gadyen camp de vreesen
 necco gubke had afgescheiden. In elk der afdeelingen
 het men op banken aandachtig te luitzen.

Daerom avond, was ik in het Teatro diurno in de Giardi
 ni publici. Dande dagen neede, het hert worden, is het
 meestal by avond en dus by compleet dat de vort wintelyk

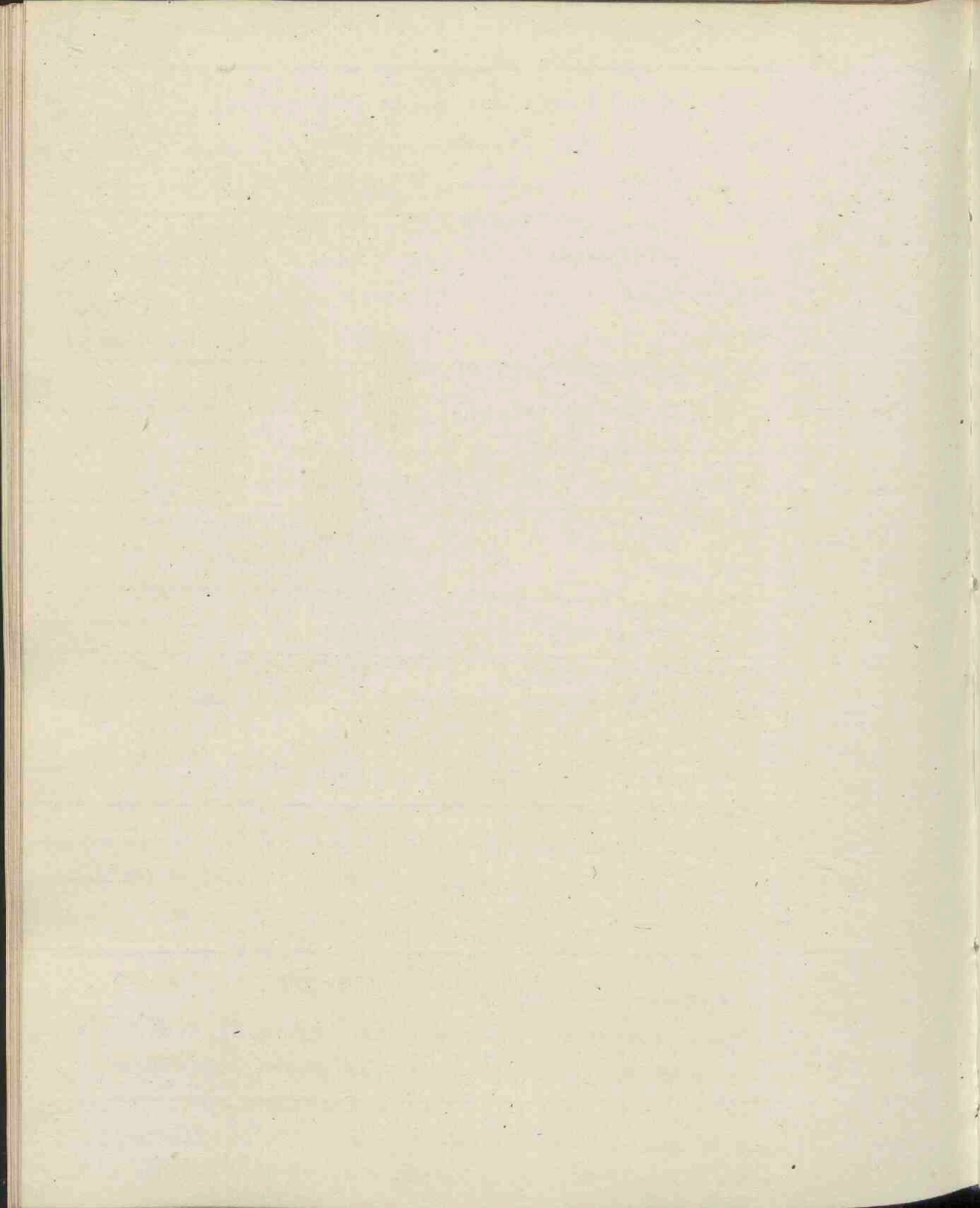
plaats heeft. Het was zeer veel, en men bemerkte
 zeer het raarsel der frische lucht, waaraan men de
 donkeren wolk of hitte van heel Kuchanows kan aan
 aagaan. Men speelde een Schandspel in de Oest-
 rische manier van Kossakus: „La Schandante”. Het is
 waarschijnlijk vertaald en om versterkt (?) demerking
 van Kuchanows en de wand. Men vertaamt welke stuk-
 ken, die reeds overbreeven zijn, met grante overdringing, en
 dat juist het Italiaansche publiek zeer toe. Ik had dit
 reeds meermalen opgemerkt.

Woensdag 30 Augustus. Van dezen dag valt weinig
 te herinneren. Myne vrouw neemt in Oesterrij toe.
 Ik wandelde voor en na het eten met onze lieve
 Maria, en ging anders niet uit. Ik las veel in Ita-
 liaans.

Dinsdag 31 Augustus. Ik ging deelen meergan in de
 Biaccobloed van Brescia, maar ik heb groot lust om
 Italiaansche Corografie te leeren. Het was domloop en com-
 ge zaken daarin afteekende. Men was er werke-
 mend bekeft.

Dezen avond ging ik in het Teatro Re te aarmer
 verhoorde Pasolina la Gioiara di Firenze, een vee-
 ma van Davide Checchiani. Het is een kleine zand
 en toch was zy niet geruid. Het jaangesty en de kunst
 van vertooning maakt dat er een weinig lust is naar
 dit theater. Ennemel was het stuk niet slecht en
 de uitvoering zeer goed.

Myne vrouw waagde het nog niet uit te gaan;
 evenwel bevindt zy zich veel beter, doch zy is nog
 zeer zwak. Ik maakte mee Maria een wandeling
 tot buiten de Porta Orientale en in de Giardini pa-
 risis. Zy is in huis en in de stad reeds meermalen behand-

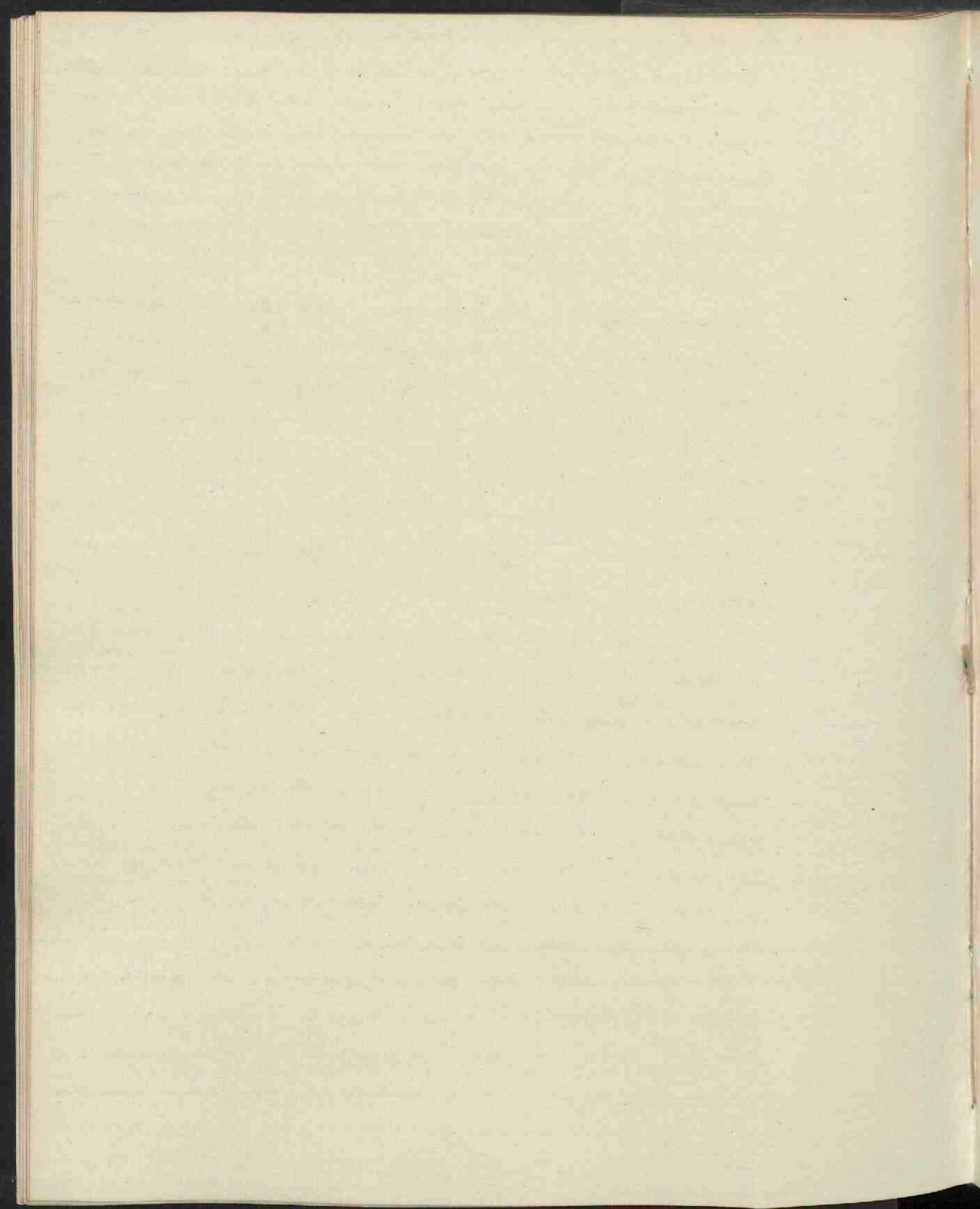
het is byna als of wy in hetzelfde museum.

Neer tyd bekeed ik aan te lezen, en dat was geheel onverschillbaar; maar toch raakt het hart zoo veel dagen, meer de reis te verlijden, en niet eenige te, hunningen en bij ik was het van huis de maand, die my byna weder thuis had kunnen brengen; doch het bygevoegde dat in de berekening niet konden worden.

Woensdag 1 September. De Rectorchap was myn vriend gaf ons de maand, and weder kwam het te gaant. Wy bezochten de Gallery van Schilderijen in Brussel. Zy is een vgl aan bekende stukken, dat wy te gaant op nieuw zagen, en indarand met dubbel genuegen omde wy ons herinnerden, welke stukken ons vroeger getroffen hadden.

Wy reden vervolgens door en om de stad, en aten in een Restaurant genaamd Truile Bella, nabij de Station van den Spoorweg op Monna, aan het kanaal dat in doordringing, tuingaat. Het was hier zeer leuend, en het eten was uitstekend goed; doch wy konden liever niet binten geweest zijn, al was het op eenigen afstand van de stad. Hiervan is bint, die naam geheel geen gelegenheid. Dit is, dunkt my, een zwaarte stad en groot gemis. De bevolking schijnt er weinig behoefte aan te hebben, en de omstreken geen er weinig gelukkigte gelegenheid te. Monna is de enige uitloopt en de Spoorweg, die er in een groot kwartier heen voert, is ook heel be-
rucht.

Ma het eten was wy door de plaats, die het water by de stad liggen en waartoe de

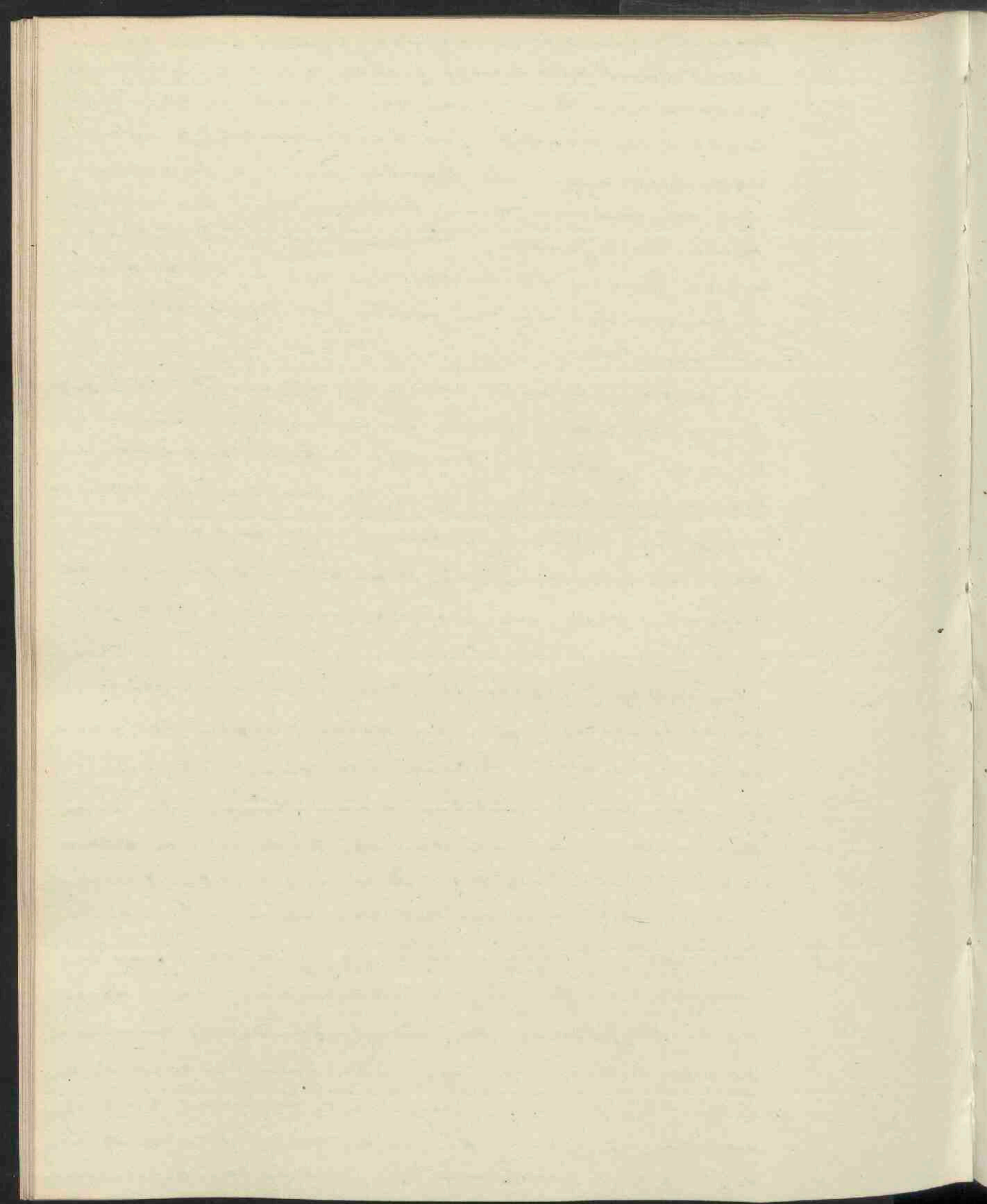

fraarite wipen varenen: Loreto, Corba, Greco Onorae
 is goed land, veel levige weide, veel mais, maïs,
 gebouwen, - woningen van landbouwers; - maar
 landhuis, nauwelijf voor buitenverbleef niet van
 nagenoeg niet. In Corba was een landhuis
 met een fraaie tuin, vroezer van Balliani,
 thans het eigendom van een Jood in Mantua met
 name Finzi. De tuinen zijn met boom en heester
 en ronden schoon zijn indien het land niet was
 eentoonig met.

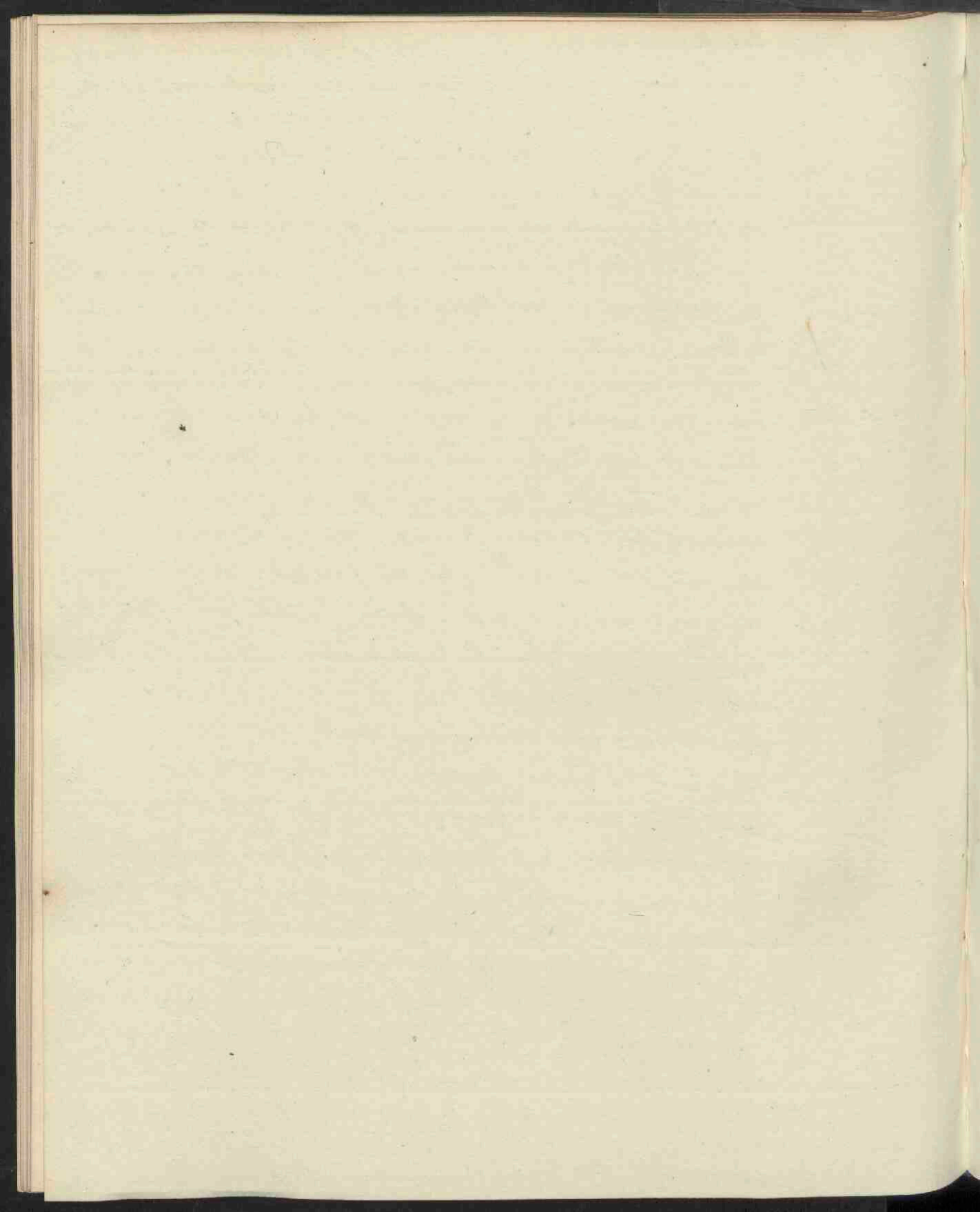
Ik ging dezen avond weder in het Teatro Re. Men gaf
 Bononinto Cellini, uit het Trauerspiel van Paul Steinhilber en
 kende door Tottone. Het stuk heeft goede gebreken, maar
 ook veel schoone tonelen, en het karakter van Cellini is
 wellicht niet mechanisch historisch, maar toch goed verzo-
 theed. De uitvoering was, wat de hoofdrol alleen be-
 troeft, zeer goed, eenige vallen waren zeer slecht uit-
 vult.

Zondag 2 September. Onze reis op morgen be-
 paald zijnde besloopten wij dezen morgen het voo-
 der om van hier te kunnen teruggaan. Daarvoor
 maakten wij een uitstap naar Mantua. Wij reden
 daarnaards in minder dan een half uur en bleef
 er van 12 tot half 5 u. Ik was er in 1818 geweest,
 doch daarom was mij dat bezoek niet minder be-
 langrijk. Mantua is een zeer nette stad met een
 inwoners en een zeer handelenzaam. Zij is de an-
 de verblijfplaats der Longobardische koningen.
 De kerk is door koningin Theodolinda gesticht, doch
 in de 14^e eeuw zeer verandert. Zij bezit het graf
 dien koningen, maar daaren en het grafsteen op de mu-
 ren, in fresco geschilderd zijn. Veel andere geschilderij

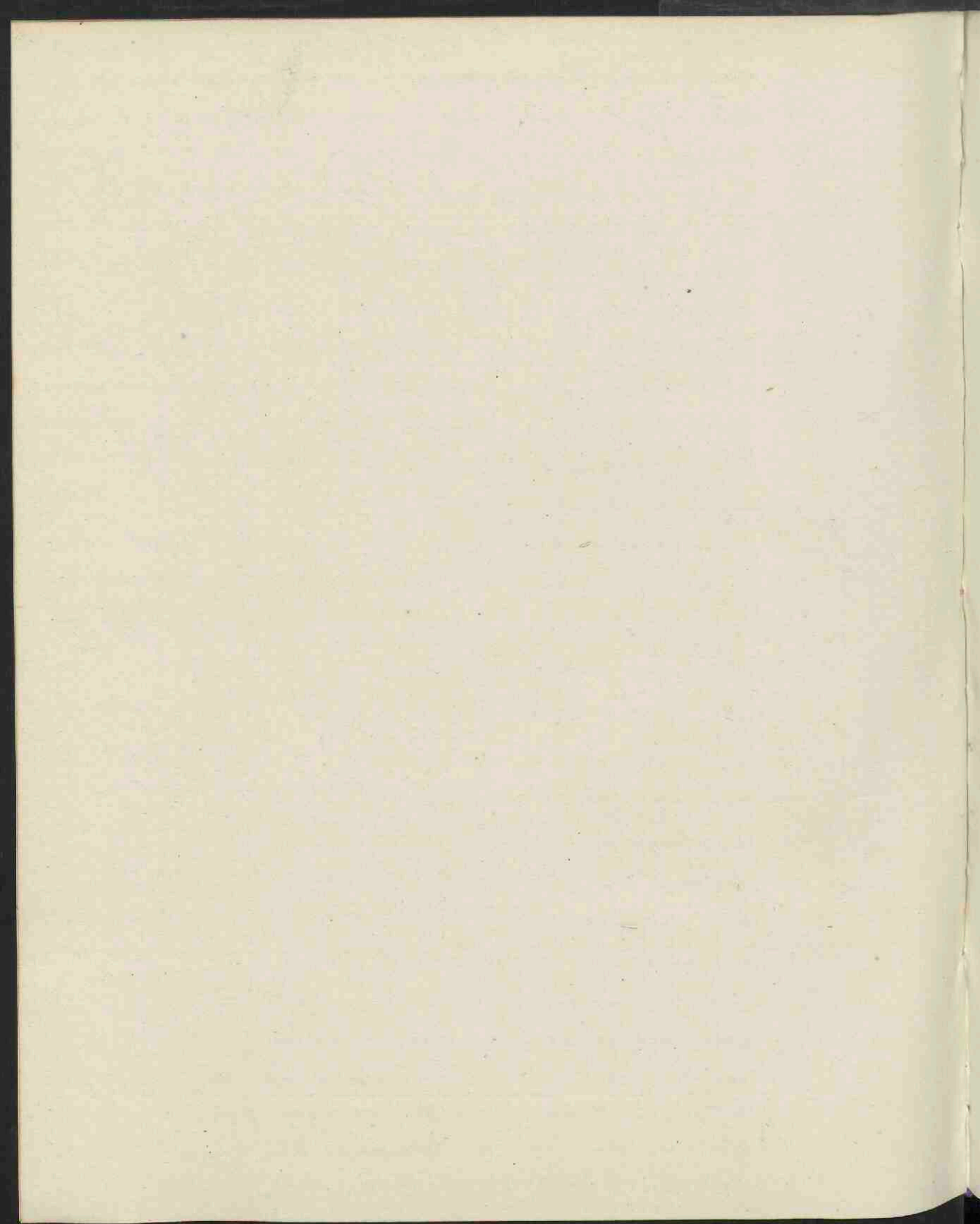
den byz. inspellet op de muren, en gemelken, noverge,
 Heel, zoo dat deze kerk overal bezield is. Een
 schildery van Guercino, het beest van Elizabeths
 by Maria, is onlangs daar een schilder in Milaan
 toesteld, zoo dat het er als nieuw uitriet. Van
 de fresco's daarentegen kon men op heel plaatsen by
 na niets meer onderscheiden. Men bemerkt in
 de kerk en in de Sacristie veel reliquies en oud-
 keden, meest uit den tyd der Longobarden. De
 echte Longobardische Koningin, die Staps,
 leeuw vermalen op het hoofd zette, en die ook
 voor de krooning van den vorsten keiser, Tiberius,
 vand I gebied keefe, is tegelyk reliquie; namelijk
 een nagel van het Kruis maakt er den inmanen
 gen ring van uit. Ik verlangde die niet ten
 tweedemaal te zien, dat zonder omloop en
 ontkosten niet konde geschieden. Het nabootsde
 is nalhamen valduende om zich de gedaante
 van dat heily voorwerp duidelyk voor te stellen.
 In de Sacristie zaggen wy heel kort aan en
 waschelyf merkwaardige voorwerpen. Zy was,
 den in de beschryvingen genaegraam opgegeven.
 Toen wy hier onze nieuwsgierigheid bevredigd
 hadden, neder wy door het bovenste park der Ke-
 rker, zoo men zegt, het grontels in Italië. Behal-
 ve de muren en den poortgen. Ingeelken van de hand
 an het paleis, zyn uitgestrekte bopsteden, ook heel
 veld en grasland binnen de muren van het park
 besprepen. Men kan men lang door landen en
 bosch vreden. Wy vonden dat wat wy meer genoe-
 gen gedaan hebben, zoo wy niet door neffen wa-

new overnatten. En is in het Bunk veel bekendheid,
 doch meestal jong; groote eernaardigheid bewijzen
 hier men alleen nog in den Engelschen aanleg.
 Eene innigste voorfaatside, randa linnig was,
 waardig zij; doch er is een tamelyk fcaan ge-
 kann by en dat land er nu zeer op over de
 Briand. Dus neemt men de landstrack, die
 hier begint en wint lufken de twee nomen van
 het Meer, dat is lufken Como en Cocco tot
 aan Bolagio uittrekt, een der schoonste van
 Noord-Italië, waar vele dorp en nog meer
 villas verspreid zijn. Het negende nog niet la-
 ter hier wanden; maar het was toch niet helder
 genoeg om alles goed te onderscheiden. In
 een byzonder afdeeling van het park zo,
 ge my meer dan 200 herten, waaronder eeni-
 ge witte damherten

Het Palais is zeer uitgestrekt, in eenvoudigen
 styl gebouwd. Wy hebben een groot zaalzaal
 daaronder bevestigd. De zalen en kamers zijn
 zeer net en met smaak ingerigt, maar son-
 der die overvloedige pracht, welke meer verbluft
 dan bekoort. Het interieur is zeer schoon, byan-
 der op den Engelschen aanleg, die op groote schone
 en nu veel afwijking van gebouwen, groen-
 bleemen, melkman dien nu aan verdrict.

De villas zijn in deze straat menigvuldig; een
 der grootste naar den Graaf Litta groent onmidd-
 elyk aan dat van den keizer. Wy zagen nu een
 andere, Minabolla geheten, die koninglyk afge-
 bouw 14.

De Kaviaar heeft het paleis van Moura, even als
 dat van Chilaan, ter beschikking van den Mare,
 Schalk Radetski gesteld. Wy hadden de vertrek-
 ken die de Karanische krijgsman vóór een jaar
 bewaard heeft. De vice Chiaabacca was
 vóór een jaar door den Generaal Straupel,
 die, Commandant van Chilaan, bewaard.
 In een der zalen zag ik een groot plekje
 beeld van Radetski, en een bustebeeld van
 zijn Adjutant den generaal Heff. Heff is
 thans Adjutant der Kaviaar.

Wy hadden nu een tijd ook in de herberg bij de
 Station veldspitaal te handelen; en keeren toe-
 naar veldspitaal van deze kleinste uitloop naar
 van terug.

Hop wat geschiedenissen en verloop van aangelegenheden.

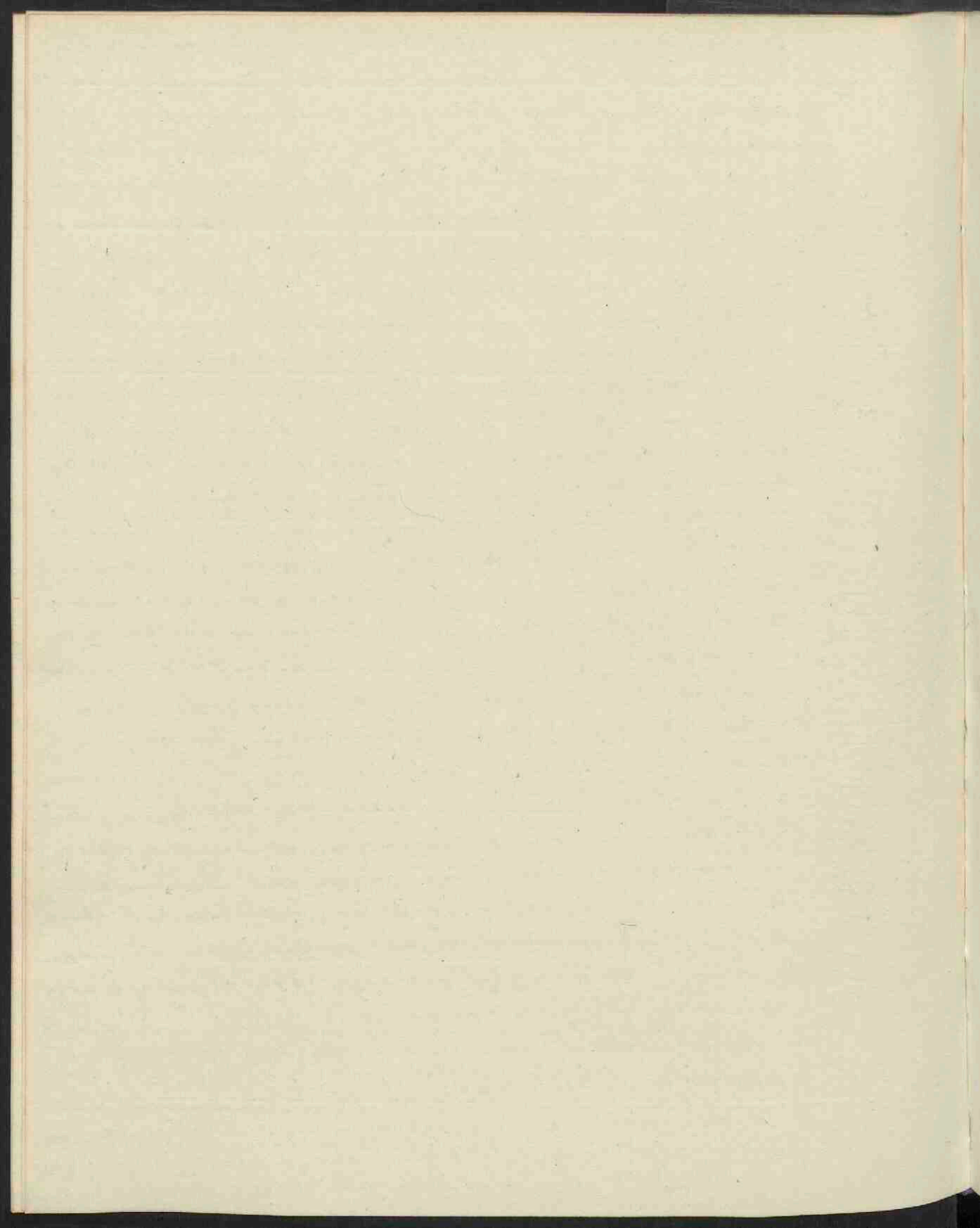
Vrijdag 3 September. Te 9 u. vóór den tijd van het vertrek,
 waar men ook over de reis tot Verona had aangehouden,
 en te 10 u. vertrokken wy met den trein op den spoorneg,
 die ons in een uur naar Triaviglia bracht. Het was nu
 my bekend, de Alpen in het noordwest van onze linker hand
 Bergamo haren voet, Cassano en andere dorpen nader by
 ons levendigen schone landschap op. Te half 11 verreeft
 den wy den weg in een postwagen. Het land bleef gelijkelijk
 lig; de kleine steden en dorpen volgen elkander op
 die op en hebben het voorkomen van groote melkweiden.
 Een der eerste plaatsen was Canavaggio; - by Cas-
 cio gingen wy over de Oglio, een der byrivieren van
 de Po. De kleine stad Chiari heeft 3000 inwoners
 en daerachter veel veldweiden. Het land is zeer
 vruchtbaar en gezond, met de veldweiden bewaard kan
 meest niet te trekken. De cultuur is over het algemeen
 dezelfde als die wy vroeger gezien hebben. Naïf is het

In Brasilia wordt in het begin van Augustus een
markt gehouden, zoo als die van Bergama, en zy ook,
heeft de laatste een aan belangstelling van handel; zoo
als in het algemeen Brasilia aansienlyker is dan Bergama.
Ook de ligging is nog schooner

Men moet ons op dat male menschen kroppen hebben, men
schijnt dit hier niet het water toe.

pen en lanthuizen, die een dichte, onoverwinnelijke bevalking daar van
maakt. Het kwam mij voor dat de lanthuizen zeer lang
waren, omdat zij van de banken uit gredelend tot op een be-
konden hangen.

De nacht bleef ons meermalen heel laat te zien. Het was
te niet jammer omdat wij vromby het Meer van Gassen
reden. Wij zagen wel het Meer dat onmiddellijk naast den
weg was, maar de zeeer koudes wij niet ontdecken. Wij
reden door de bekende vesting Peshawar, met de bekende
wallen en grachten, die onmiddellijk aan het Meer ligt.

Tot Bressia hadden wij als versgeenat een reis te
schijnt heel uit de stad, waerle mij heel veel meedepende
tebet waren wij alleen in het inwendige van den wa-
gen, want ons het kerevan van de nachteris aanma-
kegh teet vermindert.

Zaterdag 4 September, te 4 ure kwamen wij te Ve-
rona aan. In een kofyhuus in de kerst warden wij ge-
genheid ons te verkwikken, haerut de vledermuisen om ons
heen vlogen. Het waer het daj te wij reden de stad kom
naar den Sporenweg, die van Mantua tot hier verlouit is.
Wij zagen dus van Verona zeer weinig. Ik had het vroeger
gezien en herinnerde mij den indruk die de groete stad op
my gemaekt had, vooral de Pansijnische arena die ik
gevoel op nieuw van gezien hebben. Wij reden over de
Etschbrug en zagen by die zelopende dat deze rivier hier breed
en fast door de stad stroomt.

Te 6 ure vertrokken wij op den Sporenweg. De brugge
tussche klafte warden 42 rindigen, die een vrom in gemaekte
lyk ritten. Wij reden vromby Vicenza en Padua; daer
wij zagen alleen de kerken lant en groete gebouwen op eenen
afstand. De omstoken van Padua was vooral koudmen, ons een
bevalking was. Eenteljk kwamen wij van de Lufanen en
reden over de Schone brug, die daardoor naar de stad vrom-
lyk is 360.50 meters lang, en zoo men zegt, de langste van

Deze brief is in den korten tijd van 25 April 1841
tot 11 Januarij 1846 vochtuid.

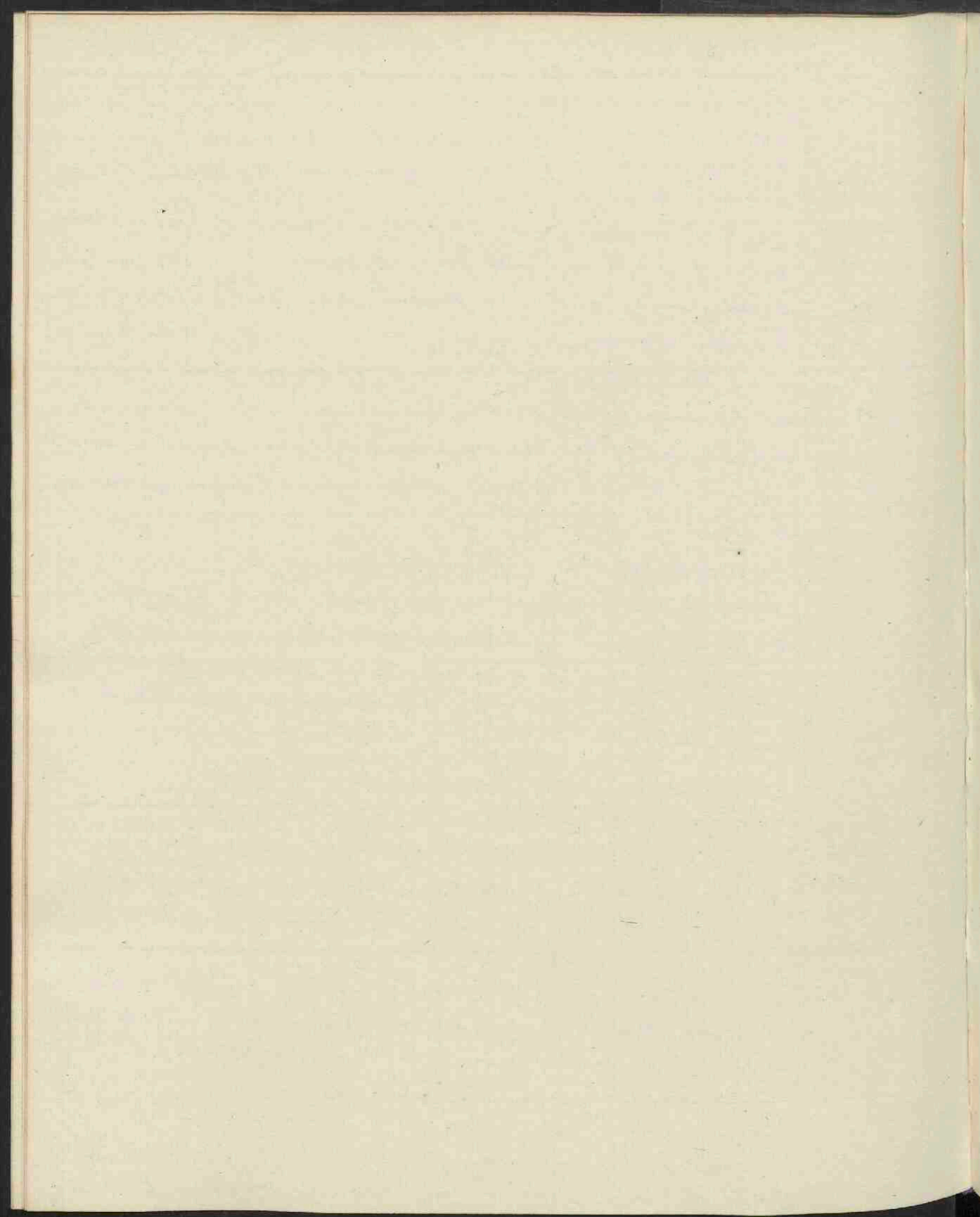
de wereld. Zy rent op 222 kopem. Hare kortering is nu
 thienten vierde van den Spaanschen; en, daar zy de eenige verbod-
 ding is met den Staat, zoude het van belang zyn zwaare
 uitheimsche voorrechten een paa naar den Spaanschen
 staat te stellen, om al dat op andere Spaansche groepen
 gedaan heeft.

De kistken was zeer slecht gewaarsd; onder slag,
 na een bevestiging van te 10 u. Kenetie. Na dat de
 politiek onze pad en de talkeambten ons goed en dierbaar
 hadden beproven, my ons in een Ommekeer, dat hier een
 boot was, naar het Kasteel d'Europa, waar wy zoo,
 de kamers maar bintengewoon, duur 15 francs (ongef.)
 bekwaamen. Het was meelyk by zee stakte mede en
 vermaand van de reis elders gaesthooper gelaptheit
 te zoeken. Een heer en mevrouw uit Parys, die met
 ons gekomen waren, deden dit tocht, en zoo wy ons
 laten zieden, waren wy gylapft. Doch wy kanzden
 hun dit niet; zy hadden zyn verpandje met het
 uitruyt in zene Staat van meiny rusten broekte en
 wy zien den mond van het Canale Grande, de hu,
 van en de eilanden San Giorgio en Giudecca voor ons

Wy waren zeer vermaand; en om met zoen het maken
 op helderde, konden wy ons niet ontzonden van een
 wandeling op de Marcuss plaats, en eerste bevestiging
 de Marcusskerke. Te 5 u. aten wy aan de table
 d'hotel; daarna strecten wy omte wandeling met
 toe de Riva degli Schiavoni, de Piazzetta, enz. en
 verlustigden ons lang op de Marcuss plaats, die door
 de verlusting met gas byzonder der zee en een
 schone en verkerende aanblik opleest.

Daer ik thuis gekomen was, leen en Schryver wilde
 mielen my de kopem toe.

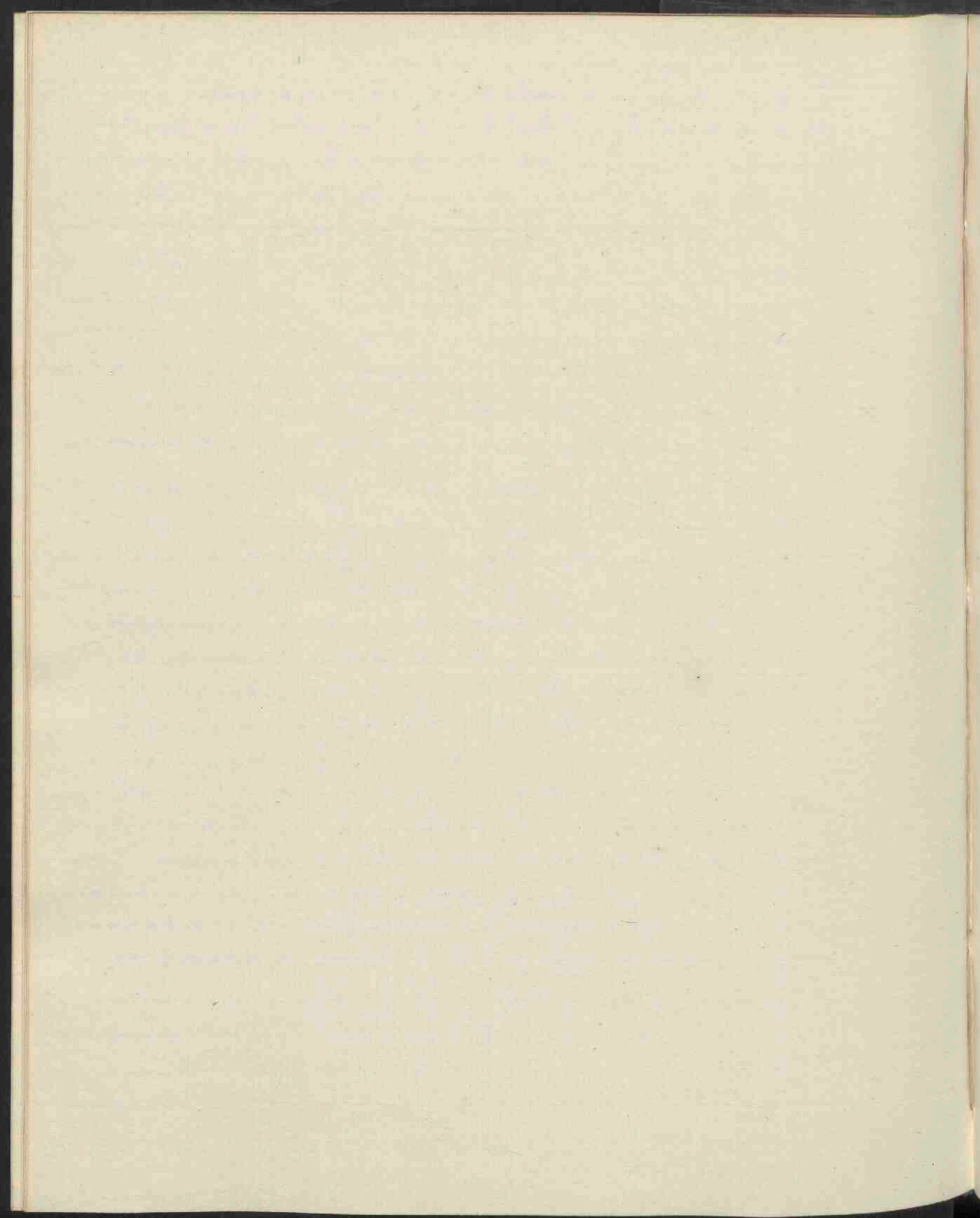
Zondag 5 September. Ik had gisteren een aamband-
 gied, Bulgari, tot in zyne woning opgesucht; daer

hy was niet vry; hy zande ons een ander bevoegen. De
 van mijnen veruamen. Wy dat hy niet anders gevonden
 had. In ons bevoegen was ook geen geaspend loon, welke
 te te bekomen. Wy maachten ons dat niet een leids,
 maar wijzen op, die zeer bekeiden, esken. De dat hy
 niet gemaakt was met veruamen, vaud te gaan. Ten
 mens ik heb vana 28 jeeuen Kenetic vry nauwkeurig
 gesien en met de beschryving kon ik voverende. Een
 want by ons hoort nablyf vras ont betuoprof is. Een
 kunnen wy gemaepen in vree kanden, als wy slecht,
 een loygenen hebben. Van de kromming sal de krom
 of bekeiden want wy gesien hebben, vander vree by
 vunderheden, die toch in de beschryving te vunderen.

De charius plantt met de Piarrella, de Riva doge. Sal
 van tye de planten, want alle kromming en van vras
 alles wat gaat. Daar hebben wy meermalen de meijst kon
 men vunderen en ont van het lene in Kenetic eeny dand
 hald vrasen. Wy besikten als een der meekwaadigste ge
 bannen het Pallacio de vras, dat in het midden der 14:
 eeuw, onder den Pope charius Falere gebouwd is, andere
 der vunderingen, Arabischen, kromstyl vras vunderen. En
 in dit gebouwen vras veel meekwaadigste vras de krom
 ring van de Republiek, en tegelyk vras de krom. De vras
 dieraten: Sala del Consiglio maggiore, Sala del Senato,
 Sala del Consiglio de' Dieci, en vras veel andere. Wy
 vanden een bevoegen, die ons met groote nauwkeu
 righeid alles vrasen en vras. De vras vrasen,
 welke alle die vras vrasen, hebben bevoegen van de
 getuigen vras van Kenetic, al met bekeiden vras vrasen.
 Wy vrasen ons alle met bekeiden vras van de vras vras
 bekeiden. Van de vras bekeiden vras en vras hebben
 bekeiden. Te vras de vras vras vras vras vras vras
 vras op te bekeiden. Het bekeiden van vras vras vras die vras
 vras vras.

Die paler dient niet meer voor napsing. Calcepon af

Geneeskunde. Sedert 1812 werd de Bibliotheek van San Marco, de oude openbare bibliotheek, met de Poësie, Curatie nuore unione hier overgenomen, en daarbij is het Museum van ontheden, geneeft en andere natuurlijken, lijpen; ook het N. N. Instituut voor menschen schrijpen, letteren en kunsten. Wij bezagen nu ook die vermaarde lijpen welke hier een ruime plaats vinden. Ik zal u ook van ook hier geen byzonderheden optekenen, alleen het herinnering de bevestigde meerkelkwaart van Francesco Mauro van 1460. Ziet nog valmarche goed komend.

Maakt het Paleis van den Doge staat de Genuezen, alleen door een smal kanaal daarvan afgescheiden. Een bedekte brug voert van het Paleis, dat ook de ratel was van het gewone Straatgericht en van het hof der tien inquisitoren, - naar de gevangenis. Zij wordt se, noemde Ponte dei sospesi. Wij gingen dan over in men twee oud de vermaarde Dorni, dat zijn de bevelen, die gevangenen. De laatste waren naar de beschuldigen den megen, waarmede de bevelen, de aan hier voor gemeene beschuldigen. Zij waren zeer streng, met men, zij licht en lucht; maar, wij waren niet zoo laag, ons den naam van putten te verdienen. Boven in het gebouw waren de vermaarde Dorni. Dit bestond niet meer omdat men het dak veranderd heeft. Men was ons de plaats, waar de vermaarde der inquisitie hier door, noemde onderlijpen; ook de dome waren zij uitgebaard, werden ook zij in het kanaal van Antonio matola, verdronken worden.

Wij bezochten eenige kerken. Santa Maria Formosa, een van de schiedrijen stelt uou den Paus die de vrouwe instelling bezitiff ons stane, te bezorgen; het is nu Baldassare d'Anna. Het was in deze kerke geboort van first.

De pluis heet *Piarra Trino*, maar het frage pas
leis van die naam.

San Giovanni e Paolo, een groote kerk uit de 13de e. 15de eeuwen, zonder uitstekende schoonheid als gebouw, maar vermaakt van monumenten, beelden en relieffoorten van groote kunstvermaak. Quatre heeft over deze kerk en de voormuur die zij bezat een afrondbarlijk versk geschreven: 'Wij hebben lang by dien merkwaardigen, what naar hieture en kunst neringed, en toch was het ons te duchtig. En liggen nu de kloster begraafte, meer Marino Talero niet.'

De Kerk der Jesuiten, in de voorge eeuw gebouwd is als gewoonlyc een gesierd; vermaakt is by onestaken, met beelden en fyne bewerkte marmoren. Men be. spent en het strecken naar bewerkte praet, zonder hoopjes ten. Zoo is be. en des uitstekende voormuur, de Kunst van marmor soo bewerkte als of een ge. blaas. Het is met frange romen daaren gecoupen was. Dit heeft geen an dese maerke dan het overen, zonder merkelykheid; het is beuden de lante kerk, onwaardig een tempel te noemen.

Na by de kerk San Giovanni e Paolo zag ik wy het bronzen beeld van Bartolomeo Calceolari, een Ber gamo, huygheld in dienst van Venetie, geboren 1475, daeruitpaa wiens graf ik in Bergamo ge. zien had. By is hier te paard veroverd in bron op een marmoren voetstuk. Het leen in een man en in het paard en sterlykheid in het voetstuk.

Op hetzelfde pleyn staat het groote Hospital, een schoon gebouw. Men heeft om het nuw meer vaker gespakt te maken het gewone. Hiervan van San Gio. vanni e Paolo is ook gesproken.

Wij hebben op onze wandeling niet van de Stad gezien,

Weg Gassin ook de eerste groene bank, de Haute Ki-
nelli, welke in rijkste vermaandij is, en naar een paar
maanden een steenen brug vernangen heeft. Dat nog
beeld zal waarschijnlijk gevolgd worden, en daarvoor
een aanmerkelijke verandering voor de stad ontstaat.

Onze leidman was ons in de straat van dubbe-
le rei knulle witte stienen, die men in den Pentide-
tyd geest heeft om als wapengest te dienen. De
witte stropen wijzen namelijk aan het men
gaan moet om aan de Station van den Spuis-
weg te komen. Zy zijn veel, naar dat Station tot
in het midden der stad aanvoerij, en men zal zo
lat op de Marenus plaats vervolgen.

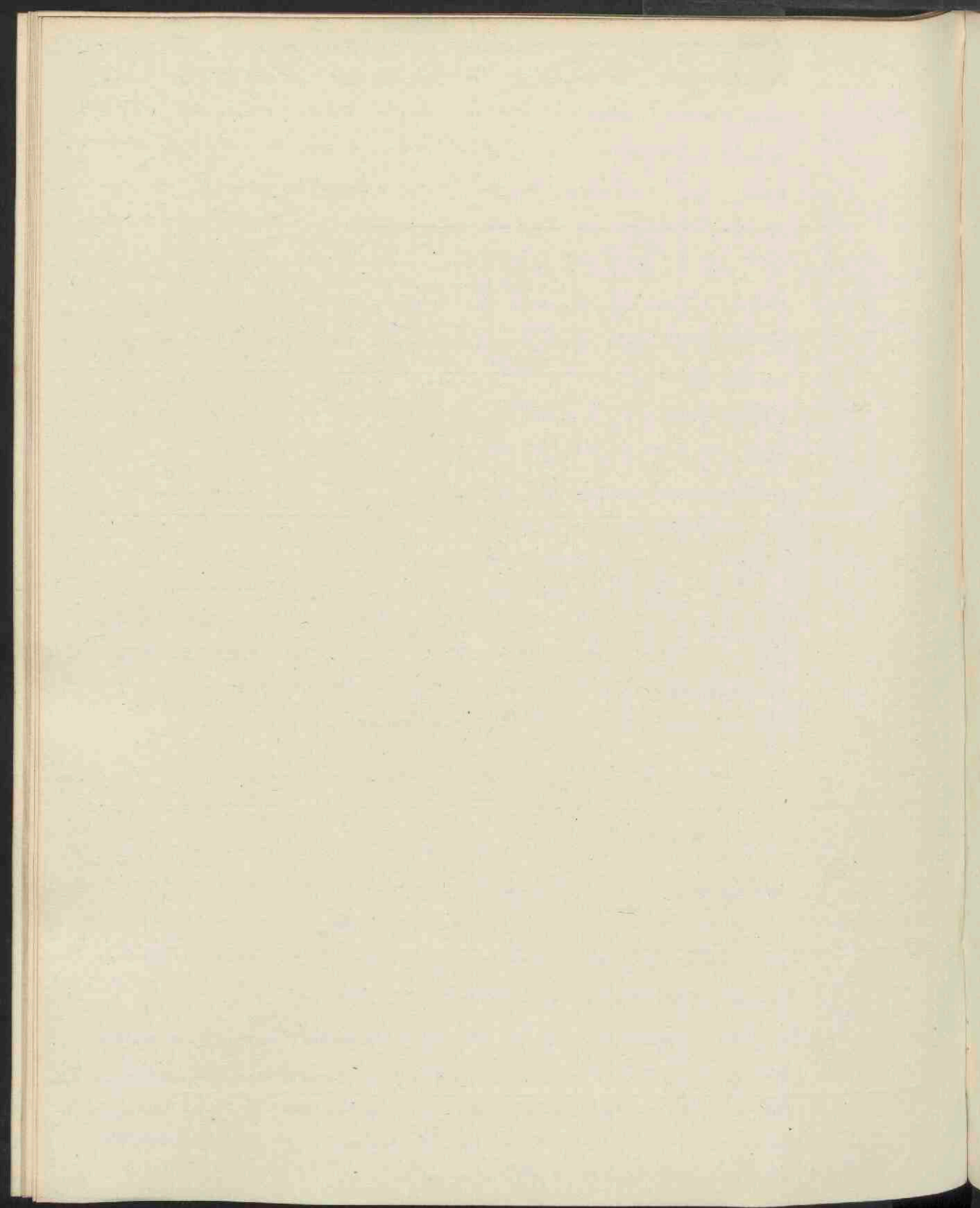
dat voor ons het belangrijkste was; Zunal, de "Fundamen-
 ta nuova" dat is de nieuwe kelyke bare Tegen over
 Musano, juist de andere zyde dus de Riva
 degli Schiavani. Fundamenta en Riva kelen
 zamen met beide kani. De Rialto-brug, de grout
 He van Venetie en de eenige over het Canale gran-
 de. Zy is zoo breed, dat er drie tuynen, een groter
 waantuffelen, de kelyke negen winkel, staan. Zy
 van de kelen vult men als en die kelyke, met een
 ren.

Zy puyden en de nabylant de andere kaste van Ve-
 netie, San Giulano di Rialto, in 1771 gebouwd, te
 bezucken, doch wy zagen ze slechts uitwendig, om
 dat zy gesloten was

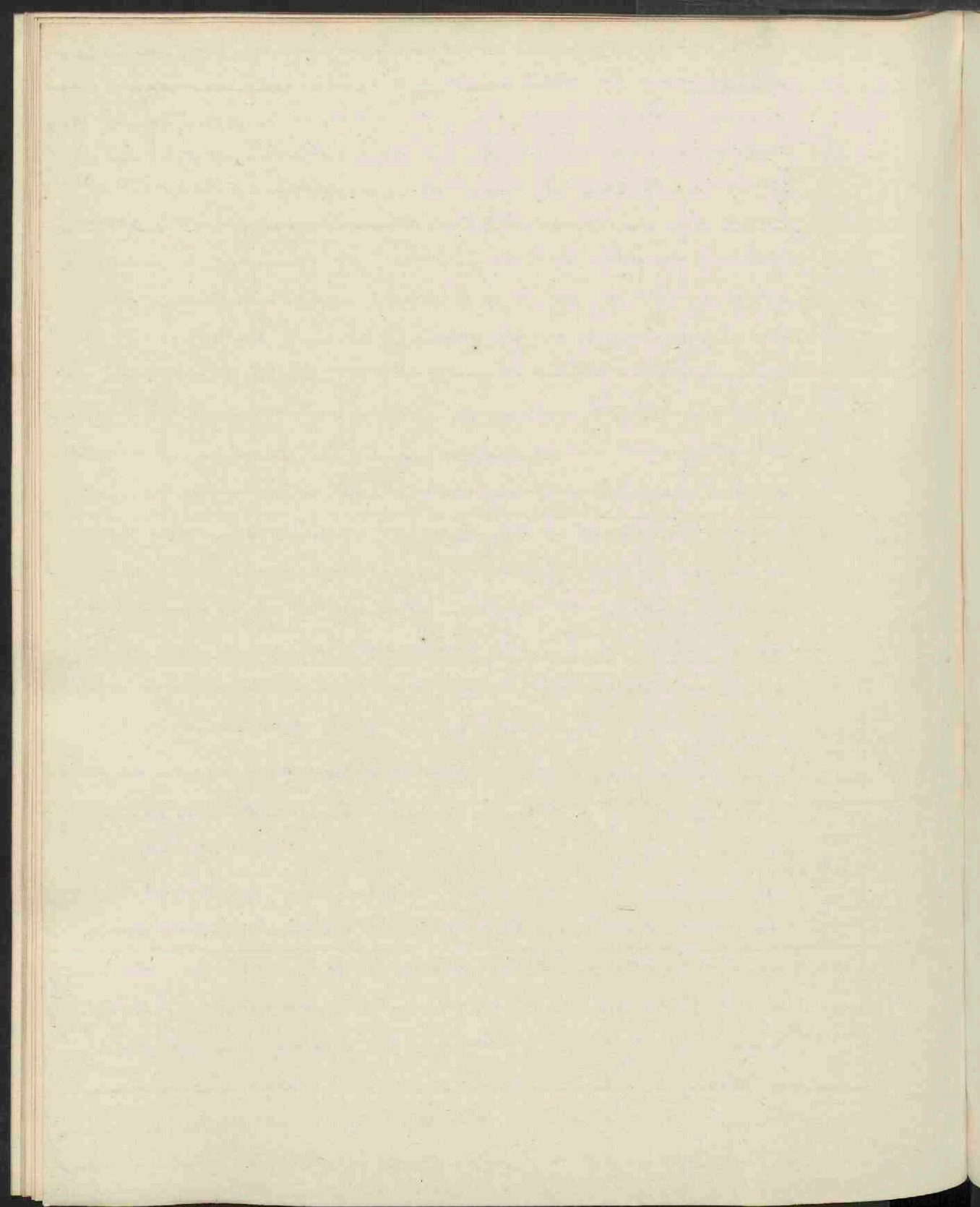
By de Brug zagen wy een Republiek, gebouwd met den
 tyd der Republiek: Pallazzo dei Camerlinghi. Dit
 is met het Regim der 16^e eeuw, onafgeleed en
 de mistleming zeer konallyp. Het dient tegenwoordig
 voor het "Tribunale d' Appello"

In het Pallazzo Luis Franses zagen wy twee be-
 naamde Handbussen van Camorra Hector en
 Agad. Zy bewyzen dat de kelyke kelyke kelyke, hie,
 de in de uitdrukkung van mannelijke kelyke, hie,
 wel by meer mannelijke kelyke kelyke kelyke,
 te. Zy zyn, zoo men ons zekke, zyn laatste worte, kelyke
 voor zyn dood in 1827 vultword.

Aan tafel was zeer talryke gezelschap. Een schone
 Italiaanische vrouwe wakte onze opmerkzaamheid door
 haar levendig gesprek met alle de heeren rondom
 heen. Zy was, zoo ik vernam, de kelyke
 Guarnatelli uit Florence.

Weg wandelden hier avond vóór de Giardinia pa-
 lla, dan het zuid-oostelyk veldende der Stad, by
 Kudama, de woonplaats van de Chacius plaats, de Nieu-
 zelva, de Chaka, de Reina de de Schitavani, door de
 Straat Eugenia, een breede Straat, welke de
 ontdeeking van Staatie heeft doen aanleggen en
 die nuar hem genoemd is. De wandeling zelf is in
 1810 aangelegd, kerken en andere gebouwen zijn daar,
 voor aangelegd, en de wijk zelf is zeer welbehoor-
 ige, want het is een aanwinst die voor de
 natie ontdeekten naar is. Selsome Canons genooft
 genoot om in de Schaduw en in de avontuurlijke
 by een heerlijk uitzicht op de zee en de eilanden, ook
 op de stad, zek te bewegen. Er is hier ook een
 Chinese, maar paardes, te verhoogen zijn om in
 de wandeling te ryden. Dit alles is nieuw voor
 deze stad. De Conventie op ouren, twee
 kerken en nog meer op ouren teruyf was
 zeer groot. Het was op en het schone meeden
 droegen, daartoe by; doch te gelyk dat het in, de ker-
 van, deze wijk Festa was. Het valk vercoopt
 steeds, de vercooping van, den. Felipe met de vrylyk,
 hier, men was onverschillig, vrylyk, vrylyk, men
 den, ontdeeken. Het waren vooral geelieden en
 anderen, die met de meeraat in eenige daken,
 hing stonden welke dan die vrylykheid deel
 namen; want deze wijk, naby Zee Arsenal,
 is van, ouds die van, het beemeren geweest.
 Om veel in, het was dat by was veel naichvereni-
 ging, vooral uit den, toegen, Staat, was veel an-
 de en, vrylykheid plaats had. Men was byna

geen dronken lieden; hoorde wel schreunen,
maar niet klacken. Het was hier vast niet
door de pulstid dat die ardentelykheid menst te
meer gekraft.

Wij vimbieden den dag met op de Marcus-
plaats, naar het koninkde koffyhuus Florian,
waarin de murich der Oostenrykers te luistren,
en, volgens het algemeen gebruik, 40, 500 goed
als het ergens bereid wordt, te genieten.

Maandag 6 September Heden namen wy in een gandel
met twee ruyers en bezochten veel kerken, paleizen en
verzamelinge van kunst. Wij behnemen vooral een
algemeen overzigt van Venetia aan het Canal Grande en
te bykanalen; de prake der gebouwen vertoont zich vinn
daar. Wij namen van onze heberg up, die valne een
Palais, namelijk Giustiniani, is. Tegenover ons is de Do-
jana manna; het gebouw was vroeger voor ander gebruik
bestemd, doch heeft sedert kort nye tegenwoordige de-
mening behouwen; omdat op het eilandje San Giopio
sedert 1849 vestinge nye aangelegd an de stad te kun-
nen beschieten. Op dit eilandje was vroeger het bebankte.

Santa Maria della Salute, eens tehome runde kerst, in
1631 als teeken der dankbaarheid gebouwd jegens Maria, voor
de hulp die zy verzuende de peit van Venetia bewaren had.
Zy konat veel schildevyen en doaranden con van Padova,
namens verstellende de heilige maagd als beschermster
der gezondheit. Wij zagen ook oven het prachtige
klooster met een sekonden toren, dat nu voor Patri-
archaal Seminarium dienst.

Wij namen nu het Canal Grande op en zagen de palai-
zen, waarna men ons de namen zende.

Wij stapten weder mit by de Accademia della belle
arti, vroeger Scuola della Carità. Hier is eeno groute

Veel paleizen zijn verkocht en bekomen dan
by den voortprunkelyken, naam dien van den mis-
luis eigenaar, zoo als, by. tegenwoordig de Her-
tog van Parma, de Hertogin van Berry, de
Hertog van Chambord paleizen, berispen; - de
dansenes Triploni bezit er vier^x, die 'er meest, x o.e. de barm-
al verkiest. Zy worden ook aangepoand naar de Ca' d'oro.
herbergen, kofy huizen, backdrukkeryen, enz.
Veel dienen voor allerlei regeringsinrichtingen
Een paleis met een van de Realkollegien viel ons
in het oog door den zeer bouwvalligen Staat
waaren het Lekeu te zyn. Er waren geen ven-
sters meer in. Onze leidsmannen zeiden ons
dat het een verlaten regeringsgebouw was, en
noemden het Posta vecchia. Daarvan laat
men nu arme lieden, die geheel geen onderkoo-
men hebben, voor niet wonen. Men kan yet dien-
ken hoe het ook een gebouw bewoond wordt.

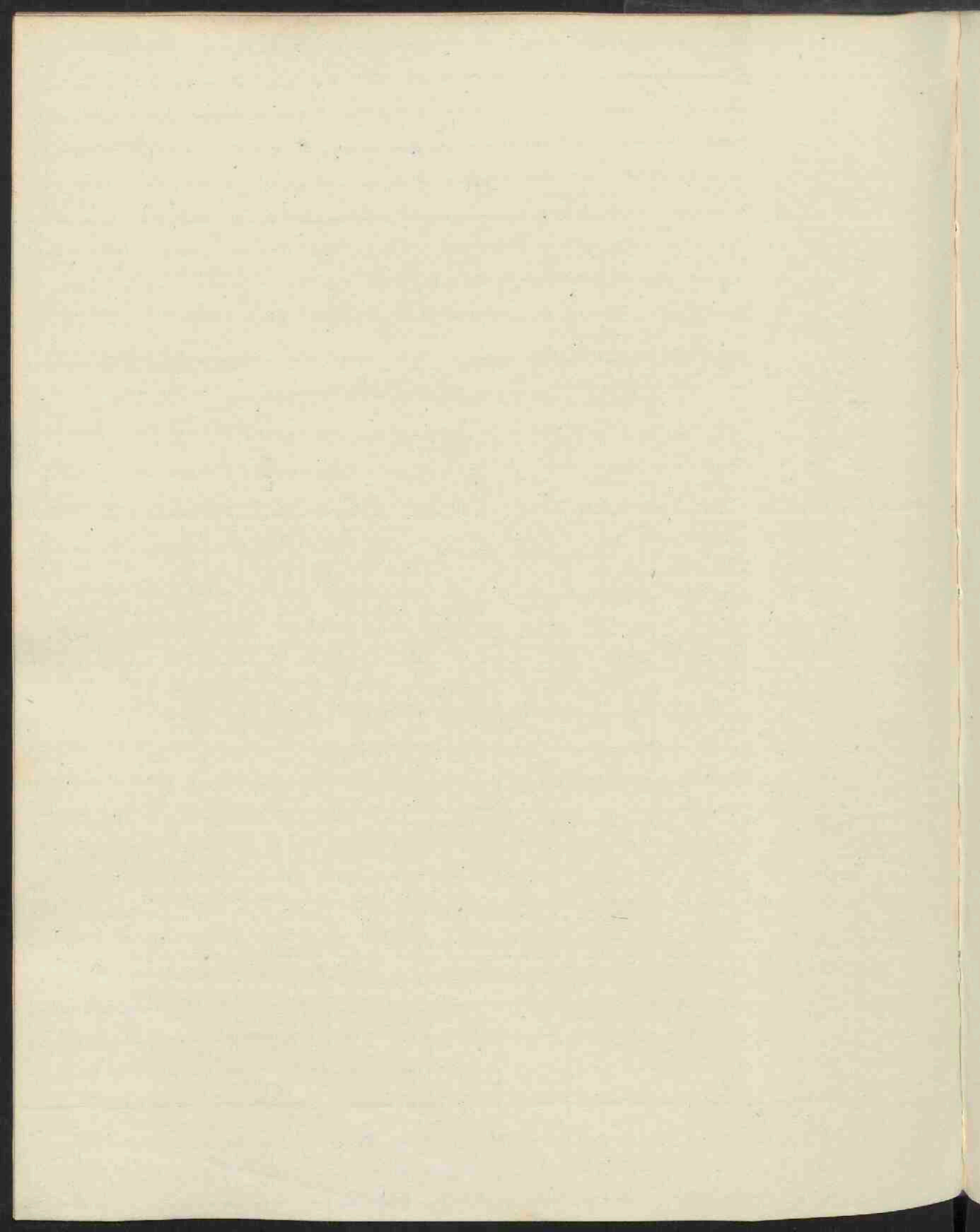
In dien ik het maal beproefde, het is dit herzelijde gebouw
dat Quadri noemt Fabrice Varchie di Rialto, p. 148.

verzameling van Schilderijen; - ook van affijtsels van
 Handbeelden enz. Voor de werken van Venetianische school
 doet is deze verzameling ryker dan enige andere. On-
 verscheiden wy merkelyke opzettingen, zoo als onder Titiaan's
 meesterstuk: de Knecht van Maria, - de bruydegom van
 Canaan van Padovanino, - Maria met Joseph, Johannes
 den Dooper en 2 heiligen van Paul Veronese. Ook is
 meest het meest de herinnering op den Catalanen en de
 Bontroying in het handboek laten aankomen.

Verder komende zagen wy o.a. het Pallazzo Novicelli-
 zo, maar Lord Byron gewoond heeft.

In het Pallazzo Pisani zagen wy een uitstekend
 schoone Schildery van Paul Veronese: De familie
 van Davius van de vesten van Alexander. Het opz.
 stuk: De dood van Davius van Piombetta is niet
 zeer schoon.

Van de Realte. bryng stiepen wy uit, tusschen
 over de markten van groenten, vruchten enz. die hier
 rykelyk overvloedig zyn; - ook van vleesch, maar wy te
 de kon. markt, die by ons onbekend is, in groote haasneel-
 heid zagen. Men draagt ons hier ook by een der goud-
 smeden, welke de beroemde kettingen van Venetie nu
 vervaardigen: Men weet ons hier de bewerking die zeer
 eenvoudig, hoewel zeer kunstig is. De draad wordt
 als gewoonlyk steeds dunner en dunner getrokken,
 doch voor de kettingen is het niet vond waar plaec
 als by de varenwiltte fynheid leeft, waer by in kleine
 stukjes gesneden, juist zoo klein als van elk ringetje
 van de ketting noodig is. Die stukjes worden nu met
 kleine tangen vandygehaep en in alleander verbonden.
 Een loomp dient om elk schakeltje, inimmer het vond
 gelyken is te sullenen. Niettegenstaende groote vaardig-
 heid vereischt; en die maakt de kunst uit. De werkers
 die het stukje zondredend tot een schakeltje smakt, is
 niet een sterk verpraekander viel waerzien, en spant

het gezigt zoo in, dat hy in twintig jaren zyne oogen verloor
en aan niet alleen voor dit werk, maar voor zyne alle
werk ontbrekft was woort. Men verkoopt die kasten
gen by de el; - gemedeld de franse, zoo men ons zide.

Wij namen hier ook het gemeten Fondaco de' Turchi, dat
geheel van bestemming veranderd is. Vroeger was het voor
de Duitseke handelaars ingerigt; - thans is het K. K. Zakk.
und Financienamt.

Onder de paleizen, die wij voorbygaan, waren de Ca
d'oro een byzonder prachtig Grieksch. Arabisch zo.
bouw; - Fondaco dei Turchi, thans een korenmagaz.
zyn.

Wij stegen weder uit by het Museo Corner. Dat is
thans niet schilderyen, Christelijke herinneringen en an
dere zaken, daar dan Hr. Tondaro Corner verzameld, en
nu met zyn huis, en met 20000 Lins renten aan de stad
vermaakt, zoo dat het thans voor het publiek open is.

Wij waren linksam in het agtvaard! Cassanese
gemeend, en bezochten daar het Pallazzo Manfredi,
waar eens beroemde Gallery van schilderyen is. byna
belangstelling wekten, vooral een schoon portret van
Ariosto door Filicani; - portretten van Petronia en
Luana door Jacopo Bellini. Het eerste beantwoordt
welken die de voorstelling die men niet van de
drakter maakt; - de twee andere zyn, zoo als trouwen
bekend is, geheel anders dan men na het lezen der son
nette verwachtte zonde.

Terghnavende moet men ons de kerk San Giovanni,
die met aanprauende gekonnd, by de laatste de
lezing door de Oorkenrykers in brand gestoken is.
Wij hebben onsers tuimig onachtigheids van de vernietig
genen, die Venetie by die galaptheit anders vonden heege.

Wij bezochten nu de Chiesa degli Scalzi. Zy is onder
rykte. De aauwientlyke familien hebben schatten besteed
aan zeer prachtige kapellen te laten bouwen. Er is

Zij konden ons niet genoeg verwonderen over
de byna onafgebroken opruiming van paleizen
zelfs aan de kleinere kanalen. Hiervoor moet
in den tyd der Republiek by de aristocratie
hebben zamengeloopt: Ontrachtelyke nykboom
met zucht tot uitzwendig verstaan en smaak
voor de bouwkunst.

overal van marmer; meer nog dan in de Jesu-
 tenkerk; doch niet geheel in zwaartekton. Enige
 beelden zijn, zoo my verkwamen, schoon, te
 de heilige Theresia, Johannes de Cooper. Veel vloeren
 byzant mozaïk is als kunstwerk uitstekend. Eene kleine
 schildery van Gio. Bellini; Maria met het kind
 Jesus, waarvan ons naar by uitstek schoon te zien.

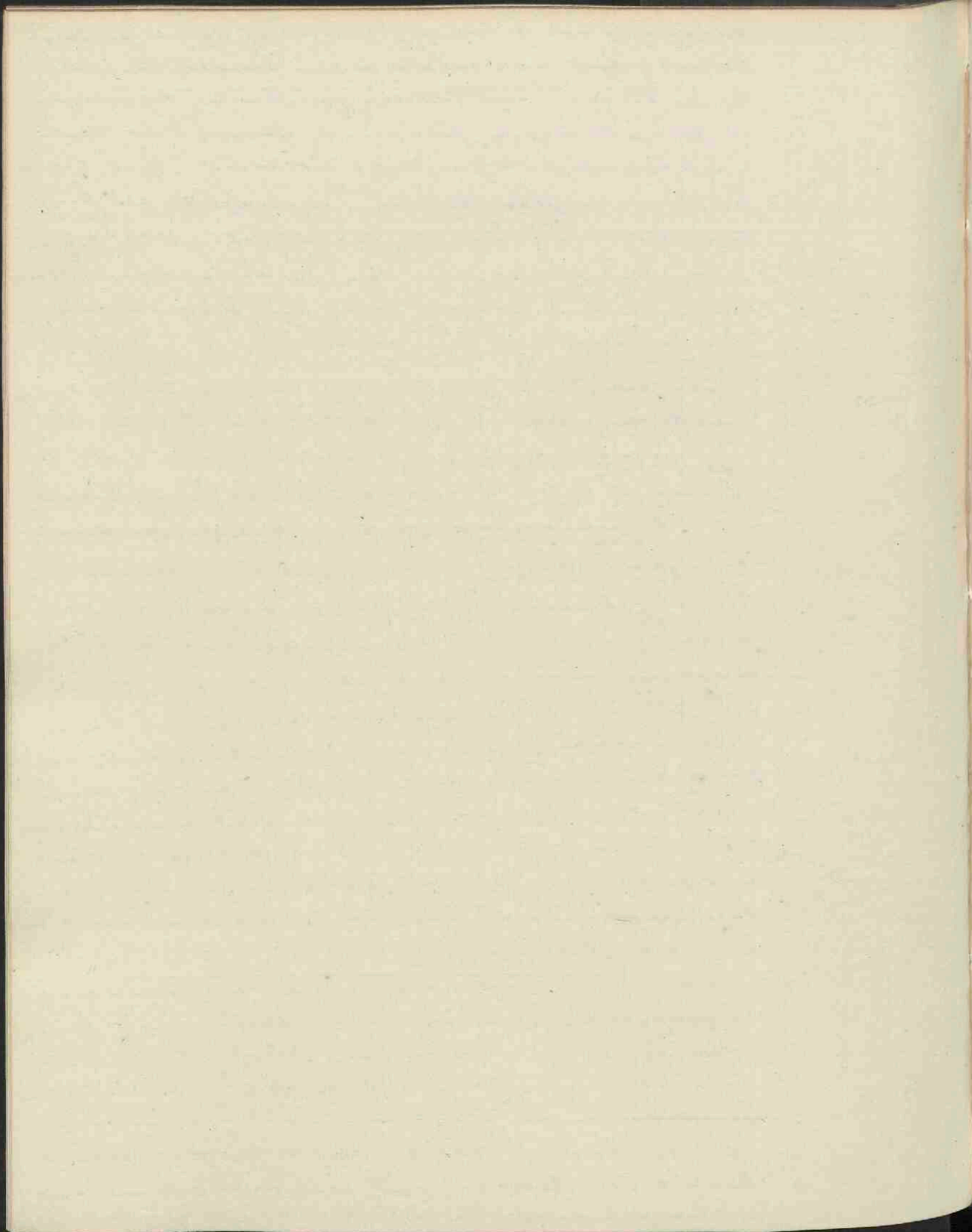
Er zijn thans niet meer dan 12 barbaerster mannen
 hier in een huis nabij de kerk; hun oorspronkelijks
 klooster heeft men van ontworpen.

Daar het Canal Marino vandaen kwam men by my
 twee kerkken, welke naast elkaander staan. en beide zeer
 mechanisch zijn.

Chiesa di Santa Maria dei Franchi. Zy gelijkt op die
 van S. Giordano e Paolo, en bevat ook een groot aan-
 tal monumenten en kunstwerken. Het monument van
 Canova; gemaakt naar eene teekening die hy naar een
 monument naar Titiaan gemaakt had. Het gelijkt
 op dat van de vorstin te in Weenen. Capriani ligt er
 naar wie Canova zelf zyne kunst aantuende. Hier kan
 ik de voorstelling van een goudenelden leeuw die by het
 grafteent, niet bewonderen. Tegen over dit Monu-
 ment is nu een groot wit andamien monument van
 Titiaan opgericht. Het is pas voltooid; de keizer heeft de ke-
 ten betuuld. Het bewijst my, in veel opzigten schone van
 eene schel, en eene beschrijving van dit monument het
 is my hier aangebracht.

Het zandte my andalulijkt zijn van den toel van riken, die
 wy zagen, en d'wijze, de wandelen, antiekening te handlen.
 Zy heeft opgekonden kerk der "Franchi" te zien; het klooster
 is naar de Anthonen bestemd. de kerk is parochiekerk
 geworden.

Chiesa di San Rocco. Deze kerk; een bygebouwd
 Scuola di San Rocco genaamt, eene buitenvervoanpraak
 tege zeer daarboven; - in de Camallica, in het Anthonis,

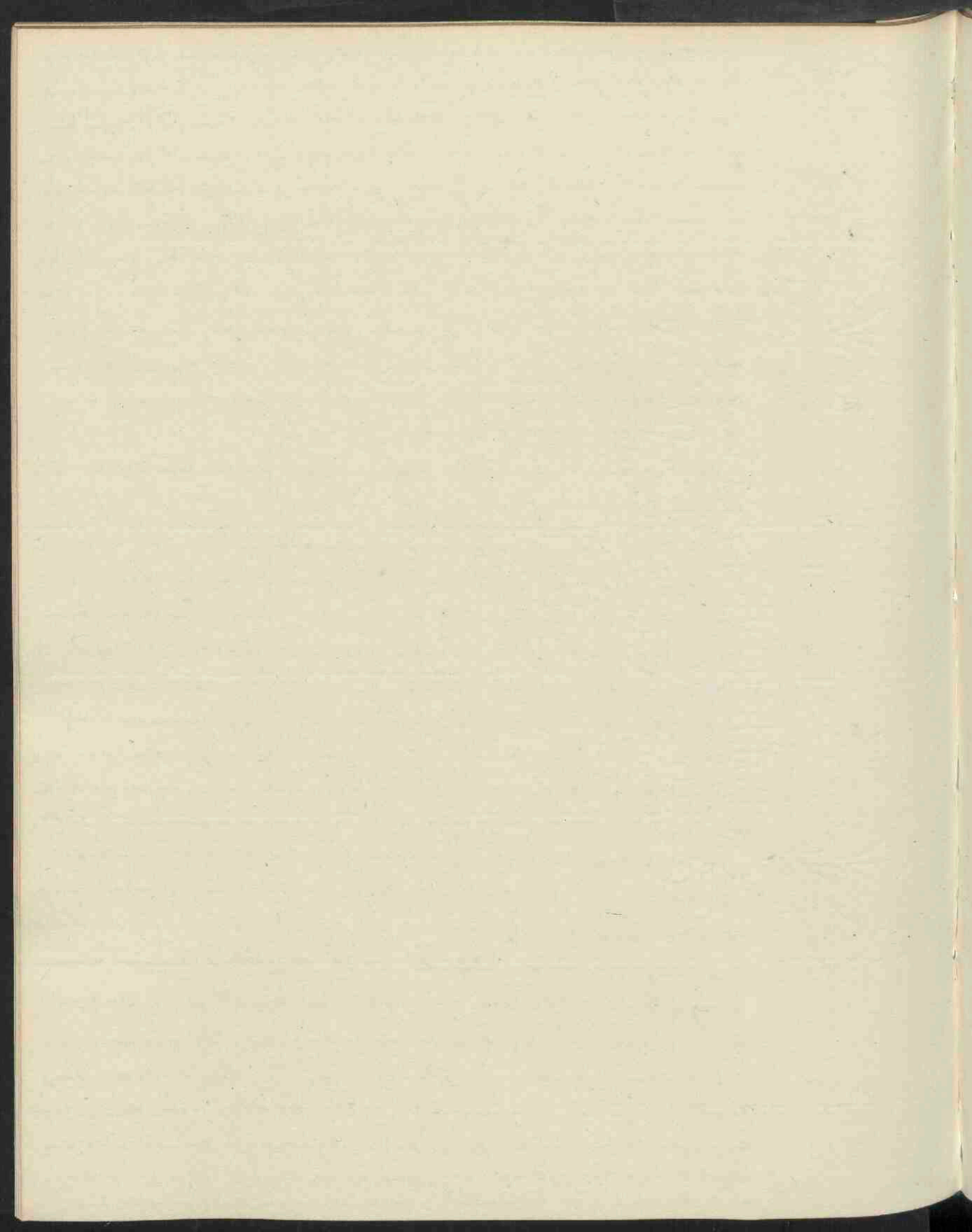

in een andere zaal daarnaast, Alkroepo genaamd; - vooral
 zij schilderen, hiernaast ook beelden, welke waard
 zijn naauwkeurig beschouwd te worden. Er zijn nu
 al meesterstukken van Titiaan en van Pintorello.
 Men raakt goed zoo veel merkwaardige voorwerpen
 in zoo korten tyd te maaken gien, wy waren zoo
 opmerkzaam als het ons doenlyk was, en het was
 merkelyk een genot het teken en de verskoning in de
 voortbrengfels van groote meesters te kunnen op-
 merken. Doch er is nuuden reiziger, die zoo als wy
 slechts weinige dagen in Venetie blyft, te veel dat
 zy aandacht bezig houdt.

Wy waren merkelyk verwaid dat wy tegen 5 o
 thuis kwamen.

Dit heb ik en maakten myne vrouw en ik nog een
 uitstap naar de gondel. Wy gingen naar het eiland
 Giudecca, het noorde by de stad. Dit was oorspron-
 kelyk het verblyf der Joden; later hadden de ryke Ve-
 netianen hier landhuizen met fraaye tuinen; - thans
 is dit verandert, men vindt er magazynen van
 allerlei waaren, woningen voor gevorne bouwers en
 groote quantiteiten. Wy wandelden over de heer-
 tuin met veel lofendipheid was, want op nieuw werden
 men den dag van den patroon. Die dag was reeds
 vrydag geweest; doch de vroege was tot weder. welke
 steld omdat men die maandags toch weinig arbeid.
 Vandaag hadden wy de kerk del Redentore bezocht.
 Zy waard in 1845 als een gelofte der Republiek ge-
 bouwt toen de pest had aagehouden. Zy geeft voor
 het meesterstuk van Palladio, en is merkelyk hef-
 fend schoon. In de sacristie eens men ont twee zeer
 schoone schilderijen van Gio: Bellini: ik zie met het
 kind Jesus met twee heiligen op de een en twee engel-
 en op de andere. Zy kammerde een Lee stuk van dezelfden

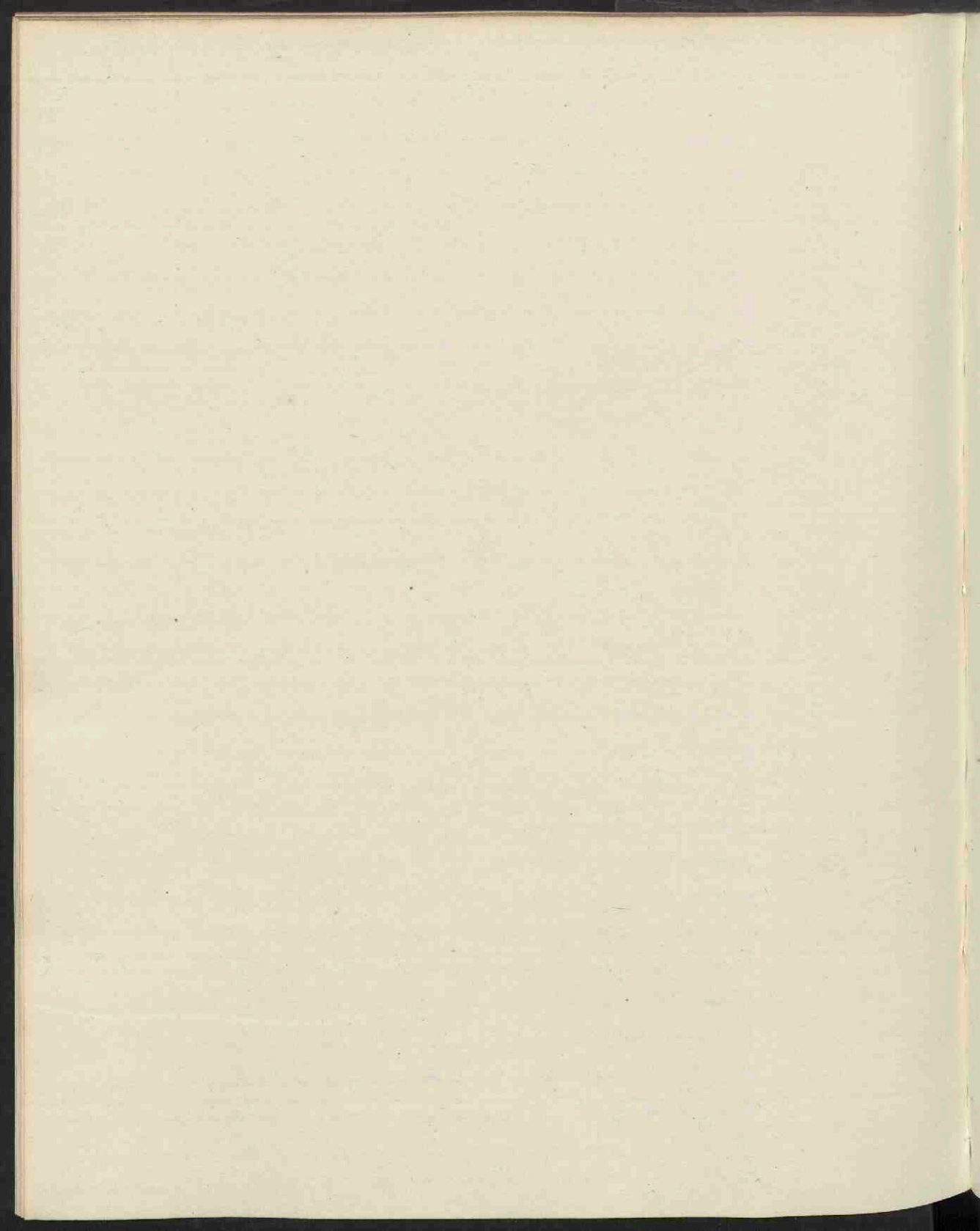

Schiller in de kerk der Scalzi, dat zij zoo beroemd
 hadden. Het onderschijft is zoo eenvoudig en delgelyk tot
 onuitputtelijk. In deze Parochie was nog iets
 wonderlijk te zien: een verzameling van houtden
 der Franciscanen, die wonderen gedaan hebben, in
 was gebastard, te beginnen van Francisco J. Affix.
 Zy zijn van sprekende natuurlijkheid en zoo kunstig
 vervaardigd. Of zij daarom nabemmen gelykend zijn,
 mag men in twyfel trekken; dewyl eerst lang
 na hun dood by de heiligsprekking bevestigd worde
 dat zij wonderen gedaan hebben. By deze kerk is
 nu een kluister van Capucijnen.

Het werd avond toen wij terugkwamen, een on-
 zer vaders onderheeld ons met het gezang der
 "la brondina in gaudaltes". Dat camparis van
 deelen gezang is by deze kerk zeer in zwang.

Dinsdag 7 September. Heden tegenwoord. wij had
 den bezand te 8 u. naar de Libanden. Marano
 Lido, enz. te gaan; doch onvrees en vervullen by
 na voortdurende slaapren maakte dit omme-
 gelyk. Voor andere wandelingen was de dag niet en
 geschikt. Wij bleven dus thuis; doch ik liep intuf.
 Iken de meeste formaliteit van het vissen der pas
 vervullen, om een verlag te kunnen behouwen het
 het bezaken van het Arsenal. Toen dit gebied
 was en de regen wat afnam ging ik daarover.
 In den tyd der Republiek was het Arsenal naar het be-
 hand en de magt van den Staat van het hooft gewigt.
 Het was de bevestigingsplaats der wapenen, de markt van de
 vloot, de fabriek van alles wat de vloot en het leger
 behoeften. Er werkten toen 40000 arbeiders. Het be-
 slaaf een groote uitgestrektheid (2 mijlen in om-
 trek). Hingt nu niet meer in den heyl; want niet alleen

moest voor de heerlijkheid gewonnen worden, maar zelfs
 werd geheimhouding van alles wat in het Aeneas
 naar verloop, wandschakelt geacht. In 1304 be-
 gon men den aanleg van deze groote ingrijping, want
 sedert werd zy voortdurend voortgezet. Nu het
 tentementje betreft is het Aeneas nog in de westelijken
 landaan. Aan den ingang is nog het schoone
 yzener hek met den Leeuw van Venetie en daarboven
 het marmeren beeld van Justine, het wandtुकन
 aan de overwinning in 1541 op de Turken behaald,
 op den feestdag van die Heilige. Hier marmeren
 Gemmen van dat hek geplaatst zijn door Francesco
 Morosini in 1684 uit Griekeland meggeraakt. Inven-
 dering zijn eindelijk nog veel vaten die van den tijd der
 Republiek herinneren, veel zijn naar buiten tijd gewij-
 gigt. Men verlangde dit alles slechts vlijtig te overzien.
 In de twee Wapenrollen niet men veel aan de hermin-
 ningen, zoo als vaantjes en andere trophien, uit de
 Slag van Lepante, - darselike van de veroveringen
 van Cyprus, Candia, Morea. Het andere kanon
 en het andere geweer is Venetie vernaardigd
 in 1835 door den zoon van den Doge Ligogna.
 Men is ook het gedanktaeken door Canova vervaar-
 digt op den laatste Admiraal der Republiek Angelo
 de Emo, gestorven in 1792. In de Model-
 kamers niet men in het kleem den Buceentaurus des ge-
 lanktes niet voor de plechtigheid van het jaarlykische
 Feestje van de Republiek met de Adriatische Zee. De
 rievshakelike Buceentaurus, reeds men zy, is in 1797
 verbrand

Men zag hier een stuk van het dunnepidip de Mooni-
 anne, die in Meest van dit jaar, op de vaart van
 hier naar Tremit, met men en menig vergraen is. De

[Faint, illegible handwriting throughout the page, likely bleed-through from the reverse side.]

136
kapitein Nalmut, was een wachter en gascoude
geenen. Ik zag ook de Tonslagery (Torna) die
veel veel lang is. De meeste bankplaatsen en
magazynen behaef ik niet te vermelden. Er is
ook een kanongalery, doch alleen voor kleine
kanonnen; yssers worden hier niet gebruikt.
Op de bovenste waarden, eenige grouten, doch onvrij-
gens kleine vestingen, vooral kanonnen-
ten, walgen en meent madal, met twee ka-
nonnen, een voor en een achter, en met twee
ruis verhoogd. De groote schepen bouwde
men zander afdek. Het grootste was een pa-
gat van 140 voet lengte. Een groote steen-
bouw was byna verbrand. Ik zag ook de drie
Stalle imperiali, zeer nette en versierde bonten van
den keiser en zyne familie. Er wordt alles
zaam genomen zeer weinig in het Arsenal ge-
werkt; het meest is naar Pruis overgebracht.
Bagras zyn er niet meer; gevangenen werken
alleen in vestingen. De opschriften in het
Arsenaal zyn te deert de laatste onbeten alle
Duitsch, waer van by Italië komt. De meeste
lieden zyn te deert ook naar een gedeelte Duitsch;
dit geeft veel maagtelijkheid, om de weinige
onverschieting tafelen deze en de Italiaansche.
Eene verandering van meentmen tyd is, dat het
Arsenaal voor de landmacht van dat der zee-
macht afgegrond is. Ik heb dat niet bezocht.
Zoo men my zeide, werken daarin uitsluitend
Duitschheit.

Dezen avond was het weder beter geworden.
Wij maakten er gebruik van om een uandeling
te maken. Het een gondel voeren wy naar de zee.

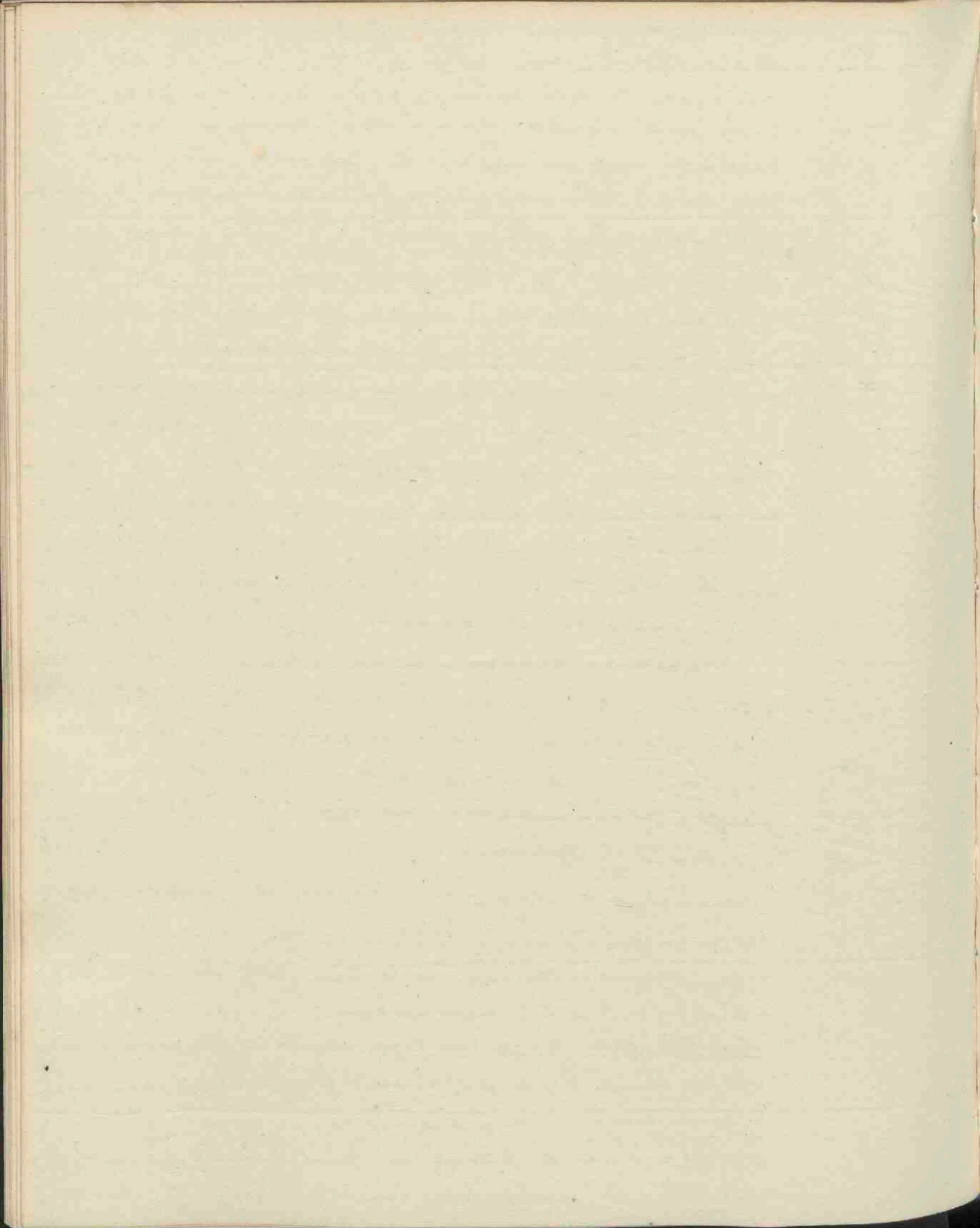
Het was de dag van Maria's geboorte, en dus feest,
dag, maar op niet gemerkt tussch.

verspreide haai den stad en gingen langs het kanaal
 della Giudecca, waar een rei boomen den aas-
 versierde. In het nabygaan bezochten wy de
 kerk van Santa Maria del Rotondo, die zeer
 verlicht was en waar een priester met veel
 gemaakte lenandigheid en wind stond te prediken.
 Het was hier weder feest. Aan deze haai
 staan slechts enkele palazzi, maar meestal
 zeer behoudene woningen. Het is de Caspluats van
 de naasten des de rivier de Canale; zy wa-
 ren vry talryk en van aanzienlyker omvang.
 Van daan vanden wy naar de Piavezza;
 wandelden door de gallegien naar de Ma-
 caspluats, vervolgens door de straten "Le
 Chierie" genaamt. Zy zyn drie in getal, even-
 ken van de Marcuskerk tot aan de Rialtobrug.
 Zy zyn niet breed; bestaan geheel uit winkels,
 van allerlei wares, daaronder van de kost-
 baarste. Des avonds zyn die winkels ryk-
 tyk verlicht, en het is de gewoonte om deze
 straten menigvuldig te doormandelen. Dit
 geeft ons een aanschouwelyk denkbeeld van
 het leven in Venetie.

Woensdag 8 September. Heden zeer schoon weder.
 Wy maakten er gebruik van om onze voorespomen
 vaart door de Laguna te maken. Wy bezochten vyf
 eilanden, en zagen er veel andere.

San Giorgio Maggiore ligt naast de Giudecca, tegen
 over de Riva degli Schiavoni. Dit eilandje was onder
 de Italiaansche regering buiten het Europees, Toen in
 1830 de gunstige stad verhooren werd, vernielde dit, en de ge-
 bouwen werden als gewone huyselijke gebouwen. Het tal-

uurt (dupona di mare) bleef er gevestigd. Sedert de onlus-
 ten van 1848 en 49 heeft men er kanonnen geplaatst, die de
 stad beschermen, en omliep is de dupona naam de stad omge-
 troeft (Z. bl. 127). Zoo ook thans de omgave van, welken zeer veel
 op het eiland zeer andere kerken en zeer die oostersytsche taal
 daten en de goetdelyken van de heil Santa Maria Maggiore,
 wa, die wy bezochten. Zy is een der heiligen kerken van
 Palladio, en groetiken. Zy, met griekische zuilen.

Het klooster is het karvone gemeente, en monnikken zeer hier
 niet meer.

Van dit eiland lopen twee „Spontani“ vestenke vestingen
 op twee heuvels kattergen, elk met 12 kanonnen gewapend.

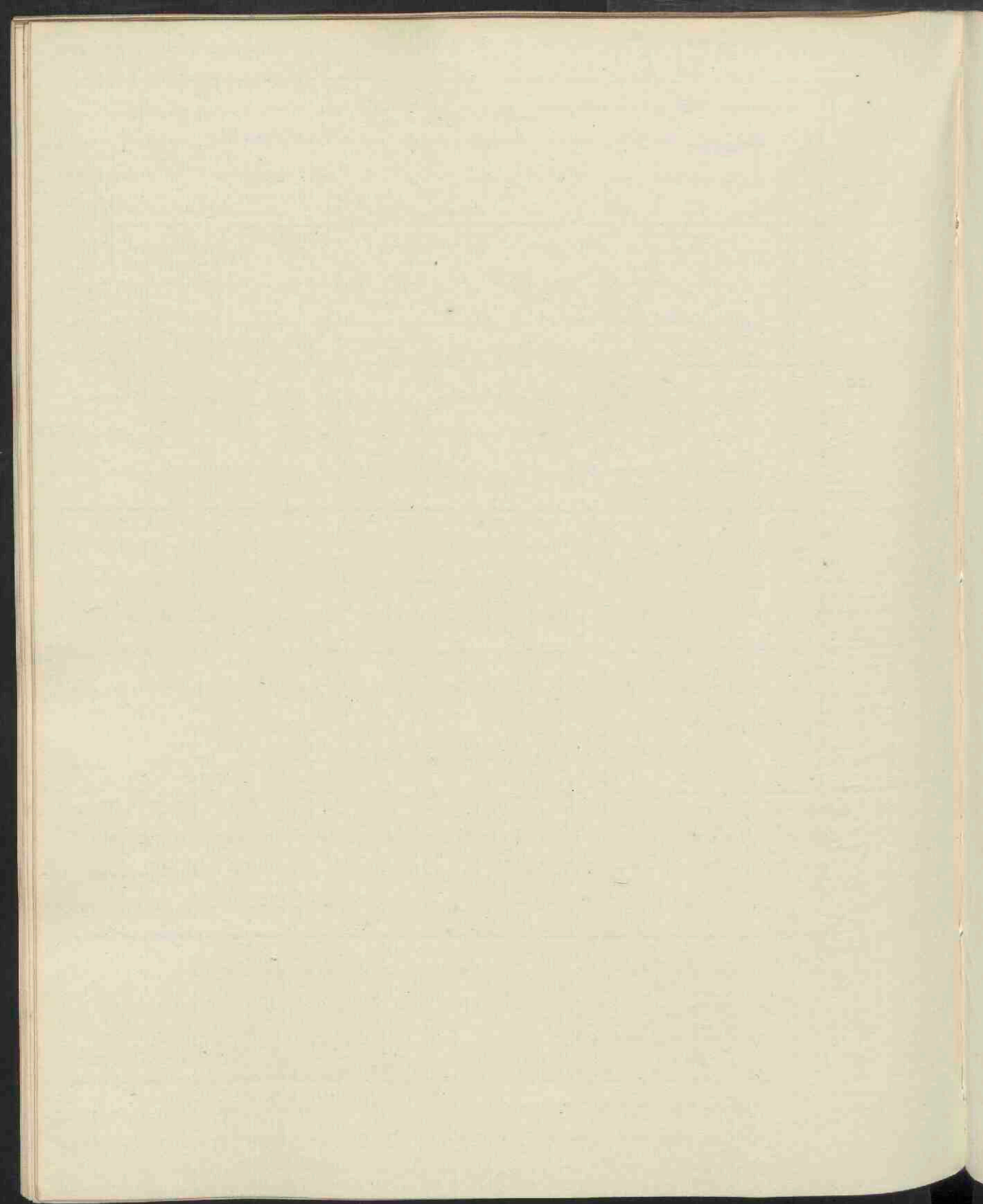
Wij vanden van hier naar San Lazzaro. Wij zagen op de
 naare de noord, de Giudecca aan de achterzee, waar het
 eiland bebouwd en tuinen vasten; - San Servolo,
 bewoond door de Buonharkige broeders (Frate bene fra-
 teli) welke hier een krankzinnig gesticht hebben, en
 van hieruit ook in de stad vorme zieken zeer helpen; -
 maar ook het Lazzaretto Vecchio, een eiland uitgesluisd
 voor de investingen der quarantaine liggend. Het was in
 den tyd der Republiek niet vastenke, van daar dat een
 twee de inagelij, Lazzaretto nieuw werd aangelegd. Thans
 worden zy beiden zeer weinig gebruikt: Schepen, die „Con-
 temaria“ handelen maaten, worden meest naar Trieste
 gezonden.

Het eilandje San Lazzaro dient
 naar het klooster der Armeniden, die hier sedert ruim
 100 jaar gevestigd zijn. Wij werden zeer vriendelyk onthaal-
 ten en door de monnikken rondgelaid. In de kerk was
 men bezig het feest van de heiligen, het was behalve de
 geboude van Maria de Stahtingsdag van het klooster de
 gewerd werd. In de Bibliothek zeer byzonder de lux-
 ke in de Armenische taal en het de Armenische vatic
 kenachelyk zeer uallegij. Wij zagen hier een heilend med-
 nalen beoefend van heiliken der sticht, van die
 klooster, en was een der geestes, van veel samen

Op die eiland zyn meest groenelakenen.

139
worden. Hy stierf in 1749. Het portret van den Sed,
Tas, als den voort der Armeniers, hing ook hier. Er zijn
hier 15 georbanke menschen. Zy houden niet vooral
kamp met het anderwys in de godgeleerdheid. Alleen 4000
Zijn er thans 50 personen in het klooster. Daar het
kerkelijk anderwys hebben de Armeniers een school
in Venetia en een in Parys. De Armeniers die
in het Turken-ryk wonen, en dat is nu het grootste
gedeelte der natie, zijn algemeen met de kerk van
Rome vereenigd. In Constantinopel alleen zijn er
100,000. Druktelike oordeel de Reformte hervorming
Land, zijn meestal niet vereenigd. Het deze bestaat
welke betrekking. Wij zagen nog de tekens der
kerk en men weet ons de werken in welke talen geschied,
o.a. een Armenier gebeliedacht in 24 talen ook in het
Hollandsch. Wij wandelden ook in den tuin, en
ronde overal rustheid, orde, vuilgraanheid; -
zoodat dit klein, dat merkelyk een middelpunt
van beschaving is, op ons een zeer gunstigen indruk
deltte.

Van Mulbarnoco, een der lange eilanden, waken de Se-
genen van de Arabische Zee afscheiden. Wij stapten aan
Land, en wij aan de vesting van dien eiland naansge,
kamen tevens, en vandaar naar het strand der
Zee, die niet meer reeds in volle pracht vertoonde. Men
naamt dit strand Lido. Hier gaat voort, de lofhebber
te praet zelden, zoo als byzonder Land Byron deed. Men
gaat er ook heen om te schieden te gebruiken. Hier zijn
knapen of duiven, die genepraem tegen de zee kantomen.
Op het meer zuidelyke eiland, Palustrina, heeft men de be-
naemde Musarri gebouwd, omdat daar de natuur zeer de
scherming opleverde. In het in 1824 een uitstap naar Chiog-
gia op dat eiland gemaakt en de Musarri goed gezien

Tuy selcepten ons weder in en vrees, naar de haven die aan
 het noordelyk uiteinde van dit eiland is. Zy wandt Porto del
 Sida genaamt, en alre de Schepen niet te diep gaan kunnen zy
 daardoor het Spaartijl naar Venetie. Tuy zagen er de Haven
 Saet van Friest Binnenhaven. Een fort, dat S. de' go,
 naamt, en het Kasteel S. Andrea aan de overzijde van
 de zeyen deze haven. De tweede haven, Porto di Mula,
 meer genaamt, is dieper en daar door kunnen verwardde
 Schepen. By Chioppia is de doornoot naar de stad zeer
 ondiep. Het kasteel S. Andrea, door den Binnendijk
 S. Micheli gebouwt, is byzonder behaer en sterk.

Het getal der kleinie eilanden, die in de Lagunen verrijnd
 liggen, is zeer groot. Ons dact was alleen om zeyen
 der Belangrijke punten te beracken, en een overzigt
 van het getal te bekomen. Tuy waren daaronder van
 hier naar Murano. Veel andere zagen tuy of klein,
 klein of grooten afoland, zoo als, Santa Elena, die
 meerder dact wonnikken bewoond werd, en thans aan
 de Hertogen van Berry behaer, die er niet nu en dan kleine
 wonniken; - S. Euzimo, dat tot de katen behaer, die
 de zee van de Lagunen afmaer; - Costosa, waar het
 thansers plagen, te zey; - Lazzanetto nuons, waarvan
 ik needs gesproken heb. In de nachte zagen Buzano en
 Marenbo, maar een talryke vlytiff bevolking niet voorkomde
 zig hand met groenten voor Venetie te brennen; - daar
 naast Torcello, dat in een ander oprigt bevolking weke.
 Daar vestigden zich de vlytelingen van Aquileja, die
 meerder dan op de eilanden van het tegenwoordige Venetie,
 en daer ontstond zeer vrye een ryke, aan
 vrylyke stad, met eigene regten en instellingen, die
 voortgebouwd hebben tal aan het einde der Republiek
 Doch de S. S. van Torcello verdween reest vrye en
 met hem de bevolking; hoedat sedert lang niet dan de
 bevolking daarvan over is. Over Gondaloor douchde
 die zoo niet: daar pleegt een stad te zey met 9000 inwo

x In naam van de heer van den 4^{en} Rijk, dat reeds
op een anteaan degen naar ons in die fabrieken niet te
zijn konde gevonden zijn, dewijl op dezen tijd van het
jaar de ovent hersteld werden, en daarom alle van
hen uitgehoofd zijn en het meeste stuk staat. Men denkt
dat hiervan de achterlykheid dezer fabrieken blykt.
Het zoude een heel deurelyk zijn die ovent van te
rijpen, dat we niet jaerlyk behoeven te herbouwen
te worden en het werk maken lang voortant.

De Spiegel-fabrieken hebben gemaal opgekonden; zij
bezoeken het glas van de Spiegel-bloemen en konden
dus niet te wyken tegen de fabrieken, die het glas
gelen. Men behoeft thans de Spiegel in Venetie
mit Bohemen en het Tinsanthe.

was, en woonde er in Terraccesi niet meer dan 30 menschen.
 Die kraan was voor al, de leeuwenrijen, van Stavrosan.
 Men bereikte ook nog Sanzoti, Terraccesi om de Don.,
 Zacht en een klein kerk der Heilige Trispa, die voorand
 Zyn, en van buitengewoon schoonem bouwkunst. De dag
 was voor ons teek te keert om zoo ver te gaan.

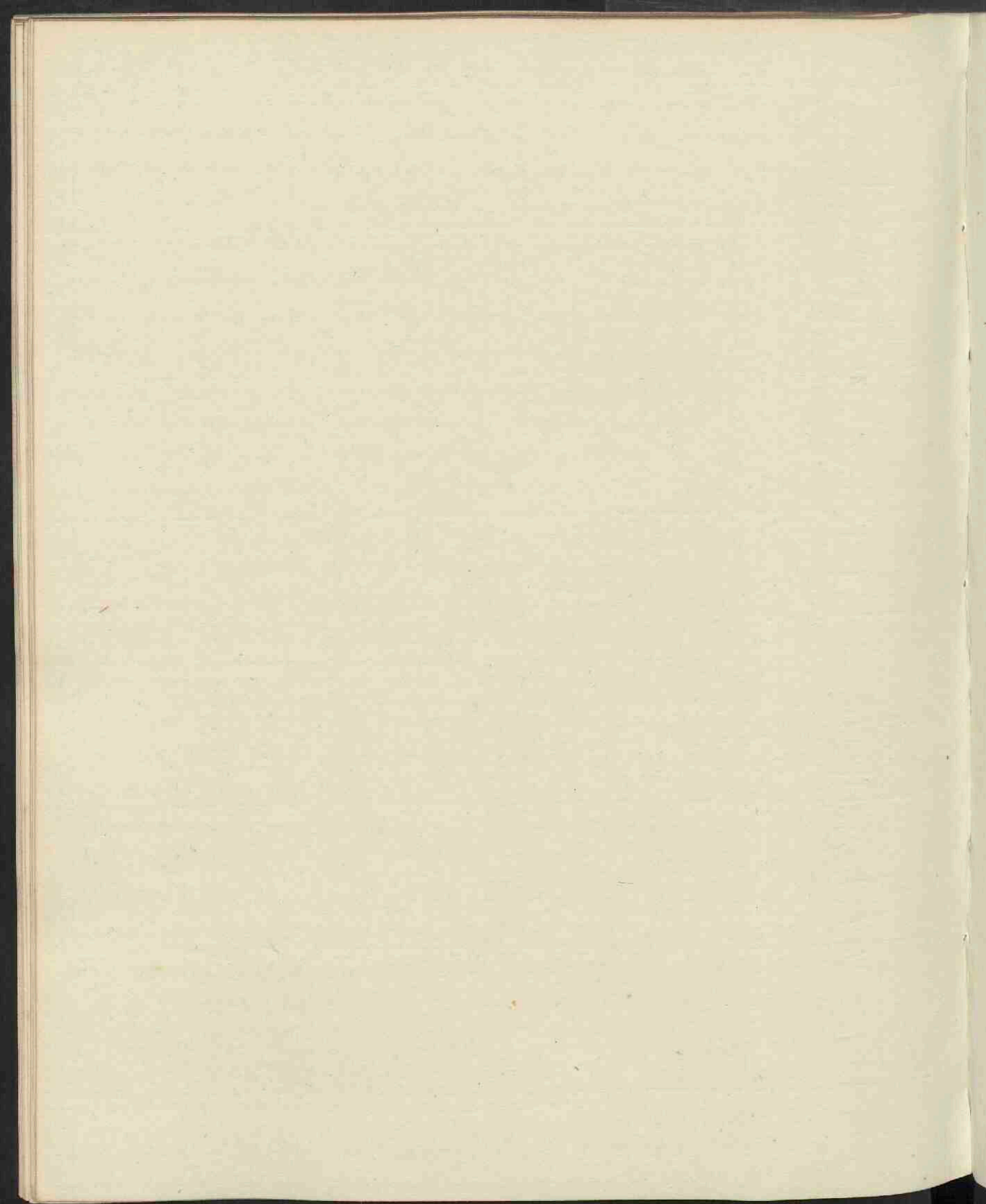
Kusano is het amsienlykste der eilanden, om kenclie,
 eipentlyk is het een groep van eilanden, die een als de
 steed door bouppen verscheidt zyn. Het is beroemd ge,
 bezet door zyn glasfabrieken, byzonder van Spiegel,
 en periselen. Die fabrieken bekoan nog, maar op zeer
 verminderde schaal. De bevolking, die 30,000 bedroef,
 is nu op minder dan 5000 afgenomen. Zy is zeer rijk,
 Handig, verschildt in taal en zaden van die der stad;
 Zoo men zeft is zy ruimat. De feestdag maakte dat

wy de fabrieken niet konden bescaken; en moest zy,
 heel niet gemerkt. In 1824 heb ik de fabrieken be,
 Zocht. Het kwam ons voor dat de woningen al,
 gemaak een soort van versaal aanduidden; de
 bevolking was zeer menig te zien; het was de
 tyd waarop men het minst uitgaat in de menige
 voorspaat maats, dat men hier minder leuchtig is
 dan elders. Twee kerken zyn merkwaardig.

San Donato, de Barmhart, uit de 12^e eeuw; eenpans
 in den styl der Noordskerk: Grieksch-Arabisch; van
 buiten aan het Chort met kleine zuilen; inwendig
 met mozaik vloer, waarin het jaartal 1140 te le,
 van Staat; in Corinthische zuilen van Grieksch marmer
 verscheiden gaas schilderyen. S. Pietro e Paolo, een
 zeer eenvoudige kerk, maar met veel zeer schone
 schilderyen

San Michele di Anzano is een klein eiland onder
 by de stad gelegen, waar woefen een Carmeliten,

Klooster stond, en want men een eenige algemeene ¹⁴²
begraafplaats voor Venetie heeft ingevocht. Het
ons klooster is niet hersteld; maar men heeft
in plaats van Carmelieten, 36 Franciscanen,
hier gehuisvest, om de dienst in de kerk weer te
nemen by zielepenheid der begraafplaatsen. Men zag ook
de kerk een paar goede schilders en verscheiden
grafmonumenten en opschriften de zeer fraaye
Capella Emiliana naast oere kerk is door den
Koning in 1822 zeer behaagd en is sedert niet
hersteld. Het kerkhof is nieuw en net.

Hiermede doet ons tufft naar de colanden gaan.
Died. Men raaden naar de stad terug, waerom lang
het Arsenal, dat hier met lange muren om-
ringd is en maar een breede uitwaert voor
zielen heeft, naar de kerk San Pietro a Cas-
tello, in vroeger tijd de Patriarchale kerk van Ve-
netie, doch in 1611 herbouwd in den stijl van
Palladio. Men zag en merkwaaardige zeden-
kenen en schilders. Byzonder tracht de van,
duch en marmoren, stalt met het werken herwaerd,
vraagt en door het veld verscheidt als dien van
Petrus te Antiochie. Men is zeer fraai, en draaft
een Arabisch opschrift uit den Coxan ontleend.
San Tommaso della Vigna, een zeer groote kerk
van San Lorenzo en Palladio, waerom men veel mo-
numenten en schilders, zag.

San Lorenzo, bevaemt ons het zeer schoon altar.
Vroeger was hier een klooster van Benedictines
namen; thans is er een kleine kerk van S. Dominicus
van een monnikken. Een groot schilderij; Jesus van
het kruis, waar rondom Maria en veel andere per.

4
We heb deze kerk den volgenden dag op nieuw
bezoekt. Zy is in vier bevalleige Stijl, doch met 30,
Kruisbe bougen boven Grischabe gebouwd, met roze
marmer. Van de zeer veel beelden en zyn het
kleinste getal beitelsteend. My beviel zeer Maria
met het kind Jezus, en eenige heiligen van Bossini,
in de Sacristie.

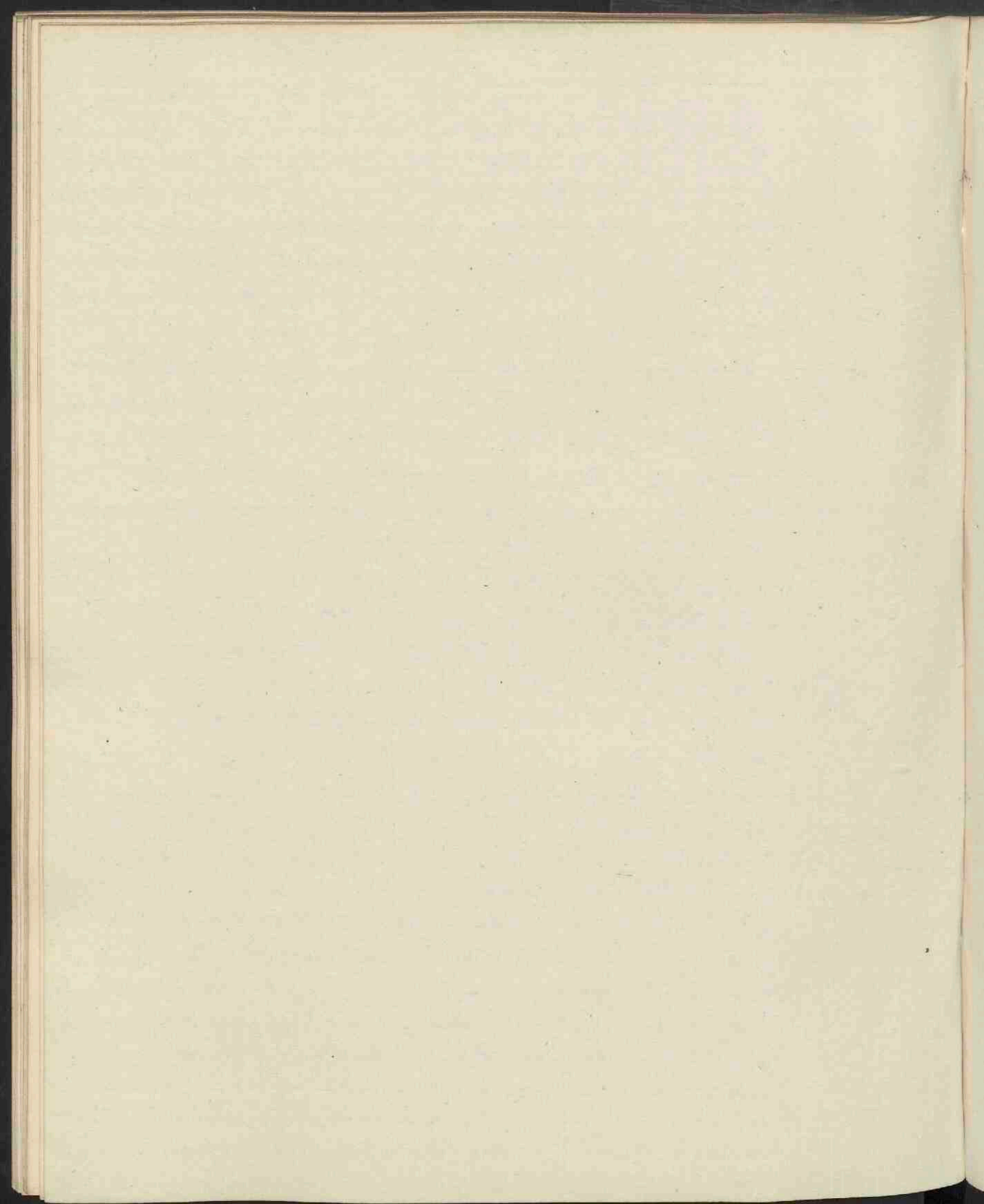
En bleef ons nog een andere merkwaardigheid te zien, +
doelk daarvoor maekten wy de stad doornemen. Dit bevalt,
te ons niet af, wy waren onder de Ponte dei Sospesi door
keukenkeelen in kluisen en in het grootste kanaal, en kwamen
ter van de zuid- aan de noordzijde der stad. Wy waren
naar O. K. het grootste Klooster, Macello, dat naar om
20 jaren gebouwd is, en waardens een grote verdere
is aangevoert, dat in de stad geen naa meer geboort vint.
Eindelyk kwamen wy naar de Ponte sulla Laguna, wy
hadden daaraan gesien. By onze aankomst, maar om
teit een duidelyke voorstelling daarvan te maken, moet
men na van het water zien. Zy bevalt een merkwaardigen
aanzicht op, elke ding is een steen, verbandt, en een
niet op 222 op elkanter. Van de byzonderheden velen
kan ik wy byzonder op het Piano dell' Isolario na
laten. Het was een schone avond, het ondergan
der een, de stad, de eilanden, de bergen in het noorden
vooranden der haven de lagune.

Sonem; van een uitstekend schilder kwam my voor een
gaest te zyn,

San Giorgio dei Greci, geheel verschilderd van
de andere; wy is nammelyk van de niet versierde
Grieken. Zy is by uitstek net en zeer geficard dan
gand en schilderijen in den Griekchen smaak, mee
sind en zilver opgelapt. Slechts een schilderij
op doek in den gewonen styl, is de Opdrinking van
Christus door Titiaan; - het is zeer schoon.

Wy zagen nog de kerk van San Lucciana, die
uitwendig met veel pracht gebouwd is en Griekchen,
niet Gothischen styl vereenigt. Het maakt by den
eersten aanblick geen onaangeneemen indruk.
Men konde het echter naar een mislukte praef
om het overzeesche boude in de bouwkunst te ver-
eempen. Tusschen is deze kerk volkomen bedekt
met schildergan. Die konden wy niet naauw-
kenig betrachten, daar een talryke gemeente
reeds vergaderd was om het feest van den day
te vieren, en een priester juist begon te pro-
fiken.

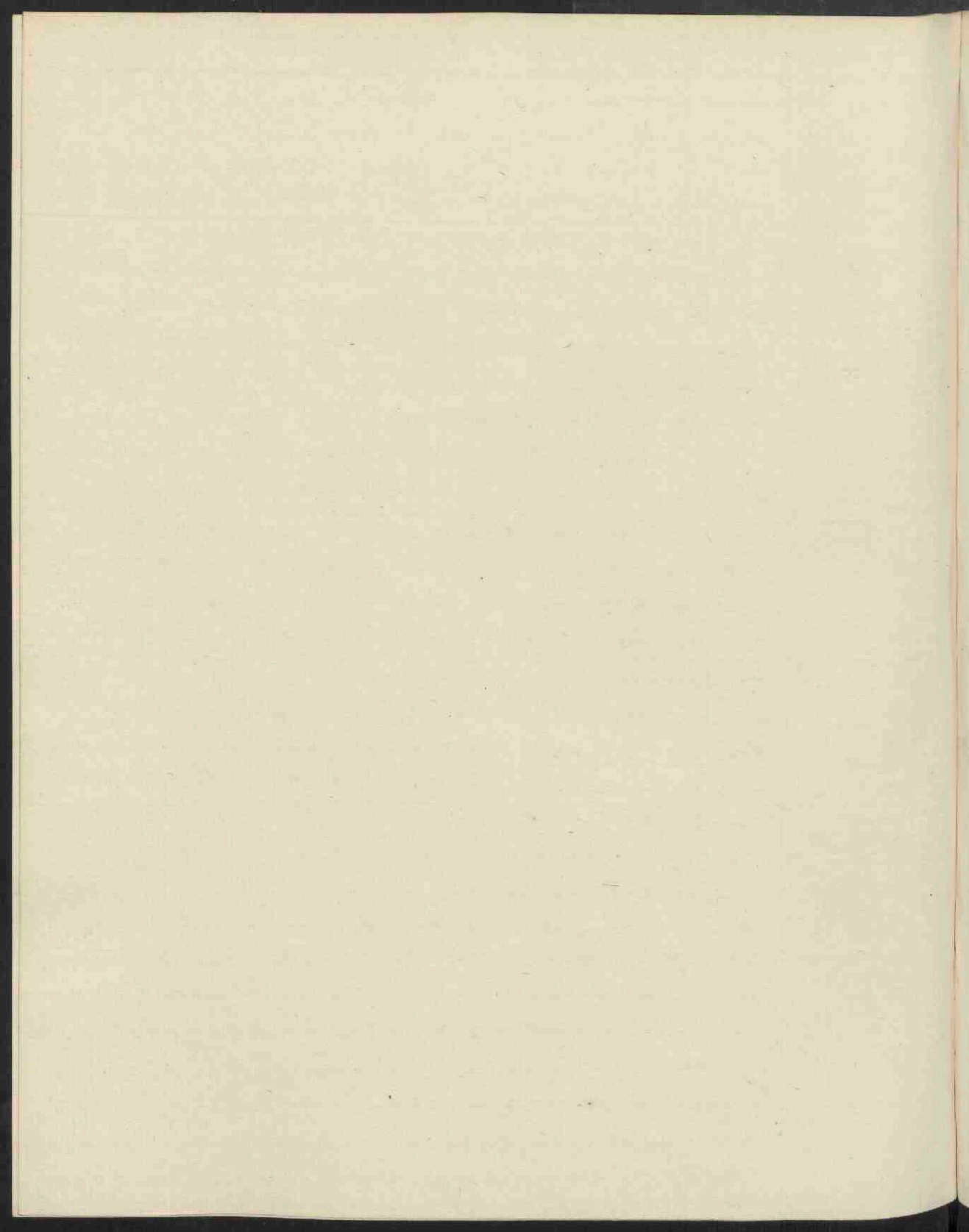
Het was te laat geworden voor het gewone middagsmaal in
onze herberg. Wy namen naar een tuis, die in de gaderde van
de stad de meest bezochte is: Il Giardino nel Canal Re-
gio. Wy vonden daar groot gezelschap; doch van
den minderen bespantand; de tuis was wy groot man
niet zeer fraai, men zat er aan tafeltjes en weeten spoe-
den kaart; dan of men bauer van het balspel, niet
slechter dan onse halflane, hielden, een aantal lief-
hebbers van dat spel bezig. In tuis was eene brin-
cette party, waar een groot gezelschap zeer vroelyk was
en zich, zoo het zeken met weinig verlegenheit, want het
nervant bedand in zeer sterke muziek, die steeds einde
weid traagzucht. Gedanset word hier syna niet. Er was

in het vermaak, dat mij ~~was~~ was dan avond van een feest,
 dag, by den geringen burgerstand opmerkten, welke een
 noodigheid en noodgraandheid, ook matigheid. Maar om
 hou, waalpen, zag men, niet; Solencomen, vanden, hoo.
 de men, niet; - maar zegt vralyk hooand ont
 die meeninge ook niet meer. Dat ons niaal een
 matig was behaef, geene herinnering.

Het was, danke, toen by niet konit warden, by het
 den, de kanalen van Franckie in veel, en in alle
 rystemen doothoerst, helgeen, voor den verrijen
 een meekwandy; - in geene andere stad
 vindt men, datzelfde.

Zonderdag 9 September by bezochten dezen marke
 de Sint Marcus kerk, om haar zoo veel mogelijk nauwe
 kenye te beschryven. Zy is geheel verschillend van al
 le andere kerken, waaraan zy ook de meeste door on
 dersoud ontsaaf: zy werd van 976 tot 1071 ge
 bouwd. Zy is, wat de hoofdzaak betraft, Griekent
 of Byzantynsk en Arabisk, met hooge vande ke
 pers en bouwen, en met een zeer groot getal ven
 ten, veel mozaik, veel goud, ook uitkeeland bronze
 beedmetken en derven. De betrekking van hem
 te niet het oosten is er duidelyk hooand in. Het
 ligchaam van den heiligen Marcus, dat in de 9e
 eeuw, als volgeue, uit Alesandrie hooand ge
 bragt werd, gaf aanleiding om, in plaats van den
 Heiligen Theodoros, den Apostel tot beschouwen,
 heilige te heeten zoo werd hem deze tempel nu
 oostelike medellen gebouwd, en zelf vooand of ge
 bouwd vooand met het oosten menigvuldig ge
 bouwt om hem te verrijen. De kerke is niet
 vooand, maar behoude hooand. Naar de hooand
 niet is der. hooand d'hoer, meekwandy; zoo wyet o.
 in het vooand, al een vooand, hooand de plaats van,

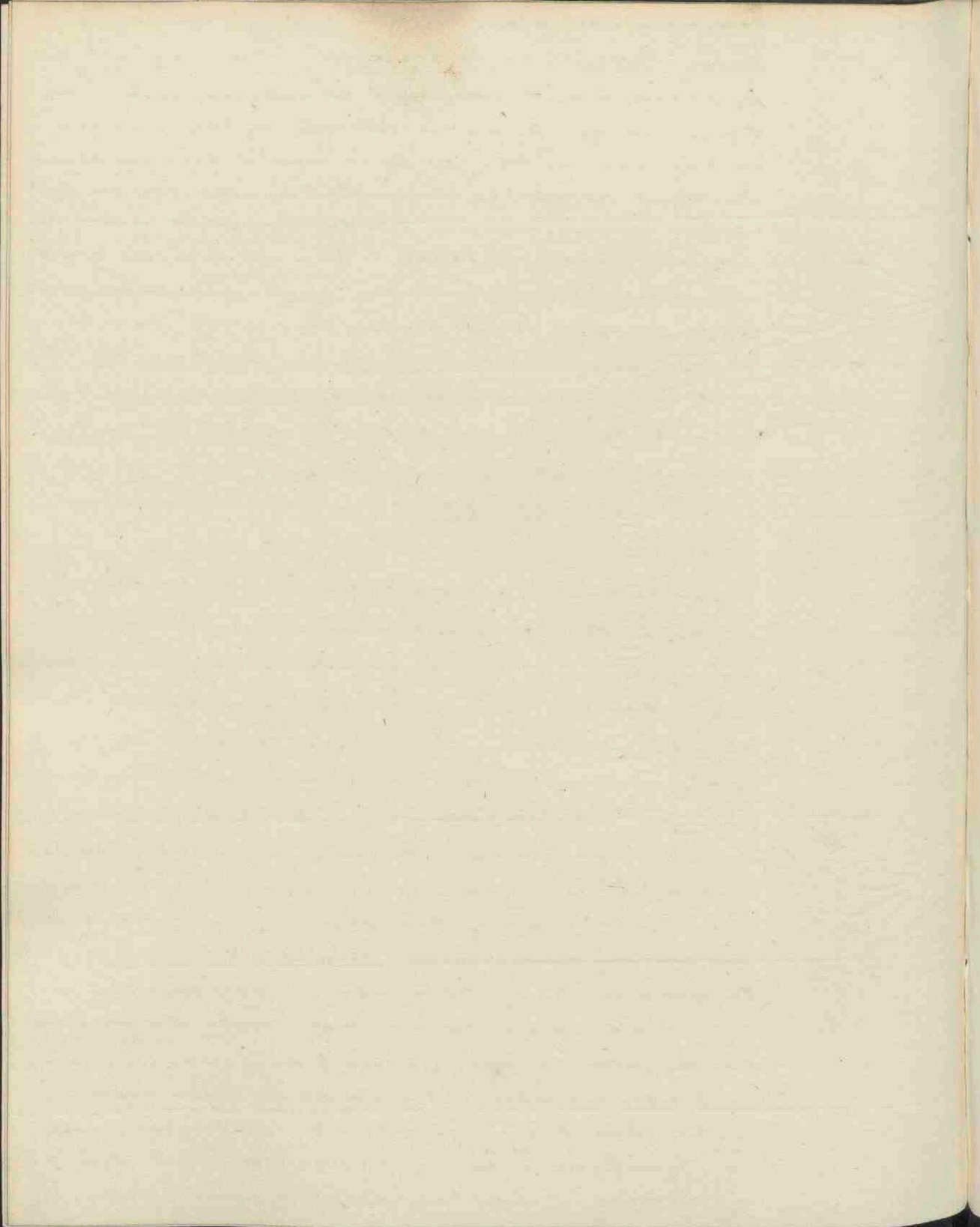

maat 23 July 1177 Keizer Frederik Barbarossa 145
zich voor Paus Alexander III. vernedert heeft.
Het runde con Cung en overtuiging wook zijn alle de
byzonderheden te noemen, die men ont heeft
aangemerkt. Zy worden in de handbuchen verduin-
de bekenen. Het had juist niet het opzet om
juist alles te zien. En zy zag keizerkatten, met
name de Pala d'oro, of het koninklijk koninkrijk,
knaakblad, dat alleen, by groote feestdagen kan ge-
zien worden. Men hebben zoo veel rijke schatten,
gezien, nog onlangs te Mouras, dat het er hier met
een nieuwsgierig naar waren. De invloed van
het geheel, als een eervoorbeeldige kerstgebouw uit een
dover tyd dan den onzen; en ook na byzandische een.
men voortduurt de plaats van vrasme aambid-
ding van het opperwezen, Jesus, Maria en de Hei-
ligen, - is zeer treffend. Zelf, by het naderlyk
overzicht welke ook de byzandische ruwwezen menig-
vuldige herinneringen aan de Christelike godsdienst en
aan de kunst in de verschillende tyden. Barden waren
als in een getuigen. Zelfs, beelden, marmeren met
het Christelike Griekenland: Constantino, Alexan-
drie, Ptolemaeus, krygstrafpen in den tempel van
den God der Vader; and en, nieuwheidend
straakt er niet veel in door. De deuren van de
kerk zijn met de kunst der uitbeelden
mannen van den tyd van Sansovino, 16^e eeuw, ver-
teerd, en deuren dat van Pietro Ancone. De
kunst had de plaats der godsdienst ingesloten. De
Dogen, die het meest tot uitbeelden de magt van de
wereld. Het paradijs van Tintoret bestaat byzandische
met pietatis. Het was hun rykdom, die hen onder de tijt

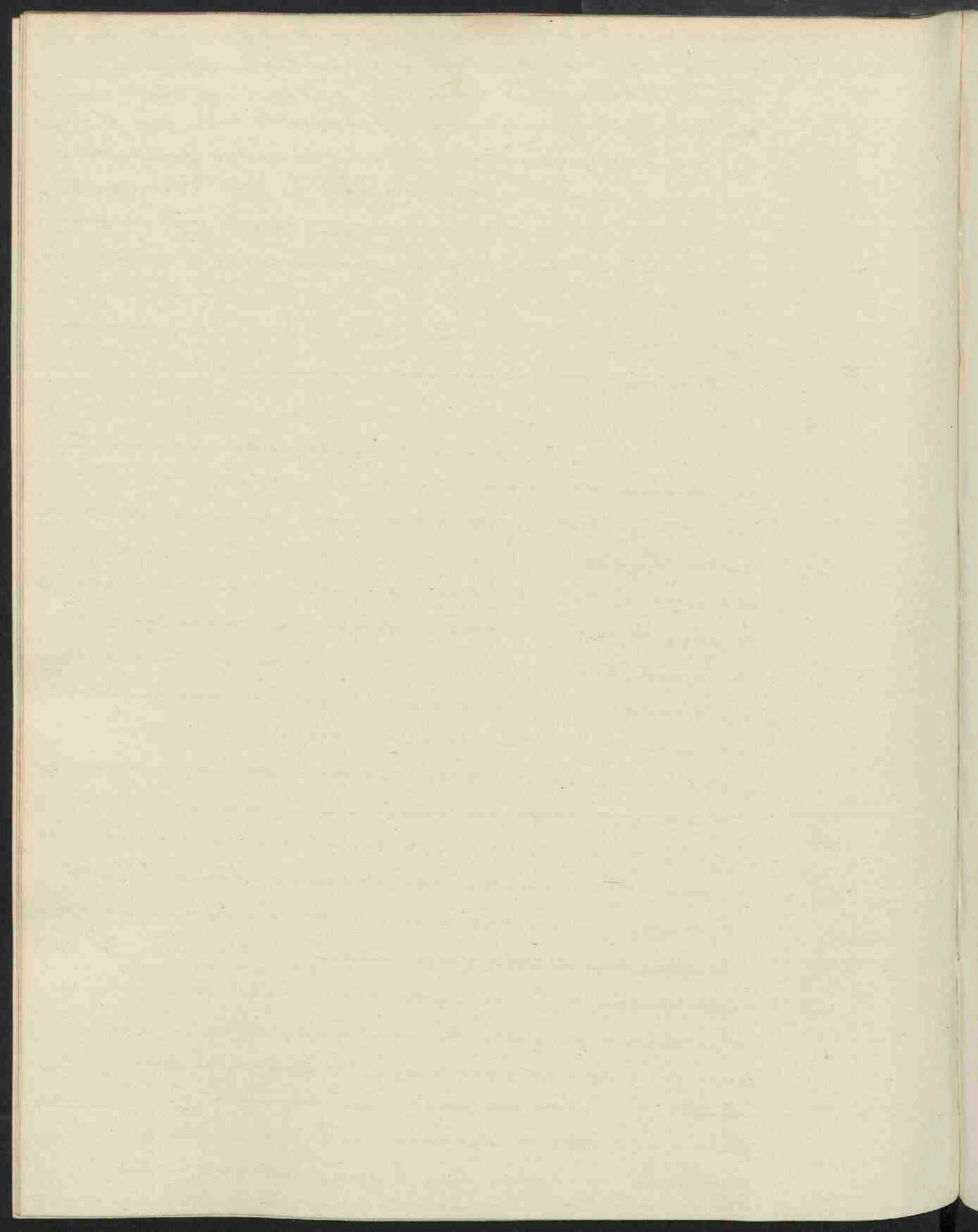
In Venetië hangt het familiewapen van
den patriërck nuon alle herken. In het dat
in andere plaatsen niet afganghet.

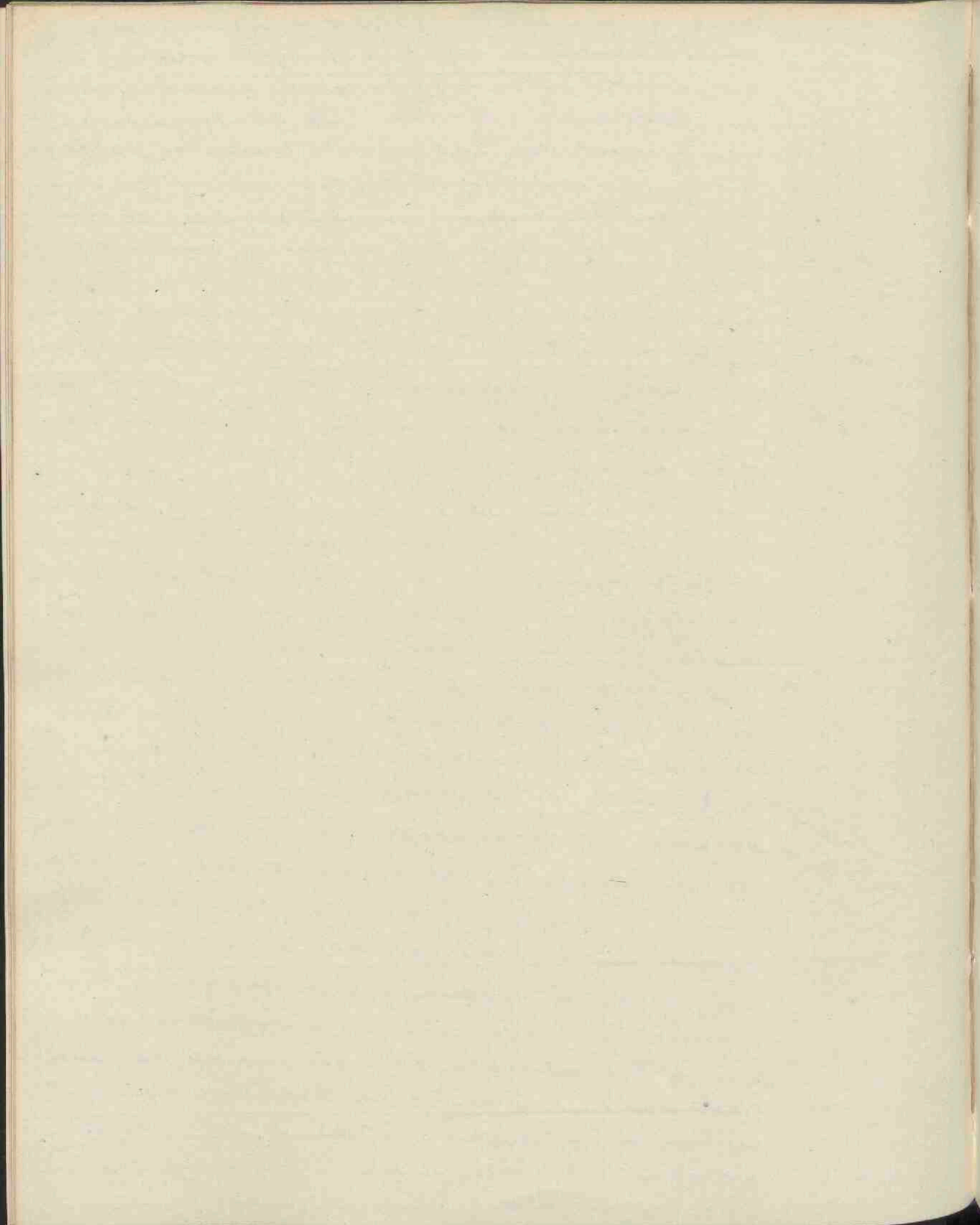
den tyd der Fransche nederzetting een terrein gemaakt, die aan
de zee uithuwt. Dit terrein is nu een publiek vierde
opland. Het paleis dient voor relaxation voor woning
der keizers; de onderkoning heeft er nu een tyd tot tyd
zijn verblijf gehouden. Frans wonden gedeelten
bevoegd om de militairen en den Civilen Gen.
verrezen. Wij bezochten het paleis,
waaraan de trap eenige groote zalen merkwuur,
die zijn, en waan een aantal zeer goede schilder
zijn zijn. In zal daarvan niet ophoeken, de
zelf is in het handboek vermeld staan.

In de koffer vervolgen het Staat archief. Dit is ge
plaatst in het zeer groot kloostergebouw van San
ta Monica dei Fransi. Vraeger waren die Archief
van verspreid in het Paleis der keizer, in de Boen
natie nuore en elders. In 1822 zijn er hier over
verrezen. Een der beambten bracht mij met heel de
leefdeheid door de zalen, maar die antelbare 200
een geplaatst zijn. Zy zijn ook eenigermate 20
laet, reeds hij en hebben ongeveer het ongeluk
lyk getal van veertien millioen banden. Het
heeft verzameld al wat tot de alperseene regering
betrekking heeft en onderscheidt als oud archief
hetgeen voor 1494 is; vervolgen als nieuw de
stukken betrekking het bestans sedere dien tyd.
De stukken zijn onderscheiden naar de Colopien
waartoe zij betrekking hebben. Die van de ge
regeeringen zijn ook alle hier. Een bystander ar
chief heeft de stukken der natarifien. Hetgeen
die Archief nu zeer heeft verspreid is dat de Ar
chiveren nu alle de opgeheven kloosters er in zijn op
genomen. Het is hierover ook onbetwistelyk verwey
dewyl die archiveren zo veel belangryk zijn. In nuore
derde mij dat men een lokaal had kunnen vinden

waer 200 grante waerheid behoorlyk kunde ge-
 plant en inzonderheit doch de drie nascepijpen van die
 ontrachtelyk geniet kluuster gena. wechelyk wech-
 man. geslagenheid waertue. In de oostwendeelen
 een aantal der 298 grante Galien en galleyen,
 waarin de doelen behoorlyk met opschriften van
 vrien zwaardend manen. Alleen naar de nieu-
 we ontdekkingen die jaarlyk, saemenen, voorst, et men
 dat spacy de plaats zal te kust behouden. Het is ont-
 geheel onverschiet dat men het historisch archief
 legelyk naar hem naar plaats. Eestent van de nieu-
 we metrische onslagge geschriften van het bestu-
 men behoorde die onseal van de oude afreken-
 tyk te bewaren.

De eerste alpeense naschikking is reeds vol-
 tuurd; nu dat elke grante afdeeling in byzonde-
 re zalen geplaatst is; de andere afdeelingen afgevo-
 deerd en allen met opschriften van vrien ry. Die-
 den tyd waer toe ny behouden naschryven. Op die
 wyze is het reeds mogelyk de st. keten, die men
 zucht, spacy te vinden. Men is nu bezig
 de byzondere afdeelingen naamen te verpelen te
 ondersoeken, zo in keten onslagen en banden te
 plaatsen, en Catalagafien en van op te maken.
 Hier de andere ry daarvan bestand; dat ook
 veel te weinig is. In vrees naar het gakein
 archief van het "Collage dei X" dit was juist
 een dat byna volkomen gevonden was en in
 nieuwe onslagen behoorlyk voorzien. Men
 had de proefstullen van gewone en van pati-
 tieke beschuldigen; - de becluten van het
 collage en van ryne onderschryven; - de brief-
 wisseling; - het bestu- der "Casualty" (Prin-
 sien, en alle behoorlyk onderscheiden en zoo.

149.
deur. Was vroeger staatsgeheimen. worden van
nu onmiddellijk openbaar en gelopen worden.
waarschijnlijk dat nu blyken dat die geheimen
niet van veel geheimzinnigheid raken verduyren en
men zich niet hoeft verworpt; doch het van de
reeds voor de historic van veel belang zijn, en
dien dit uit deze archieven tot versterking kondege
bragt worden.

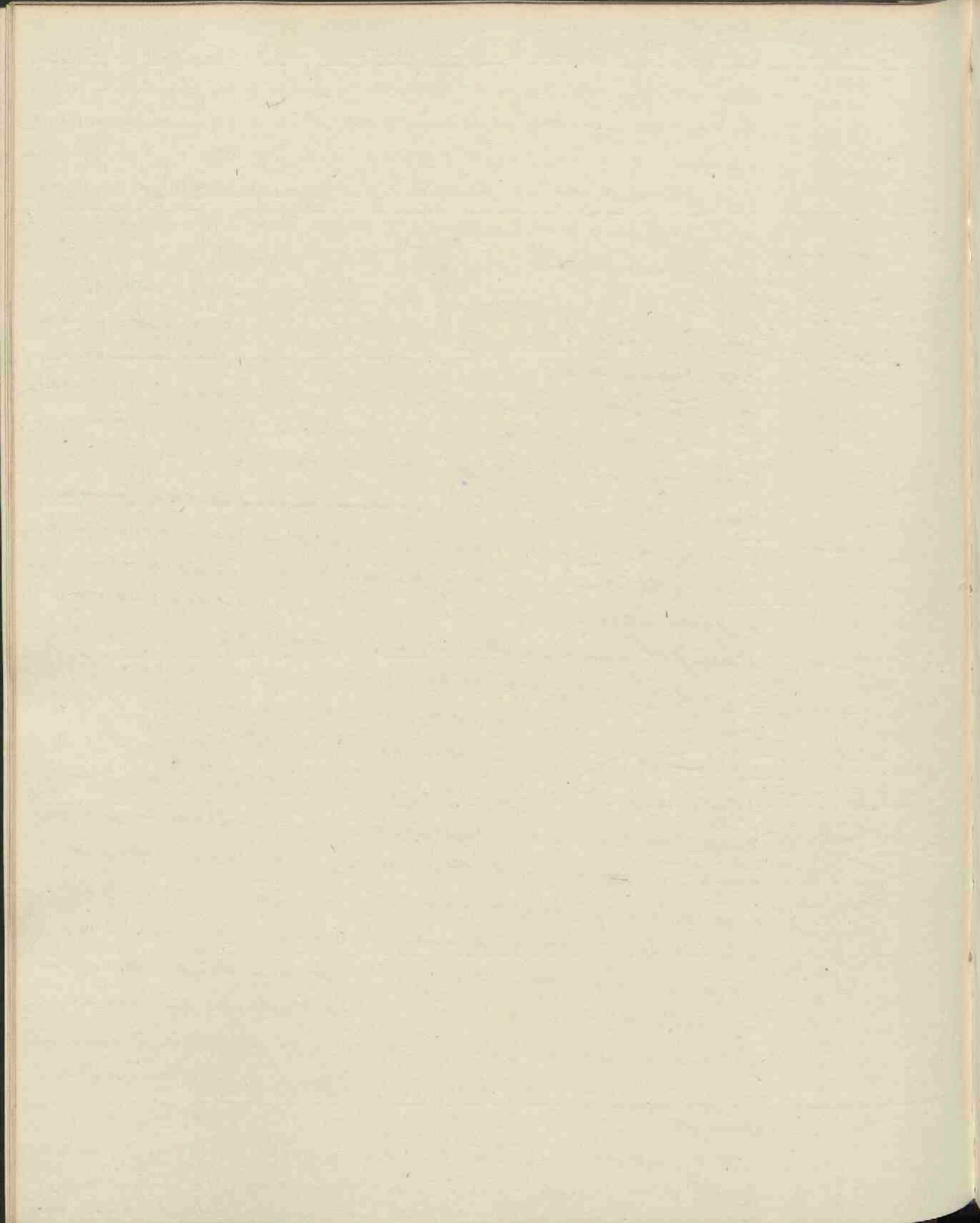
Eene merkwaardige afdeeling is het Archief
der Proveditorii della Sanità. Het betreft op, dat
dit begun met 1485. De betrekking aan, maatschappij,
en tegen de pest heeft nauwelijks veruopt om hiervan
een tale van belang te maken, en het is daarvan
alle andere verueringen voortuit geneest.

De Relazioni van, de buitenlandse gezan-
ten zijn heruoemt. Het was ook dat geringtig Archief
voor elk land is eene byzonderlyke reeks behoudt
ingebonden. Die van ons land hadden tot op,
schryft „Lignori Stati, Olanda“. Tot myne ver-
wondering was ik er geen vroeger dan van 1610
van den gezant Contarini, en verder van 1618 en
volgende jaren, van den gezant Saviano.

By uitstek belangrijk is de verzameling van oer-
spronkelijke heruoepen, waarvan vele nog onge-
drukt en zelfs onbekend zijn. Men was bezig die
opreidelijke te ondersoeken en in goede omstandigheden
te ordenen. Ook de oorspronkelijke brieven van
eene groote afzonderlyke verzameling. Het was
daarin de brieven van onze Staten generaal, en
wanneer zeer goed bewaard, in het Financieel van
verschillen, en by alle was eene Italiaansche vertaling
gemaakt.

Het was op men ook het bekende „Libro d'oro“
had, waarin de namen der veruoepde families
veruoepen worden. Het was ook my van de

150.
van aanneming die het Libro d'oro intimaablen. Zy 490.
was permanent, en het huysd op de aanneming van elk
deel is met gouden letters geschreeven of gedrukt. Zy be-
ginnen met 1506 en liepen tot 1498. De inhoud
kwam my want beschreef als van onze republi-
canen dan burgerlyke stand, en het noemsel was dat
hier alleen van Romeynse adellyke families aen-
teekening was gehouden: van geburten, huwelij-
ken en overlyden. Voor elk deel was en alpha-
betauich register van de families die er in voort-
kwamen. Dus viel in het eerste als in het laatste
deel teekening van 150 namen. Het li-
bro d'oro rustt dus op twee besleuten, waer-
by aan die families het regt was toegekend om
by uitsluiting van alle andere tot den grooten
raad te behooren, en elk lid die families te
wezen met dit boek zyne afkomsing. Welke is
in de archiven het doorprontelyke besluit met meer
aanneming, door het uit de overlevering en het be-
reijde gelyken bekend was, welke families
bevoorecht waren, en het dus noodwendig was
uit dit boek te beuzen dat men tot een die-
families behoorde. Op die wyze verkwam het
welk dat men aan die libro d'oro een groter
gelyke teekening.

Chen raede my dat vordomant in de archiven
waspooyen plant, vanden, te waken gelyke
welke veyenend wiert, en ook een opvallende daerom
bestand vertrek bestond. Dit was evenwel meer
van byzondere belangens der voor historie. Men
had ook geen myden om te schryuen; als
men afschryuen bevoerde, moesten die door beambten
op geregeerd papier gelyke warden, en moesten
gestorven en daerom behaald worden; hetpeen.

De Compagnie dient ook van brandwacht. Een zeer
breuwig gebruik dat er van gemaakt is, want, met name
in de Contho fouden, 'was het middel van zelfverant.
Men heeft niet alle gelegenheden, daartoe poffen, en de
namen, daar byzaren worden, voor alle opzichten te
pluaten, enz. Sedert een jaar is een jaar nuwel van
rederfarting meer weergokomen.

tenzigtige naam den geschiedschrijver niet juist. Men 151
zoude in beoogen, byzonder verloop maken, verking,
gewone naam de historie de Archina te kunnen on-
doersuchen en stukken daarvan af te klijnemen.
Hicoria's naam nog byna geen voorbeelden voor-
gekomen.

Thyne vrouw was niet veel; het meder werd zeer
slachte; daarvan ging ik niet meer uit.

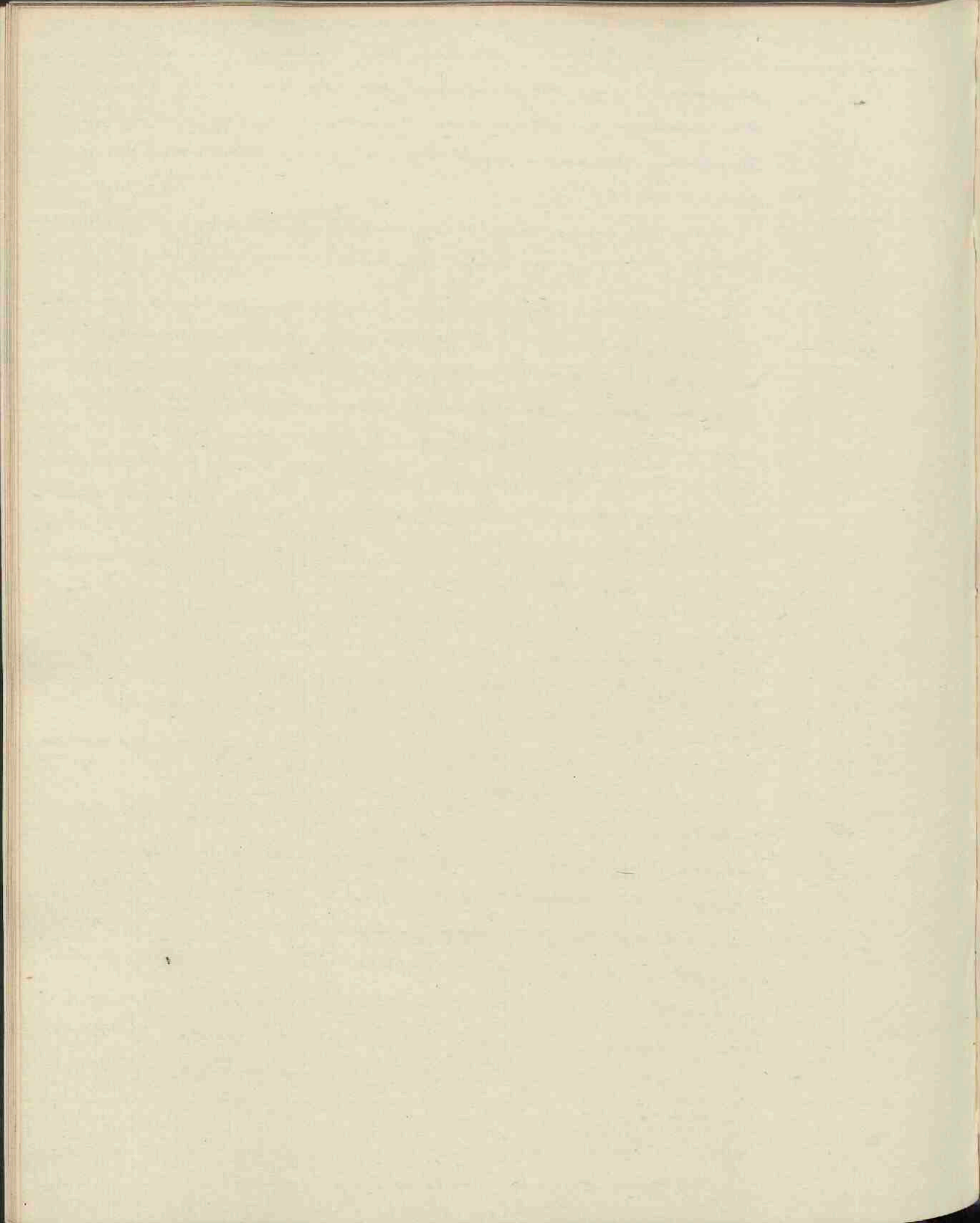
Woensdag 10 September. Myne vrouw bleef heten Thuis
om ongesteldheid. Ik ging nog de merkwaaardigheden
van Venetia zien van 400 psc de tyd kwaliet.

Op den Cataunda klakkeantoren had ik een schoon over-
zicht over de stad, de Loggenen met de neele eilanden,
het land rondom en de zee. Het was mij te meer
waard omdat ik nu veel punten kende, met name
de eilanden, die mij berocht hebben, en ik mij van de
Ligging een duidelijke voorstelling konde maken.

Aan den voet van den toren is de Loggetta, een
opene tribune, die bestemd was voor de Procuratori
welke het recht hadden over de zucht, termyl de Grote
Raad vergaderd was. Daarop kwamen en kealden nog
veeren dit kleine gebouw. Thans waerke het gebouw
nuur het metalen der lotery.

Anderdaandig zag ik op de Marsus-plants de drie
grote standbeelden of naggestakken, waaraan de
vlaggen der Republiek playten te wappoken, en die te
genwoordig by playtije zelopenheede de Avtawijft,
teke nlaggen ten twee spraden. Elk is in een markt,
ten naetstuk berestigt met fransje berestijfnessen.
Het is opmerkelijc hie in alleer loort in den tyd der
Republiek is daargesteld zine naam de Schuune kon-
Men zigtbaar is.

Ten het zeynandige der Marsus-plants behaest dat men
aanlyt een grote vlijt duinen aanlyt. Dit is need,
veer out, en de bewoners hebben zoken en verbod naar over

182.
kiesend. Men heeft van dit wyf, eenig nadeel. De groote
Dalcantia komt ze te bezigtigen te lucca een nadeel; en my
vulten dit zoo goed dat ze nadeelmatig tegen dien tyd nu
haar woning in de Procuratie Vecchie verplaatst.

Van de Diarretta, die een wijk heet met de charac-
planten, want het is naar gesproken. Het paleis der Pa-
per maakt het bekende gebouw daarvan uit. Tot het
inwendig moet ik mij herinneren aan de twee reli-
eufs, die in 1125 door den Pope Domenico Micheli
mit den Griekken Archipet werden medegebragt,
en waerop de guldengelde leeuw en brant de
de heilige Theodorus in marmer staan. De
leeuw was in 1799 naar Parys zwaard en is in
1816 aan Keizerin teruggegaand.

Het Muurgebouw, dat hier nabij staat het is
bleef uitsluitend gezien. Het wordt tusschen twee
gebouwen.

Op de Diarretta, anders het Paleis der Pape, na-
by de stads zijt ik voortdurend een vesting-
sche macht met kanonnen

Ik zag hadon mij vermelden, kerkon.

Santa Maria dei miracoli uitsluitend zeer so-
nally geheel van Sant marmer. De onvol-
ving zegt dat deze kleine kerk van het over-
loft der bouwstoffen van San Marco van de
gebouwd was.

Santi Apolloni, een zeer eenvoudige kleine kerk,
Languegryr merkant, zonder tuilen.

Santa Maria del Orto, met stambeslede, der
apostelen in den Koningzet. Inwendig is men begon-
nen aldaar te kartellen, doch dat heeft is gebleef
omdat de middelen uitgeput waren. Hierdoor kan
de ik tusschen van de tehelderigen zien.

De Tinnen van deze Park Staat zeer schoon.

San Nicola de' Tolentini, eenen heeltylke meubone
kerk, met verscheiden schilderijen, die my toch niet
uitstekend vantschmanen. Het voornemste van
Griechische zynen vordt in zeer schoon. Men zag er
nog de beschrijving van de laatste bevoering
veroorzaakt.

Santa Maria del Carmine, eenen oude kerk
met eenige goede schilderijen, waaronder my de
verrijcling van Jesus aan Simoen van Cana
de Conepiano het best dand.

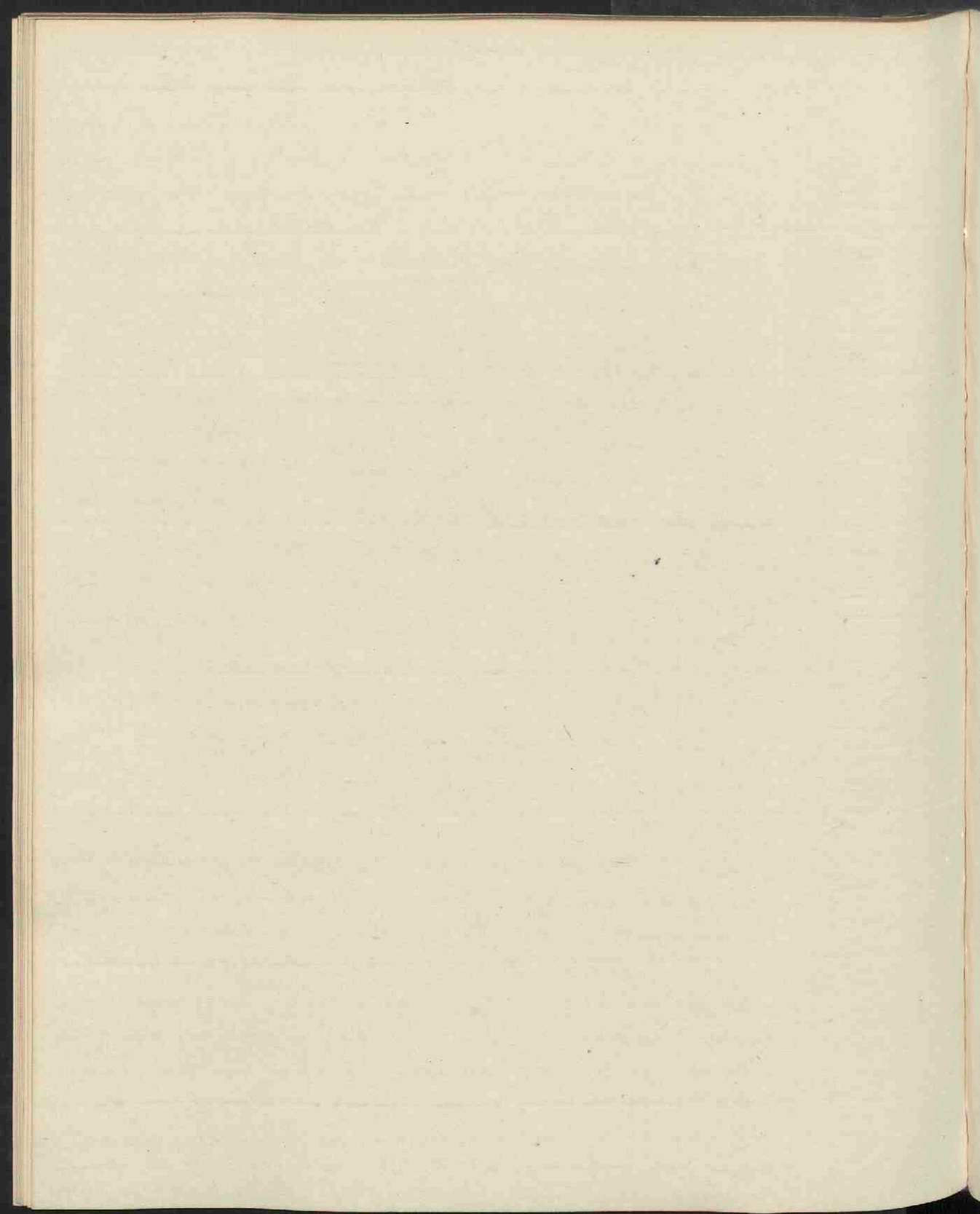
San Sebastiano, noemen de merkwaardigste
die ik hebden zag, om de reuke uitstekende tehil-
derijen van Paul Veronese, die ook in deze
kerk begraven ligt. Van deze schilderijen de
vriende die by uitloek die welke voortset te
Castellan waar by zyn makkers Marcus en Mar-
cellinus aanspook om met ruud den martel-
daad te ondergaan; doch een groot aantal an-
dere zyn eveneens uitstekend schoon. Ook eeni-
ge van andere meesters. Een fraubild van
Maria met Jesus en Joh. den dooper is ook zeer
goed.

San Stefano, eenen waardige niet appetitete kerk.
Het altaar is van schone marmeren zulen en
beelden omringt. Er zyn eenige goede schilderijen
o.a. Een heilige familie van Palma Vecchio.

De protestantse kerk heb ik waarmaken, doch steeds
uitwendig, gezien; haar vantschman is zeer beukende.

Daar het Ghetto Vecchio en nuovo henen, waaronder ik dat en zoren. Syna zopen zyn, en by
zucht ik de voorwaantte, een, zoren en seelyte ge-
bouw, zes men my zeide van Sansovino en dvan
de Spaanische Joden, gebouwt. Er zyn thans 3000

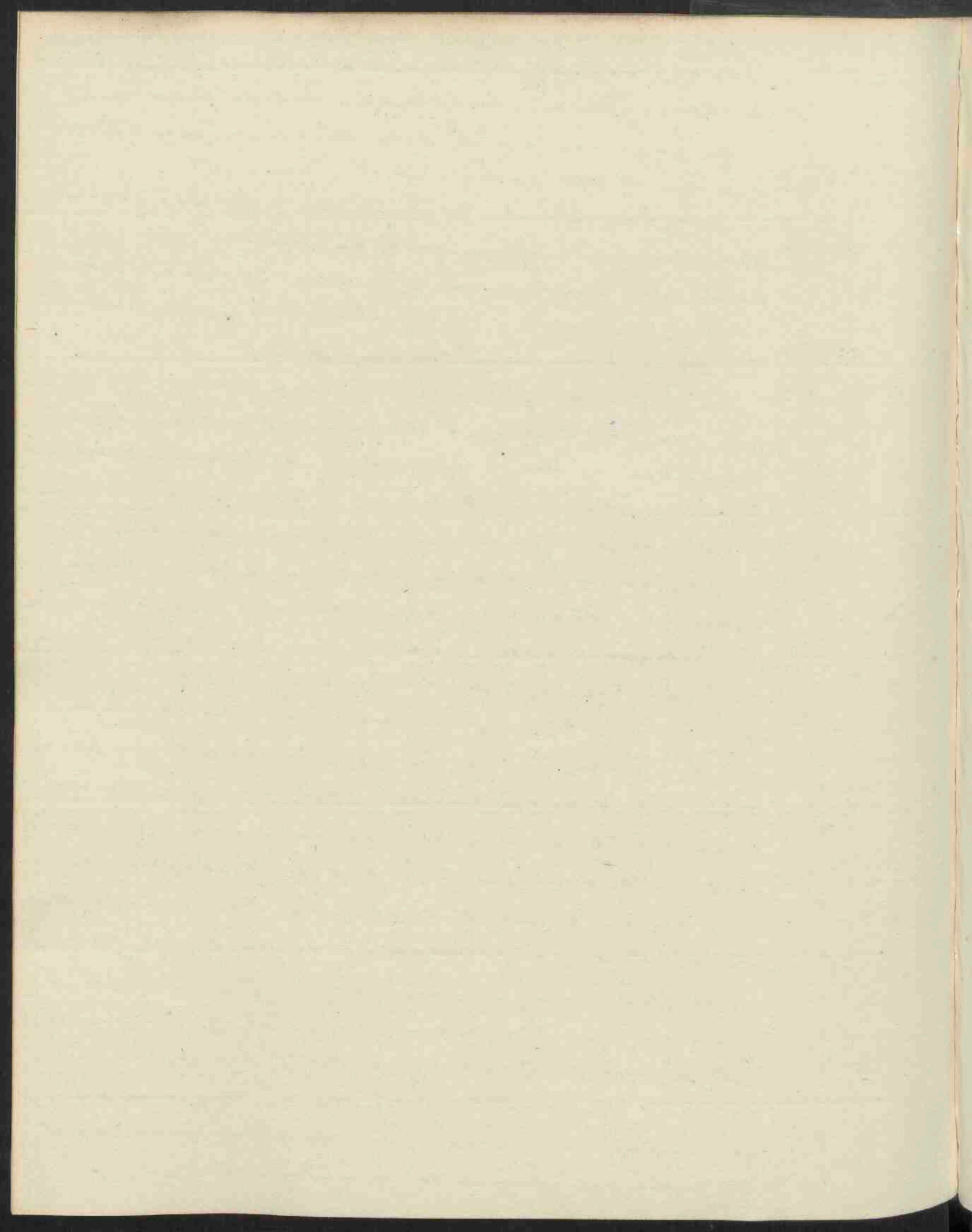
Jaden, die niet meer in het Ghetto opgestoten zijn.
Van den vroegeren, teestand haarmint alleen nog
de buitenwone hoefte van eenige gebouwen.

De palazzi die ik bezocht waren merkt van
sig om de eigenaars.

Palazzo Paolo Giuanelli. Ik zag alleen
het voorportaal en de trap, omdat men mij
zeide dat hij voor den vyftel. Venetianen
edelman geldt. Zijn palais kon enige merke
lyk een prachtige woning aan.

Het palais van de hertogen van Berry vroeger
Vandamme, Calangi. Dit wordt gewoonlyk en
maanden in den winter door de vorstin bewoond.
Het is een der schoonste, en is goed onderhouden,
met veel smaak en praet gemengd. Men
ziet er een groot aantal fraage beheldingen
meest van Franche kunstenaars; een reple
familieportretten, ook die van Kaarls en van
hare kinderen, van den graaf Palli en van
de vier kinderen, drie dochters en een zoon, uit
het huwelyk van de Hertogin met desen graaf.
Voor meubels en andere herinneringen van de
familie Bourbon vindt men ook in dit pa-
lais. Ik vernam hier dat de Hertogin steeds
met haren generaal den Graaf Paoli leeft. Dit
Palais is een der leukste waarby een tuin is.

Het palais van den Hertog van Bordeaux is een
vondigen; doch eveneens groot en goed in orde;
gedeelte was men nog bezig het te herstellen.
Ook hier zijn veel familie-portretten, ook van
koninginnen. Men weet mij de vertrekken die de
Hertogin van Angoulême bewoond had; en

waaren nag er woondeper.

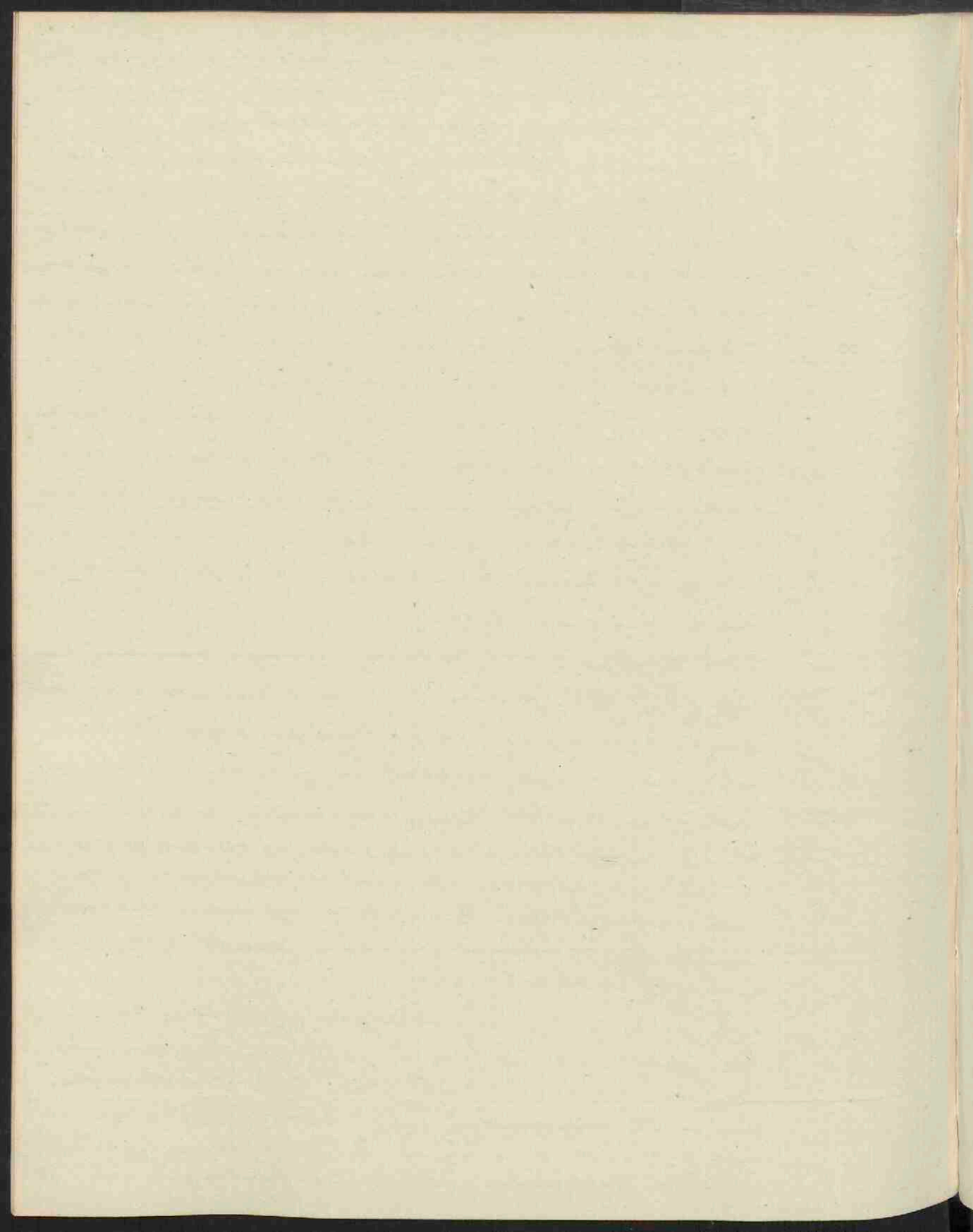
Dit paleis was vroeger van den Hertog van Savoie, die in de oorlog, die in de oorlog was, en die hier in de jaren leefde overleden is.

Het zien van deze twee paleizen liet by my geen onpuntigen indruk van het innerlyke leven derer familie achter. Er is zekere voortdurend van lyden verbonden aan de verbanning van een Koning waarpin men meent aanspraak te hebben. Konde vorsten in dien toestand niet verraden met hun lot en afzien van te keken naar een groothaid, die van zelden gelukkig maakt, zoo zoudan zy wellicht een nuttige en voor het gemeen meer benevelende plaats in de maatschappij vinden. Wie van zeer zy zelden als hune aankomgers zy schuld dat dit niet plaats heeft.

De hertog van Parma, zwager van den hertog van Sardanië, heeft hier ook een paleis en houdt hier by nuweken zyn verblyf. Hy is, zoo men zegt, groot liefhebber van de eendzage.

Naby de kerk Sta Maria del Carmine was men my het huis waar Othello gewond heeft, of liever de plaats, waar dat huis gestaan heeft, dat voor eenige jaren om binnenvalligheid afgebroken is en nu daar een ander verrijpen. Men heeft evenwel het herinnering zyn pleidlood me, dat in den grond geplaatst.

Ik bezocht ook den tuin van den vyken koning van Papadipoli, die is van de tyde van den tyranen. Als een veldruandheid in het land Venetia is deze vy groote tuin metlandcrag; hy is overigens nu en niet gebouwt en de ziele bevellyk aanpland; door naar de Hallander zakeet met Smiten, gewonen.

Het Campo di Santa is van het andere uiteinde der 156.
straat van de Giardini pubblici. Het heeft een merkwaardige
uitgastrechtigheid en het is meer knopige buurten. Omplant
Toegenwoordig wordt het veed door de Oostenrykers niet
tot afdeling der beesten gebruikt. De waar men bij
de afdeling noodwendig paarden, schape, heeft men
eene kerk in de nabijheid, Santa Maria Maggiore,
tot stal ingericht. Zy is niet de enige kerk die
men eene zoo wonderlijke bestemming gegeven heeft;
eene andere, San Gervasio, diene voor sterven,
Kruiswanden.

Venetië heeft door de wandeling, welke de Fransche,
het Campo di Santa behoren de Oostenrykers hebben
aanvaard, veranderingen aangebracht, die in den tijd der Repu-
bliek verrewer waren. In de eerste plaats de omheining der
ten stad in de beschrijvingen gewoontelyk overzaten, de
straten zyn welkelyk zeer warm, ook de kamelen, die
zoo dikwyls op straatjes dellen, zyn niet zoo warm,
het water staat niet heel en de streekte lucht, die den
stroom verpest, heeft hier niet. Ook zyn er veel
kamelgelyke ruime en daarvander schoone plantsoen, een
niet het Campo Maria formosa, waar het Palazzo
Princi staat.

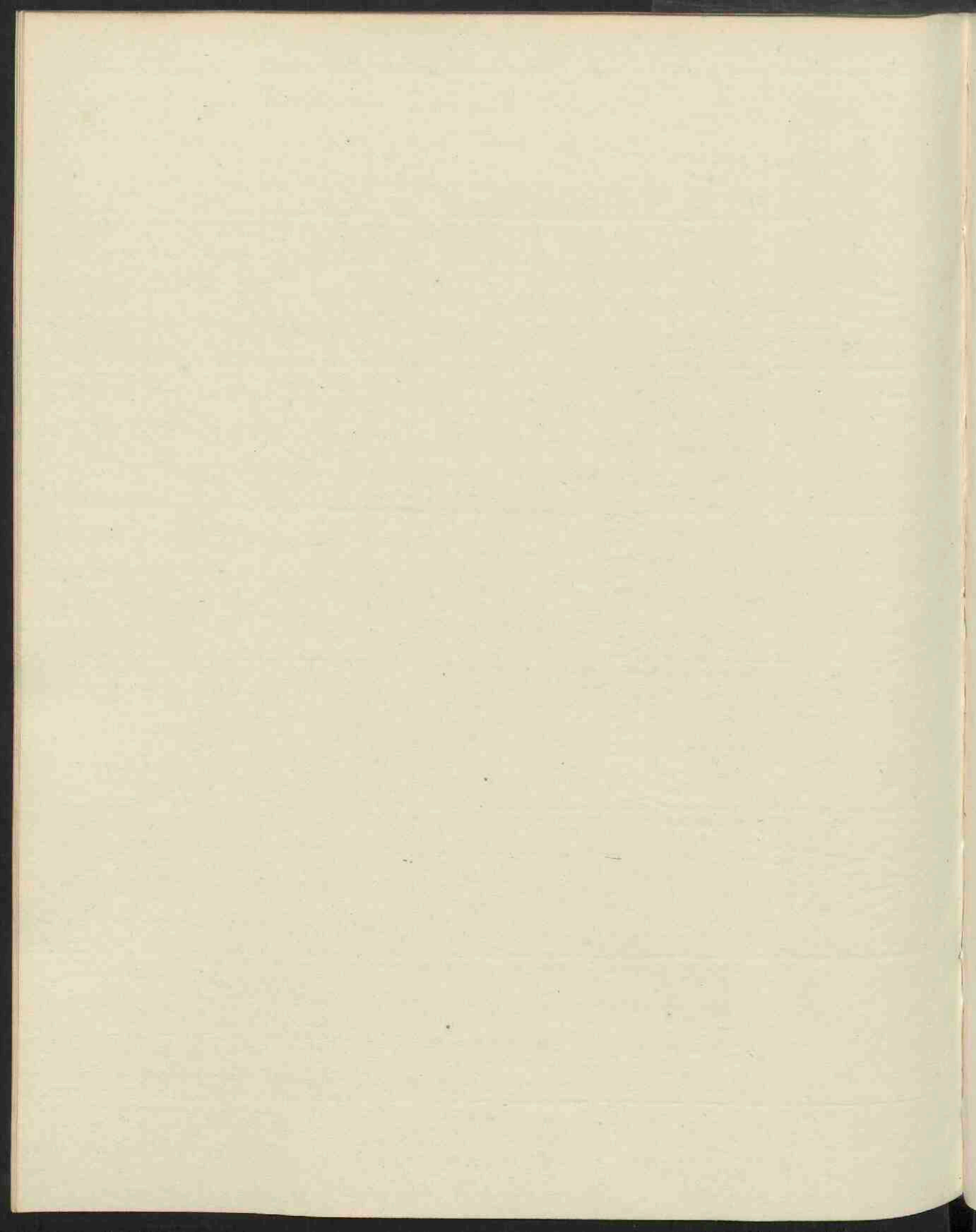
In bezocht hebbe den Naderlandschen Vice Consul
Frédéric Riessle. Zy is van hier, deels tyuachtig ge-
weest, hollandsch zinsing. Zy ontving my zeer
vriendelyk en ik heb veel met hem over den handelge-
spraken. De handel had zich congerente verlonen
deyd sedert in 1830, Venetië vryhanden was, het ha-
ren is evenwel minder geschikt naar deppende sika-
pen dan Trieste en, deze twee vryhanden en bevind
zich dus niet in het land van vryhandel van ge-
lyk met van Venetië ten deel moet de ontlasten

Het vrandkens maakt hier met Istria aangebragt,
dat ook met dunn hout oplevert, doch niet zoo goed
als de bofiken van Belluno

van 1848 en 49 hebben allez inder twee achter-¹⁵⁹
uitgaan, de handel, die hier was gomp naar
Triest, en later werden de Oostenrykische in-
tussen naar de plaats en de oostersche
reizen by voorkeur in Triest geplaatst.

Het den 20^{en} July 1851 heeft Van der Meer het rege-
reeren tevens bevestigd en nu wordt weder enige han-
del gedaan. De walshand van Triest maakt het
echter onwaarschijnlijk dat hij grooter invloed
zoude bekomen. Daar is de markt en de markt
van grootere behoeven binnenvallen. Het ~~zoude~~
~~zoude~~ handelsverkeer van Venetie gelooft er
de aan land te komen naar Triest, daar is
daar grotendeels verkoopen; tenzij er naar de
reizen alleen later komen, het is de stad en
den waartoe om teek bestemd is. Het rege-
reeren is oeffen wel afdruipen en afdruipende hand-
elverkeer des oostenrykischen handels dagnen en rege-
reeren. Ten ik woude hier was, het is de markt
behoeven van hier aan als behoeven van Papadopolis.
Het regeeren is dat hij een der grootste kapitaalverkeer
worden is, doch nu niet veel zelf meer te maken
Suzelo Palazzi en Trantschichtik worden nu
nu als de meestenlyke tevens de handelsverkeer
de verouderde waren, die ingevoerd worden, zijn
de koloniale: Kaffy en Suiker, ook alq uit Stages.
Onder de waren van uitvoer, die het land zelf ople-
vert, behoort het binnenvaart uit de provincie Belle-
no: dennen en loof; de glaspalen zijn ook een ei-
gen product en worden in vele landen, in het Oosten
in Rusland in America veel afgevoerd. Hollandische sche-
pen komen en pleuntlyke 5 of 6 in het jaar en brengen kaffy

188
Luitken en andere waren. Hy raamde zeer kape,
tein Bokman van de Wildervant, die naast meer,
in alou hier zwaart is met ludingen en zijn verouwen
van dituyes lang te komen had te komen gepoent.
Het is my vermoeden operalleen dat men in de kane
zoo weinig bekopen ziet, dat men ook byna niet
bemerkt van het in en uitladen van waaren. Het
loopt my dit zoo merkwaard, dat de regering de ka-
nen voor de stad verlanft open te houden en dat
van weening mogelijk verlot geeft, dat de bekopen
dooz liggen. Nu het eiland San Giorgio haggiana
niet meer naar handelsmagazynen dienen mag,
worden de waaren verpoot over verstellende
planten. Aan de Guidicca worden zij de meest
bekopen en uitgeladte naar de magazynen geladen
en uitladen. Overigens worden de waaren meest in
kleine vaattingen, trabaccoli, uitgeladen, en daar
naar in de stad naar de verstellende magazynen
gehoort; - en op dezelfde wyze worden de luding van
de magazynen, aanvaard en in de bekopen geladen.
Men ziet dan ook steeds een groot aantal zachte
lijsters, trabaccoli, en Schuiten in beweging.

Zoo talryk zijn de verstellende vaattingen, men ziet er
byna verouwen de kane in en uitladen en over
de rechte uit beweging. Zy zijn van verstellende zwa-
te; doch de meeste zijn zwaartende. Broepoffen,
met zeer eenzijdige, meestal zeer lichtly gekleunde
zylent. Op elk is daarvande drie vier en een fan,
font. Zy zijn zeer zwaartende en bekopen op een, meer
ziet ook by slecht weder in kane met stam dant,
staan; Zy slyken duergaan forse of drie dalen vil-
de handvelden van angalubbe zijn niet zwaartende
en in de maand van, van de stam dant stam,
aan verpoot is zijn op een kant en die van, Romb,

Omtrent den politieken toestand van het Lombardysch-
Venetiaansche koninkryk heb ik tusschen kunnen verne-
men. Het kwam mij voor dat die niet veel verriede
van dien vass twee jaren. Men is nog altijd in staat
van beleef en dat aan militaire onzekerheden en regters
onverwopen. Een gevolg hiervan is dat alle inwoners
op dandit of gadningen zy, alle wapenen af te geven.
In het eerst heeft men merkelyk de dandit of toefpast
op hen die wapenen verhoef. Hadde, in overdoor na,
tusschen gromte schrik verspreid is. In den laatste
tyd heeft men te lang gevouwen, gehouden, hen te
dand verwoed, maar byna altijd, op het vogen,
bleef als alle, gromde schree om die straf ten uiterste
te brengen, gromde verhoef, hen nu en dan geheel
ontslagen. Die schynbaar raske behandeling, zeide
men mij, is toch een wreede straf, en voor eenige
is de schrik vorenaak van, den dand gromde. Geen
Italiaan kon verhoef bekomen om te jagen of om
lat eigen verdediging eenig wapen te dragen. De
konink maken van dien overlozen staat der be-
volking gebruik om strafvoef en knipbrack te pla-
gen; en zeer zelden worden zy door de Oostenryksche
politie opgevoef en gestraft. Die politie is geheel
tegen politieke handelingen gevoef en de burgerlyke
verhoef is zonder behoorlyke bescherming. In den
Loois van Milaan, dat avonds in alle straten grom
verwoedend saldoeten mee geladen gevoeren in den
avond, als of er steeds onlusten te betoufelen waren.
Niemand mag niet, van zyne woonplaats verhoef
zonder pas of verhoef, kaart, en het vragen daard
heeft op alle punten plaats. De minste dand, het minste
woef, die als beleefing voor de Oostenryksche militaire,

gnae maal Zoo deraan waartoezen mee vieren en meer ¹⁵⁹
verangalukt. De knut was overal versned met Lyken.
Te vreesg omes vreesers, die ons hieraan verhoorden,
huc neel 24 maal dachten dat het geheel getal de
duisig, maarran dese vreesen, gepaan. vreesen. Zy vreesen
Zees. Zieke opzamen zyn natuurlyk niet stang
sint, doch als zy bleef ter tevensing gelyk, vreesen
de verhanding schuldloosd zyn, dat $\frac{1}{10}$ drees vreesen
ne vreesen hun vreesen by derde buitengewone stroom
van vreesen vreesen. Het vreesen dat hun vreesen
bedryf opleent is zenis met in verhanding tot het 20,
vreesen vreesen zy hun vreesen vreesen.

de kooplieden plagten Beurs te houden op de plaats
in het Dogenpalais. Dit is vreesen, vreesen in 1841
dat palais vreesen is vreesen vreesen vreesen
vreesen vreesen, vreesen en vreesen. Zy vreesen
te drees vreesen op de vreesen vreesen vreesen
vreesen vreesen van de vreesen vreesen.

Zaterdag 11 September, Wy vreesen vreesen vreesen
gen vreesen. De drees die wy in vreesen vreesen
vreesen ons vreesen vreesen vreesen vreesen vreesen
vreesen in vreesen vreesen. Zy vreesen vreesen vreesen
vreesen van vreesen en vreesen vreesen in vreesen vreesen
vreesen dan die van vreesen vreesen. Vreesen in vreesen vreesen
vreesen was vreesen vreesen vreesen vreesen vreesen
en vreesen vreesen vreesen vreesen vreesen vreesen
vreesen, dat vreesen het in vreesen vreesen en in vreesen
vreesen tot den vreesen van vreesen vreesen vreesen vreesen
vreesen om het te vreesen en te vreesen. Het vreesen
drees, dat vreesen vreesen is, van vreesen vreesen vreesen
vreesen vreesen, vreesen ook tot het vreesen van den vreesen
vreesen vreesen.

Myne vreesen was vreesen vreesen vreesen vreesen.

Koninkrijk worden, geen aankomst tot Straunge van,
verging en byzonder tot de Straaf van Stokkagen. En
beacht dan ook overal Landere sticht. Men bemerkt
die vooral wanneer men Turgo met Nilam, Ganna met Ke.,
netie nergelykt. Op de markt van Bergamo was natuurlijk
eenige leerdierheid, doch de kalenning ook er te hande
was algemeen groote zely uit de onliffende kleine skeden
in doopen kanden, er niet naar toe gaan of verpoken van,
dat passen die gezinsent worden.

De randscheld der Straafheid en onschuldigheid vueren
men aan dat onlangs voor de lusting tot den hoggedien
de jonge lieden te Capans met wanen oppetomen. Dende.
lyk moet het doop met militairer opgevoelt, kanonnen
geplant, aan de inwoners verboden het kenne kinnen
te verlaten, en gevoerd het doop te verbanden, indien
niet dadelyk alle de jonge lieden vertolken en een
grote som geld: van saete betaald moet. De solvot
en de schade, demyl de zylensamen. Thierse kon men
geen unanbaria stales, plukken kon, met akten dat aan
die cische valaan, wiard. In Nilam werd een stouze
pap aan het balken van een beambte gevonden. Dende.
lyk moet de geheele Straaf bezat. en gevonden dat
men de dades zande aenryzen. De inwoners kanden
dit niet doen; en toen manten zy onmidddelyk zwoans
foues betalen ond verdit gevoelt af te kumpen. Men
kruyft zeer streng elk aan wiens huis iets lege voster,
nyk moet aen geplakt gevonden; haemel dit in den
nacht, zander water van de inwoners geschiedt. Vere
matten nu elken morgen, zo dra het dag wordt, rians.
kenryf ondersnake of iets ongeplakt is, en in die ge.
wat het dadelyk afgekonden. By de minste verandering van
politie wordt kuisenking gedraan; ook zinnen dan er
als men niet gevonden heeft, worden neale lieden, ook

nam ons Hotel naar de Stroomkruis. "Il principe Starboj,
die by de Giubacca lag, en varenen daarom de te g. u.
weg. Het Eerste gerijft op de Stad, vervolgens op
de eilanden en de haven was heerlijk. Deze Lucht was
niet groot, by naacht in verhouding met de Lucht
van de Trieste Lloyd, die groote was, maar steeds
de nachts waren.

Onze vaart was onverpand; het weder was
goed, maar de zee had nog veel beweging van west,
zouden wind; de lucht was niet vachtwan. halter, was
dat wij veel verstand. De kust, maar slechts onvol,
komen de Carnische en Istrische Alpen en de
Lige kanten by Aquileja, Pirano en Capo d'Istria en
dorscheiden. Wij ontmoetten weinig schepen, want dat by
Triest naderkwam. Deze Stad rechtvante zijk uit zee
veel tekens: aan den voet van het gebergte, was de
Stad, met hare haven vol schepen, dan de Lucht
de Landhuizen aan de kanten. Wij hadden geen
dan geschied van een Oostenrijks officier met
zijn vaart; hij kwam van de kanten van en was
aan in slechte gezondheid. To 5 ure Staptouw
aan land. De Aale was gezakt met menschen;
het vertrek van militairen met een schip was
hiertoe by. Wij hadden meer dan gewoont
van den koort van de Prager, was dat ik, en was
goed gevolg, de bescherming der politie inriep, de
men niet misde maakte van ons goed en het in ver,
schillende riftingen was. Wij vonden, met maai,
te en niet zeer goede heritnesting in de Lucht van
den. De groote markt was ook niet was ten
interne Lucht, groenten en vruchten werden niet goed
gechroom aan geboden, en dat geboden was Italië
hetzen hier nog de Landtaal is. In onze vesting was

van aarientijde families in de gevangenis gebracht en
dierzijde zo en twee dagen eenzaam opgesloten, 4me
desdat zy vernemen waaraan zy veroordeld worden. Zy
worden dan gewoonlyc ontelagen. Tanden dat kwaad
eenige opheffing of onachtelij verblaving gegeven
wordt. Somszyls verduyzen zy ook zundendat hunne
familie vernemen kan waaraan zy gevangend zyn.
Vann eenigen tyd maat dit met verkeerden burgers
van Venetie, hebben plaats gehad. Men verwacht hoe
waarschynlyc eenige verandering te daren, danyl dit
gevaarlyc is. Men heeft mealen, die in het Lager tegen
gediend hadden tegen Oostenryk, dars het afhendigen
van Cambrillo verhoort om temp te heren, en heeft
so zoo dars zy thans gekomen waaren gevaarlyc
weggevoert, niemand weet waarschaen.

Thans hier, wat in my niet verminner elders ge,
zies te hebben, pypen van gekonnen sters van
de wachvolledigen in de Hoed en in de Linnen. Zy
worden door een steunverklaring gebaard, en zoo
afgevoerd, dat zy veruwbawing in skandier pafson.

In reker oprugt is de militaire overheid zucht. De
huurbalk Radetski is zeer vuapuntelyc en is al
tyd beleeft; zyn persoon wordt steeds gevaard en
algemeen tusscht men dat hy nog lang leve. In
wordt steunse krygstucke gekandhaaft; de saldaten
worden of mishandelen niet; in Milaan en Venetie,
ook in andere steden, zyn zy niet in de Linnen dan
bruyers; tuel in die van de landbewoners, die zeer
heidvoor lyden. De gaderen des ryke families die
verbanen of gealugt zyn worden niet verband
rechtvaard; zelfs waarnige zyn in beslag genomen.
Doch hunne palaisen worden dierzijde, van keuren
of rechehuiten gebruikt.

den by zeer gestarwt door het kaffyhuis dat benevens
161
ons was en waar men tot ons vier een blaaf spels
mer getien en zwaart.

Zondag 12 September. Trecht maakte een geheel ander
reusindruk dan Manetia; het is de meigma, ruymitgezante
handelspad, naar den zeesp dorax eeuwt. En wewel veer
gehuurd; de oude stad, met onze kruunkolant straten,
maakt slechts een klein gedeelte der stad uit, al het overige
vige it nieuw: basalt, rechte straten, met lange huizen,
zeer stevig gebouwd, byna gelykvoornig, alleen by het een
ingavigt; - dacht niet naar de palanen van den een naar
het schoone dat in Manetia overal in het oog valt.
Het bouwen woot hier een begunstigd door den over,
weerd van steen welke de rotten in de nabijheid opleve,
was. Die steen van licht groene kleur woude men alle
geboonen, ook naar het planitaal der straten met
gruote vierkante stukken aangevend. x by wandel,
den door de straten en aan de kanten met breede kengen,
overal was grante levendigheid, haerut het vordag twee,
weelije juist daardere. De tobepen liffen hier in grante
getale naar de stad. Betalene de stalle van Cools woude by
aangehouwen nye woude nog meerdere malen gebouwd,
die het lopen in laden der schepen een gemakkelijkt maken.
Ouch betalene die woude een kammul in de stad en naar,
schape de gelepenheid om de schepen naar de magazenen
der handalwaas te brengen. De vryheid der kammul leuere
naar door kamping grante gemak op.

Ik ging by den vrylandendeken. Conful den Dr. Outill,
vande amsvange nye een en vernam dat hy niet te had by;
ouch deren avond besuykcomende vande ik den vades, en
met beide heb ik lemp gepoat. Wau vree conful
van Hamart hat ik niet gesproken; hy was gelaas
in dienst van Prinses Marianne, die in copuio hier
door reisde. Haer it niet een zeer de begunstiging

der regering als met de openbaarheid en voor van den
 handelen van die Trieste door Slesyan. Men legt niet
 bijzonder toe op het ten nutte maken der betrekkinge
 met het Oosten; Trieste is grotendeels de toevlucht
 naar die landen en het westen. De groote handelen
 maatschappij van Slesyan is bijzonder bestemd om
 de middelen van verkeer op groote schaal, doch meer
 al in het belang van Trieste te bevorderen. De he-
 ven wordt genoemd, doch bij is tegen de „Gora“, dat is
 noordweste wind, die dikwijls waait en storm op-
 levant met gewag beschouwt. Nu de betrekkinge
 met het binnenland is het een zeer ongunstige om-
 standigheid, dat het verkeer steeds om het gelyk-
 te maat plaats hebben. Men verbaast daarom
 zeer dat de speculatie van Slesyan tot Trieste veel
 lucid wordt; doch daarop is nog weinig uitruyt.
 Naby de stad wordt er een gewaakt; doch overigens
 is men het zelf nog niet eens hoe de weg loopen toe.
 Het schijnt dat de maatschappijden zeer groot zijn.
 Gemiddeld dus speculatie een groot noordel deel
 Trieste bezetten, en er zullen heel veel zullen van
 het Oostenryksche gebied, die met minder kosten
 kunnen worden van Genna dan van Trieste zullen kon-
 nen bekomen.

De Hr. Duitse verhaalt mij van zyne betrekking met
 Koning Willem I. Het handelsbeleid, dat zyne regering
 maakt is in verhouding met een maatschappij in de
 tien der als Commanditaire 500,000 gouden Capitaale
 in den handel verstrekt heeft. De Koning zelf en
 de leden der koninklijke familie hebben actien daarvan.
 Het is een specifiek handel die getruwe wordt. Volgens Jan
 heeft het dividend 12 p 100 bedragen. Men zoude het ca-
 pitale met dividend nog zeer kunnen uitbreiden.

In Holland komen ongeveer 30 schepen jaarlijks. Lichte

Italiaan was voorzigtig genoeg, zonder auriën, bevaand
zijn loep te vervolgen. Het was dus niet veel mogelijk hem
van iets te beschuldigen. Zy moesten de beleefing die
zy van goed geweld hadden, ongewroken laten. Het
was dat bleeme voorbeeld van nationaal weeten zeer
merkwaardig.

De beambten zijn byna alle Oostenrykers; doch zy
spreken Italiaansch; alleen voor ondergeschikte pos-
ten, ook voor de politie gebruikt men Italianen, die
door gebruik van levensonderhoud niet later gebruiken.
De gendarmen zijn ook Italianen. De soldaten uit
Italië vormen niet meer afzonderlyke corpsen; zy
worden opzettelyk onder anderen gemengd, en de steden
ze krygen nu kans hen dan in valkenen geschieden-
heit. Italiaansch officieren heeft men zeer weinig; die
men daaraan ontmaakt hebben staken zeer ongunstig
af by de Oostenrykers. De vloot pleegt byna uit
schietend met Italianen komand te zijn; doch dit heeft
men zoo geraadelyk gevoelsloos, dat men ze alle verniy-
dend heeft en niet anders dan Oostenrykers af andere
bevelen op de schepen toelaat. In het arsenaal te
Venetië verhoort men nu, dat nog de meeste werklieden
Italianen zijn, omdat men zeer brakkene Oostenryk-
sche vinden kan. Zoo ver niet die op daer werken zy ge-
bruikt en Italianen daarvoor weggeworpen; ook
poopt men Oostenrykers daarvan te vormen. Doch
ook dit was zeer maagelyk; want zelfs onder de
werklieden bestond de nationale afhaet. De Ita-
lianen spreken nooit met Duitschers, en pynen
theds hen het meest maagelyk en onaangenaam
te maken. Zelfs door strenge tucht konde men dit niet
kolleeren.

Taan de Keizer Italiaansch heeft, is door de politie in

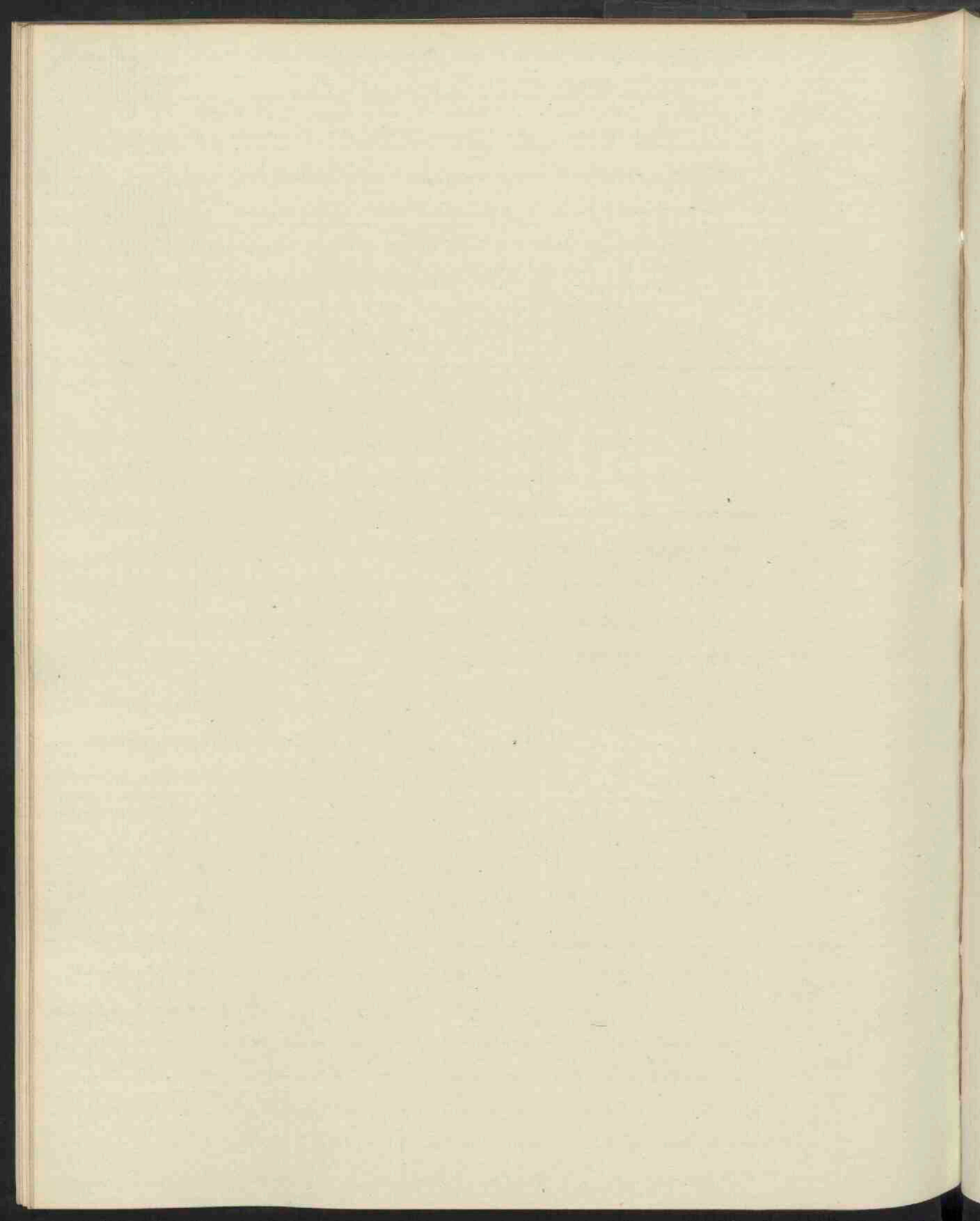
konst van gansche des proemia; koffij en andere inwonnen
 van wienig gewaarde. Hy beweesde dat de handel van
 van landman in dien de roeping een geocalta van de pro
 ducten van Java onmiddellijk waren Triest deest
 overbalansen; en het my lareken op goede gronden
 Triest heeft het volrijt om als stapelplaats van den
 Levantischen handel, als kano, van inwonnen en inwon
 naar een groot deel van Duitsland meer gemijst te beho
 men. Evenwel zeide my de Hr. Duitche dat de waa
 dering in den handel, die by ons en elders loopant
 wurde hier ook plaats heeft; namelijk de eigentlijke
 handel met Turkye neemt voortduwend af. Vroeger
 kocht men in Triest de Turkyische waa, en verhande
 die weder van de landen die ze behoeften. Het
 nuwey men ook Turkye van vreesde vande.
 Frans koopt de vreesden natien de waaen onmid
 dellyk van de Turken en brengen kenne waaen van
 de Turken. Als stapelplaats heeft ook Triest
 de Ruselken in de Lannische eilanden, op Malthea en
 Gibraltar tot mededingers. Dat Konckie met
 ernstig mededingt is nuwel door de wachelans,
 heid der Konckianen te weeg gekoep.
 De zoon van den Hr. Duitche is sedert 20 j. in
 New York genestigd; hy was juist met zyne fa
 milie naar het eerst naar Triest teruggekomen en
 zyne ouders te kenne. Hy zeide my dat de
 meandere handel van New York naar Boston,
 Philadelphia en andere kanoen inderdaad ook aan
 den meandere, yner en, de kanoen der kooplieden en
 niet aan andere omstantigheden toe te schryven is.
 Hy is nog theet, Hallander gekleew, waardy hy rich
 in New York voor goed kenne.

Nileaan bevalen dat by zyne konink de nuntiers zonden en
met rapen en bloemen versierd moesten zyn. Nieuw
heeft men stipt gehoueraand; doch de kerken waren lo-
dig, aan de nuntiers vertoende niet niemand; met name
zag men op de balcon en aan de vensters niet een
vrouw. Het was een tuesday voor Nieuw en men te-
schenude het als pligt der konink niet anders dan ge-
dwingens aanbeygen te zyn. Hy heeft de stad ook
tertentend weder verlaten, en heeft niet op het kerkhuis te
monarchien korten tyd opphouden. De schouwburg
La Scala was, ook op boxen, innendy menig oppemak-
en versierd; doch de konink heeft gancigend dien te lo-
maken, in de vreesheid dat hy en met zyne officieren
en ambtenaren alleen vande konink zollen.

Het is meagelyk te veruorien hoe die bestand vande
konink. Het is nationale theorie, congreis historisch
ouergelovend. Men heeft kintu Italia dikwyls te-
kenen dat die niet in het velt, maar alleen by de
kongmaedigen en nyken alle vande konink, en ver-
al niet op het land. Men heeft my algemeen verze-
kend dat dit onjuist is, dat de konink tege de Federicki
in alle standen en in alle familien bestant; dat hy
veel meer by de kindren vertoent. De konink en,
vande de vortemynkers bewezen, vaderlyke regering van
1815 tot 1848 heeft niet de minste vormaling te
meagelbrage, hoe zal die nu onder het vreesen juk der
militaire heerscheppyn geloven worden?

Wy hebben de stad en hare omstreken wy goed open-
 zien, de grinte plaatsen, de nieuwe straten wy
 goed aangelegd; de openbare gebouwen, groot en
 papant, maan overigens niet maekend waardig. Van de
 kerken bezochten wy alleen de Griekse, waas de die-
 in het Grieksch plaats heeft. Wy was fraai en net,
 wy klommen op de hoogte buiten de stad, waan
 de Villa Bonaparte, Paas i' Gocher, staat en waan
 van de stad en de bergen goed zicht; - ook viel mi
 van daar het Castello, dat de stad behoort.
 Dieren avond gingen wy in de wandeling, die zuid-
 oostelyk van de stad. Wy volgt de kust en strakt zich
 naar yfing om in een heilf een uit, men heeft er
 het gezicht op de haven en op de kust van Istrië.
 By het ondergaan der zon, in de zachte avond,
 lucht kwam wy my naar een der schoonste en
 aangenaamste wandelingen die my bekend syn.

Maandag 13 September. De bewaaring van onze
 reis waren wy luttig. Wy ging naar de post om
 plaatsen in den wagen te bestellen; het was te vroeg
 - toen ik later kwam vernam ik dat ons goed
 op het tabbureau anderszucht en geplombeerd was
 worden, en voor twaalf ure op de post gebracht,
 men was by het onderzoek bevestigd en niet streng.
 De Hr. Dalmas, schuurman van den Hr. Dutilh,
 voerde my naz in het Tergastev. Dit is een groot
 gebouw voor de Maatschappij, die dien naam draagt,
 en bestemd om by een te komen naar het bekende
 een van zake, het leuen van, die pladen, een. Het is
 ook de zake van de Lloyd, die zake twee dagbla-
 den uitgeeft. De kooplieden hebben de gewenste

aangenomen om hier te fischen, 12 en 2 uno by, 167.
een te komen in plaats van op de bank, die er
naast is, en die inderdaad onstellig geworden is,
Het was dus zeer wel toen ik er was, anders
deze zag ik er veel Turken en Grieken. In de
castrament der dogbladen viel mij ook op dat er
zoo veel bladen van het crusten manan, die men
andere meening aantreft. Van de andere kanten
kreef mij niet naar dat de verzameling zeer
volledig was.

To drie ure vertrokken wy met een der meeste
postwagens naar Lagbach. Men begint dadelijk
te stijgen. Het land blijft tamelijk bebouwd en de
grasid tot op de hoogte, waar het collinuum Opt.
Ichnia staat. Het uitzicht is uitzonderlijk naar mate
men hooger komt, en hier met men Triest geheel
ander zijk en de bergen en bergen van Triest en Is.,
trij aan beide zijden. Ik zat in de achterste Con-
pe en kan dus dit landschap goed genieten; doch
de stand der zee was zeer ongunstig. Wy kwamen
nu in de steenachtige heide, die Karst ge-
noemd wordt, en waerij op waerds meer Coupl.
van 6 m. manen wy in het dorp Sepsanna, en
dan werd het land weder beter. Men zag allereer
veelbouw, o.a. buckwyt, ook rogge. De donker-
heid maakte dat wy weinig meer zien konden. Te
Pnewald werd zo half regen te. Avondsmaaktijd ge-
houden. Van de stad Adelsberg en het dorp
Planina konden wy weinig onderscheiden.

Vrijdag 14 September. Toen het dorp werd bereikt,
den wy ons in een schoon bergland; de weg was
echter nog eens styl. Wy zagen de landschappen niet

Wanneer men te Treest aan de post plaats neemt
het leunen, behaef men anders niet meer van
zijn goed te zorgen. Ik had dit niet dunkt me ja,
in de onzektheid of mijnne vrouwen van eenen neder
reidens niet te veel vermaad vande zyn, ons nuwe
te reizen.

Van Leybach tot Bruck was de bestapen van Berry
was den Graaf Pöckly en hane kinderen met ons op den
Spurweg. Zy hield in Celcy middagen out. By het was,
later van den wagen te Bruck waerd en goud en
koffers en andere zaken, afgeladen. Twee danes en 5 of 6
bedienden maekte haer gevolg uit.

naar de stad begaven. De vrouwen met witte 168
dassen om het hoofd hadden een goed voorkomen.
Het was weinig voor 8 u toen wy te Laybach aan
kwamen en kwamen hier over 8 u verbrak de trein
op den spoorweg. Van de hoofdstad van Iley
zie zagen wy alleen het kasteel op de hoogte en
de liggende straat die naar omringt.

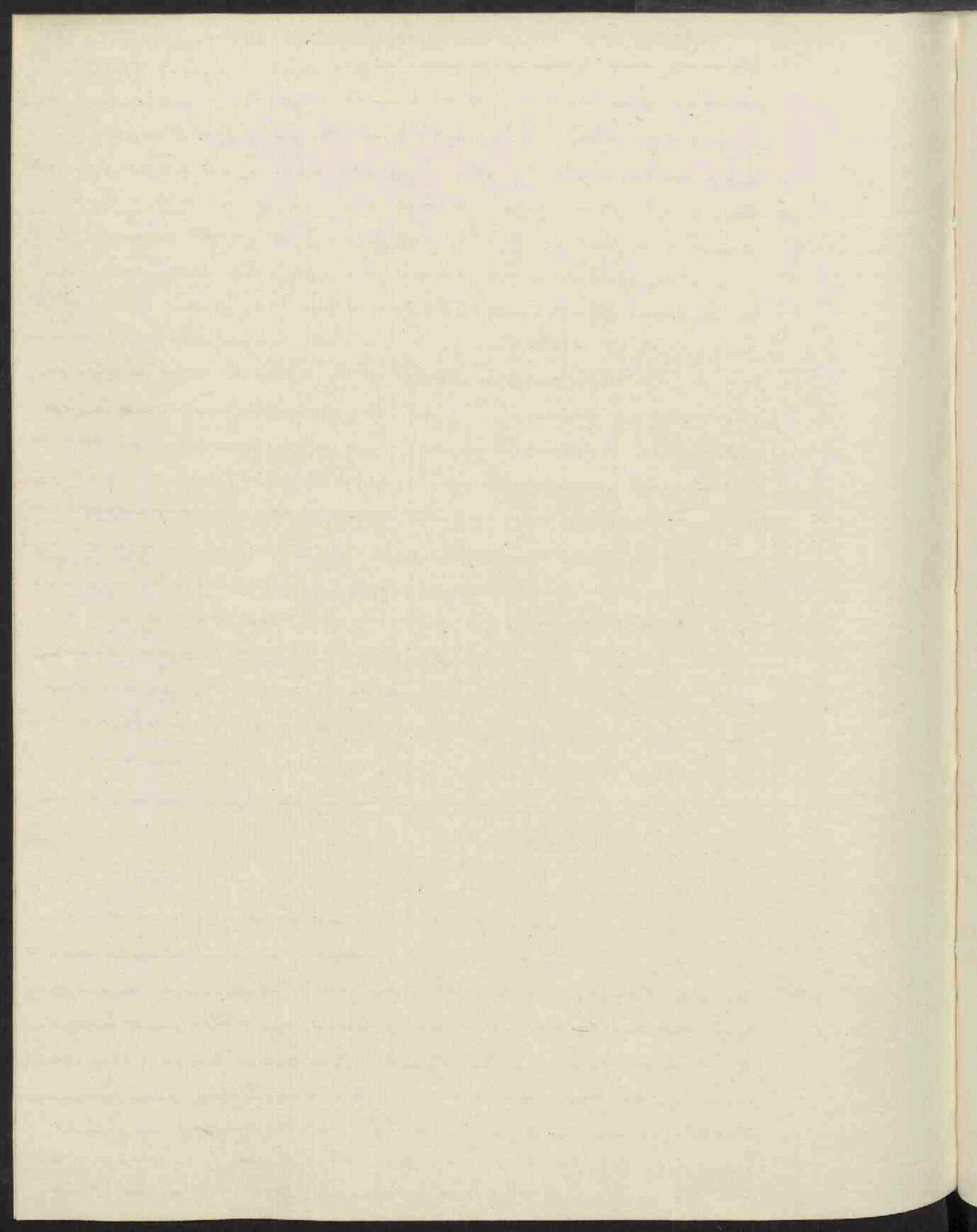
Wy besloten de reis zoo slaenlyk, tot Iley
zou te verreegen. Het maakte kwamen wy
nog in den wagen, die dadelijk ons medevare
de, maar zonder ontbyt. Het weder was
lecht, maar het land meestal zoo schoon
dat het ons leed deed er zoo snel door te ry
den. Wy waren aanvankelijk lang in de vallei af
kenen dikte in de Schlucht van de Sava, met
tehelderachtige rotswanden aan onze zijden. Wy
verlieten die om Celly te bereiken. Daar vruchtba
re, goed bebouwde straken kwamen wy in de vallei
van de Sava, die ons naar Gratz bragt, dat zoo
ontschend schoon ligt. Weder zagen wy hier op
de hoogte het kasteel.

Het was nu 5 u. Wy bevonden ons in een wa
gen naar de tweede klasse meest met Oosten
ryksche officieren van de Italiaansche natie, die
zoo weinig beschaafd, zelfs zoo weinig voegzaam
waren, zoo sterk rookten, dat ons hun gezels
schap ons hoogst onaangenaam was. Wy be
sielden daarom liever de meerdere vrage en
gingen over in een wagen van de eerste klasse,
waarin wy zeer gemakelyk en geheel alleen
zaten. Ongeluklyk duurde dit slechts tot tien

De spoorweg was, behalve de helling, alst die,
langt, zoo lang voortaan, grooter was dan de op
andere gevonden had, minder lynnegt: zeer die,
weg, konvoluten en meeningen volgen de. Looft, der
vallein. Maar de langte van den weg, "vrouwen en aen"
nig twaalf. Nu en dan liep de weg over boomen en
weg kander die lant door de buiging van den weg
zeer schoon vóór of achter ons vóór.

was, kwam my te "Stuortenschlag" kwamen. Van
 Bronck tot hier waanen my in de vallei van de
 "Münz" gemaakt; die moesten my nu verlaten, om
 over den "Lammering"-pas te gaan, en dit kan
 nog niet anders dan op de gewone wyse geschied,
 want de spoorweg is nog niet nu voltooid te zien,
 want nu reeds is deit lang en gewerkt word. En
 neden postwagens en handwagens; my maekten van
 de laatste gelegenheid gebruik, en kwamen in ruim
 drie uren te Gloggnitz, waar de spoorweg inder aan-
 vangt. De weg ging niet veel opwaarts, maar dat te
 meer naar beneden, en my bespanden nu dat niet
 alleen de weg van Triest naar Laybach, maar ook de
 spoorweg van daar om voortdurend hooper gebracht
 had. Het was my reeds aangevallen, dat volgens de
 aarrangung, die men van tyd tot tyd aan dezen weg deed,
 de helling nu eenmaal te was. Nu neden my met
 een heel mandingon van lang besp af. In den don-
 deren nacht maekten de zeale wagens met lichters,
 die zeer veel op verschillende hoopen langs den weg
 bewaagen, een wonderlijke uitwerking. De weg, die die
 wyls lange thylten loop, was hier en daar verlicht, en
 in de meeste woningen, die my tebyke waren, was
 my eenenent licht.

In Gloggnitz hadden my even tyd, om happy te doen.
 kon en warrselpden te twee uur onze reis op den spoor-
 weg. My waanen nu weder alleen in een wagen der
 eerste klasse. Toen het dag werd bespanden men spoor-
 die de mogelijkheid der haufortuit aan het goed bebouw-
 de en veel bewoende land. Met dea tegen my twee
 man en te vyf was kwamen my aan. Een handwagen
 brage ont door de stad naar de verstad Leopold,
 staat in de hertog het ganden Land, waer my ho-
 pen uit te visten van eenen loopon, warrselpden des Post.

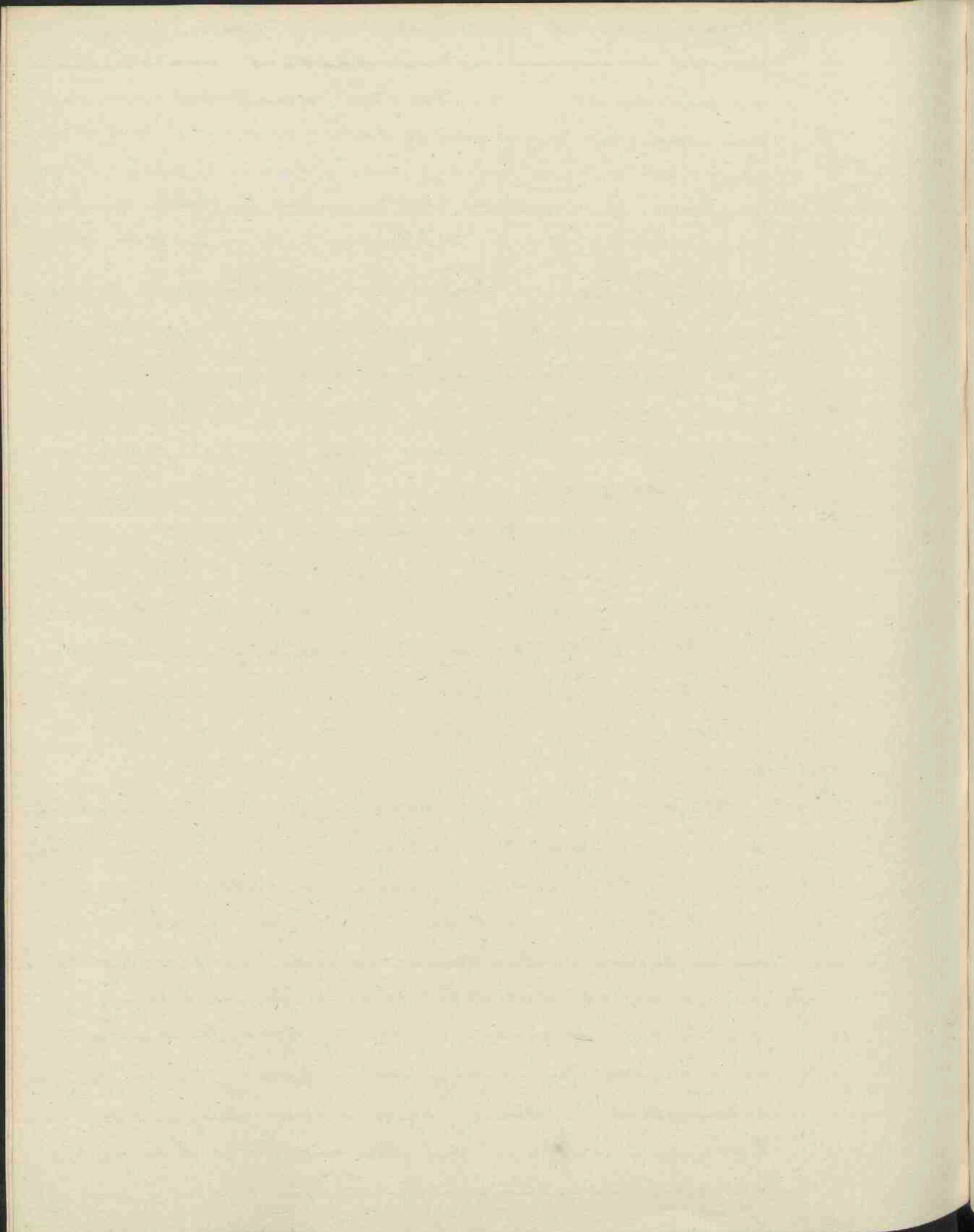

Woensdag 15 September. Het klein meer 170
thuis; ik schreef in mijn dagboek, ook brieven
naar Utrecht. De heiligen wandelde ik in de
stad, en mij die weder te herinneren, en in den Prater,
waars ik een zeer mooi wandelaars tuinen. Het
kinderen vermaakt kan zich met het afdalen van de
gans, de avond was schoon, maar meer dan heel.

Donderdag 16 September. Het begonnen hebbe
de werkzaamheden van beoefening te bespreken.

De Capucijnenkerk, waan de leken van de Kerk
ke familie, Sedert Kaiser Matthias, in een graven
keker begraaf werd. Men ziet ook een wandel
de overblijfsel van Maria Theresia en haar zoon
in een vassende kist, die van Jozef II in een
een eenvoudige kist, en nu eenige kisten ook in
opvoeding kisten. Men kan ook in den kist van
van die vasselijke graven bevestiging, waastas het
loet zeeve nging gevonden. Die wandelen,
ziede men ons, het kistend ons die dueren te be-
maken.

De Augustijnen of Hofkerk, waan het monument
van de Hertogin Maria Christina, dochter van
Maria Theresia, gemalin van Albert van Saks,
ten Diefken, meestertute van Carina, de bewan-
demp wakt. Het steekt by zulk een waastig ge-
dankteken af, dat Schelken, onder de namen van
den heiligen Claurus, en den heiligen Victorius, met
gont en coaldkenen verpist in gluren waken een ten
kempsteld. Het monument van Leopold II van
Zimmer; - dat van den Marschalk Daun, heb-
ben weinig kunstwaarde. Men begraaf hier ook

46 hoorten van leden der verscheyde familie; 47
Itaalië in een halven honderd achter een boeket, en daar
twee kleine openingen kan men te zien. Zy zijn in
gouden en zilveren vassjes, amboven als theelingsen,
kanal. Het viel my op dat noelen van klein waanen
Jozef te heeft verboden zijn hart die verschuift
te geven. Dit beoogt voor zijn stand. Het is een
belangrijke overzigt van de groeten, dan anders.

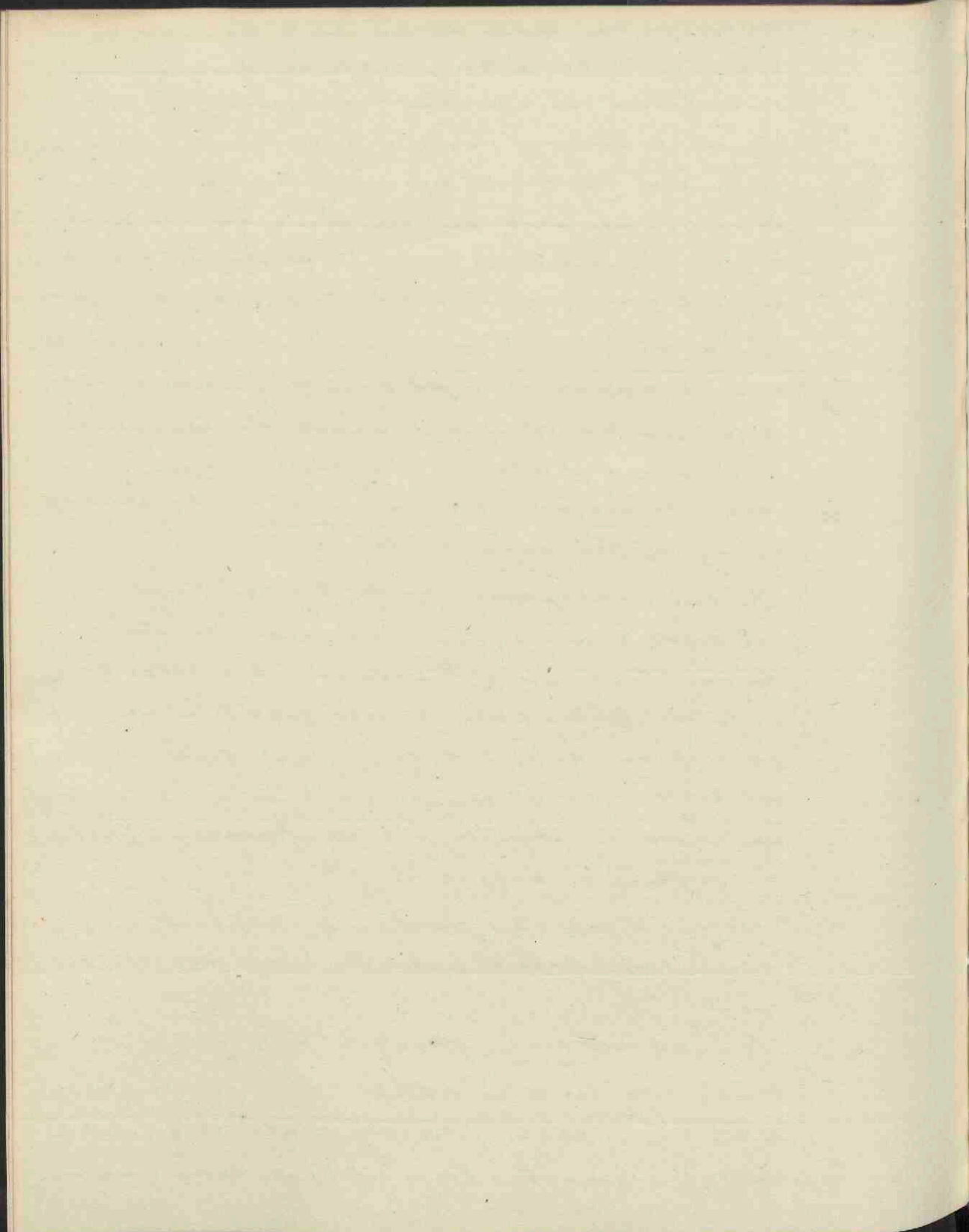
In de Minoviche-kelke, ook de Italiaanische en
naamt, omdat er in die taal gepredikt wordt,
ziet men het schone maraith dat Napolaon
door Jacob Raffaeli liet vervaardigen, voor
steltende het overnemen naar het beroemd schied
dery van Leonardo da Vinci

In den Valkspooten op de „Barkas“ zagen my
het beeld van Canova's vervaardigde Thesen
die den Centaurus niet laat. Men heeft ook
voor een heidenschen tempel gebouwd. Als kunst
werk is dat beeld schoon; maar beeld en tempel
hebben weinig zin in een tuin van het type
van vult. Hier is ook de Paradies-garten,
en veltzachte koffyheint.

Standsbeeld van Jozeph II, te paard, met het
onderschrift „Saluti publicae visis non die sed
totus

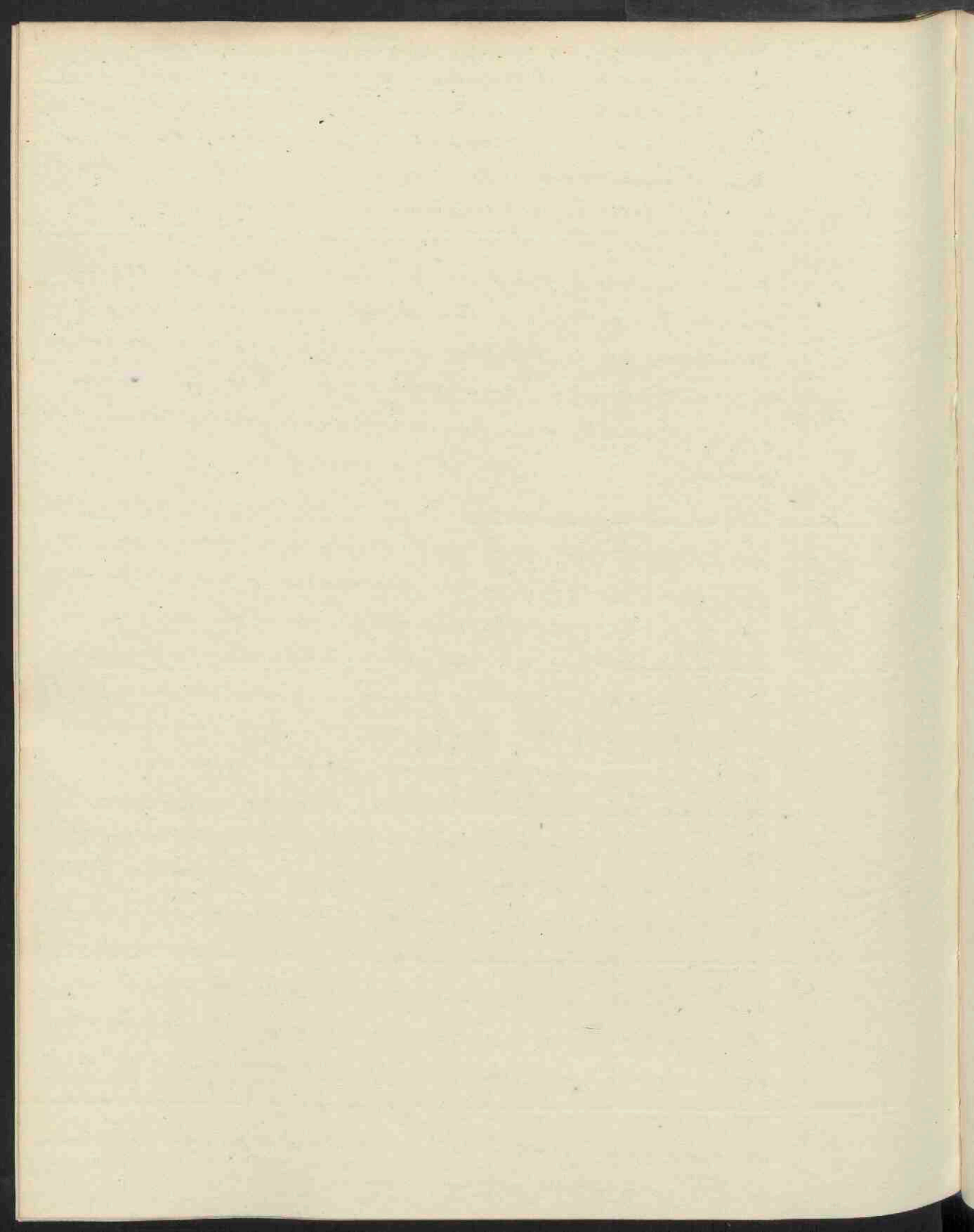
Standsbeeld van Frans I, een groot, van me-
taal, met het onderschrift „Amorem meum po-
pulis meis. 1846. Dit is mislukte, de figuur is
merkelijk misvormd; het is alif de beenen aan de
voet verbonden worden.

Wij aten vrees en vrees daarvan naar Schönbrunn, een
 half uur buiten de stad. Die keizerlijke landhuis heeft
 juist nuits belang. Maria Theresia en Joseph II bewaarden
 het by voorkeur, - Napoleon was ook daar thans zijn
 loger thans behield het, - en later, ook thans is Schön
 brunn de gewone verblijfplaats der keizer, gedurende
 den zomer. Het is een groot landschap gebouwd met
 tuinen en wandelingen in den onder Franschen stijl op
 groote schaal. Wij wandelden naar de Gropenwarte
 Gloriette op de heuvel, waar men een luststrake ge-
 zigt op de stad en omliggende heuvel. In de Menagerie
 zagen wij veel dieren, die goed geplaatst en behouden
 schenden te zijn. De Botanische tuin.

In de nabijheid is het huis en de tuin van de Ba-
 ron Hügel, die daar zijn verbleven van bekend is. Wij
 bezochten dien tuin welke uitstekend plecht te zijn door
 veldan van meende gewassen, door den eigenaar ge-
 deeltelyk op zijn verbleven verzameld. Wij verlongen
 dien tuin te zien; doch vernamen, dat de omliggende
 van 1848 den heer Hügel, die vriend en gunsteling van
 de Minister hettericht was, geheel ontwaasigd had.
 Hij heeft het verzamelen van planten opgegeven; en
 thans is hij omliggende gezant in Florence.
 Die huis en tuin heeft hij verhoekt aan Vorst Vrede.
 Wij zagen dus niet meer dan hetgeen de meermalen
 gewone heeft behouden van de behouding der gewassen
 natuurverschillen. Het huis vertoonde de sporen van
 herbevoegd en smaak, eenigen in Oostenryk
 stijl. De tuin was niet zoo groot als is uit de te-
 behouding wij had voorgesteld; maar hij had met
 heel smaak en als met omliggende van de behouding
 en welvriendendste plaatsen verzameld.

Vrijdag 14 September. Ik ging des ochtten morgen in de
 Councilly der Universiteit, om iets van de faculteit
 deser hooftschool en van de professoren te vernemen.
 Men antwoort my zeer beleefd, en gaf my het "lecher-
 lichte der academischen Behörden" benevens de op-
 gang der Veranderingen. Dit bracht my op den hoop om
 te beproeven of ik eenige professoren soude kunnen
 aantreffen. Myne eerste proef was niet gelukkig
 de prof. Kandler, in de Staatshuishoudkunde, en
 prof. Springer, in de Statistiek, beiden niet in de
 Stad. De Universiteit is nu in een vervalwijzen
 toestand. Het gebouw, waer in 1848 een heel om-
 vast gegericht heeft is by de terugkomst van het
 lozer door troepen beset, die het gedieltelyk nu
 niet verlaten hebben. De Collegia sijn echter her-
 vat, want zoo nu de professoren in geen politieke
 gebeurtenissen verwickeld worden, doch sijn
 groutendeels in andere zaken, met name in die
 Theresiaansche Riddersacademie, gesoven. Ik gey
 ook naar dese academie, om den Hr. Freund op
 te spreken, die een algemeen Statistisch heeft instel-
 ven, en hoegenaam by dese instelling plaats te sijn.
 In verstaan nu dat by Ministeriaalveth by het Mi-
 nisterie van financien geworpen was.

Mijn vrouw vraagt bevocht ik de Koninklijke Ver-
 sameling van Amboas. Zy heeft meer selding dan
 de meeste andere, omdat zy een heel kunstige
 riken beset, byzonder wapenen, penen, helmen, en
 die betreffen merkwuurdyge personen, en sijn ook van
 de onspangen in het hoegenaam een merkwuurdyg

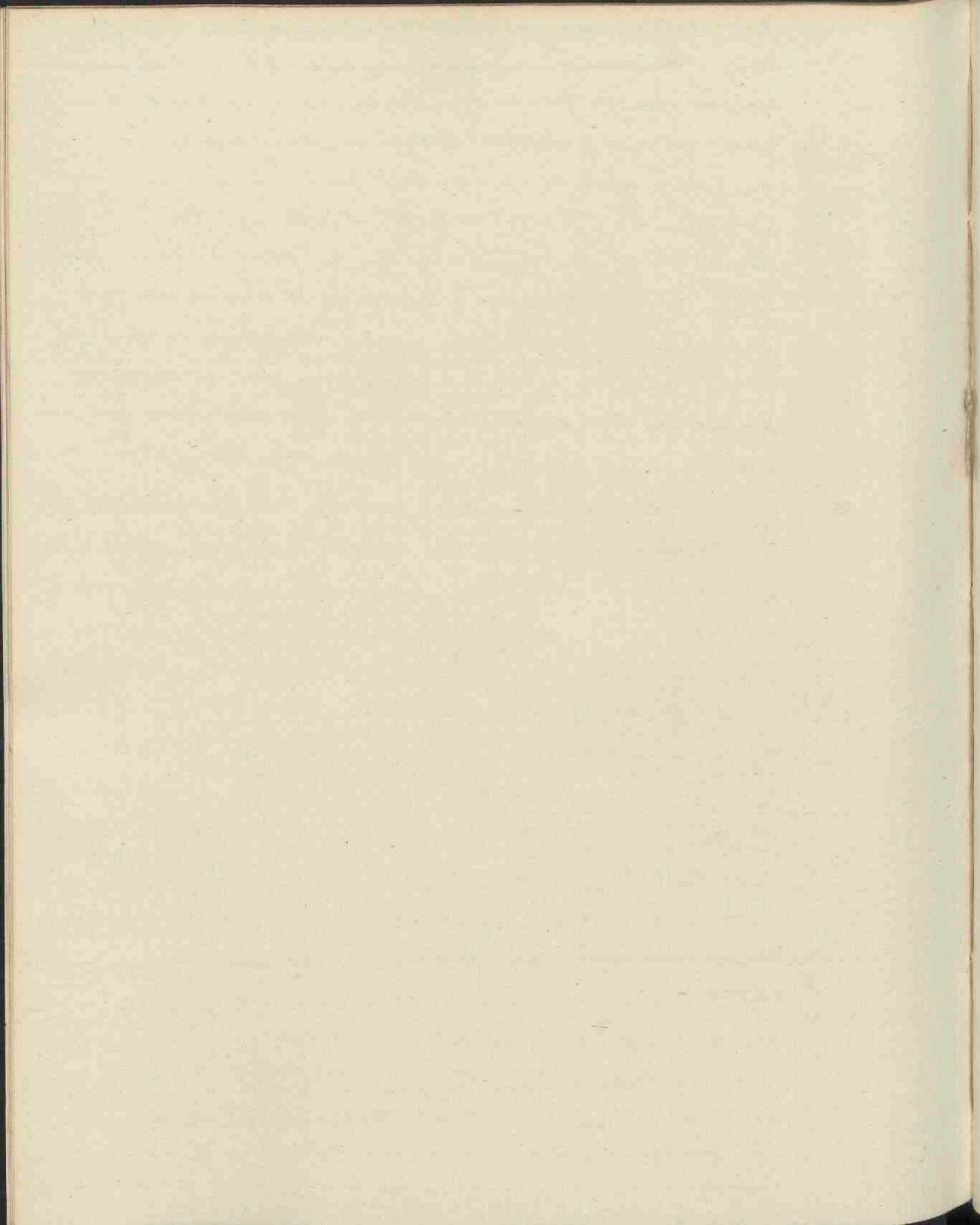
Men pleegt wel deze gallery met die van Londen
en Berlyn te vergelijken. Ik maak mij geen oordeel hiervan
aan, maar voor mij want ik, dat deze met die van Ber-
lyn overeen kwam, wat de goede rangvolgting en plaats,
lang behaapt, wellicht hierin door de Berlynsche nog over-
troffen wordt; doch zij heeft veel meer stukken van
de eerste schilders en staat dus boven die van Berlyn.
Beide worden juist hierin het overtroffen door die van
Franken, die door meesterstukken uitblinken; maar nu,
wanneer en niet goed geplaatst is.

174

heel echte portretten van beroemde mannen zijn ook
hier. Het was eens ondermetische Kamer, en nu al is
Kamer, die de eerste versameling met gelykenamen
zijn op zijn kartaal Andrea Stichtels; - en nu
zijn dan ook hier allerlei verzamelingen van kunst
en vrees van natuurlijke historie. Een reeks
bevat Griekse en Romeinse handboeken, en
wanneer onder de, een uitstekend tekenen en werk,
waarsche Schryver; - een Euterpe is om de
draperie van marmer; - my niet een van
Caracalla slapende amor in het oog. In deze
hier vandenpaleid door een Hofacht Berghuis, die
niet veel kennis en tact ont op het gezinsgevoel op,
werkzaam markt en de beluftscheiding van een
meerdere door de hertogende byzonderheden die by
inschiedde; - allei niet de grootste bereidschap.

Een groot deel van den museum bespant my door
in de Gallery van Schilderyen. Zy is zeer ryk en
my vanden, wanten te meermalen te kunnen de
zoeken. In de fiken hebben my te een heel dit ons
nagend is, met goede verdoening bespied en by de
beste stukken verspreid. In het allen, het herinnering
in den Catalogus vanpatechend welke hebben ons
het meest getroffen hebben. Eenige marmerbeelden
van nieme kunstenaar berouwen, die ook hier en
my bewaardelen ook deze.

Deze twee verzamelingen zijn geplaatst in gebouwen
wanneer het „Luistscheep, Belvedere“, in de Landstraf,
van Vorstadt“, schone ruime lokalen. In de rechte
loeft men een ruime entree op de staden de omstreek, en
krijgen de twee is een klein twee bloemen.

Dessen avond zag ik in het Burscheater spelen: Het
ter Raoul, van Guisot, en Eigentuin, naar J. Bonassis,
met veel beschouwende stukken, maar niet veel
talent mitgevaert.

Zaterdag 18 September. Ik vond dezen morgen
den Dr. Franck in het gebouw van het Ministerie van
Financien, waar hij werkzaam is. Ik vond in hem
een zeer makker man, die de wetenschap met het
praktische leven in verband brengt; natuurlijk en
vuttigheiken kin. Ik heb veel met hem over den
toestand van Oostenryk gesproken.

Het enige vrouw bezocht ik de „K. K. Schatz-
kammer“ in de Burg. Hier zijn kroonen en keizeraden,
van groote oudheid en pracht: Keizerlyk merkwuur,
die zijn de kroon en andere siersaden van Karel de
Groeten; ook veel andere voorwerpen. Van de kroon
zijn de spanden zeer merkwaardige gesneden beeld,
maken in groot, in hout enz. Een doud vuzeltje
van hout was een natuurlijk gesneden, dat een
dome lijken te lussere taen sy het zag. Well een stand
van tranen met die gewelige vromen met storten
by het werkelijc lyden! Welkijc vrent sy d'wylig 20.
heer niet.

Het Mineralien-Kabinet wordt genoemd als het
beste dat bestaat. Het vormt een afgeschiedde ga,
desse naar het groote K. K. Naturalien-Kabinet, in
de Burg. Wy konden oven de volledigheid en de schoon-
heid des Mineralien niet ontdekken; doch de rijkheid en
orde trof ons toch, en wy zagen veel belangrijke stuk-
ken, vielen ook ons in het oog. Bicholas de allernieuwe
verzameling stam in het midden: Formidolopetide Sam-
lung, met de noddelingen, - Technische Sammlung, waar

Wij wandelden ook in den Augarten, die door
Joseph II naar het publiek tuin afgevestigd, en die
eene ruime gelegenheid aanbiedt om rust onder
heerlyke boomwoud te bemerken. Aan het einde heeft
men een tuin geplant onder de stad. Het publiek is,
zacht dien middag.

en men de mineralen bemerkt en gallepen, vint, - 146.
toevangende mineralen en koolstoffen, - Geolopitels,
- Lunlopint, geologische, - Metaorten, (dare verzeeld)
in Metaarsteens en Metaoorten).

Byn het eten naden wy door den Prater en hielden
ons wat op by de reeks kinderspeelen, waer on-
re Maria groot volgerallen van hant.

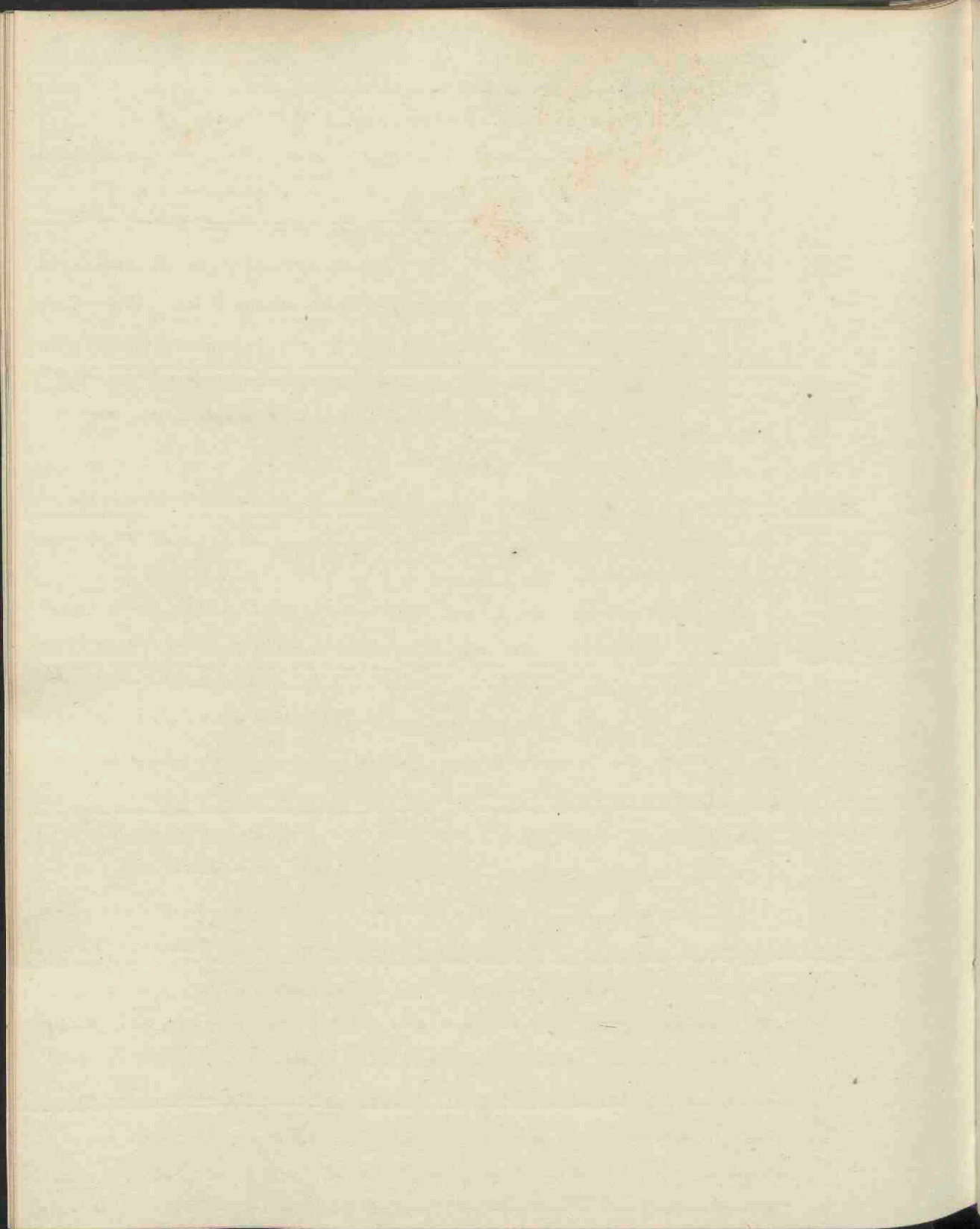
Bereen avond kwamde ik met myne vrouwe de
voorstelling in het Burgtheater by nam „Wallen,
Steins Tod.“ - De uitneming was doorpauze gaad,
dare my kwam het naar dat de Vorstspeelen van
1823-24, te tegenwoordige overtroffen, en dat is
ook het algemeen gevoelen.

Zondag 19 September Bereen morgen besocht ik
den heer Grillparzer, en sprak lang met dien beemine-
lyken talentvolle man.

Wy bezochten nam de Karel, kerk in de buurt
Wieden, zy gaede na de Stephanus kerk van de behave-
ste, en werkelijck is zy een prachtige circumstantie ke-
pel kerk uit de vorige eeuw, zy werd gebouwd onder
Karel VI ter verdoening zyner gelofte, na de afweering
der pest in 1736.

In puzge nog twee profpuzen, Heerrens en 140,
werk, te bezoecken; dare rond kon met th. uit.

Verder naden wy naar het keiserlyke kerkhuis Lot,
endrup, ongeveer drie vieren zuidelyck van Meenen, wlaes
wy eerst middag hielden en vervolgens ucontelend.
Het gebouw is niet veel betrekkenend; maar het part
en de tuinen zyn zeer schoon. De aenleg is in den
Engelischen styl; keiserlyck gebouwd, met water. In den
tuin viel ons op een vromde dennenboom, strauca, en
goude, dare ik dien nog gezien heb. Het, wint, werde
oprekeelijck en has om dien puzen boom gebouwd en, 20

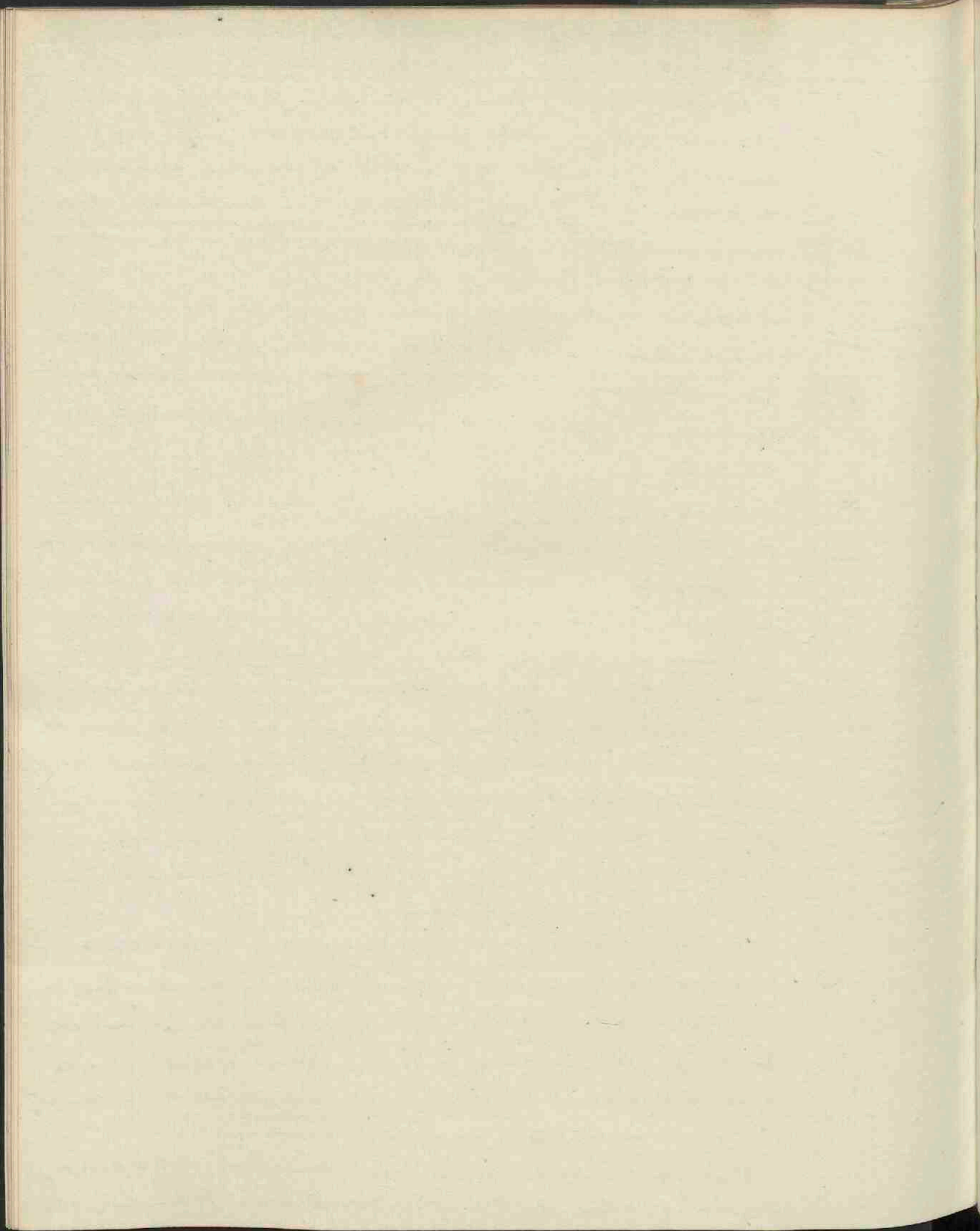

Stankt, Wy zagen op onze wandeling de kerk van
 Zantvondt kroegen; — de Ridderburg met Ridderwiel,
 De Geografische (Grube, waan men and koppen leeft), —
 Tuin aanplaat. In de Burg zyn alle de vande wandels,
 portretten, enz. Dit is uurtelyk speelwerk, dat zyn
 belang tucht. De wandeling was in den nacht kerk,
 uand zeer aangenaam, ook de weg heen en terug door
 de uitgestrekte landen en de vanden. Wy zagen op de
 terafweg de woning en den tuin van de villa, waan
 Prins Metternich plegt te wonen, en die in 1848
 door het vuch behouden is. Thans woont de prins
 en meder. Het is in de vanden Landstraaf 20,
 vanden.

Maandag 20 September. Ik behief zeer vanden
 mij te houden van de vanden vanden vanden
 and personen op te zoeken, die ik dacht dat my niet kunne
 mededeelen vanden den land van Oostvucht, van de vanden
 vanden, enz. Heden had ik meer vanden. Ik behief
 den heer Joseph Pipitz, vanden den vanden, die my
 van de vanden vanden vanden en twee vanden vanden
 vanden vanden vanden. Hy is zeer vanden vanden,
 doch heeft veel vanden vanden, en vanden vanden
 vanden vanden. Niet alleen vanden vanden
 over de vanden vanden, want ik was vanden, doch met vanden
 vanden in vanden vanden.

De tweede, dieu ik vanden vanden de vanden
 vanden vanden, die vanden vanden vanden. Hy
 is my vanden, vanden vanden, vanden vanden
 vanden. Wy vanden over den vanden de vanden
 vanden vanden, over de vanden vanden, over de vanden
 vanden, vanden vanden, enz. in vanden.

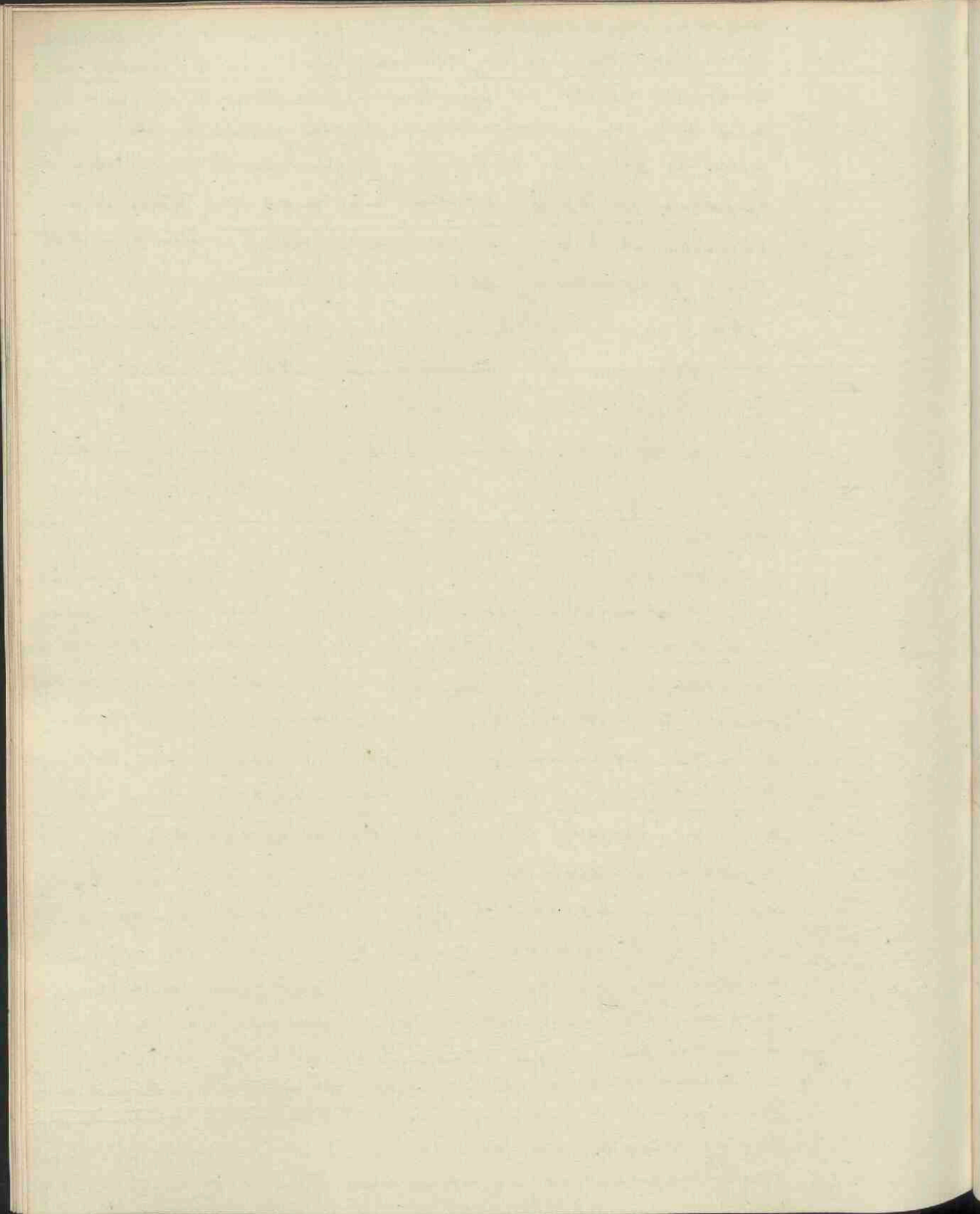
Vervolgens vanden ik den Hr. von Czernig,
 vanden vanden by het vanden vanden vanden, enz.

die aan het hoofd staat van het Statistisch Bureau,
 en in veel opzichte de Schapper daarvan gemaakt is.
 Deze kundige en yverige man sprak lang met
 mij over zyne wetten aambanden voor de Statistiek
 over de groote ethno-graphische kaart, die hij
 opgemaakt heeft, en die nu met een Comman-
 darius in het licht verschijnt; - over den han-
 del, volktoeloo, spoorwegen, enz.

Hy gaf mij een briefje voor zyn Secretaris in
 het Bureau der Statistiek, Heins; - dien ik daer
 niet meer aantrof, doch in zyne woning. Ik
 sprak ook met dezen over de ontwerpen, die
 ik nabij te komen konnen, en sprak af ma-
 gen in het Bureau te komen.

Op aaraden en met aambanding van den Mr. Cuijng
 ging ik in de Staatsdrukkerij, waar men mij met groo-
 te beleeftheid ontvangde. Zy is merkwaaardig als de
 grootste en in veel opzichten de volkomenste van Eu-
 ropas. Ik wil tot herinnering alleen eenige kry-
 schieden optekenen van hetgeen ik gezien heb. Er zyn
 52 Inelpersen die door een Staammekting van 15
 procentkracht worden in beweging gebracht. Een
 drinke gemiddeld 2000 exemplaren in het uur. Binnen
 dien tyd en 48 handperant. Twee der Inelpersen
 drukken twee exemplaren te zelyk. De letters
 worden hier ook gepoten, en dat geschiedt gedeeltelyk
 met een zeer vernuftig sulgebacht werktuig, waar-
 door het galmaken metaal in de vorm gesputen word
 en dadelyk afgetuold als letter of uitkalt. Het die
 een werktuig maakt men 15000 letters in een dag.
 De matryxen worden getrueden en gedeeltelyk door
 galvanoplastiek vervaardigd. De galvanoplasties

waart ook naar platen en andere augments aan-
 gemand. Plantengeders en Houtingders zijn ook van
 denzelfd waerkraam. In groote rijkdomen heet
 de Photographie aangepaerd. Men bekomt nu
 veel adampelen, als men nandij heeft, door het ne-
 getive beeld op glas te brengen en vervolgens
 positieve daarmee te vermenigvuldigen. Het by-
 zonder belang was it het standpuntken met kleu-
 ren. Ik had de voorbeengvel, daarvan op de
 tentoonstelling van Londen gezien; nu was ik
 had by vermenigvuldigd waerom. Er zijn nu veel ste-
 nen als by kleuren in in de plaat waerkraam,
 en was veel malen worden elk blad op nieuw
 gebruikt. Men begint met de lichtste kleure, en
 dat by een Schildery de voorgrond het laet-
 ste komt. Ten einde het blad op elken steen
 waerkraamig was te leggen, dat de kleuren be-
 hoerlyk op elkander passen, steekt men twee
 fynenaalden door het blad, die in kleine gaatjes
 in den steen gestoken worden en, als het blad
 ligt en weder uitgetrokken worden. Dit alles
 vereischt natuurlyk veel oefening. Er zijn
 steeds 900 menschen aan het werk; - alleen 150
 zellers.

Men heeft hier het waerkraam om te zetten, in de-
 vorm van een klein boekje, ook dat om te
 beschouwen, dat is de letters waerom uit om te
 men om op haan plaats te leggen; - doch beide
 zijn onbruikbaar geworden.

Ja was hier de waerkraam te koop, die op de ten-
 toonstelling in Londen gevonden zijn; o.a. de
 op steen gedrukte Schilderyen, en het onze was
 in 68 talen.

Wij beoogden ook opzettelyk de Stephens-kerk,
die inwendig en uitwendig zeer zwart is, en toch
als gebouw zeer schoon. Een koren hadden wij reeds
dikwijls bemerkt.

Wij gingen in het Kuffy-huis naar Steiner waar
een zeer fraaie zwal is, die by voorgeen door dames
bezoekt wordt, en waar men niet mag roken.

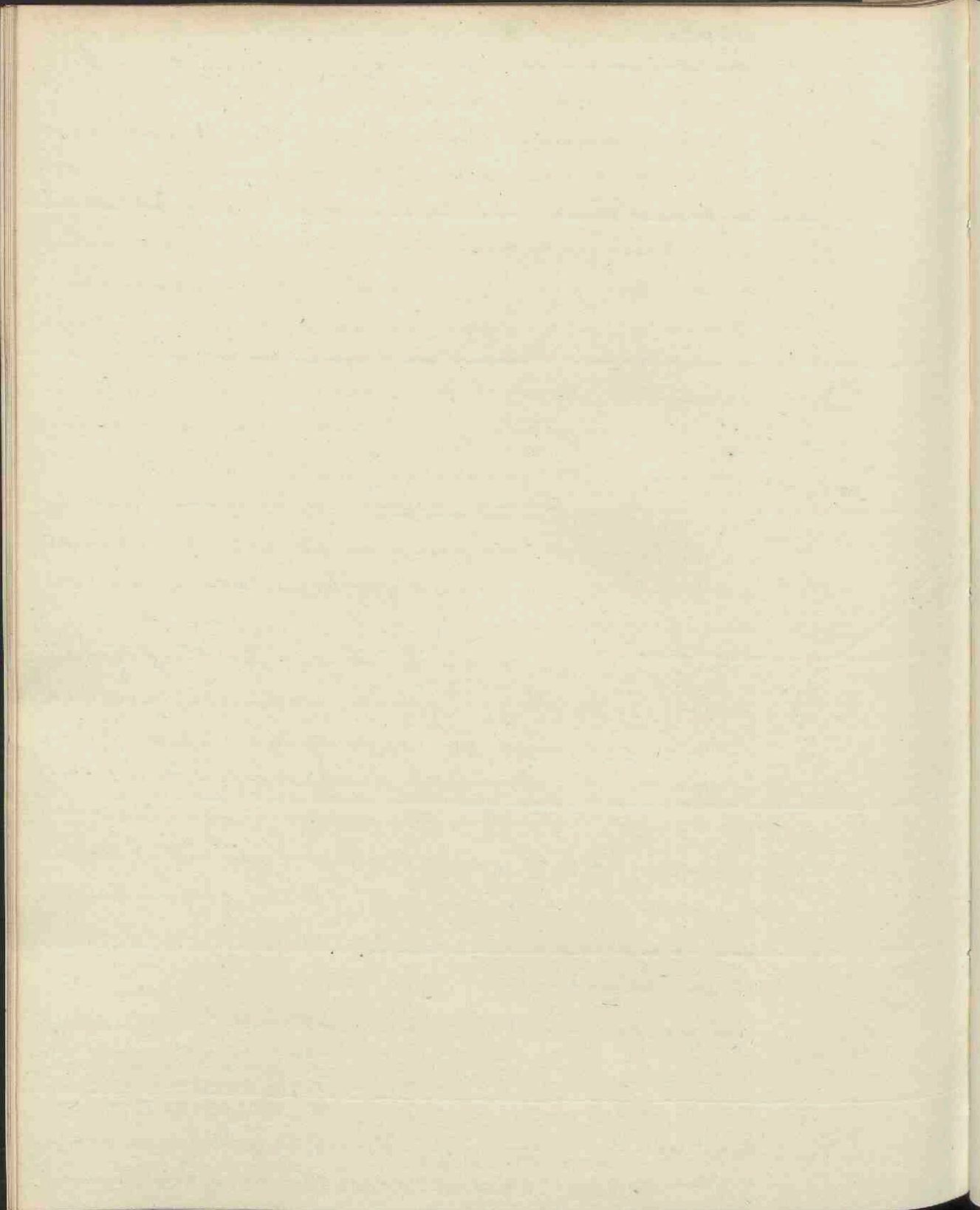
Ik zat met mijne vrouw in een Speykens in de stad
die "Schnecke" genaamd, hetgeen ons later be-
viel dan in onze herberg.

Dezen avond bezochten wij het Koninklijk Thea-
ter in de Leopoldstadt, hetgeen vroeger "Kaiser-
theater" genaamd te worden. Men gaf daar
niet kleine stukjes. Hethe Heano, - een prouf,
welke Landvoorman, en die französische
Bänen, - een Gang ins Innenhaus, en Paris
in Eipeldau. Het is de eigenaardige Ueonen
geestigheid, het echte komische dat men hier ziet.
De Comedienanten zijn in deze laatste titulationen.

Dinsdag 21 September. Ik was hierin mor-
gen lang in het Statistisch Bureau, waar my
de H. Heine de inscriptie en de weg naar tueren
mededeelde. Ik zal daarran elders aante-
kening houden.

Vervolgens bezocht ik den Hr. Kudler pro-
fessor in de Staatshandkunde, met wien
ik zeer tot mijn genoegen sprak. Later kwam
daar de Hr. Springer professor in de Statis-
tiek, met wien wy het gesprek voortzette.
Beiden had ik reeds vroeger gezocht; doch
zy waren eerst gisteren thuis gekomen. Ik
was het dus juist wy, dat ik beiden konde
lezen kennen.

Ik zat weder met mijne vrouw by Meyenho-
fer in den Bazar, waar wy zeer te made waren.
Wij wandelden daarna over de Basteij, dat is de
wal der stad, waar verschillende pallisen staan,
en het uitzigt op de vier steden gezamen wondt.

In de stad bezapen wy 'n af eens apeslately, de
fonteynen, die in tuessen bysonder tekenen zyn.
Wy gingen 'n af in winkels, en namen afstaid
van tuessen, dat wy voor ons kort verlyft
vry gaed hebben looven kennen.

Woensdag 22 September. Hieren morgen te half
zonen ure vertrouken wy van tuessen, om op den
Spouwen naar Praag te reizen. Wy reden spoed,
die over den Donau, die in tuessen was weinig boten,
kame, doch hier eene aenmerkelyke breedte heeft.

De markte binten tuessen even als in de stad op, die
aan den weg veel vrouwen mede waachten. Wy ver-
nigten, 'n af wy insietten, eenige sint den aensid van
supperliedden.

Wat Oorspronke keramen wy in tuessen. Wy
reden meest door goed land, dat by uitstok niet
bekoemd was. Te 11 ure bereikten wy Brunn. De
weg loopt door een klein gedeelte der stad over
boogen. Het uitwendige der stad naerommet
vree gunstig. Op de kerste 24gen wy de baken de
Ludec Spielder, waar was veel Hautogasouwen en
in den lutenen tyd de belangerwakkende Silvio Pallio
zyn oppesluten gemaekt.

Op den weg hermaats zagen wy nu ande in
de neste de kleine karpoten negts en de tuessen
vische bergen lijkts.

De Spouwen tot Brunn is nu een bysondere
Maatschappy, van daar tot Praag is by een
vanzylt. Het veel ons op dat de waerheit op den
laetsten veel slechter wasen.

Wy reden nu door een schoon land: ratten, bos,
men in de kerstkleur, quene veldden. Regeit zagen

Fredrik II tuert här door Tamm geslagen 18 july

1757

Wij een kaart en een klooster te Lollowitz, 182.
Schiederscheef gedrukt.

Te Chotrau zagen wij een uitstekend Lehn Land,
goed van der Graaf Kinok; den Schouwonder
van den Baun van Croatia.

Langen tyd liep de weg nady de Elbe, die kunstmatig
ontbreed was, medt een schone rivier naar het Land
tehop is.

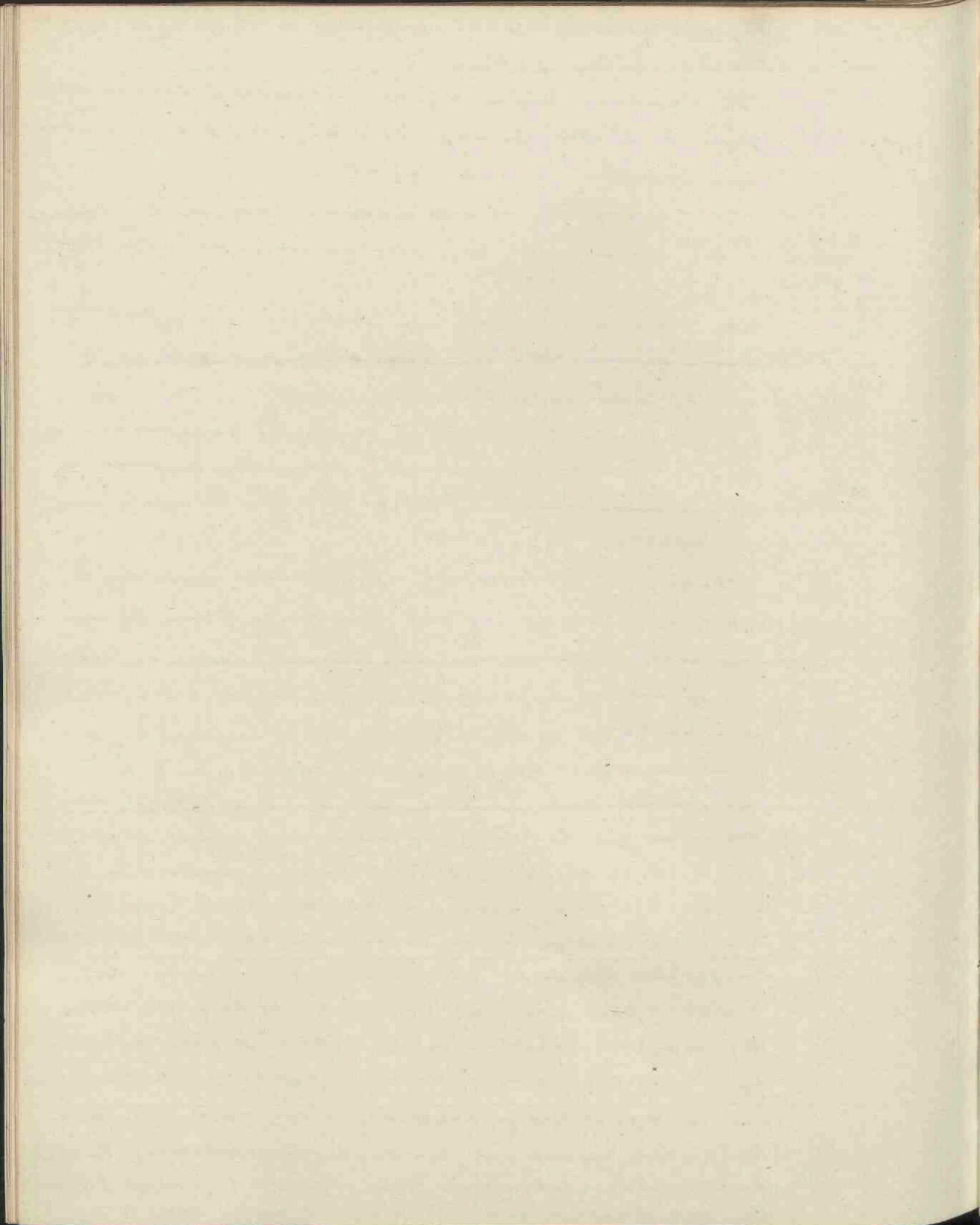
By het veld van den vorst Krumm, wij vandy
Kalin en oversteet, het slagveld; een kuit op de
hoofte is het gedachtenis appericht.

Tozen 8 uren Krumm wij te Praug aerd, en vanden
in het Hotel de Saxe goede herberg, wij in vollen by
het avondeten kwam met Prof. Schilling en veyt vanden
mit Leipzig.

Vandaag 23 September. Wij hebben vanden
Stad van Praug een veel dandy te laten Krumm.
Wij hebben vanden vanden vanden vanden vanden
de vanden een liggende gebaeten der Stad vanden.
Aan de linker vanden van vanden ligt het vanden
men naamt dit Krumm. Wij vanden vanden.

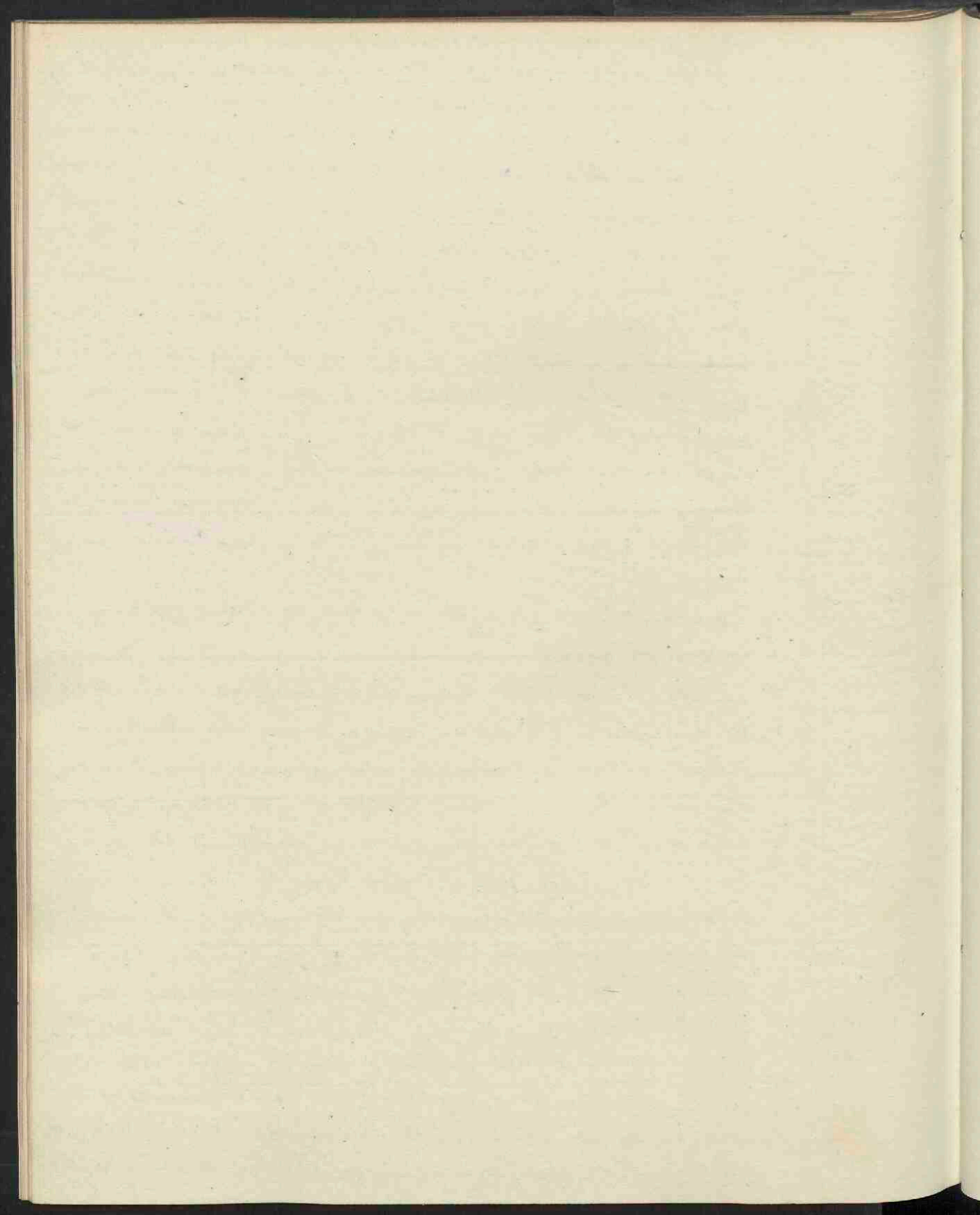
De Jesuitenklooster, groot en by uitstek prachtig; doch
overigens gelijckende op die, welke men elders vint.

De kerk en het klooster der Pommersvanden. In
de kerk ligt Puppenheim de vanden vanden mit
den vanden vanden vanden vanden, doch vanden is gearde.
Vanden vanden appericht. In het klooster zagen wij een groot
te bibliotheek. Men vint ons een handschrift dat vanden
Stenburg mit vanden vanden in 1376 heeft vanden vanden
vanden; het vanden de officie der vanden en vanden
franze miniaturen vanden; — een werk van vanden
vanden mit vanden vanden vanden vanden. Er zijn
hier 20 vanden vanden vanden; met die in vanden vanden
den van Boheme vanden vanden vanden vanden.

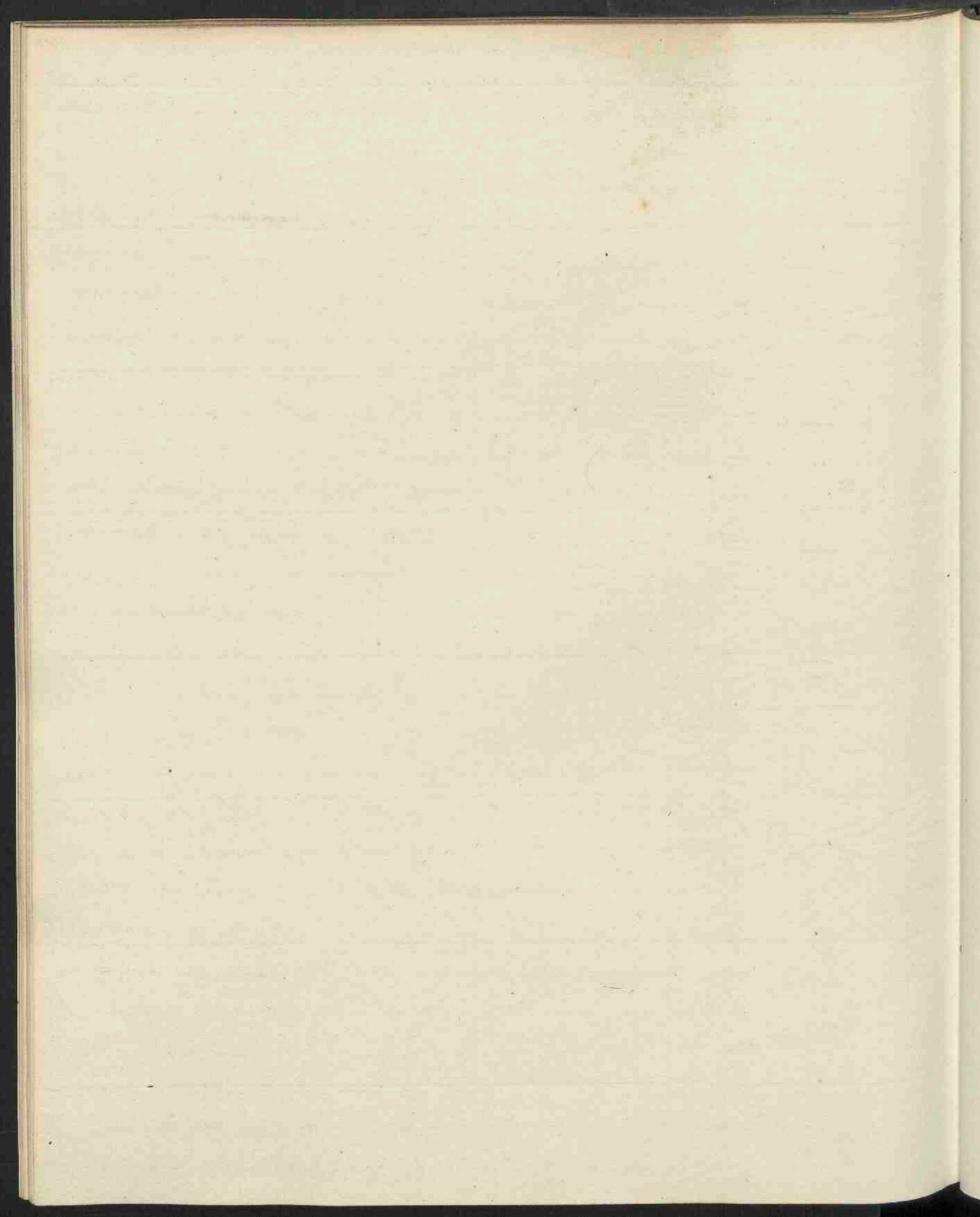

Breede. Het leue moedde in den winter daar toe, 184.
van Ferdinand Koudmond, sedert hy de kroon kroep na,
dargesteld thom was hy op zyn goeder te Kerkstade
in Boheme.

Dezen, namelijk bezukken wy naef het klooster
en het ziekenhuis der Elisabethinnen; die is een
dier instellingen, welke men in de meeste Kathol.
ke landen, en vooral in Italic, vindt. De toevoeg.
ding is hier toch grooter dan in de meeste andere.
De zusters daer, de kloostergelofte als op 24 Janu.
and zyn, en zy mogen nooit het klooster verlaten.
Zy zyn 37 en getal, en hebben gewoonlyk 60. zis.
ken in behandeling, uithuwend vromedylke. Het
gheheel getal beloupt ongeveer 900. Het gronde
behoefheid leidde een der zusters, en door het huis,
bragt ons in de kerk, de cellen, de ziekenzalen, de
Apotheek. Deze zusters bezuden alle de genees.
middelen, trake andere staan de heelmeeesters by,
in het doen van operation, verbruden, enz. Dit
klooster heeft voorschelden zaken als geschenk beho.
men by geloftehand van het afkchaffen der Jezuïten;
onder anderen twee men ons een neckt van schel.
deryen, voorsteltende het leven van de heiligen
Ignatius en Xaverius. De indruk van
deze instelling was in vele opzichten gunstig; doch
ik kon my niet weedhouden van met weezin
den deuang der opbluiting van deze armoel men.
now af te keunen, ook de Lamberheit die oneral
heezekte; — de slechte lucht, die in de zieken,
raad, waarom men ons bragt, wachelyk ondraag.

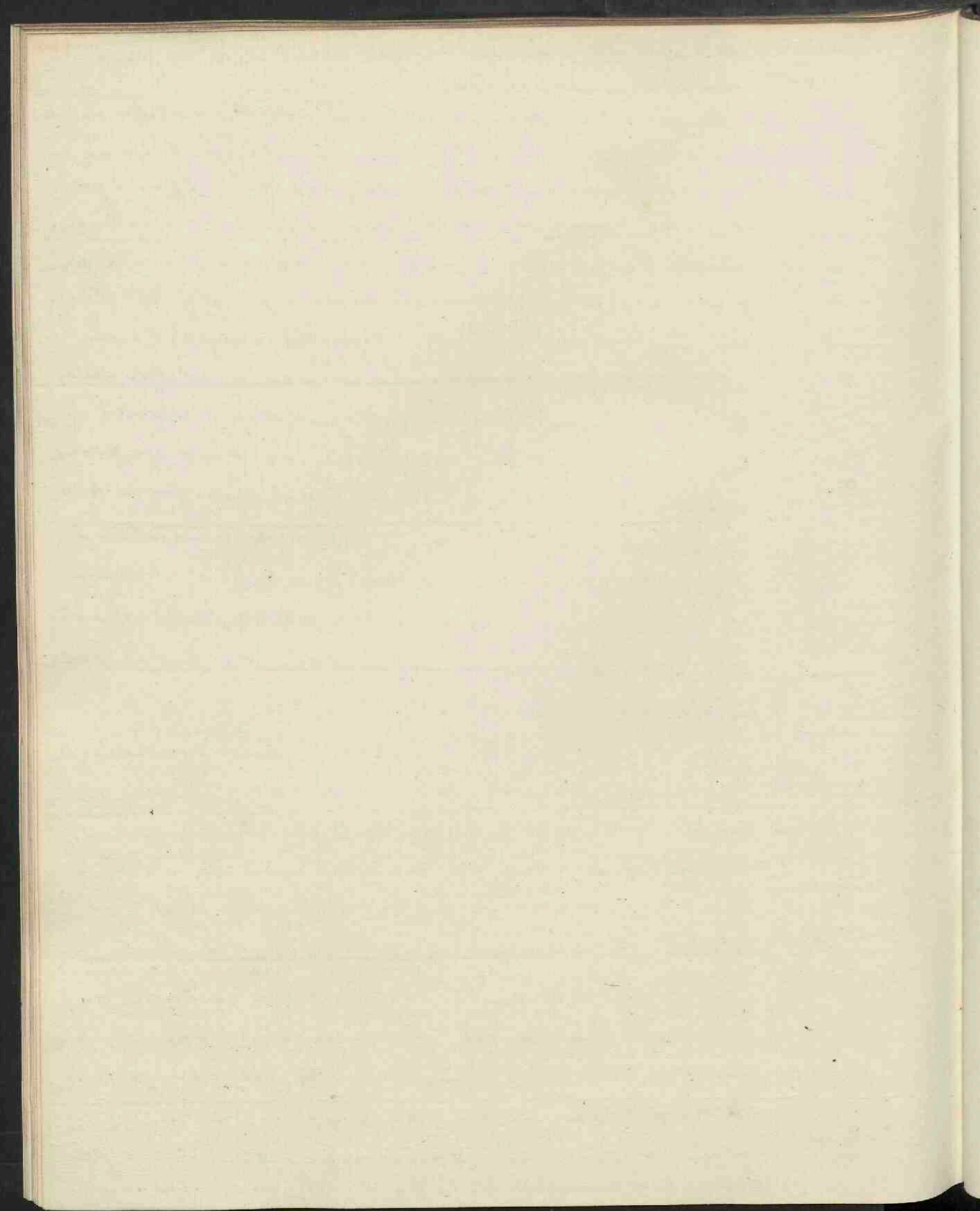

lyke was. Het gaake konde gelyksoortig zunder
die byzondereheden.

In de oude stad zagen wy het Raadhuis in de
14^e eeuw; het Colloqium, Clementinum, te
nemen bevoond door de Jansenen, thans ge-
bruyk voor Aartsbischoppelyk Seminarium,
voor Gymnasium, enz.; een ontredyghelyk groot
gebouw. Bisc alleen uitwendig. In het Carr.
linnum, of gebouw der Universiteit, zagen
wy de Grante gelykeraad met veel portret-
ten opgeluisterd. De hoofd pedelverheerende met
veel deftyghheid had de promotien daarin plaats
gehad. Dit huys zeer overeen met onze pro-
mote more majornum. Voor de geneeskunde,
ge faculteit is een kleinsare zaal, waarin
de promoties met minder plechttyghheid geschied-
den. Hier hangen de portretten der professoren
in de geneeskunde.

Wy bezochten ook het Paleis van Wallenstein,
dat door uingeforttyghheid en overblyfscen van grante
pracht niet onderscheidt. Er is een ruime forage
tuin by. In het badhuis bemerkte men het opperello
pand van Wallenstein, dat hy in den May van
Leban 1632 zoodan heeft, ook zyn portret.

Wy zagen veruocherden wandelingen behoude den
tuin van Wallenstein, die twee dagen voor het pa-
schiek in elke week openstaant. By het opdoelen van
de Burg zagen wy den Volksgarten, die ruime en
schone beplant is. Hieren avond bezochten wy de
villa der vorstin Kinsky, buiten de stad op een

hooft. Zy is zeer goed vercelopd en wordt meer
 vaak ring onderschakeld. Het ontwerp is entfe,
 strak, doch koperakelyk niet men staat de
 stad, en een tehoud of vorken. Schanspel is een
 stad mist. In de stad leeft dertelpe nuertin

een zeer groot paleis; zy heeft een runder in twee
 ren; en ook hande zy met meest op de vlo,
 rance en elders kanten sland.

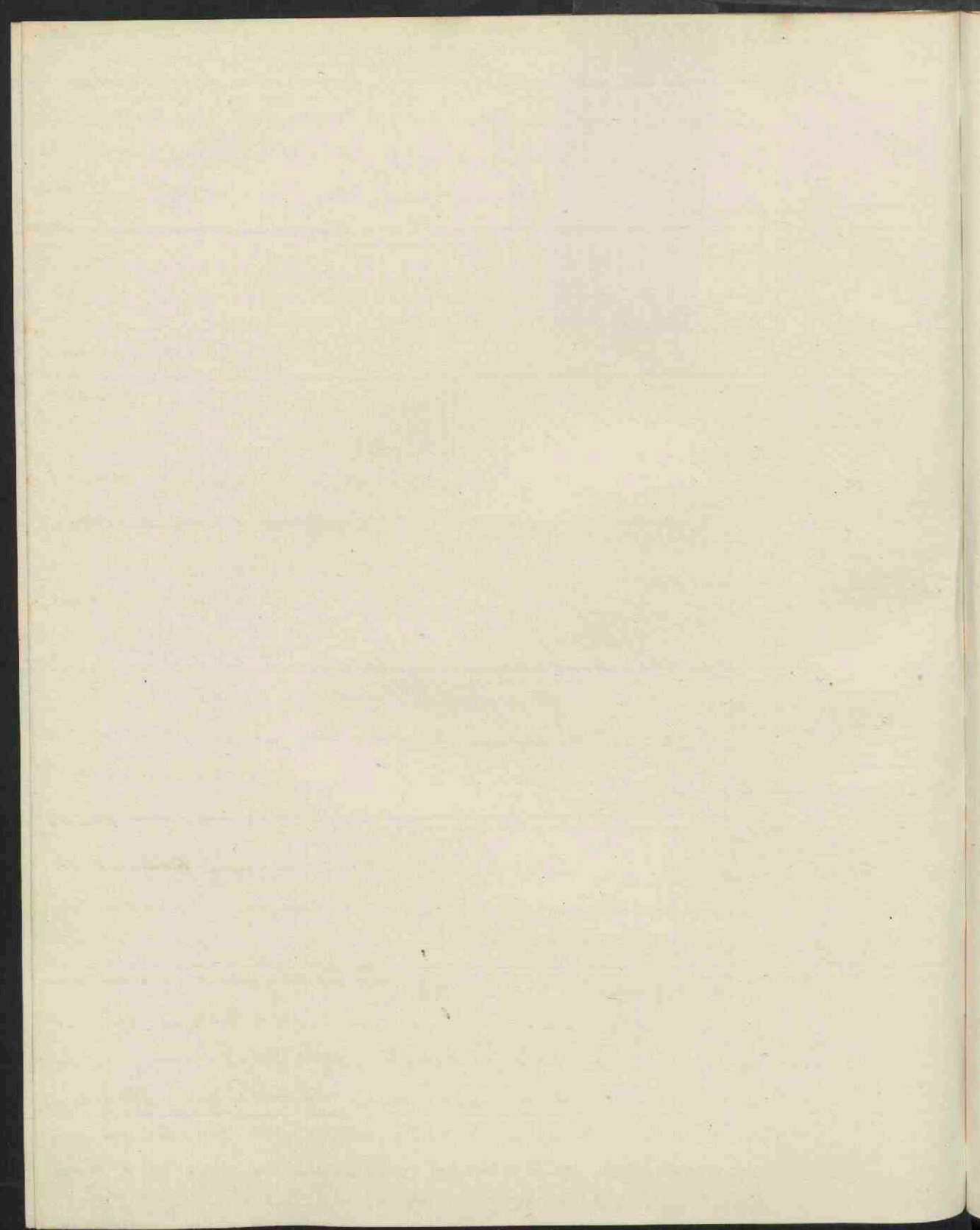
In het noordwesteren zagen wy een fraagen
 tuin van de Bohmitche Gasterbau Gesell-
 schaft.

Op het eiland Sophia, in de Malden, zagen
 wy een fraagen tuin, die veel door wandelen
 berucht wordt, waar ook zinnich is en een
 koffyhuys, om de wandeling te verrijpenamen.

De bevaende steenen brug, door de gesehien
 davis van Irepornuk bevaend, zyn wy het
 knabdeylt overgeleden; en wy reden ook over de
 fraage kellingbrug die over een klein eiland
 heen de twee veyers van de Malden verbindt.

De hooft Witikowvath, waar men beueit dat
 het eerste Praag een vanning genamen heeft, zagen
 wy van de Hoofdstad in.

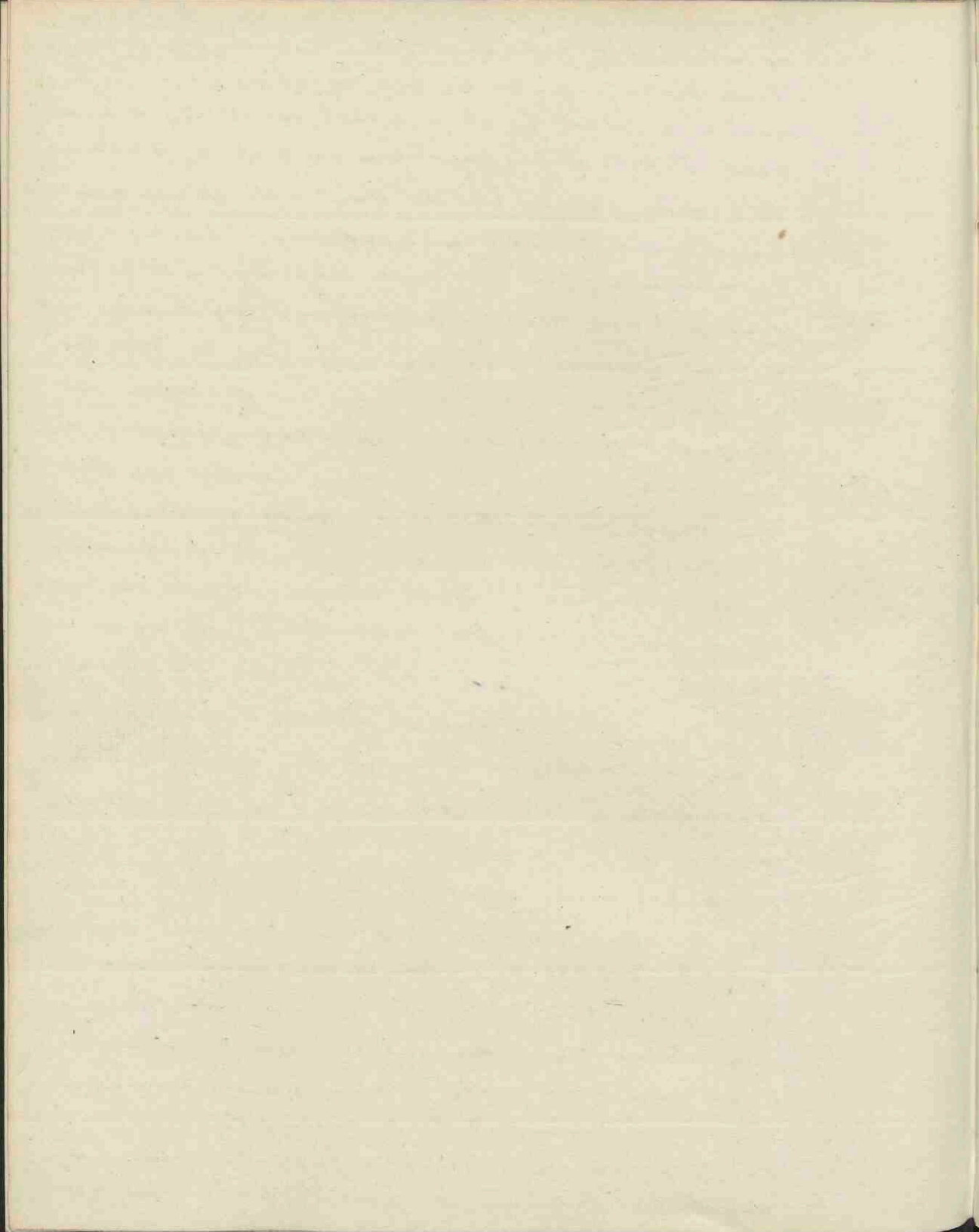
Eindelyk beueit wy de Jadenstad waar was
 ger alle Jraeliten maatten wonen. Thans wonen
 zy ook in andere gedeelten der stad; maar wyf
 altyd wonen daar niet licht Christenen. Het was
 juist heden Grootte Verboendap; alle werke waren
 den stonden stil; veel vrouwen en kinderen zag
 men op de straten, en de mannen waren in de

Synagogen, hier getal tien bedroeg. Wy waren ^{187.} 8.
en eenige die zeer betoekenden waren; de vrouwen
Israëlieten zaten er in zate en afke, dat is met
een wit laken en een witte smit. Zy waren
neer, zodat deren marpen in gebid; dat met
hebraeische stem, nu en dan met groot geschreeuw
nuutdruwend werd aangekeuen. Boven zaten
de vrouwen, die ons ook nuutdruwend toelie-
den op hare ufseloten gallery. Wy waren ook
in een veel schooner Synagoge, die "de Tempel"
noemen. Die is veel ruimer en seideliker en
de joden waren daar veel beter gekleed, "wy"
der witte smitten maar met haeden op. Hier is
een orgel en de dienst geschiedt grootendeels in
het Duitsch. Men wonden er eelker Hebraeische
geden gelesen. Deze tempel is van de nyke-
re en meer versichte Israëlieten, die arme en
streng handden ziet naar de oude Synagogen.
Het viel my op dat in al de Synagogen een
aantal Saldanten waren, die blydeliker als
gelouige Israëlieten deel aan den plechtige
verruending nemen.

Op het oude kersthoop buid met dusselge
een jongen aan, en met eenige verren hand, om
ons te begeleiden. Het is verlaten omdat het
nu was. Onze leidman was ons den grafsteen
van Sava Kats, den oudsten, dien hy reisde, dat
1300 jaar oud was; - hier van Marcus die
see, die de Saldstad heeft onder pleuagen, een
Synagoge en een riekshuis gesticht heeft; - dien
van Russi Ledy, een beroemd steenhouder, een

188.

De zang was by een paar professoren, doch want
in zang thuis.

Daarna ging ik in het Theater, waar men ver-
tunde Des Volcanarium, een drama, - en
skedea, een Godentuk. Dit laatste is onse-
lunon; het stelde de waarb word van Madra,
die mit minneugd jezens Crozza en vnd Jarant
te strotten, hare eigen kinderen konit verman-
den. Dit was wel met talent uitgeroed;
doch het onderwerp is, duiker my, om te
vredend, om medegerael en belangstelling
te wekken.

Vrijdag 24 September. Onze reis wordt nu een
vlugtig terugkomen naar huis en er valt weinig van
op te tekenen. Wy verlieten Praag te half 7 deuren
morgen, ons op den spoorweg naar Braken te ryden.
Die weg loopt door de valleij van de Moldau tot
Raudnitz, waar by in de valleij der Elbe komt.
Beide valleijen zyn schilderachtig schoon en gelyk
zeer vruchtbaar en veel bevolkt. Het Bohemisch
was met al het Soekint gedeelte van de streck aan
de Elbe zyn bevaemt, en merkelyk zunde men veel
zou zich lang in dit leere land te kunnen ophouden.
Te 10 ure bereikten wy het dorp Aussig, waar wy
den spoorweg verlieten ons met de stroomboot op
de Elbe de reis te vervolgen. Die vaart was zeer
aangenaam; het kachgedragte vormt hier tyfiker een
graas de afwisselende, afgebroken kuyften, die ander de
ongeschieden naam van Tschirnitz Schmeier bekend
zyn. Ik heb die in 1823 met veel genegen be-
sicht en zag ze nu met nieuw genoege kening; negeen en

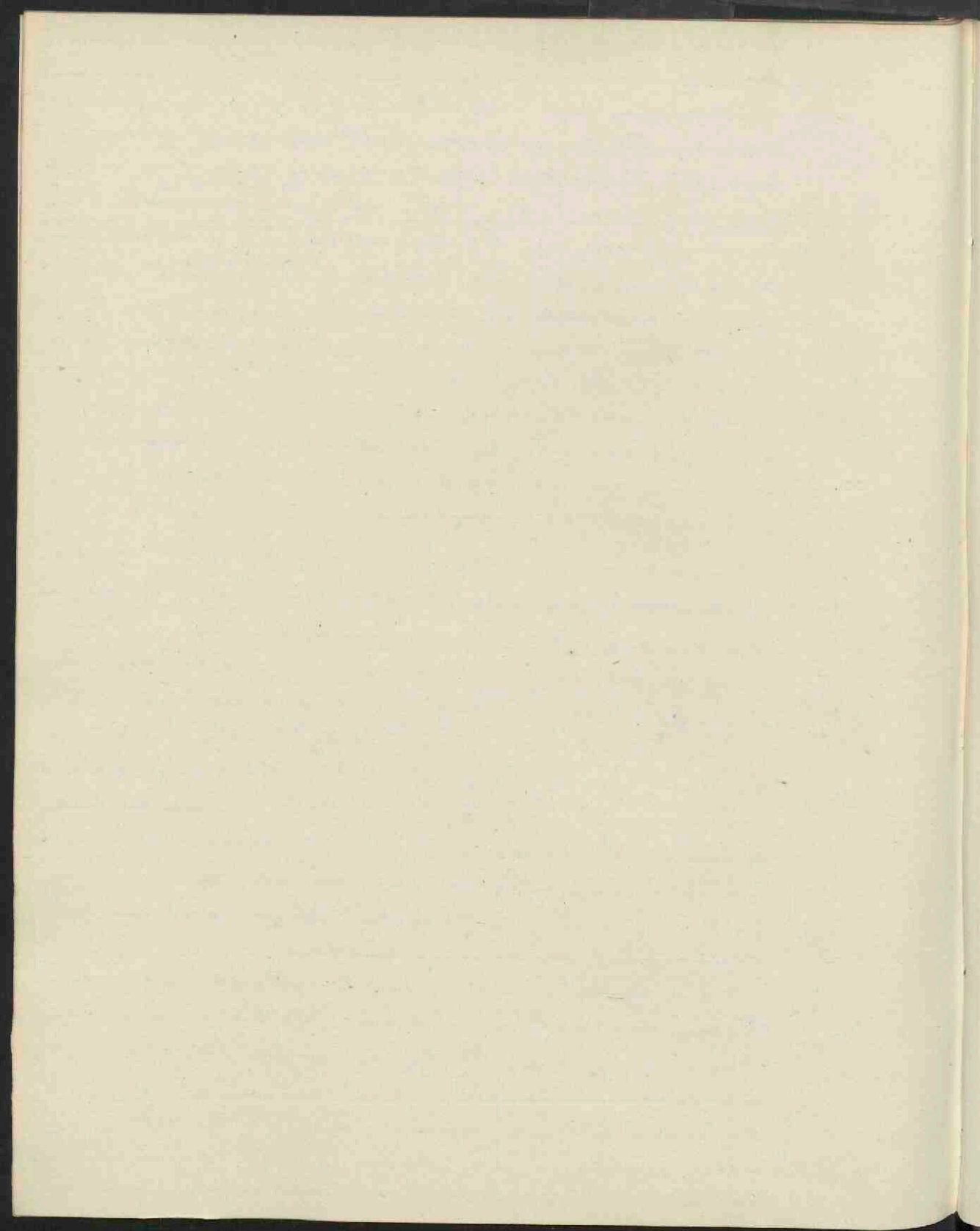
Van de aensch der Elbe behaef ik de byzonderheden
niet op te tekenen. Onder de merkwaardige punten
behoorde een zeer bekend landgoed van den Graaf
Thurn by Töitschen.

Wij waren in den voozen met den Graaf Vosta Har,
moss en Sjpa twee dachtelyc benoemt een Jong H. Ame-
rikaantse diplomaat; - de eerste is Spaantse gezant
gezant in Petersburg. De H. Amerikaan viel ons
op door zyne schoone gelaatstrekken en zyne byzere
bescheiden. Hy kwam nu uit Zuid - Amerika. Was
hy ny van die landen en van Mexico vande, denstijp,
de de ongunstige voorstelling, die ik ny van de po-
litieke toestand van landen gemaakt had.

189.
twintig jaren hebben zy my het gevoel nuw de Isthme en
Loreallege natuur niet afgesloten, waaronder ik my geheel
wantsch; men mist heel wanneer men daaronder niet niet
buaais. By het overgaan uit Oostenryk in Saksien of
leier het Talveeband, werd ons goed op de boeg niet be-
leeftheid ontwaakt. My ontmoetden op deze toef
een landsman, den H^o Leyendecker uit i Hertogenboich.
Twee dames, die uit Odessa kwamen gaven een
meinig inlokkende beteluying van die stad. Zy had-
den de reis over de Zwarte Zee en den Donau op ge-
maakt. To 5 u. kwamen wy te Dusselen aan,
waar my goede herberg in het Hotel de Saxe von-
den. Ik behuam hier een brief van Crasgranger,
de eerste lydng uit het nederland sedert wy En-
gelsch verlaten hadden.

Zaterdag 25 September. To 6 ure de morgen
verstrakten wy van Dusselen en reden op den over-
behenden spoorweg naar Hannover. Van
half 10 tot 12 ure waren wy in Leipzig. Ik
berocht er Prof. Rascher, wiens geschriften by my
den wansch hadden duw ontdekken hem persoonlijk
te leeren kennen. My gebentle den korten tyd, om
over eenige onderwerpen van Staatshandhanden
te spraken en verhoorden elkaner zeer goed. My is een
van de twenige Duitsehe Economisten, die niet meer
het denare beteluyingstelsel af in het ny denare
Socialismus verduard hebben.

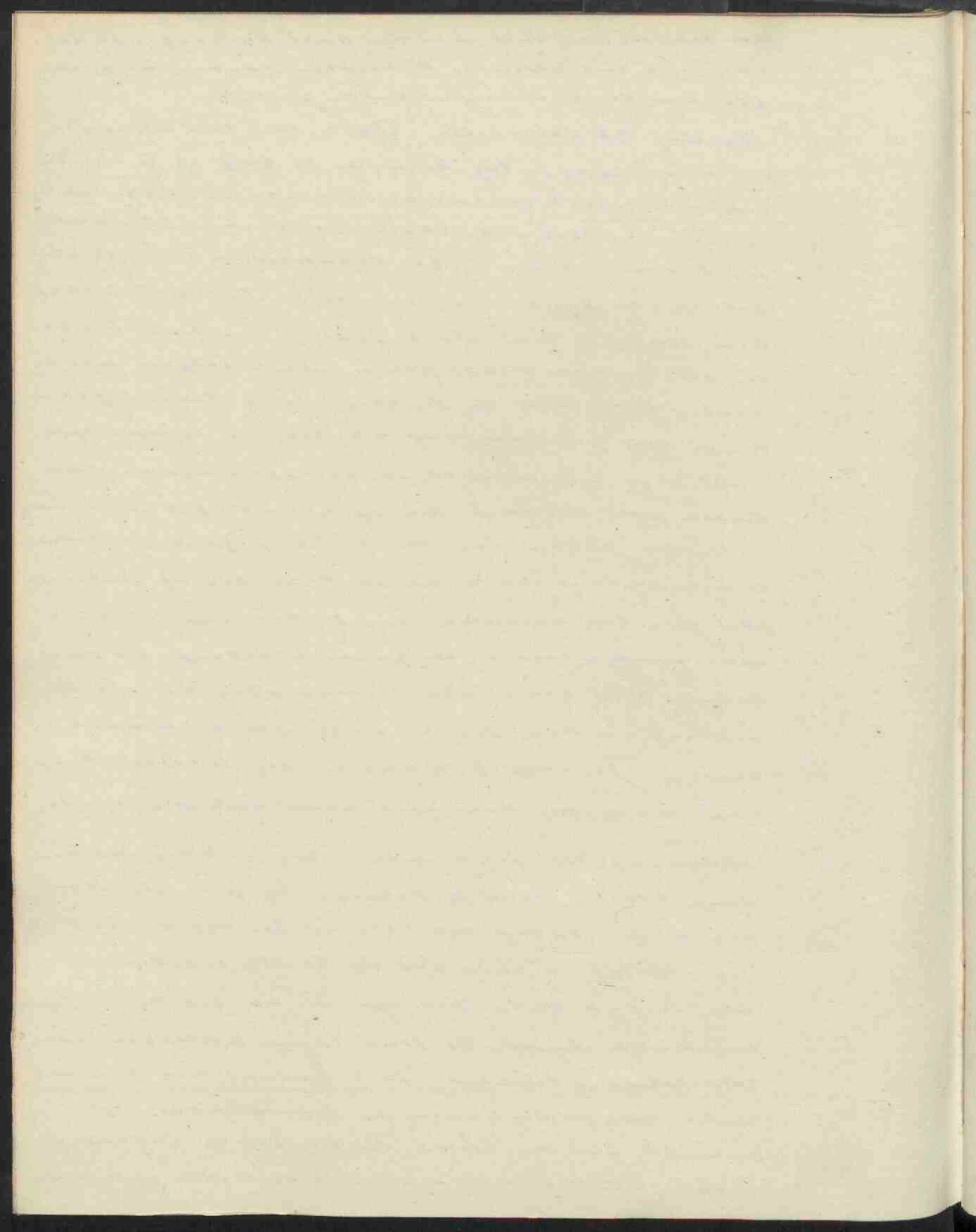
To half 4 kwamen wy te Mungdenburg, waer een
meinig stil gehanden werd. To 8 ure waren wy te
Braunsyck, waer ons het groot en schoon Ste-
tousgebouw opviel. My kwamen te 10 ure te
Hannover aan en namen, een eer verleden jaar,
onsen intrek in het Hotel Royal. De meeste ge-
darmen in dit gedeelte der stad waren weder toe

der tegenwoordigen. Het is in den aard der zaak, dat de ³⁹⁰
immoneest zich algemeen by vurchten, vanden de rust,
plantien des Ipoornegew zullen vastigen.

Zondag 26 September. Reeds te 6 ure vorseepen
wy onzen weg. Wy kwamen te half 12 te Ninden,
waar ons goed weder on darsacht werd omdat wy
op meent in het Jalverband kwamen. Onse reis
werd door Schou weder bevestigd en lende weel
belangryke punten op, zins alle de Porter Westpha-
lia, de ande Stad Dortmund en andere. Wy had-
den die vroege reeds gezien; doch hetgeen ons by
vander troef was de buitengewone lende lichteit
laup dan ghehele weg. De treinen werden oppe-
veld niet met sigantlyke reizigers maar met
leden van het land, die op kleine afstanden kwamen,
en weder neder, ons den vrydag genoepligden
te brengen met elkander te bekenen af naburige
plaatsen tot uitspanning te bekenen. Overal
was vrylykheid, en de goede kleeding, het vrom-
kenen van gerindheid verrieden dat de be-
vulking in dese Staet in groote welvaart was
keert. Te half 8 kwamen wy te Duisburg
aan, waar wy zeer goed nachtkwartier vonden.

Maandag 27 September. Wy hadden tyd ons
dese kleine Stad te bekenen. Zy is in een Staet
van vooruitgang, die zeer in het oog valt. Afge-
meen bespant men dat de huizen verstedend was-
den; maar by vander zyn een aantal groote nieu-
we huizen buiten de Stad waer palerren met
veel schoone tuinen. Zy behouwen, zins men ons
zeide, aan fabrikanten en handelaars. Men
maende ons de heer van Bohniger en Castagne
Tabaksfabrikanten, waerom de eerste ook een

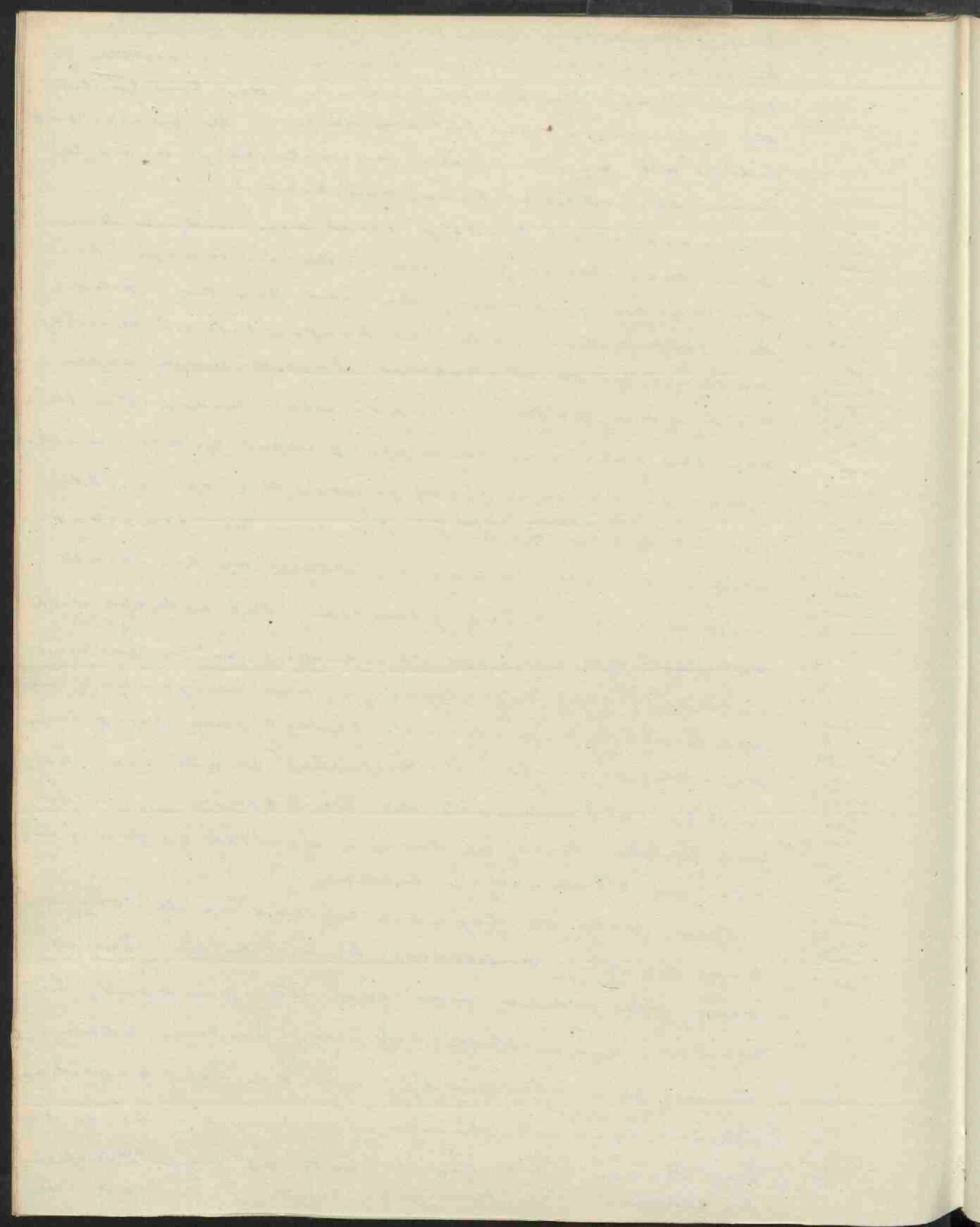

huis te Amsterdam en een te Baltimore in Amerika 191.
heeft en verscheiden eigen schepen; - verder den heer
vond Roath, Suikeerapinadent, - den heer Curtius
die eene chemische fabriek heeft. De praacht, wel-
welke die nyk gewordene nywerheidsmannen ten
loove spreken is byna overdoeven.

Spaart onze herberg met een nieuw huis
van deze soort gebouwd. Dese morgen hou-
den wy op eens akelig kormen. Een der werklie-
den was tenaar aan het hoofd gevondt doort het
vallen van een baksteen. Kort daarna ragen
wy hie dit gebouwt was: men wierp die steen
naar een vuur een met een gaffel op eenen
lyke hoogte, was een jongen, die op een sty-
ger stond, re spring. Dit was nu eenmaal
mislukt en nu was die steen op het hoofd
van den werkmann gevallen. Dit belotte niet
dat dadelyk hetzelfde werk door een ander werd
volbragt. Het was duidelyk, dat het gevaar niet
afwijken en zelfs waarschynlyk geen hoop was
doet vermenen. Intusschen zonde men met
minder inspanning die baksteneen naar bo-
ven hebben kunnen brengen door ze in een mand
over een katrol op te trekken.

Tegen half 12 begaven wy ons op de strand,
boort die van Duffeldorp kwam en den Rijn af,
vuur. Die vaart was zeer aangenaam; het
was een ziele heftigdag; wy hadden klein,
maar goed geselschap, o.a. den heer predikant
Steenmeyer uit Arnhem en byne vrouw, en de
heer Baron Charles d'Estroff van Veerfen
by Helzen in het koningryk Hannover, een zeer wel

onderzigt man, byzonder bekend mee Hellenische 192
literatuur en Nederlandische geleerden.

Wij kwamen kort na 5 ure te Aonham, had-
den nog tyd om thee te drinken. Te half 8 nis-
trukken wij ons kwamen te half 10 gerand
en terriede in Utrecht terug; onze uitgestrekte
reis was gelukkig ten einde gebracht.

a 2727 #

